

Πρωτ. _____
Αριθ. _____
Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΚΖ΄, 6 Αυγούστου 2014,
Συνεδρίασης του Τμήματος Διακοπής των Εργασιών
της Βουλής, στην οποία ψηφίστηκε το παρακάτω
σχέδιο νόμου:

**Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών
και άλλες διατάξεις**

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Άρθρο 1
Ρυθμίσεις ΦΠΑ**

1. Η παρ. 3 του άρθρου 32 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000, Α΄ 248) αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Όταν το ποσό της έκπτωσης είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο στην ίδια περίοδο, η επιπλέον διαφορά μεταφέρεται για έκπτωση σε επόμενη περίοδο ή επιστρέφεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Η έκπτωση του φόρου που ενεργείται με βάση τις υποβαλλόμενες δηλώσεις ΦΠΑ, υπόκειται σε τελικό διακανονισμό σύμφωνα με τα συνολικά στοιχεία της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον:

α) η έκπτωση αυτή είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από εκείνη που είχε δικαίωμα να ενεργήσει ο υποκείμενος στο φόρο,

β) μετά την υποβολή των ανωτέρω δηλώσεων ΦΠΑ, έγιναν μεταβολές που δεν είχαν ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ποσού των εκπτώσεων, ιδίως στην περίπτωση έκπτωσης στο τίμημα ή ακύρωσης αγορών. Δεν ενεργείται διακανονισμός σε περιπτώσεις καταστροφής, απώλειας ή κλοπής που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται, καθώς και σε περιπτώσεις χορήγησης δώρων μέχρι αξίας 10 ευρώ και δειγμάτων τα οποία διατίθενται για το σκοπό της επιχείρησης.»

3. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ο διακανονισμός ενεργείται κάθε έτος για το ένα πέμπτο (1/5) του φόρου που επιβάρυνε το αγαθό, ανάλογα με τις μεταβολές του δικαιώματος έκπτωσης.»

4. Τα τρία τελευταία εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ καταργούνται.

5. Η υποπερίπτωση αα΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 33 αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) για παράδοση η οποία υπάγεται στο φόρο».

6. Η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται, ως εξής:

«ι) προκύπτει ως πιστωτικό υπόλοιπο το οποίο δεν μεταφέρεται σε επόμενη περίοδο για έκπτωση ή σε περίπτωση μεταφοράς του η έκπτωση δεν κατέστη δυνατή ή,».

7. Η παρ. 11 του άρθρου 34 του Κώδικα ΦΠΑ καταργείται.

8. Α. Το άρθρο 38 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 38

Δήλωση και συναφείς υποχρεώσεις

1. Οι υπόχρεοι στο φόρο, που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή πράξεις απαλλασσόμενες του φόρου, για τις οποίες έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 30, οφείλουν να υποβάλουν δήλωση ΦΠΑ για κάθε φορολογική περίοδο.

2. Η φορολογική περίοδος ορίζεται ως εξής:

α) Ένας ημερολογιακός μήνας προκειμένου για υπόχρεους οι οποίοι υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων με βάση πλήρη λογιστικά πρότυπα, καθώς και για το Δημόσιο όταν ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες υπόκειται στο φόρο.

β) Ένα ημερολογιακό τρίμηνο προκειμένου για υπόχρεους οι οποίοι υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων με βάση απλοποιημένα λογιστικά πρότυπα ή για υπόχρεους, από τους οποίους δεν απαιτείται τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

γ) Ένα ημερολογιακό εξάμηνο προκειμένου για υπόχρεους οι οποίοι ανήκουν σε ειδικό καθεστώς κατ' αποκλή καταβολής του φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40.

δ) Ένα ημερολογιακό έτος προκειμένου για υπόχρεους οι οποίοι είναι αγρότες φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν άλλη δραστηριότητα για την οποία υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

3. Δήλωση ΦΠΑ δεν υποβάλλουν οι υπόχρεοι που δηλώνουν ότι βρίσκονται σε αδράνεια ή αναστολή εργασιών, από το χρόνο υποβολής σχετικής δήλωσης μεταβολής.

4. Η δήλωση ΦΠΑ υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της φορολογικής περιόδου.

Όταν ο υποκείμενος στο φόρο διακόπτει οριστικά τις εργασίες της επιχείρησής του και μεταφέρει εκτός της χώρας την οικονομική του δραστηριότητα, υποχρεούται κατά το χρόνο της διακοπής να υποβάλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις ΦΠΑ και να καταβάλει τον οφειλόμενο φόρο. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ζητά κάθε αναγκαία πρόσθετη εγγύηση.

5. Εφημεριδοπώλες, η δραστηριότητα των οποίων διέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 2943/1954 (Α' 181), μπορούν να μην υποβάλουν δηλώσεις ΦΠΑ, εφόσον επιλέξουν τη μη διενέργεια έκπτωσης του φόρου εισροών. Η σχετική δήλωση επιλογής υποβάλλεται μέσα σε τριάντα ημέρες από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν την παρέλευση πενταετίας.

6. Η διαφορά φόρου που προκύπτει στη δήλωση ΦΠΑ, αν είναι θετική και άνω των τριάντα (30) ευρώ καταβάλλεται στο Δημόσιο, αν είναι θετική μέχρι τριάντα (30) ευρώ μεταφέρεται για καταβολή στην επόμενη φορολογική περίοδο, και αν είναι αρνητική μεταφέρεται για έκπτωση ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34. Η υποχρέωση καταβολής του οφειλόμενου ποσού λήγει την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο λήγει η προθεσμία υποβολής της δήλωσης. Ειδικά για εμπρόθεσμη δήλωση και με την προϋπόθεση ότι το οφειλόμενο ποσό υπερβαίνει το ποσό των εκατό (100) ευρώ, ο υποκείμενος στο φόρο μπορεί να επιλέξει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δύο (2) άτοκες ισόποσες δόσεις. Στην περίπτωση αυτή, το ποσό της δεύτερης δόσης καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα, από την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης.

7. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, ο υπόχρεος στο φόρο καταθέτει διασάφηση εισαγωγής ή άλλο τελωνειακό παραστατικό έγγραφο στο τελωνείο εισαγωγής, σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις.

8. Ο υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 3, καθώς και οι αγρότες του ειδι-

κού καθεστώτος του άρθρου 41, που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών ή λαμβάνουν αγαθά ή υπηρεσίες για τις οποίες είναι υπόχρεοι για την καταβολή του φόρου, υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση ΦΠΑ μόνο για τις φορολογικές περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούν τις ως άνω φορολογητέες πράξεις.

9. Οποιοδήποτε πρόσωπο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση καινούργιου μεταφορικού μέσου, υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή ειδική δήλωση για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στην απόκτηση αυτή.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη 10η του επόμενου μήνα από εκείνον κατά τον οποίο ο φόρος κατέστη απαιτητός και πάντως πριν από την έκδοση άδειας κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου στο εσωτερικό της χώρας από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή.

Την υποχρέωση αυτή έχουν και τα πρόσωπα, τα οποία καλύπτονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11, στην περίπτωση που αποκτούν αγαθά, τα οποία υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης σε άλλο κράτος - μέλος.

Προκειμένου περί μεταφορικών μέσων, υπαγόμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, η ημερομηνία υποβολής της ειδικής αυτής δήλωσης είναι εκείνη που προβλέπεται για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

10. Τα πρόσωπα που καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση ΦΠΑ, πριν από την άσκηση του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπεται από το άρθρο 34.

11. Η ειδική δήλωση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 36 ανακαλείται στις περιπτώσεις ματαίωσης του συμβολαίου, ύστερα από αίτηση του υποκείμενου η οποία υποβάλλεται με την ίδια αίτηση για ακύρωση της πράξης προσδιορισμού του φόρου σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 56.

12. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μπορεί:

α) να ορίζεται μεγαλύτερη ή μικρότερη φορολογική περίοδος η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός, ούτε μεγαλύτερη του ενός έτους για την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ,

β) σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που επηρεάζουν τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντιστοιχών εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν φορολογούμενους, να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ, ή παράταση της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης αυτής και των ανακεφαλαιωτικών πινάκων των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 5 και των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 36, καθώς και διαφορετική προθεσμία καταβολής του φόρου. Η απόφαση παράτασης υπογράφεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ισχύει από το χρόνο υπογραφής της.

γ) να ορίζεται η διαδικασία υποβολής των δηλώσεων ΦΠΑ και της καταβολής του φόρου σύμφωνα με την παράγραφο 4, το ύψος της εγγύησης, οι προϋποθέσεις επιστροφής της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

δ) να καθορίζεται ο τρόπος άσκησης της επιλογής που αναφέρεται στην παράγραφο 5.»

Β. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν για πράξεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2015 και εφεξής, εκτός από την περίπτωση δ' της παραγράφου 2 και την παράγραφο 12 του άρθρου 38 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο. Ειδικά η υποχρέωση υποβολής εκκαθαριστικής δήλωσης ΦΠΑ καταργείται για διαχειριστικές περιόδους που λήγουν μετά την 1 Ιανουαρίου 2014.

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 37 του ν. 3182/2003 καταργείται.

10. Στο άρθρο 39α του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000) προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις εκτέλεσης εργασιών σε ακίνητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2β, προς αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (Α' 63) και 60/2007 (Α' 64), υπό την προϋπόθεση ότι οι ως άνω αρχές είναι κύριοι των έργων και υποκείμενοι στο φόρο με δικαίωμα έκπτωσης, ο φόρος καταβάλλεται από τον λήπτη. Ο υποκείμενος που εκτελεί τις εργασίες του προηγούμενου εδαφίου έχει δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών που αντιστοιχεί στις εν λόγω πράξεις, δεν χρεώνει φόρο στα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία και υποχρεούται να αναγράψει σε αυτά «Άρθρο 39α, υπόχρεος για την καταβολή του φόρου είναι ο λήπτης.»

Άρθρο 2

Ρυθμίσεις σχετικά με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στο άρθρο 11 του Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013, Α' 170), όπως ισχύει, οι υφιστάμενες παράγραφοι 4 και 5 αναριθμούνται ως παράγραφοι 5 και 6 και προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αναστέλλει τη χρήση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου ή να προβαίνει σε απενεργοποίηση αυτού εάν υφίστανται αντικειμενικά στοιχεία από τα οποία υποδηλώνουν ότι ο φορολογούμενος έχει παύσει να ασκεί οικονομική δραστηριότητα ή ότι διαπράττει φοροδιαφυγή ή ότι έχει δηλώσει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για την απόκτησή του. Ο φορολογούμενος έχει σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Στην υφιστάμενη παράγραφο 4 του άρθρου 11, η οποία αναριθμείται ως παράγραφος 5, προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) περιπτώσεις αναστολής ή απενεργοποίησης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου, τις συνέπειες της αναστολής και της απενεργοποίησης, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου 4.»

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 42 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Ειδικά για αιτήματα επιστροφής ΦΠΑ από υποκείμενους μη εγκατεστημένους στο εσωτερικό της χώρας, η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων οπότε η ως άνω προθεσμία παρατείνεται μέχρι οκτώ (8) μήνες.»

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 36 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στις περιπτώσεις που για κάποια φορολογία προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων, η έκδοση της

πράξης του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να γίνει εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής της τελευταίας δήλωσης.»

5. Στην παράγραφο 27 του άρθρου 66 του Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013 – Α' 170) και μετά τη λέξη «2013» προστίθενται οι λέξεις «κατά το μέρος που οι διατάξεις αυτές έχουν καταργηθεί με τις διατάξεις του παρόντα Κώδικα».

6. Οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994, καθώς και τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, που αφορούν το οικονομικό έτος 2014, λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του φόρου σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1α του ίδιου άρθρου και νόμου, ακόμη και στην περίπτωση που συμπεριληφθούν σε εκπρόθεσμες αρχικές ή τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος.

Άρθρο 3

Οργανωτικές ρυθμίσεις Υπουργείου Οικονομικών

1. Συστήνονται τετρακόσιες (400) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού στον υφιστάμενο κλάδο Εφοριακών της κατηγορίας ΠΕ (άρθρου 129 του π.δ. 284/1988-Α' 128, όπως ισχύει), οι οποίες προστίθενται και προσauseξάνουν τις οργανικές θέσεις προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 4 της υποπαραγράφου Γ.2 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) καταργείται.

3. Η αληθής έννοια της υποπερίπτωσης ε' της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου Ε.2 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) είναι: «ε. Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους και Περιφερειακές Υπηρεσίες αυτού.»

Άρθρο 4

Ρυθμίσεις σχετικά με το Δελτίο Ατομικής και Υπηρεσιακής Κατάστασης

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4151/2013 (Α' 103), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στοιχεία του Δελτίου Ατομικής και Υπηρεσιακής Κατάστασης (ΔΑΥΚ) του υπαλλήλου, μπορούν να μεταφέρονται από τη Γενική Διεύθυνση Συντάξεων προς τους ασφαλιστικούς φορείς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας, καθώς και το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων, μέσω διαδικτύου, εφόσον ο υπάλληλος έχει ασφαλιστικό χρόνο και στους φορείς αυτούς. Η μεταφορά αυτή διενεργείται με τη χρήση ηλεκτρονικής Υπηρεσίας που θα παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ).»

Άρθρο 5

Τροποποιήσεις των νόμων 3492/2006, 4151/2013 και 4254/2014

1. (α) Στο τέλος του άρθρου 6 του ν. 3492/2006 (Α' 210) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων λειτουργούν δεκατρία (13) Περιφερειακά Γραφεία Δημοσιονομικού Ελέγχου σε επίπεδο μη Αυτοτελούς Γραφεί-

ου, στις αντίστοιχες έδρες των περιφερειών της χώρας και υπάγονται απευθείας στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης. Τα εν λόγω γραφεία στελεχώνονται από υπαλλήλους των κλάδων Οικονομικών Επιθεωρητών και Δημοσιονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για τη λειτουργία των Περιφερειακών Γραφείων Δημοσιονομικού Ελέγχου.»

(β) Το άρθρο 9 του ν. 3492/2006 καταργείται.

(γ) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3492/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Συνιστάται στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων (ΓΔΔΕ) Επιτροπή Συντονισμού Ελέγχων (ΕΣΕΛ) η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από τον προϊστάμενο της ΓΔΔΕ ως Πρόεδρο, τους προϊστάμενους των Διευθύνσεων: (i) Ελέγχου Υπουργείων, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, (ii) Ελέγχου Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δ.Ε.Κ.Ο., Ν.Π.Ι.Δ. και Λοιπών Φορέων, (iii) Υποστήριξης και Επικοινωνίας, (iv) Εκτάκτων Δημοσιονομικών Ελέγχων και (v) Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής των Δημοσιολογιστικών Διατάξεων καθώς και δύο (2) πρόσωπα από το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα που διαθέτουν εμπειρία σε θέματα ελέγχου δαπανών και συστημάτων διαχείρισης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη της ΕΣΕΛ και η γραμματεία αυτής, η οποία στελεχώνεται από υπαλλήλους των ανωτέρω διευθύνσεων και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που αφορά στη λειτουργία της. Ανάλογα με το θέμα το οποίο εξετάζεται, εισηγητής της ΕΣΕΛ είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος εκ των μελών, ο οποίος μετέχει στη σύνθεση της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου της Επιτροπής προεδρεύει ο αναπληρωτής αυτού και αντ' αυτού μετέχει ως τακτικό μέλος ο αναπληρωτής του.»

(δ) Στην παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 3492/2006, προστίθεται εδάφιο ε' ως εξής:

«ε) σε περίπτωση απώλειας αποδεικτικών εισπραξης που δεν έχουν εξοφληθεί, η διαπίστωση της εισαγωγής ή μη στην ΔΟΥ ή στο Τελωνείο του ποσού που αναγράφεται σε αυτά ενώ σε περίπτωση απώλειας γραμματίων, χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής, πριν την εξόφλησή τους, η διαπίστωση της μη εξόφλησης αυτών, προκειμένου να εκδοθούν αντίγραφα αυτών, καθώς και σε περίπτωση απώλειας χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής μετά την εξόφληση αυτών, προκειμένου να εκδοθεί αντίγραφο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.»

(ε) Στο τέλος του άρθρου 12 του ν. 3492/2006 προστίθεται παράγραφος 6, ως εξής:

«6. Μέχρι τη σύσταση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου που προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφοι 1 και 2 του ν. 3492/2006, οι αρμοδιότητες της παραγράφου 4 ασκούνται από υπαλλήλους του κλάδου Οικονομικών Επιθεωρητών, στους οποίους ανατίθενται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών.»

(στ) Στο τέλος της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 3492/2006 τίθεται κόμμα και προστίθεται η φράση «εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 6 του άρθρου 12 του ν. 4151/2013 (Α' 103), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ, οι οποίοι διορίζονται για πρώτη φορά στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τοποθετούνται στις Γενικές Διευθύνσεις Δημοσιονομικών Ελέγχων και Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέχρι την ένταξή τους στο Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΛ, μπορεί με απόφαση των Προϊσταμένων των ανωτέρω Γενικών Διευθύνσεων, να διενεργούν ελέγχους αρμοδιότητας αυτών αντιστοίχως.»

3. (α) Στο πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης β' της υποπαραγράφου 3 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) η φράση «του στοιχείου β' του άρθρου 1 του π.δ. 24/2008 (Α' 48)» αντικαθίσταται με τη φράση «Εκτάκτων Δημοσιονομικών Ελέγχων».

(β) Στο τέλος της διάταξης της περίπτωσης γ' της υποπαραγράφου 6 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι υπηρετούντες στις εν λόγω οργανικές θέσεις διενεργούν τους αναφερόμενους στο άρθρο 13 του ν.4151/2013 (Α' 103) ελέγχους και εντάσσονται αυτοδίκαια στο Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΛ μη εφαρμοζόμενων των διατάξεων των άρθρων 11 και 12 του ίδιου νόμου.»

Άρθρο 6

Επιχορήγηση φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για εξόφληση ληξιπροθέσμων υποχρεώσεών τους

1. Όλοι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης δύνανται να επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό αποκλειστικά και μόνο για την εξόφληση ληξιπροθέσμων υποχρεώσεών τους.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χρηματοδότησης των φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου θέμα.

Άρθρο 7

Δημόσια Προσφορά και Ενημερωτικό Δελτίο

1. Στο άρθρο 24 του ν. 3401/2005 (Α' 257), προστίθεται παράγραφος 3 και 4, που έχουν ως εξής:

«3. Απαγορεύεται η από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημόσια προσφορά ή διενέργεια, με οποιονδήποτε τρόπο, διαφημίσεων, γνωστοποιήσεων, δηλώσεων ή ανακοινώσεων, προς σκοπό την προσέλκυση του κοινού για επένδυση χρηματικών ποσών σε κάθε είδους κινητές αξίες, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, εκτός εάν προηγουμένως, στις μεν περιπτώσεις που οι δημόσιες προσφορές για κινητές αξίες υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, έχει χορηγηθεί έγκριση ενημερωτικού δελτίου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπως κάθε φορά ισχύει, σε κάθε δε άλλη περίπτωση με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του παρόντος νόμου έχει καταρτισθεί και δημοσιοποιηθεί πληροφοριακό δελτίο, το οποίο να περιέχει τα προβλεπόμενα από την απόφαση της παραγράφου 5 άρθρου 1 του παρόντος νόμου, όπως αυτή κάθε φορά ισχύει, στοιχεία και πληροφορίες. Το πληροφοριακό δελτίο εγκρίνεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εκτός των περιπτώσεων που οι κινητές

αξίες εισάγονται προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά ή εντάσσονται σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης που λειτουργούν στην Ελλάδα, οπότε το πληροφοριακό δελτίο εγκρίνεται από το διαχειριστή της οργανωμένη αγοράς ή του πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης, κατά περίπτωση.

4. Όποιος με πρόθεση παραβιάζει την απαγόρευση του άρθρου 3 και της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Από την έναρξη ισχύος της ανωτέρω διάταξης καταργείται το άρθρο 10 του ν. 876/1979 (Α' 48).»

2. Στο τέλος της περίπτωσης ζ' του άρθρου 8 του ν. 3461/2006 (Α' 106) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ως διαδικασία αποκρτικοποίησης για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοείται και η πώληση κινητών αξιών κατά τις διατάξεις του ν. 3049/2002 ή του ν. 3986/2011.»

Άρθρο 8

Τροποποίηση του ν. 2778/1999

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 2778/1999 (Α' 295) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Οι επενδύσεις της ΑΕΕΑΠ σε μετοχές εταιριών των περιπτώσεων δ' και ε' αφορούν και σε υπό σύσταση εταιρίες, υπό την προϋπόθεση ότι τα διαθέσιμα των εν λόγω υπό σύσταση εταιριών θα έχουν επενδυθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω περιπτώσεις εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία επένδυσης της ΑΕΕΑΠ. Για τις επενδύσεις των υπό σύσταση εταιριών παρατίθεται αναλυτική αναφορά στην εξαμηνιαία κατάσταση επενδύσεων της ΑΕΕΑΠ.»

2. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 26 του ν. 2778/1999 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η λήψη δανείων από την ΑΕΕΑΠ και η παροχή πιστώσεων σε αυτήν, για ποσά τα οποία, στο σύνολό τους, δεν θα υπερβαίνουν το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ενεργητικού της. Τηρουμένου του ορίου του πρώτου εδαφίου, στην περίπτωση που οι οντότητες των περιπτώσεων δ', ε', στ' και ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 22, στις οποίες έχει επενδύσει η ΑΕΕΑΠ, έχουν λάβει δάνεια και πιστώσεις, το όριο του πρώτου εδαφίου υπολογίζεται και επί του ενεργητικού της ενοποιημένης οικονομικής κατάστασης της ΑΕΕΑΠ. Το σύνολο των δανείων που λαμβάνονται για την αποπεράτωση ακινήτων της ΑΕΕΑΠ ή των ακινήτων των οντοτήτων των περιπτώσεων δ', ε' και στ' και των υποπεριπτώσεων ββ' και γγ' της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 22 δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσοστό που αναγράφεται στο πρόγραμμα της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 22. Στο ύψος του επιτρεπόμενου δανεισμού συμπεριλαμβάνονται και τα δικαιώματα από χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 22.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η ΑΕΕΑΠ να συστήνει θυγατρική με μοναδικό σκοπό τη λήψη δανείων και τη χρήση των δανειακών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της ΑΕΕΑΠ ή/και των οντοτήτων των περιπτώσεων δ', ε', στ' και ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 22.

2. Για την εξασφάλιση των δανείων και πιστώσεων που λαμβάνει η ΑΕΕΑΠ επιτρέπεται να συνιστώνται βάρη επί των κινητών ή ακινήτων της ΑΕΕΑΠ.

3. Η ΑΕΕΑΠ μπορεί να συνάπτει δάνεια και να λαμβάνει πιστώσεις για την απόκτηση ακινήτων που θα χρησιμοποιήσει για τις λειτουργικές της ανάγκες, εφόσον το

ύψος των δανείων και πιστώσεων, στο σύνολό τους, δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων της ΑΕΕΑΠ μειουμένων κατά το συνολικό ποσό των επενδύσεων της σε ακίνητα. Τα ποσά των δανείων αυτών δεν συνυπολογίζονται στο ποσοστό της παραγράφου 1.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 2778/1999 αντικαθίσταται και προστίθεται νέα παράγραφος 4, ως εξής:

«3. Μετά την έγκριση του ενημερωτικού δελτίου για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των μετοχών της ΑΕΕΑΠ σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του παρόντος νόμου, και υπό την προϋπόθεση της πραγματοποίησης της εισαγωγής, απαγορεύεται περαιτέρω η μεταβίβαση προς την ΑΕΕΑΠ ακινήτων που ανήκουν σε:

α) μετόχους της ΑΕΕΑΠ που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, μέσω συνδεδεμένων προσώπων κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 ή μέσω προσώπων που ελέγχονται από αυτά, κατά την έννοια της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/2007, ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΕΕΑΠ και

β) μέλη του διοικητικού της συμβουλίου, γενικούς διευθυντές ή διευθυντές της, συζύγους και συγγενείς τους μέχρι και τρίτου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, καθώς και σε ελεγχόμενα από αυτούς, κατά την ανωτέρω έννοια, νομικά πρόσωπα.

4. α) Η απαγόρευση της παραγράφου 3 δεν καταλαμβάνει την εισφορά ακινήτων στην ΑΕΕΑΠ κατά το στάδιο σύστασης ή αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιείται έως και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των μετοχών της ΑΕΕΑΠ σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα.

β) Η απαγόρευση της παραγράφου 3 δεν καταλαμβάνει τη μεταβίβαση ακινήτων προς την ΑΕΕΑΠ ή την εισφορά τους σε αυτήν εφόσον ο μεταβιβάζων είναι νομικό πρόσωπο που εμπίπτει στην παράγραφο 3α ανωτέρω και εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Η αξία των μεταβιβαζόμενων ακινήτων, σε ετήσια βάση, δεν υπερβαίνει το 10% του συνόλου των επενδύσεων της ΑΕΕΑΠ.

ββ) Διενεργείται αποτίμηση του μεταβιβαζόμενου ακινήτου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, η δε έκθεση αποτίμησης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920 και αναρτάται στην ιστοσελίδα της εταιρείας την ίδια ημερομηνία με τη δημοσίευση της πρόσκλησης για σύγκληση της γενικής συνέλευσης της επόμενης υποπερίπτωσης.

γγ) Λαμβάνεται προ της μεταβίβασης ειδική άδεια της γενικής συνέλευσης, για την οποία απαιτείται πλειοψηφία τουλάχιστον τριών τετάρτων (3/4) των μετόχων που παρευρίσκονται, εξαιρουμένου του μετόχου στον οποίο ανήκει το μεταβιβαζόμενο ακίνητο ή μετόχου με τον οποίο υπάρχει σχέση ελέγχου, κατά την έννοια του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920, με το μέτοχο στον οποίο ανήκει το μεταβιβαζόμενο ακίνητο.»

Άρθρο 9

Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση των Οδηγιών 2010/73/ΕΕ και 2011/61/ΕΕ

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3401/2005 (Α'

257) προστίθεται περίπτωση ι' ως εξής:

«ι) διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για να διαπιστώσει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του.»

2. Το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης η' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/ 2007 (Α' 91), τροποποιείται ως εξής:

«όταν ο εκδότης έχει συσταθεί στην Ένωση, το κράτος - μέλος στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα.»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 109 του ν. 4209/2013 (Α' 253) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το άρθρο 35 και τα άρθρα 37 έως 40 ισχύουν μετά την έναρξη ισχύος της πράξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 67 της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ.»

Άρθρο 10

1. Η ισχύς της Αριθμ./Γ.Δ.Ο.Π. 0000584 ΕΞ2014/12.5.2014 κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, (ΦΕΚ τεύχος υπαλλήλων ειδικών θέσεων και οργάνων διοίκησης φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα 304), αρχίζει από τις 17.2.2012 και βαρύνει τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς έτους 2014.

2. Η ισχύς της κοινής απόφασης 23/674/14.2.2014 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, (Β' 1617/19.6.2014), ανατρέχει στο χρόνο λήψης της, δηλαδή στις 14.2.2014. Πράξεις και ενέργειες της επιτροπής εξετάσεων που διενεργήθηκαν από τις 14.2.2014 μέχρι και τις 17.4.2014 θεωρούνται νόμιμες.

3. Η ισχύς της κοινής απόφασης 5/679/17.4.2014 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, (Β' 1617/19.6.2014), ανατρέχει στο χρόνο λήψης της, δηλαδή στις 17.4.2014. Πράξεις και ενέργειες της επιτροπής εξετάσεων που διενεργήθηκαν από τις 17.4.2014 μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, θεωρούνται νόμιμες.

4. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3606/2007, (Α' 195), προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής:

«Με κοινή απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Εξετάσεων που είναι αρμόδια για τη διατύπωση των θεμάτων των εξετάσεων και την εποπτεία της διενέργειας αυτών. Με την ίδια Απόφαση ορίζεται και η αμοιβή της Επιτροπής Εξετάσεων που βαρύνει τους προϋπολογισμούς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος.»

Άρθρο 11

Χάραξη αιγιαλού – παραλίας

1.α. Το άρθρο 4 του ν. 2971/2001 (Α' 285) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4
Καθορισμός αιγιαλού

1. Η οριογραμμή του αιγιαλού χαράσσεται με κόκκινο

χρώμα στους έγχρωμους ορθοφωτοχάρτες ακριβείας με υψομετρική πληροφορία, κλίμακας τουλάχιστον 1:1000 και φωτοληψίας ετών 2008-2009, που απεικονίζουν παράκτια ζώνη εύρους τουλάχιστον 300 μέτρων από την ακτογραμμή (εφεξής «υπόβαθρα»). Τα υπόβαθρα παρήχθησαν για την εταιρεία Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε. (ΕΚΧΑ Α.Ε.), δυνάμει του έργου με τίτλο «Παραγωγή Ψηφιακών Ορθοφωτοχάρτων και ψηφιακών μοντέλων εδάφους (Digital Terrain Model) για χάραξη αιγιαλού», είναι εξαρτημένα από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987 και φέρουν χαραγμένη επ' αυτών «προκαταρκτική οριογραμμή αιγιαλού», βάσει φωτοερμηνείας.

2. Τα υπόβαθρα παραδίδονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής που εποπτεύει την ΕΚΧΑ Α.Ε. στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, συνοδευόμενα από τεχνική έκθεση για τις προδιαγραφές και τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν κατά τον καθορισμό, επί των υποβάθρων, της προκαταρκτικής οριογραμμής του αιγιαλού από την ΕΚΧΑ Α.Ε.. Εν συνεχεία, τα υπόβαθρα με την επ' αυτών προκαταρκτική οριογραμμή αιγιαλού, η τεχνική έκθεση και το ψηφιακό μοντέλο εδάφους διαβιβάζονται στις αρμόδιες κατά τόπο Κτηματικές Υπηρεσίες, καθώς και στο Γ.Ε.ΕΘ.Α., με την υποχρέωση:

α) Μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήψη τους, το Γ.Ε.ΕΘ.Α. υποδεικνύει στις Κτηματικές Υπηρεσίες τα τμήματα της οριογραμμής που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 και τα υπόβαθρα των οποίων πρέπει να εξαιρεθούν από την ανάρτηση για λόγους εθνικής ασφάλειας.

β) Εντός της ίδιας προθεσμίας, οι Κτηματικές Υπηρεσίες υποχρεούνται:

Να διαγράψουν την προκαταρκτική οριογραμμή αιγιαλού στις περιοχές που υφίσταται εγκεκριμένη οριογραμμή αιγιαλού και να αποτυπώσουν την τελευταία ως οριστική αποτυπώνοντας ταυτόχρονα και τις εγκεκριμένες οριογραμμές παραλίας και παλαιού αιγιαλού, εφόσον υπάρχουν. Αν η εγκεκριμένη οριογραμμή αιγιαλού εντοπίζεται στο υδάτινο στοιχείο, δεν αποτυπώνεται ως οριστική.

γ) Εντός προθεσμίας δώδεκα (12) μηνών από τη λήψη τους, οι Κτηματικές Υπηρεσίες υποχρεούνται να ελέγξουν την υπόλοιπη προκαταρκτική οριογραμμή και να υποβάλουν πρόταση για την τελική οριογραμμή σε περιπτώσεις εμφανώς εσφαλμένης προκαταρκτικής οριογραμμής και για να αντιμετωπισθούν ασυνέχειες μεταξύ της ήδη εγκεκριμένης και της προκαταρκτικής οριογραμμής.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου της περίπτωσης β', τα υπόβαθρα με την επ' αυτών γραμμή αιγιαλού, προκαταρκτική και οριστική, και η τεχνική έκθεση αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών για ενημέρωση του κοινού, εξαιρουμένων των τμημάτων που έχει υποδείξει το Γ.Ε.ΕΘ.Α.. Ο έλεγχος των Κτηματικών Υπηρεσιών διενεργείται βάσει των κριτηρίων του άρθρου 9.

3. Οι προτάσεις των Κτηματικών Υπηρεσιών υποβάλλονται στις κατά τόπον αρμόδιες Επιτροπές του άρθρου 3, οι οποίες αποφαινόμενες για την αποδοχή τους. Τα υπόβαθρα με την προτεινόμενη οριογραμμή, η τεχνική έκθεση και οι εκθέσεις των Επιτροπών αποστέλλονται απευθείας στους αρμόδιους κατά τόπον Γενικούς Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, για την έκδο-

ση απόφασης επικύρωσης της οριστικής οριογραμμής αιγιαλού στην περιφέρεια αρμοδιότητάς τους. Μετά το πέρας της ως άνω διαδικασίας ο φάκελος επιστρέφεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Η απόφαση καθορισμού της οριστικής οριογραμμής αιγιαλού, στην οποία γίνεται μνεία της ιστοσελίδας στην οποία αναρτώνται τα συνοδευτικά της στοιχεία κατά την παράγραφο 5, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επέχει θέση μεταγραφής στα βιβλία μεταγραφών.

4. Οι αποφάσεις καθορισμού της οριστικής οριογραμμής αιγιαλού, τα τεχνικά στοιχεία και τα υπόβαθρα αναρτώνται μόνιμα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών για ενημέρωση του κοινού. Σχετική ανακοίνωση για την ανάρτηση τοιχοκολλάται στους χώρους ανακοινώσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών και των παράκτιων Δήμων. Αν εξαιρεθούν από την ανάρτηση, για λόγους εθνικής ασφάλειας, συγκεκριμένα υπόβαθρα, οι έχοντες έννομο συμφέρον μπορούν να λαμβάνουν γνώση της οριστικής οριογραμμής από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Μνεία για την εξαίρεση υποβάθρων από την ανάρτηση γίνεται στην απόφαση καθορισμού της οριστικής οριογραμμής αιγιαλού και στην ανακοίνωση της ανάρτησης.

5. Με την τήρηση των όρων δημοσιότητας των παραγράφων 3 και 4 ολοκληρώνεται η διαδικασία καθορισμού του αιγιαλού και συνάγεται τεκμήριο ότι οι ενδιαφερόμενοι έλαβαν γνώση σχετικά με τη χάραξη και την ακριβή θέση της οριογραμμής του αιγιαλού, μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Τυχόν πλημμέλειες των διαδικασιών δημοσιότητας δεν επηρεάζουν το κύρος της διαδικασίας οριοθέτησης του αιγιαλού. Για την οριστικοποίηση της οριογραμμής ενημερώνεται η εταιρεία ΕΚΧΑ Α.Ε.. Οι έχοντες έννομο συμφέρον μπορούν να ζητήσουν τον επανακαθορισμό του αιγιαλού κατά τις διατάξεις του άρθρου 7Α.

6. Στις περιπτώσεις που δεν επιτρέπεται, για λόγους εθνικής ασφάλειας, η ανάρτηση υποβάθρων ή όταν δεν περιλαμβάνονται τμήματα της ακτογραμμής σε υπόβαθρα, η οριστική οριογραμμή αιγιαλού καθορίζεται από την Επιτροπή, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 9, επί κτηματογραφικού υψομετρικού διαγράμματος κλίμακας τουλάχιστον 1:1000, εξαρτημένου από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987, στο οποίο αποτυπώνονται τα όρια των ιδιοκτησιών και αναγράφονται οι εικαζόμενοι ιδιοκτήτες. Το διάγραμμα περιλαμβάνει μήκος ακτής τουλάχιστον πεντακοσίων (500) μέτρων ή και μεγαλύτερο αν το τμήμα που απομένει μέχρι το επόμενο καθορισμένο τμήμα δεν υπερβαίνει τα διακόσια (200) μέτρα, εκτός αν τούτο προσκρούει σε τεχνικούς και φυσικούς περιορισμούς, ειδικώς αιτιολογημένους. Όταν το διάγραμμα συντάσσεται από ιδιώτη, θεωρείται από μηχανικό της Κτηματικής Υπηρεσίας ή της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας.

Η έκθεση της Επιτροπής και το διάγραμμα καθορισμού της οριστικής οριογραμμής του αιγιαλού επικυρώνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλονται για ενημέρωση στην εταιρεία Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε. ή στο οικείο Υποθηκοφυλακείο κατά περίπτωση.

7. Αν μετά την παρέλευση δεκαοκτώ (18) μηνών από τη λήψη των σχετικών στοιχείων από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία κατά την παράγραφο 2, δεν έχει εκδο-

θεί απόφαση για την οριστική οριογραμμή αιγιαλού από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3, η προκαταρκτική οριογραμμή θεωρείται οριστική και εκδίδεται περί τούτου διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε ένα μήνα από την εκπνοή της προθεσμίας. Η διαπιστωτική πράξη, η τεχνική έκθεση και τα σχετικά υπόβαθρα υποβάλλονται στους όρους δημοσιότητας των παραγράφων 3 και 4. Οι παράγραφοι 5 και 6 εφαρμόζονται αναλόγως.

8. Αιτήματα καθορισμού οριογραμμής αιγιαλού από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον κατατίθενται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία υποχρεούται να τα εισάγει στην Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση. Σε αυτήν την περίπτωση καθορίζεται κατά προτεραιότητα οριστική οριογραμμή αιγιαλού σε μήκος ακτής τουλάχιστον πεντακοσίων (500) μέτρων είτε επί υποβάθρου ορθοφωτοχάρτη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 είτε επί τοπογραφικού διαγράμματος της παραγράφου 6. Η σχετική απόφαση εκδίδεται το αργότερο σε τρεις μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η προκαταρκτική γραμμή αιγιαλού, για την περιοχή που αφορά η αίτηση, θεωρείται οριστική και εκδίδεται περί τούτου διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε ένα μήνα από την εκπνοή της προθεσμίας. Η διαπιστωτική πράξη, η τεχνική έκθεση και τα σχετικά υπόβαθρα υποβάλλονται στη δημοσιότητα των παραγράφων 3 και 4. Οι παράγραφοι 5 και 6 εφαρμόζονται αναλόγως.»

β. Η παράδοση των υποβάθρων και της τεχνικής έκθεσης από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εποπτεύει την ΕΚΧΑ Α.Ε. στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών και στο ΓΕΕΘΑ πραγματοποιείται εντός ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Το άρθρο 6 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Καθορισμός παλαιού αιγιαλού

1. Οι παλαιοί αιγιαλοί καθορίζονται με χάραξη οριογραμμής γαλάζιου χρώματος στα υπόβαθρα της παραγράφου 1 του άρθρου 4 από την Επιτροπή της παραγράφου 1 του άρθρου 3. Η ύπαρξη παλαιού αιγιαλού εξετάζεται από την Επιτροπή είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αίτησης προς την Κτηματική Υπηρεσία για καθορισμό παραλίας σύμφωνα με το άρθρο 7.

2. Η Επιτροπή καθορίζει την παλαιά θέση του αιγιαλού που υπήρχε μέχρι το έτος 1884, αν υφίστανται κατοχές ιδιωτών, αλλά και προγενέστερα, αν δεν υπάρχουν τέτοιες κατοχές, εφόσον η θέση του παλαιού αιγιαλού προκύπτει από ενδείξεις επί του εδάφους ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εξαιρουμένων των μαρτυρικών καταθέσεων.

3. Η Επιτροπή επίσης αναζητά και συνεκτιμά όλα τα απαιτούμενα για την ακριβή οριοθέτηση του παλαιού αιγιαλού στοιχεία τα οποία και παραθέτει στην έκθεσή της, ιδίως φυσικές ενδείξεις (όπως το αμμώδες, ελώδες ή βαλτώδες εκτάσεων συνεχόμενων του αιγιαλού), αεροφωτογραφίες, χάρτες και διαγράμματα διαφόρων ετών γεωλογικές μελέτες.

4. Τα υπόβαθρα με την οριοθετημένη από την Επιτρο-

πή γραμμή του παλαιού αιγιαλού, συνοδευόμενα από τη σχετική τεχνική έκθεση, δημοσιεύονται σύμφωνα με τον τρόπο που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του παρόντος.»

3. Στο άρθρο 7 του ν. 2971/2001 επέρχονται οι κάτωθι τροποποιήσεις:

α. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Επιτροπή του άρθρου 3 καθορίζει τη ζώνη παραλίας, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Η ζώνη παραλίας καθορίζεται από την Επιτροπή με χάραξη οριογραμμής κίτρινου χρώματος στα υπόβαθρα της παραγράφου 1 του άρθρου 4, αυτεπάγγελα ή κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερομένου στην Κτηματική Υπηρεσία. Αιτήματα καθορισμού οριογραμμής παραλίας εισάγονται από την Κτηματική Υπηρεσία στην Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση και η σχετική έκθεση συντάσσεται το αργότερο σε δύο μήνες από την υποβολή τους. Η έκθεση περιέχει ειδική αιτιολογία για την ανάγκη καθορισμού ζώνης παραλίας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1, και επικυρώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η απόφαση, η έκθεση και τα υπόβαθρα υποβάλλονται στους όρους δημοσιότητας των παραγράφων 3, 4 και 6 του άρθρου 4.»

β. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης που επικυρώνει την έκθεση της Επιτροπής».

γ. Στην παράγραφο 4, οι λέξεις «Από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Από τη δημοσίευση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

4. Μετά το άρθρο 7 του ν. 2971/2001 προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής:

«Άρθρο 7Α

Επανακαθορισμός αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού

1. Σε περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής αιγιαλού, παραλίας ή παλαιού αιγιαλού, καθώς και μεταβολής της ακτογραμμής λόγω νόμιμων τεχνικών έργων ή φυσικών αιτιών, επιτρέπεται ο επανακαθορισμός από την Επιτροπή είτε αυτεπάγγελως είτε μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και προσκόμισης εκ μέρους του φακέλου με πλήρη στοιχεία που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Για τον επανακαθορισμό εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 4, του άρθρου 6, του άρθρου 7 και του άρθρου 9.

2. Ο επανακαθορισμός της παραλίας, εφόσον συνεπάγεται μείωση της ζώνης παραλίας που είχε αρχικώς καθορισθεί επιτρέπεται μόνο αν δεν έχει συντελεσθεί η σχετική αναγκαστική απαλλοτρίωση.»

5. Το άρθρο 5 του ν. 2971/2001 καταργείται πλην της παραγράφου 4 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 9, το οποίο προστίθεται ως παράγραφος 3 στο νέο άρθρο 7Α.

6. Από την ανάρτηση των υποβάθρων κατά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2971/2001, όπου, κατά τις διατάξεις του ν. 2971/2001, απαιτείται υ-

ποβολή τοπογραφικού διαγράμματος ή διαγράμματος αιγιαλού ή διαγράμματος καθορισμού του αιγιαλού ή γίνεται αναφορά σε τέτοιο διάγραμμα, αυτό αντικαθίσταται από τα οικεία υπόβαθρα ορθοφωτοχάρτων της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2971/2001.

7. Εκκρεμείς διαδικασίες καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, που έχουν ξεκινήσει μετά από αίτημα ενδιαφερομένου και για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, πράξη της Επιτροπής του άρθρου 3 του ν. 2971/2001 με την οποία καθορίζεται η οριογραμμή αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, μπορούν, μετά από γραπτή δήλωση του αιτούντος, υποβαλλόμενη στην οικεία Κτηματική Υπηρεσία εντός ενός μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να ολοκληρώνονται είτε κατά τις διατάξεις του ν. 2971/2001, όπως αυτός ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με το παρόν άρθρο, είτε κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του παρόντος άρθρου. Αν επιλεγεί η διαδικασία του ν. 2971/2001, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το παρόν άρθρο, και ο καθορισμός της οριογραμμής αιγιαλού, παραλίας, όχθης, και παρόχθιας ζώνης δεν έχει ολοκληρωθεί εντός δώδεκα (12) μηνών από την υποβολή της δήλωσης του αιτούντος κατά το προηγούμενο εδάφιο, εφαρμόζονται αναλογικά τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του ν. 2971/2001, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Οι λοιπές εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διαδικασίες καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης ολοκληρώνονται κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 12

Τροποποίηση του ν.4224/2013, θέματα Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4224/2013, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Οι οφειλέτες δεν επιβαρύνονται από τους δανειστές με οποιαδήποτε χρέωση σε σχέση με την εξέταση των αιτημάτων τους για υπαγωγή στις διατάξεις του Κώδικα, τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των ρυθμίσεων και εν γένει τις υπηρεσίες που αφορούν στην εφαρμογή του Κώδικα. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν τα υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα του άρθρου 3 παρ. 1 σημείο 22 του ν. 4261/2014 (Α' 107/5.5.2014).»

2. Στο άρθρο 1 του ν. 4224/2013 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί και ελέγχει: α) τον τρόπο εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας και β) την πλήρη και αποτελεσματική θέσπιση συστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό δύναται να απαιτεί από τους δανειστές τη λήψη των απαραίτητων κατά την κρίση της διορθωτικών μέτρων και να επιβάλει τις κατά το νόμο και το Καταστατικό της (άρθρο 55Α) κυρώσεις: α) σε περίπτωση συστηματικής μη εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας και β) στις περιπτώσεις διαπίστωσης αδυναμιών των συστημάτων.

Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος δεν επιλαμβάνεται της επίλυσης των διαφορών που προκύ-

πουν μεταξύ δανειστών και οφειλετών από την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας.»

3. Κατά την εκτέλεση τραπεζικών εργασιών του εμπορικού κλάδου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων δύναται ο υπόλογος διαχειριστής να εκδίδει και τα παραστατικά δοσοληψιών των τραπεζικών εργασιών. Οι όροι, οι διαδικασίες ελέγχου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ασφαλή εκτέλεση των εργασιών αυτών θα καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος καταργείται.

Άρθρο 13

ΤΕΑΔΥ, τροποποίηση του ν. 1892/1990

1. Τα ποσά των πρόσθετων κρατήσεων των υπαλλήλων που παρακρατήθηκαν, σε μηνιαία βάση, από την καταβαλλόμενη σε κάθε δικαιούχο αποζημίωση ΔΙΒΕΕΤ, για τη χορήγηση πρόσθετου μερίσματος, κατατίθενται σε λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομικών που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός Πρόσθετων Παρακρατηθέντων Ποσών» και αφορούν αποκλειστικά πρώην δικαιούχους ΔΙΒΕΕΤ.

Στο λογαριασμό αυτό συγκεντρώνονται:

α) Το χρηματικό υπόλοιπο του λογαριασμού «ΤΕΑΔΥ – Ειδικός Λογαριασμός Υπηρεσιακής Μονάδας Ε» που τηρούσε το ΤΕΑΔΥ στην Τράπεζα της Ελλάδος.

β) Το χρηματικό υπόλοιπο του λογαριασμού που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με τίτλο «Ε.Δ. Υπουργείο Οικονομικών – Εισφορές από ΔΙΒΕΕΤ 1/7/2001-31/7/2004–Πρόσθετο Μέρισμα».

γ) Το χρηματικό υπόλοιπο της πρόσθετης κράτησης για το χρονικό διάστημα διαχείρισης του λογαριασμού από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους δυνάμει της αρ. οικ. 2/42423/Α0024/10.6.2009 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

Μετά την κατάθεση των ανωτέρω ποσών, ο ανωτέρω ειδικός λογαριασμός τίθεται αυτοδίκαια σε εκκαθάριση δεδομένου ότι δεν διενεργούνται επιπλέον παρακρατήσεις εισφορών δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4024/2011.

Οι παρακρατηθείσες κατά τα ανωτέρω εισφορές επιστρέφονται και καταβάλλονται εφάπαξ απομειωμένες αναλογικά προς τους δικαιούχους, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης τους, και υπό τον όρο της ρητής παραίτησής τους από οποιαδήποτε περαιτέρω απαίτηση επιστροφής ποσών από την ίδια αιτία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των προς επιστροφή παρακρατηθεισών εισφορών στη βάση της αναλογικότητας, η διαδικασία επιστροφής τους στους δικαιούχους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θέμα.

2. Στο άρθρο 26 του ν. 1892/1990 (Α' 101) προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Ειδικώς για δικαιούτρες που συνάπτονται για τους σκοπούς του ν. 3986/2011 (Α' 152) μεταξύ νομικών προσώπων με έδρα εκτός των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών και του ΤΑΙΠΕΔ και αφορούν ή περιλαμβάνουν ακίνητα σε παραμεθόριες περιοχές ή μετοχές ή μερίδια εταιρειών που έχουν στην κυριότητά τους

ακίνητα στις περιοχές αυτές, η απαγόρευση της παραγράφου 1 του άρθρου 25 αίρεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, η οποία αφορά στο σύνολο των ως άνω ακινήτων ή μετοχών ή μεριδίων που αποτελούν αντικείμενο της εκάστοτε δικαιοπραξίας.»

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 14 Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους Β' θεσπίζουν κανόνες σχετικά:

α) Με τις διαδικασίες προγραμματισμού, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων με αντικείμενο την κατασκευή έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή τη διενέργεια διαγωνισμών μελετών.

β) Με την έννομη προστασία κατά την εφαρμογή του Μέρους Β' του παρόντος.

γ) Με το συντονισμό, την εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη του χρηματικού ορίου της παραγράφου 1 του άρθρου 23, με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 139.

3. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται και στη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων από αναθέτουσες αρχές του άρθρου 18.

4. Το παρόν Μέρος Β' εφαρμόζεται σε:

α) Αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 18 και αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 19, καθώς και σε κεντρικές αρχές προμηθειών κατά την έννοια του άρθρου 20.

β) Σε φορείς άλλους από αυτούς της προηγούμενης περίπτωσης, εφόσον τούτο προβλέπεται ειδικώς από τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του φορέα αυτού.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 14 έως 38, 40 έως 133, 139 και 179 έως 201 του Μέρους Β' του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, μελετών και έργων του ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» (Α' 232), οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις ανωτέρω διατάξεις.

6. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αποτελούν προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις:

α) της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων

συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (L 134), όπως ισχύει,

β) της Οδηγίας 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών» που δημοσιεύτηκε στην ελληνική γλώσσα στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τεύχος L 134), όπως ισχύει,

γ) της Οδηγίας 2005/51/EK της Επιτροπής της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 για την τροποποίηση του παραρτήματος XX της Οδηγίας 2004/17/EK και του παραρτήματος VIII της Οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί δημοσίων συμβάσεων (ΕΕ L 257/1/10/2005),

δ) της Οδηγίας 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005 για την διόρθωση της Οδηγίας 2004/18/EK «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (L 323),

ε) της Οδηγίας 89/665/EOK του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και της Οδηγίας 92/13/EOK του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335).

Άρθρο 15

Ορισμοί

(άρθρο 1 Οδηγίας 2004/18/EK,

άρθρο 1 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, εφαρμόζονται οι ορισμοί που παρατίθενται στις παραγράφους 2 έως 26.

2. α) «Δημόσιες συμβάσεις» είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μίας ή περισσότερων αναθετούσων αρχών / αναθετόντων φορέων και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου.

β) «Δημόσιες συμβάσεις έργων» είναι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες ενός έργου που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και το Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Β' είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα ανάγκες. Ως «έργο», νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

γ) «Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην αυτών του στοιχείου β', οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων.

Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και καλύπτει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση προμηθειών».

δ) «Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην των δημοσίων συμβάσεων έργων ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και το Παράρτημα ΧVΙΙ του Προσαρτήματος Β'.

Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο ταυτόχρονα προϊόντα και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και το Παράρτημα ΧVΙΙ του Προσαρτήματος Β', θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση υπηρεσιών», εφόσον η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.

Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και το Παράρτημα ΧVΙΙ του Προσαρτήματος Β' και η οποία δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και το Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Β', παρά μόνο παρεμπιπτόντως, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, θεωρείται ως δημόσια σύμβαση υπηρεσιών.

3. «Σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων» είναι μία σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μία δημόσια σύμβαση έργων, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό, σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

4. «Σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών» είναι μία σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μία δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης της υπηρεσίας είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής.

5. «Συμφωνία - πλαίσιο» είναι μία συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μίας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές, και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

6. «Δυναμικό σύστημα αγορών» είναι μία καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής /αναθέτοντος φορέα και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

7. «Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός» είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων, μειωμένων τιμών ή/και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών, και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική, πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμηση τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών ή έργων οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

8. «Εργολήπτης», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή αναθέ-

τους αρχή / αναθέτων φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει, αντιστοίχως, την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Οι έννοιες «εργολήπτης», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών» αναφέρονται υπό τον όρο «οικονομικός φορέας».

Ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά αναφέρεται ως «προσφέρων». Εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, αναφέρεται ως «υποψήφιος».

9. «Αναθέτουσες αρχές» είναι οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 18 του παρόντος.

10. «Αναθέτοντες φορείς» είναι οι φορείς που καθορίζονται στο άρθρο 19 του παρόντος.

11. Ο όρος «Αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς» αναφέρεται στις αναθέτουσες αρχές της παραγράφου 9 και τους αναθέτοντες φορείς της παραγράφου 10.

12. «Κεντρική αρχή προμηθειών» είναι η αρχή που καθορίζεται στο άρθρο 20.

13. α) «Ανοικτές διαδικασίες» είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά.

β) «Κλειστές διαδικασίες» είναι οι διαδικασίες, στις οποίες κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, αλλά στο πλαίσιο των οποίων μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή / τον αναθέτοντα φορέα μπορούν να υποβάλουν προσφορά.

γ) «Ανταγωνιστικός διάλογος» είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, και στην οποία η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους που έχουν γίνει δεκτοί στη διαδικασία αυτή, προκειμένου να βρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της/του, και βάσει της οποίας ή των οποίων οι υποψήφιοι που επελέγησαν καλούνται να υποβάλουν προσφορά.

Για τον σκοπό της προσφυγής στη διαδικασία του πρώτου εδαφίου, μια δημόσια σύμβαση θεωρείται «ιδιαίτερα πολύπλοκη», εφόσον οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δεν είναι αντικειμενικά σε θέση είτε να καθορίσουν, σύμφωνα με στοιχεία β', γ' ή δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 40, τα τεχνικά μέσα, τα οποία θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τους στόχους τους, είτε/και να προσδιορίσουν τη νομική ή/και τη χρηματοοικονομική οργάνωση ενός σχεδίου.

δ) «Διαδικασίες με διαπραγμάτευση» είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων οι αναθέτουσες αρχές / οι αναθέτοντες φορείς διαβουλευούνται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

ε) «Διαγωνισμοί μελετών» είναι οι διαδικασίες που επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή / τον αναθέτοντα φορέα να αποκτήσει, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής των έργων πολιτικού μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

ων.

στ) «Συνοπτικός διαγωνισμός» είναι η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 143.

ζ) «Απευθείας ανάθεση» είναι η διαδικασία σύναψης σύμβασης χωρίς εκ των προτέρων δημοσίότητα, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές / οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 144.

14. Με τον όρο «γραπτώς», νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών, το οποίο μπορεί να διαβιβάζεται, αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται. Το σύνολο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

15. «Ηλεκτρονικό μέσο», είναι ένα μέσο που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποθήκευσης δεδομένων, τα οποία εκπέμπονται, διακινούνται ή παραλαμβάνονται με ενσύρματη μετάδοση, με ραδιοκύματα, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

16. Με το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις», (Common Procurement Vocabulary - CPV), επισημαίνεται η ονοματολογία αναφοράς που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις, η οποία υιοθετήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2195/2002 (L 340) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, για το κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (L 340), όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 213/2008 της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2007 (L 74), ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η αντιστοιχία με τις άλλες υπάρχουσες ονοματολογίες.

Σε περίπτωση διστάμενων ερμηνειών ως προς το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, λόγω ενδεχόμενων διαφορών μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας της NACE που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Β', ή μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας CPC (προσωρινή μορφή) που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα II του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα XVII, Α' και Β' του Προσαρτήματος Β', υπερισχύει αντίστοιχα η ονοματολογία NACE ή η ονοματολογία CPC.

17. Για τους σκοπούς των άρθρων 27, 78β και 86α', νοούνται ως:

α) «Δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο», η δημόσια τηλεπικοινωνιακή υποδομή, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η μεταφορά σημάτων μεταξύ συγκεκριμένων τερματικών σημείων του δικτύου, με ενσύρματα μετάδοση, με δέσμες ερτζιανών κυμάτων, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

β) «Τερματικό σημείο του δικτύου», το σύνολο των φυσικών συνδέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών πρόσβασης που απαρτίζουν το δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο και είναι απαραίτητες για την πρόσβαση σε αυτό και τη μέσω αυτού αποτελεσματική επικοινωνία.

γ) «Δημόσιες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες», οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες την παροχή των οποίων έχουν αναθέσει ειδικά τα κράτη - μέλη, ιδίως σε έναν ή περισσότερους τηλεπικοινωνιακούς φορείς.

δ) «Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες», οι υπηρεσίες οι οποίες συνίστανται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στη διαβίβαση και διακίνηση σημάτων μέσω του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου με τη βοήθεια τηλεπικοινωνιακών μεθόδων, με την εξαίρεση των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών.

18. «Κράτος-μέλος» είναι κάθε κράτος που έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

19. «Τρίτη χώρα» είναι κάθε κράτος που δεν έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

20. «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» ή «Αρχή» είναι η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή που συστάθηκε με τον ν. 4013/2011 (Α' 204).

21. «Δημόσιος Τομέας», «Γενική Κυβέρνηση» και «Κεντρική Κυβέρνηση» έχουν την έννοια που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

22. «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»: Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

23. Το «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)» έχει ως σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 139 και διασυνδέεται υποχρεωτικά και αδιάλειπτα με την Εθνική Βάση Δημοσίων Συμβάσεων που τηρεί η Αρχή της παραγράφου 20.

24. «Εγγραφα της Σύμβασης» είναι το σύνολο των κειμένων, σχεδίων και λοιπών στοιχείων που περιλαμβάνουν τους όρους σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 39.

25. «Υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας» είναι όσες εμπίπτουν στις κατηγορίες υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΑ του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα ΧVΙΙΑ του Προσαρτήματος Β'.

26. «Υπηρεσίες χαμηλής προτεραιότητας» είναι όσες εμπίπτουν στις κατηγορίες υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΒ του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα ΧVΙΙΒ του Προσαρτήματος Β'.

Άρθρο 16

Γενικές αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων (άρθρο 2 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 10 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, ανεξαρτήτως της αξίας των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις ενεργώντας με διαφάνεια και αναλογικό τρόπο και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

2. Ο σχεδιασμός μιας διαδικασίας ανάθεσης δεν επιτρέπεται να αποσκοπεί στην καταστρατήγηση του πεδίου

ου εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου ή στον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Περίπτωση τεχνητού περιορισμού του ανταγωνισμού συντρέχει, όταν ο σχεδιασμός μιας διαδικασίας ανάθεσης αποσκοπεί στην αδικαιολόγητη, προνομιακή ή δυσμενή, μεταχείριση συγκεκριμένων οικονομικών φορέων.

3. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς τον σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.

Άρθρο 17

Όροι σχετικά με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (άρθρο 5 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 12 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς με οικονομικούς φορείς άλλων κρατών-μελών, εφαρμόζονται εξίσου ευνοϊκοί όροι με εκείνους που παρέχονται στους οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών, κατ' εφαρμογή της συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων, η οποία συνήφθη στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (GATT) και κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον ν. 2513/1997 (Α' 139).

Άρθρο 18

Αναθέτουσες Αρχές (άρθρο 1 παρ. 9 Οδηγίας 2004/18)

1. «Αναθέτουσες αρχές» είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

2. Ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:

α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα,

β) ο οποίος έχει νομική προσωπικότητα, και

γ) η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

3. Οι οργανισμοί και οι κατηγορίες οργανισμών δημοσίου δικαίου που πληρούν τα κριτήρια τα οποία απαριθμούνται στα στοιχεία α', β' και γ' της παραγράφου 2, παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α'. Οι σχετικοί πίνακες μπορούν να εμπλουτίζονται με την προσθήκη και άλλων οργανισμών ή κατηγοριών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 19
Αναθέτοντες Φορείς
(άρθρα 2, 8 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως αναθέτοντες φορείς:

α) Αναθέτουσες αρχές υπό την έννοια του άρθρου 18, οι οποίες ασκούν μία ή περισσότερες δραστηριότητες από αυτές που περιγράφονται στα άρθρα 97-101, όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

β) Δημόσιες επιχειρήσεις επί των οποίων οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα καθοριστική επιρροή είτε επειδή έχουν κυριότητα ή χρηματοδοτική συμμετοχή είτε λόγω των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση, οι οποίες ασκούν μία ή περισσότερες δραστηριότητες από αυτές που περιγράφονται στα άρθρα 97-101, όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας

γ) Επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι ούτε αναθέτουσες αρχές ούτε αναθέτοντες φορείς, και ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 97-101 και απολαύουν ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων χορηγούμενων από αρμόδια κρατική αρχή.

2. Για τους σκοπούς της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, η καθοριστική επιρροή επί της επιχείρησης, εκ μέρους των αναθετουσών αρχών, τεκμαίρεται όταν οι εν λόγω αρχές, άμεσα ή έμμεσα, κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του καλυφθέντος κεφαλαίου μιας επιχείρησης, ή διαθέτουν την πλειονότητα των ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

3. Για τους σκοπούς της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα είναι τα δικαιώματα που χορηγούνται από αρμόδια αρχή, δυνάμει διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας η οποία έχει ως αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται σε έναν ή περισσότερους φορείς η άσκηση δραστηριότητας που ορίζεται στα άρθρα 97-101 και να θίγεται ουσιασώς η δυνατότητα άλλων φορέων να ασκήσουν την δραστηριότητα αυτή.

4. Οι αναθέτοντες φορείς, κατά την έννοια του παρόντος νόμου, απαριθμούνται κατά τρόπο μη εξαντλητικό στους καταλόγους που παρατίθενται στα Παραρτήματα Ι έως ΙΧ του Προσαρτήματος Β'. Οι αρμόδιες αρχές κοινοποιούν περιοδικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις τροποποιήσεις που γίνονται στους οικείους καταλόγους.

Άρθρο 20
Κεντρικές αρχές προμηθειών
(άρθρα 1, 11 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ,
άρθρο 29 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να εξασφαλίζουν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προσφεύγοντας σε κεντρικές αρχές προμηθειών.

2. «Κεντρική αρχή προμηθειών» είναι μια αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας που αναθέτει δημόσιες συμβάσεις ή συνάπτει συμφωνίες-πλαίσιο για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές / α-

ναθέτοντες φορείς.

3. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς που αποκτούν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προσφεύγοντας σε κεντρική αρχή προμηθειών, θεωρείται ότι έχουν τηρηθεί τις διατάξεις του παρόντος, εφόσον αυτές έχουν τηρηθεί από την κεντρική αρχή προμηθειών.

4. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να εξουσιοδοτούν άλλη αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα να εκτελεί για λογαριασμό τους τις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης.

5. Για τις ανάγκες διενέργειας συγκεντρωτικών αγορών, περισσότερες αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να εξουσιοδοτήσουν μία / έναν εξ αυτών ή μία τρίτη αναθέτουσα αρχή ή τρίτο αναθέτοντα φορέα να διενεργήσει τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

6. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 4 και 5, η εξουσιοδοτημένη αναθέτουσα αρχή ή ο εξουσιοδοτημένος αναθέτων φορέας ενεργούν ως κεντρική αρχή προμηθειών κατά την έννοια της παραγράφου 2.

Άρθρο 21
Ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με
τις συγκεντρωτικές αγορές

1. Ορίζονται ως Εθνικές Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, υπό την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 20 με αρμοδιότητα σύναψης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο: α) Η Γενική Διεύθυνση Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, β) η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού, μπορούν να συστήνονται ή καθορίζονται και άλλες Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, με αρμοδιότητα σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, είτε σε επίπεδο διαφορετικών κατηγοριών φορέων του Δημοσίου Τομέα είτε βάσει τομέα ή κλάδου της αγοράς είτε κατά γεωγραφικές ενότητες της χώρας είτε με συνδυασμένη εφαρμογή των κριτηρίων αυτών. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού μπορούν να καθορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες, η οργανωτική διάρθρωση και οι οργανικές θέσεις των Κεντρικών Αρχών Προμηθειών κατά περίπτωση και κάθε άλλο συναφές ζήτημα.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού, που εκδίδεται εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι όροι για την ομαδοποίηση και σύναψη δημοσίων συμβάσεων από κεντρικές αρχές προμηθειών, τα είδη δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες δεν συνάπτονται από κεντρικές αρχές προμηθειών, οι κατηγορίες έργων, αγαθών και υπηρεσιών που μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ομαδοποίησης και για την προμήθεια των οποίων μπορεί να γίνεται προσφυγή σε τεχνικές συγκεντρωτικών αγορών και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης

και Ανταγωνιστικότητας εκδιδόμενη εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του Μέρους Β' του παρόντος ορίζονται τα ανωτέρω για την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών του άρθρου 15, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς των άρθρων 18 και 19 ή οι κεντρικές αρχές προμηθειών υποβάλλουν σχετικό πίνακα προγραμματισμού στο ΕΣΗΔΗΣ κατά τα οριζόμενα στις αποφάσεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση.

Στη Γενική Διεύθυνση Κρατικών Προμηθειών (ΓΔΚΠ) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (ΓΓΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συστήνεται Επιτροπή Πολιτικής και Προγραμματισμού Προμηθειών και Υπηρεσιών (ΕΠΠΠΥ). Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συγκροτείται η Επιτροπή, καθορίζονται οι αρμοδιότητες, ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών της, η λειτουργία της, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

5. Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και όσον αφορά στις προμήθειες και υπηρεσίες που υπάγονται υποχρεωτικά σε συγκεντρωτικές αγορές από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών του εδαφίου α' της παραγράφου 1 εξαιρούνται:

I. Οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του άρθρου 15 που συνάπτουν οι κάτωθι φορείς:

α) Οι ενοριακοί ναοί, οι εκκλησιαστικές σχολές, τα εκκλησιαστικά ιδρύματα, η Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος και λοιποί εκκλησιαστικοί φορείς.

β) Οι επαγγελματικοί σύλλογοι (δικηγορικοί, συμβολαιογραφικοί κ.λπ.).

γ) Δημόσια νομικά πρόσωπα που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και οι μετοχές τους έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο.

δ) Τα Επιμελητήρια.

II. Οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών των άρθρων 26 έως και 30 του παρόντος.

Άρθρο 22

Εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων: ρήτρα αποφυγής διακρίσεων (άρθρο 3 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Όταν μια αναθέτουσα αρχή εκχωρεί σε φορέα που δεν έχει την ιδιότητα αναθέτουσας αρχής, ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για την άσκηση δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας, η πράξη εκχώρησης του δικαιώματος αυτού πρέπει να προβλέπει ότι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων προμηθειών με τρίτους στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής, ο εν λόγω φορέας οφείλει να τηρεί την αρχή της αποφυγής διακρίσεων λόγω εθνικότητας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΟΡΙΑ

Άρθρο 23

Χρηματικά όρια των δημοσίων συμβάσεων (άρθρα 7, 78 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρα 16, 69 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, Κανονισμός 1336/2013)

1. Ως «δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης

του στοιχείου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 26 έως 30 και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ. Το ποσό του προηγούμενου πρώτου εδαφίου επανεξετάζεται ανά διετία και αναπροσαρμόζεται, αν χρειασθεί, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

2. Ως «δημόσιες συμβάσεις υψηλής αξίας» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης του στοιχείου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 26 έως 30, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

I. Για συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές:

α) Εκατόν τριάντα τέσσερις χιλιάδες (134.000) ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β' υποπερίπτωση ii', που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'. Προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τα οριζόμενα στο Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α' προϊόντα.

β) Διακόσιες επτά χιλιάδες (207.000) ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε: i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV του Προσαρτήματος Α', είτε: ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV του Προσαρτήματος Α' και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α', είτε: iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II Α' του Προσαρτήματος Α', υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 του Παραρτήματος II Α του Προσαρτήματος Α' των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντιστοιχίες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II Β' του Προσαρτήματος Α'.

γ) Πέντε εκατομμύρια εκατόν ογδόντα έξι χιλιάδες (5.186.000) ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

II. Για συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς:

α) Τετρακόσιες δέκα τέσσερις χιλιάδες (414.000) ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών,

β) Πέντε εκατομμύρια εκατόν ογδόντα έξι χιλιάδες (5.186.000) ευρώ για τις συμβάσεις έργων.

3. Τα χρηματικά όρια της ανωτέρω παραγράφου, αναπροσαρμόζονται αυτόματα, εφόσον αναθεωρηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 78 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L 134) ή του άρθρου 69 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (L 134).

4. Ως «δημόσιες συμβάσεις χαμηλής αξίας» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις κατά την έννοια του στοιχείου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 που δεν εξαιρού-

νται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 26 έως 30 και συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία, εκτός ΦΠΑ, είναι ίση ή ανώτερη του χρηματικού ορίου της παραγράφου 1 και κατώτερη των χρηματικών ορίων των υποπαραγράφων Ι και ΙΙ της παραγράφου 2, όπως τα ανωτέρω χρηματικά όρια ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 24

Συμβάσεις που επιδοτούνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% από τις αναθέτουσες αρχές (άρθρο 8 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους Β' εφαρμόζονται κατά τη σύναψη:

α) Συμβάσεων που επιδοτούνται αμέσως σε ποσοστό άνω του 50% από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ ισούται με ή υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια εκατόν ογδόντα έξι χιλιάδες (5.186.000) ευρώ:

- όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν δραστηριότητες πολιτικού μηχανικού κατά την έννοια του Παραρτήματος Ι του Προσαρτήματος Α',

- όταν οι συμβάσεις αυτές έχουν σχέση με νοσοκομεία, αθλητικούς εξοπλισμούς, εγκαταστάσεις αναψυχής και ψυχαγωγίας, σχολικά και πανεπιστημιακά κτίρια και κτίρια διοικητικής χρήσης,

β) Συμβάσεων υπηρεσιών που επιδοτούνται άμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ ισούται με ή υπερβαίνει τα διακόσιες επτά χιλιάδες (207.000) ευρώ, όταν οι συμβάσεις αυτές σχετίζονται με σύμβαση έργων κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που χορηγούν τις επιδοτήσεις αυτές μεριμνούν ώστε να τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος νόμου όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται από έναν ή περισσότερους φορείς διαφορετικούς από αυτές, όπως και όταν συνάπτονται και από τις ίδιες, αλλά εξ ονόματος και για λογαριασμό των εν λόγω άλλων φορέων.

Άρθρο 25

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών - πλαισίων και των δυναμικών συστημάτων αγορών (άρθρο 9 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 17 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης κατά την έννοια της διατάξης του στοιχείου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15, βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή/ τον αναθέτοντα φορέα. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης. Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας προβλέπει βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή προσφέροντες, τα ποσά αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο απο-

στολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 56 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να καταμνηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το ποσό των έργων, καθώς και τη συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των έργων που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη.

Η αξία των προμηθειών ή των υπηρεσιών που δεν είναι απαραίτητες για την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης σύμβασης έργων δεν μπορεί να προστίθεται στην αξία αυτής της σύμβασης έργων με αποτέλεσμα να εξαιρείται η απόκτηση αυτών των προμηθειών ή υπηρεσιών από τον παρόντα νόμο.

5. α) Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 23 οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα συμβάσεων υψηλής αξίας, των οποίων τμημάτων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ για τις υπηρεσίες και του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για τα έργα, εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

β) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 23 παράγραφος 2 υποπαραγράφοι Ι και ΙΙ στοιχεία α' και β'.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 23, οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα συμβάσεων υψηλής αξίας των οποίων τμημάτων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ και υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

6. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση προϊόντων, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, προσδιορίζεται ως εξής:

α) Στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου, εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, εφόσον η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική αξία της

σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας.

β) Στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση που η διάρκειά τους δεν μπορεί να προσδιορισθεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί σαράντα οκτώ (48).

7. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών που έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου, οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, εφόσον τούτο είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα (12) μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης,

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.

Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης δεν επιτρέπεται να γίνεται προς το σκοπό αποφυγής της εφαρμογής του παρόντος.

8. Για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, είναι, ανάλογα με την περίπτωση, η εξής:

α) Για τα ακόλουθα είδη υπηρεσιών:

i) Ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιβής.

ii) Τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιβής.

iii) Συμβάσεις που περιλαμβάνουν μελέτες: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιβής.

β) Για τις συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολική τιμή:

i) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από σαράντα οκτώ (48) μήνες: η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλη την αντίστοιχη διάρκεια,

ii) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των σαράντα οκτώ (48) μηνών: η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί σαράντα οκτώ (48).

9. Οι αναθέτοντες φορείς υπολογίζουν την εκτιμώμενη αξία μίας σύμβασης που περιλαμβάνει ταυτόχρονα υπηρεσίες και προμήθειες βάσει της συνολικής αξίας των υπηρεσιών και των προμηθειών, ανεξάρτητα από την επιμέρους αξία τους. Στον υπολογισμό αυτόν περιλαμβάνεται η αξία των εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης.

10. Για τις συμφωνίες-πλαίσιο και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη αξία, υπολογιζόμενη χωρίς του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 26

Απόρρητες συμβάσεις ή συμβάσεις που απαιτούν ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας (άρθρο 14 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 21 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Οι διατάξεις του Μέρους Β' δεν εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, όταν αυτές χαρακτηρίζονται απόρρητες ή η εκτέλεση των οποίων πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή όταν το απαιτεί η προστασία των ουσιαστών συμφερόντων της χώρας.

Άρθρο 27

Ειδικές Εξαιρέσεις για συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς (άρθρα 13, 15, 16, 18 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρα 22, 24 και 25 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Οι διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος δεν εφαρμόζονται κατά τη σύναψη των ακόλουθων συμβάσεων από αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς:

1. Στις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες διέπονται από διαφορετικούς διαδικαστικούς κανόνες και συνάπτονται δυνάμει:

α) Διεθνούς συμφωνίας, σύμφωνα με τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ της Ελλάδας και μίας ή περισσότερων χωρών που δεν είναι κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αφορά προμήθειες ή έργα που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός έργου από τα υπογράφοντα κράτη ή υπηρεσίες που προορίζονται για εκτέλεση ή εκμετάλλευση από κοινού ενός σχεδίου από τα υπογράφοντα κράτη. Η συμφωνία ανακοινώνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

β) Διεθνούς συμφωνίας, η σύναψη της οποίας συνδέεται με τη στάθμευση στρατευμάτων και η οποία αφορά ελληνικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις τρίτης χώρας.

γ) Ειδικής διαδικασίας διεθνούς οργανισμού.

2. Στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται από μία αναθέτουσα αρχή/έναν αναθέτοντα φορέα σε μια αναθέτουσα αρχή ή ένωση αναθέτουσων αρχών βάσει αποκλειστικού δικαιώματος που τους παρέχεται δυνάμει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, εφόσον οι διατάξεις αυτές δεν αντιβαίνουν στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες:

α) Έχουν ως αντικείμενο την αγορά ή τη μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης, υφιστάμενων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν δικαιώματα επ' αυτών. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες συνάπτονται ταυτόχρονα, πριν ή μετά τη σύμβαση αγοράς ή μίσθωσης, που οιαδήποτε μορφή, διέπονται από τον παρόντα νόμο.

β) Αφορούν στην αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων που προορίζονται για μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, καθώς και συμβάσεις για το χρόνο μετάδοσης.

γ) Αφορούν υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού.

δ) Αφορούν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σχετικές

με την έκδοση, αγορά, πώληση και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, ιδίως με διαδικασίες προμήθειας χρημάτων ή κεφαλαίων στις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς, καθώς και υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες.

ε) Αφορούν συμβάσεις εργασίας.

στ) Αφορούν υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, πλην εκείνων το προϊόν των οποίων ανήκει αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα για ιδία χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της, εφόσον η αμοιβή για την παροχή της υπηρεσίας καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα.

4. Στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές, οι οποίες έχουν ως κύριο αντικείμενο τη διάθεση ή εκμετάλλευση δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή την παροχή στο κοινό μίας ή περισσότερων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Άρθρο 28

Ειδικές Εξαιρέσεις για συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς (άρθρα 18, 19, 20, 26 Οδηγίας 2004/17/EK)

Οι διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος δεν εφαρμόζονται κατά τη σύναψη των ακόλουθων συμβάσεων από αναθέτοντες φορείς:

1. Στις συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό τη μεταπώληση ή τη μίσθωση σε τρίτους, όταν ο αναθέτων φορέας δεν απολαύει ειδικού ή αποκλειστικού δικαιώματος πώλησης ή μίσθωσης του αντικειμένου αυτών των συμβάσεων, καθώς και όταν άλλοι φορείς δικαιούνται να προβαίνουν ελεύθερα στην εν λόγω πώληση ή μίσθωση με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τον αναθέτοντα φορέα. Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως της, όλες τις κατηγορίες προϊόντων και δραστηριοτήτων που θεωρούν ότι εξαιρούνται δυνάμει του προηγούμενου εδαφίου.

2. Στις συμβάσεις που συνάπτουν ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνουν οι αναθέτοντες φορείς για τους σκοπούς της άσκησης μίας από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 97 έως 100 σε τρίτη χώρα, υπό συνθήκες που δεν προϋποθέτουν την υλική εκμετάλλευση δικτύου ή γεωγραφικής περιοχής στο εσωτερικό της Κοινότητας. Οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεώς της, οποιαδήποτε δραστηριότητα θεωρούν ότι εξαιρείται δυνάμει του προηγούμενου εδαφίου.

3. Στις συμβάσεις για την αγορά ύδατος, εφόσον συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι ασκούν μία ή και τις δύο από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο άρθρο 98 παράγραφος 1.

4. Στις συμβάσεις για την προμήθεια ενέργειας ή καυσίμων που προορίζονται για την παραγωγή ενέργειας, εφόσον συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι ασκούν δραστηριότητα που ορίζεται στο άρθρο 97 παράγραφοι 1 και 3 ή στο άρθρο 101 στοιχείο α'.

5. Στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 15, οι οποίες συνάπτονται για τους σκοπούς της άσκησης μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 97 έως 101, όταν οι παραχωρήσεις αυτές γίνονται για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Άρθρο 29

Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών (άρθρο 17 Οδηγίας 2004/18/EK και άρθρο 18 Οδηγίας 2004/17/EK)

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 22 οι διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, όπως ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 15, που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς.

Άρθρο 30

Συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας (άρθρο 10 Οδηγίας 2004/18/EK)

Οι διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011 (Α' 137), στις συμβάσεις που εξαιρούνται από το νόμο αυτόν σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 αυτού, καθώς και στις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 31

Κανόνες που ισχύουν για τις συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές (άρθρα 20, 21, 22 Οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές υπό την έννοια του άρθρου 18, ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 έως 4.

2. Οι συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος Α' συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 36, 40, 41, 44, 48-52, 55-64, 65, 67-75, 132, 133, 173, 174.

3. Οι συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες χαμηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος Α', συνάπτονται αποκλειστικά σύμφωνα με τα άρθρα 40 και 56 παράγραφος 4, και με τα άρθρα 140 έως 172.

4. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας και υπηρεσίες χαμηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος Α' (μεικτές συμβάσεις), συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 36, 40, 41, 44, 48-52, 55-64, 65, 67-75, 132, 133, 173, 174, όταν η αξία των υπηρεσιών υψηλής προτεραιότητας υπερβαίνει την αξία των υπηρεσιών χαμηλής προτεραιότητας. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η σύμβαση συνάπτεται σύμφωνα με τα άρθρα 40 και 56 παράγραφος 4, και με τα άρθρα 140 έως 172.

Άρθρο 32

Κανόνες που ισχύουν για τις συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς (άρθρα 31 έως 33 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς υπό την έννοια του άρθρου 19, ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 έως 4.

2. Οι συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος

Β', συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 36, 40, 41, 43, 44, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119-121, 122, 123, 132, 174, 175.

3. Οι συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες χαμηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος Β', συνάπτονται αποκλειστικά σύμφωνα με τα άρθρα 40, 112 και με τα άρθρα 140 έως 172.

4. Οι συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας και χαμηλής προτεραιότητας του Προσαρτήματος Β' (μεικτές συμβάσεις), συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 36, 40, 41, 43, 44, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119-121, 122, 123, 132, 174, 175, όταν η αξία των υπηρεσιών υψηλής προτεραιότητας υπερβαίνει την αξία των υπηρεσιών χαμηλής προτεραιότητας. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι συμβάσεις συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 40, 112 και με τα άρθρα 140 έως 172.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ
ΚΟΙΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ
ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ

Άρθρο 33
Οικονομικοί Φορείς
(άρθρο 4 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 11 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)

1. Οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους - μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να διενεργούν συγκεκριμένη παροχή, δεν επιτρέπεται να αποκλείονται με την αιτιολογία ότι θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα κατά την ελληνική νομοθεσία. Επιτρέπεται ωστόσο, στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων έργων και υπηρεσιών, καθώς και των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, που καλύπτουν, επιπλέον, εργασίες ή/και υπηρεσίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, να ζητείται από τα νομικά πρόσωπα να μνημονεύουν, στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής τους, τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων που επιφορτίζονται με την εκτέλεση της συγκεκριμένης παροχής.

2. Οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων μπορούν να υποβάλουν προσφορά ή να εμφανίζονται ως υποψήφιοι. Για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να απαιτούν να έχουν οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων συγκεκριμένη νομική μορφή. Η επιλεγείσα κοινοπραξία είναι δυνατόν να υποχρεωθεί να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή, εάν της ανατεθεί η σύμβαση, στο μέτρο που η περιβολή αυτής της νομικής μορφής είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

3. Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από κοινοπραξία οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα αλληλέγγυα και εις ολόκληρον.

Άρθρο 34
Εχεμύθεια
(άρθρο 6 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 13 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος, ιδίως εκείνων που αφορούν στις υποχρεώσεις σχετικά

με τη δημοσιοποίηση των συναπτομένων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 56 παράγραφος 4, 62, 112, 116, καθώς και τις διατάξεις της λοιπής κείμενης νομοθεσίας, η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας, δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της/του έχουν διαβιβαστεί οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν, ιδίως, τα τεχνικά ή εμπορικά απόρρητα και τις εμπιστευτικές πτυχές των προσφορών.

Επιπλέον, κατά τη διαβίβαση των τεχνικών προδιαγραφών στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, κατά την προεπιλογή και την επιλογή των οικονομικών φορέων, και κατά την ανάθεση των συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλουν υποχρεώσεις προκειμένου να προστατεύσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που διαβιβάζουν.

2. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απόρρητου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

3. Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδος, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της, εφόσον ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

4. Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των προσφορών άλλων οικονομικών φορέων ασκείται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

Άρθρο 35
Προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλουν απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς, με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης. Μπορούν επίσης να απαιτήσουν από τους οικονομικούς φορείς να διασφαλίζουν την τήρηση των απαιτήσεων αυτών από το προσωπικό τους, τους υπεργολάβους τους, και κάθε άλλο τρίτο πρόσωπο που χρησιμοποιούν κατά την ανάθεση ή εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 36
Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία
των μερών του διαγωνισμού
(άρθρο 42 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 48 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)

1. Η επικοινωνία, καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών μπορούν, κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής / του αναθέτοντος φορέα, να πραγματοποιούνται με επιστολή, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5, το τηλέφωνο στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που ορίζονται στην παράγραφο 6, ή με συνδυασμό των μέσων αυτών.

2. Το επιλεγόμενο μέσο επικοινωνίας πρέπει να είναι γενικώς προσιτό και, συνεπώς, να μην περιορίζει την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία α-

νάθεσης.

3. Κατά την επικοινωνία, την ανταλλαγή και την αποθήκευση πληροφοριών λαμβάνεται μέριμνα, προκειμένου να διαφυλάσσονται η ακεραιότητα των δεδομένων, το απόρρητο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, και η λήψη γνώσης από τις αναθέτουσες αρχές / τους αναθέτοντες φορείς του περιεχομένου των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, μόνο μετά τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας για την υποβολή τους.

4. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, πρέπει να μην δημιουργούν διακρίσεις και να είναι γενικώς διαθέσιμα και συμβατά σε σχέση με τις εν γένει χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

5. Στη διαβίβαση και στους μηχανισμούς ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης, πρέπει να είναι προσιτές στους ενδιαφερομένους. Επιπλέον, οι μηχανισμοί ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Χ του Προσαρτήματος Α' και του Παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β'.

β) Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν, τηρώντας το άρθρο 3 του π.δ. 150/2001 (Α' 125), να απαιτούν οι ηλεκτρονικές προσφορές να συνοδεύονται από προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ανωτέρω άρθρου.

γ) Μπορούν να καθιερώνονται ή να διατηρούνται συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών πιστοποίησης των εν λόγω μηχανισμών.

δ) Οι προσφέροντες ή οι υποψήφιοι δεσμεύονται ώστε εάν τα έγγραφα, πιστοποιητικά ή δηλώσεις, που αναφέρονται στα άρθρα 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75 119 παράγραφος 2 και 3, 120, 121 δεν είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή, αυτά να υποβάλλονται πριν από τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής.

6. Για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) Οι αιτήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων μπορούν να υποβάλλονται γραπτώς ή τηλεφωνικά.

β) Όταν οι αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται τηλεφωνικά, πρέπει να αποστέλλεται γραπτή επιβεβαίωση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή τους.

γ) Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά, σύμφωνα με τους ορισμούς των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 10 του ν. 2690/1999 (Α' 45), ή με ηλεκτρονικά μέσα, στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο ως νόμιμη απόδειξη. Η σχετική απαίτηση, όπως και η προθεσμία για την αποστολή της επιβεβαίωσης, ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα, πρέπει να προβλέπεται από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση που αναφέρει το άρθρο 115 παράγραφος 5.

Άρθρο 37

Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για τις συμβάσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 23, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης και του ανταγωνιστικού διαλόγου, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Ως ημερομηνία έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Για τις λοιπές συμβάσεις, η διαδικασία σύναψης σύμβασης εκκινεί από την ημερομηνία δημοσίευσής της σχετικής προκήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της αποστολής της σχετικής πρόσκλησης υποβολής προσφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 152.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Άρθρο 38

Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα (άρθρο 19 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 28 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα σε προστατευόμενα εργαστήρια το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας, όταν η πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων εργαζομένων είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία λόγω της φύσης ή βαρύτητας των ειδικών αναγκών τους δεν μπορούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα υπό κανονικές συνθήκες. Στην περίπτωση αυτή, η προκήρυξη του διαγωνισμού ή η προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως πρόσκληση θα πρέπει να μνημονεύει την παρούσα διάταξη.

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 39

Έγγραφα της Σύμβασης

1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν ιδίως:

α) Τις «προκηρύξεις» «(περιλήψεις διακηρύξεων)» που δημοσιεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 56-58, 109-112, 152 και περιλαμβάνουν τα στοιχεία των Παραρτημάτων XII του Προσαρτήματος Α' και XIII του Προσαρτήματος Β'.

β) Τη «διακήρυξη» του διαγωνισμού ή την «πρόσκληση σε διαπραγμάτευση», η οποία περιλαμβάνει όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους της διαδικασίας σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης.

γ) Το σχέδιο σύμβασης με τα τυχόν παραρτήματά της.

δ) Την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων και τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον υπάρχει, οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους αντίστοιχα για την εκτέλεση της σύμβασης.

ε) Την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να ικανοποιούν τα παραδοτέα της σύμβασης και

στ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία ή στοιχείο.

3. Τα έγγραφα της σύμβασης περιέχουν ιδίως:

α) την επωνυμία της αναθέτουσας αρχής / αναθέτονος φορέα,

β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια Υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν,

γ) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (FAX), τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της Υπηρεσίας που διενεργεί το διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της Υπηρεσίας αυτής,

δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται,

ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Επίσης οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των τυχόν παρατάσεων για την άσκησή τους,

στ) το είδος της διαδικασίας ανάθεσης,

ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής,

η) το νόμισμα της προσφερομένης τιμής,

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος,

ι) τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν τυχόν ζητούνται,

ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με την προσωπική κατάσταση, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,

ιγ) τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης.

ιδ) τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών,

ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών. Στην περίπτωση που κριτήριο είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, καθορίζονται η μεθοδολογία και τα στοιχεία με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση της προσφοράς,

ιστ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών.

ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς.

4. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

5. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δεν επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς δαπάνη για τη λήψη των εγγράφων της σύμβασης, πλην της δαπάνης που αντιστοιχεί στο κόστος αναπαραγωγής τους και της ταχυδρομικής αποστολής τους.

6. Πρότυπα ή υποδείγματα εγγράφων σύμβασης, δεσμευτικά ή μη, εκδίδονται από την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15, σύμφωνα με το στοιχείο ε' της παρ. 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204).

Άρθρο 40

Τεχνικές προδιαγραφές

(άρθρο 23 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 34 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, όπως ορίζονται στο σημείο 1 του Παραρτήματος VI του Προσαρτήματος Α' και του Παραρτήματος XXI του Προσαρτήματος Β', καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, όπως οι προκηρύξεις, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμβατικά έγγραφα. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες, καθώς και αν θα απαιτηθεί η μεταβίβαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όταν είναι δυνατό, οι τεχνικές αυτές προδιαγραφές θα πρέπει να ορίζονται έτσι ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή σχεδιασμό που να καλύπτει όλους τους χρήστες.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων, εφόσον είναι συμβατές με το ενωσιακό δίκαιο, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται:

α) Είτε με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο Παράρτημα VI του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα XXI του Προσαρτήματος Β' με την εξής σειρά προτεραιότητας: εθνικά πρότυπα που μεταφέρουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, κοινές τεχνικές προδιαγραφές, διεθνή πρότυπα, άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που θεσπίζονται από τους ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, εθνικά πρότυπα, εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των προϊόντων. Κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο».

β) Είτε με αναφορά σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις. Αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, πρέπει δε να είναι ακριβείς, ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν τη σύμβαση.

γ) Είτε με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, όπως ορίζονται στο στοιχείο β', με παραπομπή στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο

α', προκειμένου να τεκμαίρεται η συμμόρφωση προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις.

δ) Είτε με παραπομπή στις προδιαγραφές που μνημονεύονται στο στοιχείο α' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που μνημονεύονται στο στοιχείο β' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο α', δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές, στις οποίες έχουν παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με τρόπο που ικανοποιεί την αναθέτουσα αρχή/ τον αναθέτοντα φορέα, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, ότι οι λύσεις που προτείνει ικανοποιούν, κατά ισοδύναμο τρόπο, τις τεχνικές προδιαγραφές. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.

5. Όταν οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 να θέσουν απαιτήσεις ως προς τις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών που τηρούν εθνικό πρότυπο, το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, κοινή τεχνική προδιαγραφή, διεθνές πρότυπο ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν ορίσει.

Στην προσφορά του ο προσφέρων υποχρεούται να αποδεικνύει, κατά τρόπο ικανοποιητικό για την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα και με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, ότι το έργο, το προϊόν ή η υπηρεσία που τηρεί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.

6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς επιβάλλουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά ως προς τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β', μπορούν να χρησιμοποιούν τις αναλυτικές προδιαγραφές ή, εν ανάγκη, τμήματά τους, όπως ορίζονται από τα ευρωπαϊκά, (πολυ) εθνικά οικολογικά σήματα ή και από κάθε άλλο οικολογικό σήμα, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές είναι ενδεδειγμένες για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών των προμηθειών ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, οι απαιτήσεις για το σήμα διαμορφώνονται βάσει επιστημονικών στοιχείων, τα οικολογικά σήματα υιοθετούνται μέσω μιας διαδικασίας στην οποία μπορούν να συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, καθώς και οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, και είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβλέπουν ότι τα προϊόντα ή υπηρεσίες που διαθέτουν οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, πρέπει όμως να αποδέχονται και κάθε άλλο

ενδεδειγμένο αποδεικτικό μέσο, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό.

7. Ως «αναγνωρισμένοι οργανισμοί», κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, νοούνται τα εργαστήρια δοκιμών, τα εργαστήρια βαθμονόμησης, οι οργανισμοί ελέγχου και οι οργανισμοί πιστοποίησης που ανταποκρίνονται στα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αποδέχονται τα πιστοποιητικά των αναγνωρισμένων οργανισμών που έχουν συσταθεί σε άλλα κράτη - μέλη.

8. Εφόσον δεν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν επιτρέπεται να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής ούτε να παραπέμπουν σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο, καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία ή παραπομπή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούτως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 3 και 4. Η μνεία ή παραπομπή αυτή πρέπει να συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο».

Άρθρο 41

Υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις συνθήκες εργασίας (άρθρο 27 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 39 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας αναφέρει στα έγγραφα της σύμβασης, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 39 του παρόντος νόμου, τις αρχές από τις οποίες οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες μπορούν να λαμβάνουν τις σχετικές πληροφορίες για τις υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις περί προστασίας της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας στην περιφέρεια ή τον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθούν οι παροχές, και οι οποίες εφαρμόζονται στις επί τόπου εκτελούμενες εργασίες, στα έργα που εκτελούνται στο εργοτάξιο ή στις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

2. Η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας που παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ζητά από τους προσφέροντες ή από τους υποψήφιους σε διαδικασία σύναψης συμβάσεων να αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη, κατά την κατάρτιση της προσφοράς τους, τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση.

Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 44, σχετικά με τον έλεγχο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, δεν θίγεται.

Άρθρο 42

Χρήση του Κοινού Λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις

Οποιαδήποτε αναφορά σε ονοματολογίες στα έγγραφα της σύμβασης γίνεται με τη χρήση του Κοινού Λεξι-

λογίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (CPV) της παραγράφου 16 του άρθρου 15.

ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 43

**Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων
(άρθρο 53 οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 55 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)**

1. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ελάχιστων ορίων αμοιβής ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις, είναι τα ακόλουθα:

α) όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, κριτήρια συνδεόμενα με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, ιδίως η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, κοινωνικά κριτήρια, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης ή ολοκλήρωσης, η προθεσμία παράδοσης εκτέλεσης και η ασφάλεια εφοδιασμού, είτε

β) αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή.

2. Με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 στοιχείο α' περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας προβλέπει τη βαρύτητα (σχετική στάθμιση) που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας διακύμανσης («ψαλίδας») με κατάλληλο εύρος. Όταν, κατά τη γνώμη της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, δεν είναι δυνατή η στάθμιση για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας επισημαίνει τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών.

Η σχετική στάθμιση ή η σειρά σπουδαιότητας προβλέπονται, ανάλογα με την περίπτωση, στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 115 παράγραφος 5 του παρόντος, στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς ή συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου.

Άρθρο 44

**Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές
(άρθρο 55 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 57 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)**

1. Εάν, για δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενό της, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς, τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες. Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως:

(α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου δομικής κατασκευής, της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών,

(β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή/και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση των έργων, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών,

(γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που προτείνει ο προσφέρων,

(δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της παροχής και

(ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

2. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

3. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν το λόγο με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση μόνο μετά από διαβούλευση, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ II ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Άρθρο 45

Συγκρούσεις συμφερόντων

1. Κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται οι κανόνες των επομένων παραγράφων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση θεραπεία συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, της επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 έχουν, άμεσα ή έμμεσα, «ιδιωτικό συμφέρον», ήτοι οικονομικό ή προσωπικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2. Οι κανόνες που εισάγονται στις παραγράφους 4 έως 8 ισχύουν για συγκρούσεις συμφερόντων που αφορούν τουλάχιστον τις κατωτέρω κατηγορίες προσώπων:

α) Τα μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, των οικονομικών φορέων ή μέλη του προσωπικού άλλων οικονομικών φορέων που εκτελούν δημόσιες συμβάσεις κατ'εφαρμογή του

άρθρου 22 του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και τα μέλη αποφαινόμενων γνωμοδοτικών οργάνων, εφόσον συμμετέχουν στην προπαρασκευή και τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

β) Τον υπό οποιαδήποτε ιδιότητα επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης της αναθέτουσας αρχής / του αναθέτοντος φορέα, οι οποίοι, χωρίς να επεμβαίνουν άμεσα στη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης, ενδέχεται εντούτοις να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της.

γ) Τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β'.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «ιδιωτικά συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής / ενός αναθέτοντος φορέα υπό την έννοια της παραγράφου 2 στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

β) Η κατοχή από μέλος του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής ή ενός αναθέτοντος φορέα υπό την έννοια της παραγράφου 2, ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου ενός οικονομικού φορέα, που επιτρέπουν στο μέλος αυτό να συμμετέχει στη διαχείριση των υποθέσεων του εν λόγω οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε στην παροχή εξηρητημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών μεταξύ ενός μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής / ενός αναθέτοντος φορέα, υπό την έννοια της παραγράφου 2, με έναν οικονομικό φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

4. Για την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου αυτού:

α) Τα μέλη του προσωπικού που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α', υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο γ', σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που καθίστανται ενήμεροι για την εν λόγω σύγκρουση, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Παράλληλα, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης.

β) Οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες απαιτείται να υποβάλουν, στην έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης συμ-

βάσεων, δήλωση σχετικά με την ύπαρξη τυχόν ειδικών σχέσεων, όπως ιδιαίτερου δεσμού, ιδιάζουσας σχέσης ή έριδας με τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β' και των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο γ', οι οποίες ενδέχεται να θέσουν τα εν λόγω πρόσωπα σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας αναφέρει στο χωριστό πρακτικό που αναφέρεται στα άρθρα 63, 84, 130 αν έχει υποβληθεί δήλωση από οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα.

5. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν την εξαίρεση του συγκεκριμένου μέλους του προσωπικού από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να θεραπευθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία. Για την εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού, οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

6. Σε περίπτωση εντοπισμού ειδικών σχέσεων, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να αποφύγει τυχόν αθέμιτη επιρροή στη διαδικασία ανάθεσης και για να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερόντων. Εάν η σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να επανορθωθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

7. Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν, αν ο οικονομικός φορέας είναι κοινοπραξία, για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας και, αν ο οικονομικός φορέας χρησιμοποιεί υπεργολάβους, και για τους υπεργολάβους του.

8. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τεκμηριώνονται σε χωριστή έκθεση που περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης.

Άρθρο 46

Παράνομες συμπεριφορές

1. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας περιλαμβάνει στο κείμενο της σύμβασης ειδική ρήτρα ακεραιότητας, βάσει της οποίας ο ανάδοχος δημόσιας σύμβασης του παρόντος νόμου ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί του δεσμεύονται ότι, σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της κατακύρωσης της σύμβασης, δεν ενήργησαν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά και ότι θα εξακολουθήσουν να μην ενεργούν κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης αλλά και μετά τη λήξη αυτής. Μνεία της υποχρέωσης αυτής περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στην προκήρυξη και τη διακήρυξη της σύμβασης.

2. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί, μέχρι τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, παράβαση των υποχρεώσεων του συμβατικού όρου της παραγράφου 1 εκ μέρους του αναδόχου, ο τελευταίος κηρύσσεται έκπτωτος.

3. Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις της ρήτρας της παραγράφου 1 ισχύουν, αν ο ανάδοχος είναι κοινοπραξία, για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ
ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 47
Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές του άρθρου 18 του παρόντος νόμου.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 48
Χρήση των ανοικτών, κλειστών και με διαπραγμάτευση
διαδικασιών και του ανταγωνιστικού διαλόγου
(άρθρο 28 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας είτε στην ανοικτή διαδικασία είτε στην κλειστή διαδικασία.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβαίνουν στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με τη χρήση ανταγωνιστικού διαλόγου, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 49.

3. Στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά στα άρθρα 50 και 51 οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

Άρθρο 49
Ανταγωνιστικός διάλογος
(άρθρο 29 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Σε περίπτωση ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον κρίνει ότι η χρησιμοποίηση της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας δεν επιτρέπει την ανάθεση της σύμβασης, μπορεί να προσφεύγει στον ανταγωνιστικό διάλογο, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου αυτού, η ανάθεση της δημόσιας σύμβασης πραγματοποιείται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν σχετική προκήρυξη διαγωνισμού. Με την προκήρυξη ή και τα τεύχη του διαγωνισμού γνωστοποιούν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους.

4. Με τους υποψηφίους που επελέγησαν σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 66 έως 75 σε διάλογο, σκοπός του οποίου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των μέσων που μπορούν να ικανοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους. Αντικείμενο του διαλόγου μπορεί να αποτελούν όλες οι πτυχές της σύμβασης.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, υποχρεούνται να μην παρέχουν, κατά

τρόπο που δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους. Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβασθεί από υποψήφιο συμμετέχοντα, χωρίς τη συγκατάθεσή του.

5. Στην προκήρυξη ή τα συνοδευτικά τεύχη μπορεί να προβλέπεται ότι η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των λύσεων που εξετάζονται κατά τις διαδοχικές φάσεις του διαλόγου, κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης.

6. Η αναθέτουσα αρχή διεξάγει το διάλογο έως ότου μπορέσει να προσδιορίσει, μετά από συγκριτική αξιολόγηση, την ή τις λύσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες της.

7. Αφού κηρύξουν τη λήξη του διαλόγου και ενημερώσουν σχετικά τους συμμετέχοντες, οι αναθέτουσες αρχές τους καλούν να υποβάλουν την τελική προσφορά τους, βάσει της ή των λύσεων που υποβλήθηκαν και προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές αυτές πρέπει να περιέχουν όλα τα απαιτούμενα και αναγκαία στοιχεία για την εκτέλεση των ζητούμενων προμηθειών ή υπηρεσιών.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη διευκρίνιση, συμπλήρωση ή προσαρμογή των προσφορών. Οι διασαφηνίσεις, διευκρινίσεις, προσαρμογές ή συμπληρώσεις δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των βασικών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, επιφέροντας διακρίσεις ή στρέβλωση του ανταγωνισμού.

8. Οι αναθέτουσες αρχές αξιολογούν τις προσφορές, όπως τις υπέβαλαν οι προσφέροντες, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στην προκήρυξη και στα τεύχη του διαγωνισμού, και επιλέγουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 43 του παρόντος νόμου.

Εκείνος που έχει κριθεί ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μπορεί να καλείται από την αναθέτουσα αρχή να διευκρινίσει πτυχές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που αυτή περιέχει, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιούνται ουσιώδη στοιχεία της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, με συνέπεια να στρεβλώνεται ο ανταγωνισμός ή να προκαλούνται διακρίσεις.

9. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στην οικεία προκήρυξη απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες στο διάλογο.

Άρθρο 50
Διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση
προκήρυξης διαγωνισμού
(άρθρο 30 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 33, 43, 44, 64, 65, 67-75 και 132 του παρόντος νόμου, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή δια-

δικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιαστικά.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 68 έως 75 του παρόντος νόμου και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγούμενο ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές.

β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, των οποίων η φύση ή διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν το συνολικό προκαθορισμό των τιμών.

γ) Στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως κατά την έννοια της κατηγορίας 6 του Παραρτήματος II Α του Προσαρτήματος Α' και για παροχές διανοητικής εργασίας, όπως η σύλληψη έργου, στο μέτρο που η φύση των προς παροχή εργασιών δεν επιτρέπει τον καθορισμό με επαρκή ακρίβεια των προδιαγραφών της σύμβασης, ώστε να επιτρέπεται η ανάθεσή της με επιλογή της καλύτερης προσφοράς, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.

δ) Στον τομέα των έργων, για τα έργα που εκτελούνται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, δοκιμής ή τελειοποίησης, και όχι για να εξασφαλίζουν την αποδοτικότητα ή την κάλυψη των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες προκειμένου αυτοί να προσαρμόζουν τις προσφορές τους στους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού, της συγγραφής υποχρεώσεων και των λοιπών τευχών του διαγωνισμού και προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1.

3. Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των προβλεπόμενων κριτηρίων ανάθεσης.

Άρθρο 51

Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών:

α) Εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋ-

πόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημά της.

β) Εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

γ) Στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού του άρθρου 50 του παρόντος νόμου. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

2. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:

α) Όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης, για ποσότητα που δεν εξασφαλίζει την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

β) Όταν αφορούν συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων, καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η συνδρομή των οποίων θα πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.

γ) Όταν πρόκειται για προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων.

δ) Όταν έχουν ως αντικείμενο προμήθεια ειδών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους είτε από έναν προμηθευτή που έπαυσε οριστικά την εμπορική δραστηριότητά του είτε από τον σύνδικο ή τον εκκαθαριστή πτώχευσης ή άλλης ανάλογης διαδικασίας αναγκαστικής εκκαθάρισης.

3. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών:

Όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών και πρέπει, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, να ανατεθεί στο νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού αυτού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών:

α) Όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μειζονα

προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

β) Όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα -ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης, και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές, κατά την εφαρμογή του άρθρου 23 του παρόντος νόμου. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνον επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

Άρθρο 52

Συμφωνίες – πλαίσιο

(άρθρο 32 παράγραφοι 1 -2 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο.

2. Για τη σύναψη μιας συμφωνίας-πλαισίου, οι αναθέτουσες αρχές ακολουθούν τους διαδικαστικούς κανόνες που ορίζονται στον παρόντα νόμο σε όλα τα στάδια, έως την ανάθεση των συμβάσεων που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο. Η επιλογή των συμβαλλομένων στη συμφωνία-πλαίσιο γίνεται κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 43 του παρόντος νόμου.

Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο συνάπτονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 53 και 54 του παρόντος νόμου. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που ήταν εξ αρχής συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαισίου.

Κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, τα μέρη δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαισίου, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 53 του παρόντος νόμου.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται ειδικώς, ιδίως λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας - πλαισίου.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσιο καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.

Άρθρο 53

Συμφωνίες πλαίσιο με έναν οικονομικό φορέα (άρθρο 32 παρ. 3 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με έναν μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή

τη συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο. Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλευθούν γραπτώς με το φορέα, ζητώντας, εν ανάγκη, να ολοκληρώσει την προσφορά του.

Άρθρο 54

Συμφωνίες - πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς (άρθρο 32 παρ. 4 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς, αυτοί πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής ή/και αποδεκτές προσφορές που ανταποκρίνονται στα κριτήρια ανάθεσης.

Η ανάθεση των συμβάσεων αυτών μπορεί να γίνεται:

- Είτε με εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο χωρίς νέο διαγωνισμό,

- είτε, όταν δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι στη συμφωνία-πλαίσιο, αφού επαναδιαγωνισθούν τα μέρη βάσει των ιδίων όρων, εν ανάγκη διευκρινίζοντας τους όρους αυτούς, και, ενδεχομένως, άλλων όρων που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές διαβουλευθούν γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης.

β) Οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των σχετικών με κάθε σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων, όπως η πολυπλοκότητα του αντικείμενου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών.

γ) Οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους πρέπει να παραμένει εμπιστευτικό έως την εκπνοή της τασσόμενης προθεσμίας απάντησης.

δ) Η ανάθεση κάθε σύμβασης γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου.

2. Όταν το αντικείμενο της συμφωνίας - πλαισίου με περισσότερους οικονομικούς φορείς υποδιαιρείται σε περισσότερα τμήματα, καλούνται σε διαβούλευση μόνο οι οικονομικοί φορείς των τμημάτων που ανταποκρίνονται στο εκάστοτε αντικείμενο της εκτελεστικής σύμβασης.

3. Στην περίπτωση των συμφωνιών - πλαισίου με περισσότερους οικονομικούς φορείς, οι προσφέροντες καταθέτουν κατά την υποβολή των προσφορών υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) ότι εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής της αρχικής διακήρυξης, βάσει της οποίας συνήφθη η συμφωνία - πλαίσιο. Ο επιλεγείς οικονομικός φορέας καλείται να υποβάλει επικαιροποιημένα δικαιολογητικά σχετικά με την προσωπική του κατάσταση πριν τη σύναψη κάθε εκτελεστικής σύμβασης.

4. Οι συμφωνίες – πλαίσιο και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά τις οικείες διατάξεις.

Άρθρο 55**Συμβάσεις δημοσίων έργων: ειδικοί κανόνες που αφορούν την κατασκευή κοινωνικών κατοικιών (άρθρο 34 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)**

1. Στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων με αντικείμενο τη μελέτη και την κατασκευή συγκροτήματος κοινωνικών κατοικιών, για τις οποίες, λόγω της σπουδαιότητας, του πολύπλοκου της κατασκευής και της προβλεπόμενης διάρκειας των έργων, το σχέδιο πρέπει να καταρτίζεται εξ αρχής σε στενή συνεργασία, στα πλαίσια ομάδας αποτελούμενης από εκπροσώπους των αναθετούσων αρχών, εμπειρογνώμονες και τον εργολήπτη που πρόκειται να επιφορτισθεί με την εκτέλεση των έργων, μπορεί να εφαρμόζεται ειδική διαδικασία ανάθεσης προκειμένου να επιλεγεί ο καταλληλότερος προς ένταξη στην ομάδα εργολήπτης.

2. Ειδικότερα, οι αναθέτουσες αρχές περιλαμβάνουν στην προκήρυξη του διαγωνισμού την κατά το δυνατόν ακριβέστερη περιγραφή των έργων, ώστε οι ενδιαφερόμενοι εργολήπτες να είναι σε θέση να διαμορφώνουν σαφή ιδέα περί του προς εκτέλεση έργου. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στην εν λόγω προκήρυξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 68 έως 75 του παρόντος νόμου τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, τους προσωπικούς, τεχνικούς, οικονομικούς και χρηματοοικονομικούς όρους τους οποίους πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι. Όταν προσφεύγουν στη διαδικασία αυτή, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν τα άρθρα 16 παρ. 1, 36, 56, 57, 59, 60, 63 και 68 έως 75.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ****Άρθρο 56****Προκήρυξεις****(άρθρο 35 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)**

1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης, η οποία δημοσιεύεται από την Επιτροπή ή από τις ίδιες στο «προφίλ αγοραστή», που αναφέρεται στο Παράρτημα VIII, σημείο 2, στοιχείο β΄ του Προσαρτήματος Α΄:

α) Όταν πρόκειται για προμήθειες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών - πλαισίων, ανά ομάδες προϊόντων, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον το συνολικό εκτιμώμενο ποσό, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 23 και 25 του παρόντος, ισούται με ή υπερβαίνει τις επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ. Οι ομάδες των προϊόντων καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές με παραπομπή στην ονοματολογία CPV.

β) Όταν πρόκειται για υπηρεσίες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαισίων, για καθεμία από τις απარიθούμενες στο Παράρτημα II Α του Προσαρτήματος Α΄ κατηγορίες υπηρεσιών, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον το εν λόγω εκτιμώμενο συνολικό ποσό, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 23 και 25 του παρόντος, ισούται με ή υπερβαίνει τις επτακόσιες πενή-

ντα χιλιάδες (750.000) ευρώ.

γ) Όταν πρόκειται για έργα, τα βασικά χαρακτηριστικά των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαισίων τις οποίες προτίθενται να συνάψουν, τα εκτιμώμενα ποσά των οποίων ισούνται με ή υπερβαίνουν το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο άρθρο 23 του παρόντος, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 25 του παρόντος.

Οι προκήρυξεις που αναφέρονται στα στοιχεία α΄ και β΄ αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη του οικονομικού έτους.

Η προκήρυξη που αναφέρεται στο στοιχείο γ΄ αποστέλλεται στην Επιτροπή ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν, μετά από τη λήψη απόφασης περί εγκρίσεως του προγράμματος στο οποίο εντάσσονται οι συμβάσεις έργων ή οι συμφωνίες-πλαίσιο, τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές προτίθενται να συνάψουν.

Οι αναθέτουσες αρχές που δημοσιεύουν την προκαταρκτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή», αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3 του Προσαρτήματος Α΄, ειδοποίηση, με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή».

Η δημοσίευση των προκηρύξεων που αναφέρονται στα στοιχεία α΄, β΄ και γ΄ είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές ασκούν το δικαίωμά τους να μειώσουν τις προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 4 του παρόντος νόμου.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, προσφεύγοντας σε διαδικασία ανοικτή, κλειστή ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, υπό τους προβλεπόμενους στο άρθρο 50 του παρόντος νόμου όρους ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, υπό τους προβλεπόμενους στο άρθρο 49 του παρόντος όρους, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού.

3. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να εφαρμόσουν δυναμικό σύστημα αγορών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση βάσει δυναμικού συστήματος αγορών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους μέσω απλουστευμένης προκήρυξης διαγωνισμού.

4. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν συνάψει μια δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την προκήρυξη με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου. Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαισίων που έχουν συναφθεί σύμφωνα με τα άρθρα 52 έως 54 του παρόντος νόμου, οι αναθέτουσες αρχές απαλλάσσονται από την αποστολή προκήρυξης με τα αποτελέσματα της σύναψης κάθε σύμβασης που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο. Οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν προκήρυξη με τα αποτελέσματα της σύναψης των συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών,

το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη κάθε σύμβασης. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις προκηρύξεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Σε αυτή την περίπτωση, αποστέλλουν τις εν λόγω συγκεντρωμένες προκηρύξεις το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

Στην περίπτωση των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα II Β του Προσαρτήματος Α', οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν στην προκήρυξη εάν επιτρέπουν τη δημοσίευσή τους. Για τις συμβάσεις αυτές, η Επιτροπή καταρτίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, τους κανόνες για τη σύνταξη στατιστικών εκθέσεων με βάση τις προκηρύξεις αυτές, καθώς και για τη δημοσίευση των εκθέσεων αυτών.

Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου μπορούν να μην δημοσιεύονται, όταν η γνωστοποίησή τους μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή μπορεί να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Άρθρο 57 **Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης** **των προκηρύξεων** **(άρθρο 36 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)**

1. Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VII Α του Προσαρτήματος Α', καθώς και κάθε πρόσθετη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη από την αναθέτουσα αρχή, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, διαδικασία.

2. Οι προκηρύξεις που αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβιβάζονται είτε με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σημείο 3 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α' είτε με άλλα μέσα. Στην περίπτωση της επισπευδόμενης διαδικασίας που περιγράφεται στο άρθρο 59 παράγραφος 8 του παρόντος νόμου, οι προκηρύξεις πρέπει να αποστέλλονται με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με όσα μνημονεύονται στο σημείο 3 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α'.

Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά δημοσίευσης που αναφέρονται στο σημείο 1 στοιχεία α' και β' του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α'.

3. Οι προκηρύξεις που καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης του σημείου 3 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α', δημοσιεύονται το πολύ πέντε (5) ημέρες μετά την αποστολή τους.

Όταν οι προκηρύξεις δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης του σημείου 3 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α', δημοσιεύονται το αργότερο δώδεκα (12) ημέρες μετά την αποστολή τους ή, στην περίπτωση της επισπευδόμενης διαδικασίας του άρθρου 59 παράγραφος 8, το αργότερο πέντε (5) ημέρες μετά την αποστολή τους.

4. Οι προκηρύξεις διαγωνισμού δημοσιεύονται αναλυτικά στην ελληνική γλώσσα. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το κείμενο που δημοσιεύεται στη γλώσσα αυτή. Περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβαρύνουν την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Οι προκηρύξεις και το περιεχόμενό τους δεν μπορούν να δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία της αποστολής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προκηρύξεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες διαφορετικές από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις που αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, πρέπει δε να αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της σχετικής ειδοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή». Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ειδοποίησης, με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους με τη μορφή αυτή, πρέπει δε να αναφέρουν την ημερομηνία της αποστολής.

6. Το περιεχόμενο των προκηρύξεων που δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, περιορίζεται σε περίπου εξακόσιες πενήντα (650) λέξεις.

7. Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων.

8. Η Επιτροπή χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε, αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

Άρθρο 58 **Μη υποχρεωτική δημοσίευση** **(άρθρο 37 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)**

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιεύουν σύμφωνα με το άρθρο 57 προκηρύξεις για δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες δεν υπόκεινται στην υποχρεωτική δημοσίευση που προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους.

2. Η δημοσίευση, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν συνεπάγεται υποχρέωση εφαρμογής των λοιπών διατάξεων του Δεύτερου Μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ**

Άρθρο 59 **Προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων** **συμμετοχής και των προσφορών** **(άρθρο 38 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)**

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, το πολύπλοκο της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία

παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.

3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις οριζόμενες στο άρθρο 50 διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο:

α) Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα επτά (37) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού.

β) Στις κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε σαράντα (40) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης.

4. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 3 στοιχείο β', μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών.

Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, προκειμένου για ανοικτή διαδικασία, και από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, προκειμένου για κλειστή διαδικασία.

Η βραχύτερη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται στην προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα VII Α του Προσαρτήματος Α', εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.

5. Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3 του Προσαρτήματος Α', οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, για τις ανοικτές διαδικασίες, και η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής που ορίζεται στην παράγραφο 3 στοιχείο α', για τις κλειστές και με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης του διαγωνισμού και τον ανταγωνιστικό διάλογο, μπορούν να συντηθούν κατά επτά (7) ημέρες.

6. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 3 στοιχείο β', είναι δυνατή όταν η αναθέτουσα αρχή παρέχει, με ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α', ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης την ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση. Η σύντμηση αυτή μπορεί να ορίζεται επιπλέον της μείωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5.

7. Όταν, για οποιονδήποτε λόγο, η συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά τεύχη, έγγραφα ή πληρο-

φορίες δεν παρασχέθηκαν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στα άρθρα 60 και 61 του παρόντος νόμου, μολοντί ζητήθηκαν εμπρόθεσμα ή όταν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών παρατείνονται, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λαμβάνουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για τη διατύπωση των προσφορών.

8. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 50, όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν:

α) Προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή των δέκα (10) ημερών, εάν η προκήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3 του Προσαρτήματος Α'.

β) Στην περίπτωση των κλειστών διαδικασιών, η τασσόμενη προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Άρθρο 60

Ανοικτές διαδικασίες: Συγγραφή υποχρεώσεων, έγγραφα και συμπληρωματικές πληροφορίες (άρθρο 39 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Στις ανοικτές διαδικασίες, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν παρέχουν με ηλεκτρονικό μέσο, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 6, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων, τα τεύχη του διαγωνισμού και εν γένει σε όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα αποστέλλονται στους οικονομικούς φορείς εντός έξι (6) ημερών από την παραλαβή της σχετικής αίτησης χορήγησής τους, εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα, πριν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

2. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 61

Προσκήσεις υποβολής προσφορών, συμμετοχής στο διάλογο ή διαπραγμάτευσης (άρθρο 40 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Στις κλειστές διαδικασίες, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσί-

ευση προκήρυξης διαγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 50, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση ή, στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, στο διάλογο.

2. Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους αυτούς περιλαμβάνει είτε ένα αντίτυπο της συγγραφής υποχρεώσεων ή του περιγραφικού εγγράφου και όλων των συμπληρωματικών εγγράφων είτε αναφορά στον τρόπο πρόσβασης στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα άλλα έγγραφα που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση, όταν τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 6.

3. Όταν η συγγραφή υποχρεώσεων, το περιγραφικό έγγραφο ή/και τα συμπληρωματικά έγγραφα βρίσκονται στη διάθεση φορέα διαφορετικού από την αναθέτουσα αρχή, στην πρόσκληση διευκρινίζεται η διεύθυνση της υπηρεσίας, από την οποία μπορούν να ζητούνται τα εν λόγω έγγραφα και η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης αυτής, καθώς και το ύψος και ο τρόπος πληρωμής του ποσού που πρέπει να καταβληθεί για την απόκτηση των εν λόγω εγγράφων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες αποστέλλουν τα έγγραφα αυτά στους οικονομικούς φορείς αμελλητί μετά την παραλαβή της αίτησής τους.

4. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων, το περιγραφικό έγγραφο και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση επισημειωμένης κλειστής ή με διαπραγμάτευση διαδικασίας, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις (4) ημέρες.

5. Επιπλέον, η πρόσκληση υποβολής προσφοράς, συμμετοχής στο διάλογο ή σε διαπραγμάτευση περιέχει τουλάχιστον:

α) παραπομπή στη δημοσιευμένη προκήρυξη του διαγωνισμού,

β) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση, στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται και τη γλώσσα ή τις γλώσσες, στις οποίες πρέπει να συντάσσονται,

γ) στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, την ημερομηνία που έχει καθορισθεί και τη διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν,

δ) ένδειξη των εγγράφων που πρέπει ενδεχομένως να επισυνάπτονται, είτε για την τεκμηρίωση δηλώσεων που πρέπει να είναι επαληθεύσιμες και στις οποίες ο υποψήφιος προβαίνει σύμφωνα με το άρθρο 67 είτε για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στα άρθρα 70 και 71, και

ε) τη στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, εφόσον συντρέχει λόγος, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, εάν δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο.

Στην περίπτωση συμβάσεων που συνάπτονται σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου, οι πληροφορίες που προβλέπονται στο στοιχείο β' της παραγράφου αυτής δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον

διάλογο, αλλά επισημαίνονται στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς.

Άρθρο 62

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων (άρθρο 41 Οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, τους υποψηφίους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιου, την ανάθεση σύμβασης ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μην συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία υπήρξε διαγωνισμός και να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να θέσουν σε εφαρμογή δυναμικό σύστημα αγορών. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν τις πληροφορίες αυτές γραπτώς, κατόπιν αιτήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου μέρους, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατό: α) σε κάθε απορριφθέντα υποψήφιο τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς του, β) σε κάθε απορριφθέντα προσφέροντα, τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς του. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40 παράγραφοι 4 και 5, αιτιολογούν και τις αποφάσεις τους περί μη ισοδυναμίας ή περί μη ανταπόκρισης των προμηθειών ή των υπηρεσιών στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας, και γ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία-πλαίσιο.

Η προθεσμία γνωστοποίησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τις δέκα πέντε (15) ημέρες από την παραλαβή γραπτής αίτησης.

3. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, τη σύναψη συμφωνιών-πλαisiών ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή μπορεί να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Άρθρο 63

Πρακτικά

(άρθρο 43 Οδηγίας 2004/18/EK)

Για κάθε σύμβαση, κάθε συμφωνία-πλαίσιο, και κάθε υλοποίηση δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές συντάσσουν πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) την επωνυμία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαisiού ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

β) Το όνομα των επιλεγέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση της επιλογής τους.

γ) Το όνομα των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους.

δ) Τους λόγους της απόρριψης των προσφορών που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές.

ε) Την επωνυμία του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς του, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιου που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους.

στ) Όσον αφορά στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, τις οριζόμενες στα άρθρα και του παρόντος νόμου περιστάσεις, οι οποίες δικαιολογούν την προσφυγή στις διαδικασίες αυτές.

ζ) Όσον αφορά στον ανταγωνιστικό διάλογο, τις οριζόμενες στο άρθρο περιστάσεις, οι οποίες δικαιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία αυτή.

η) Εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή ματαίωσε την πρόθεσή της να συνάψει σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο ή να υλοποιήσει ένα δυναμικό σύστημα αγορών.

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τεκμηρίωση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης που διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα.

Το πρακτικό, ή τουλάχιστον τα κύρια στοιχεία του, γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατόπιν αιτήσεώς της.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Άρθρο 64 Εναλλακτικές προσφορές (άρθρο 24 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Όταν η ανάθεση γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιτρέπουν στους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές.

2. Οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν στην προκήρυξη διαγωνισμού εάν επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές. Αν δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται.

3. Οι αναθέτουσες αρχές που επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές ορίζουν στη συγγραφή υποχρεώσεων τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τον τρόπο υποβολής των προσφορών αυτών.

4. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους μόνον τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις που έχουν ορίσει.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές που έχουν αποδεχθεί εναλλακτικές προσφορές δεν μπορούν να απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά μόνο για τον λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών και όχι δημόσιας σύμβασης προμηθειών είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών και όχι δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

Άρθρο 65 Υπεργολαβίες (άρθρο 25 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Στην προκήρυξη ή/και συγγραφή υποχρεώσεων, η ανα-

θέτουσα αρχή ζητεί από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Η εκδήλωση τέτοιας πρόθεσης δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου οικονομικού φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Άρθρο 66 Δικαιούμενοι συμμετοχής

Υποψήφιοι ή προσφέροντες και, σε περίπτωση ενώσεων, τα μέλη αυτών μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), καθώς και σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία έχει συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των πολυμερών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (ν. 2513/1997 Α΄ 139), εφόσον η δημοπρατούμενη σύμβαση υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω Συμφωνίας.

Άρθρο 67 Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων (άρθρο 44 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 43 και 44, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 64, αφού οι αναθέτουσες αρχές ελέγξουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 68 και 69. Ο έλεγχος της καταλληλότητας πραγματοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 70 έως 75 του παρόντος νόμου και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με τα κριτήρια και τους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 71 του παρόντος νόμου, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες.

Η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71, καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενό της. Τα ελάχιστα αυτά επίπεδα μνημονεύονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται για να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευθούν ή να συμμετάσχουν στο διάλογο, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός κατάλληλων υποψηφίων. Οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν, με την προκήρυξη του διαγωνισμού, αντικειμενικά και χωρίς

διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες που προτίθενται να εφαρμόσουν, τον ελάχιστο αριθμό και, ενδεχομένως, τον μέγιστο αριθμό υποψηφίων που καλούνται.

Στην κλειστή διαδικασία, ο ελάχιστος αριθμός είναι πέντε (5). Στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης και στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, ο ελάχιστος αριθμός είναι τρεις (3). Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζει πραγματικό ανταγωνισμό.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο προς τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που έχει καθορισθεί εκ των προτέρων. Στην περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία, καλώντας τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων. Η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να περιλαμβάνει στη διαδικασία αυτή άλλους οικονομικούς φορείς που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ή υποψήφιους που δεν πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων.

4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 6, και στο άρθρο 50 παράγραφος 4, πραγματοποιούν αυτόν τον περιορισμό με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο. Στην τελική φάση, ο αριθμός αυτός πρέπει να επιτρέπει τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων προσφορών ή υποψηφίων.

Άρθρο 68
Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου
ή του προσφέροντος
(άρθρο 45 Οδηγίας 2004/18/EK)

1. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους.

α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 351 της 29.1.1998, σελ. 1).

β) Δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται, αντίστοιχα, στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σελ. 1) και στο άρθρο 3 παρ. 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (ΕΕ L 358 της 31.12.1998, σελ. 2).

γ) Απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σελ. 48).

δ) Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» (ΕΕ L 309/15/25.11.2005) τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/70/EK της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ L 214/29/4.8.2006), οι οποίες ενσωματώνονται με το ν. 3691/2008 (Α' 166) και αντικαθίστανται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2331/1995 (Α' 173), όπως ισχύουν.

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού. Επίσης μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων/προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος - μέλος, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Τα αιτήματα αυτά αφορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους - μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, τα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιουδήποτε προσώπου έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

2. Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

β) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.

δ) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο διαθέτει η αναθέτουσα αρχή.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.

ζ) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α', β', γ', ε' και στ':

α) Για την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 σημεία α', β' και γ', την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου, κα-

θώς και κάθε άλλου εγγράφου που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

β) Για την παράγραφο 2 σημεία ε' ή στ', πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό, ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α', β' ή γ', αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή, στα κράτη - μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

Άρθρο 69

Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας (άρθρο 46 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως προσδιορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ Α' του Προσαρτήματος Α' για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στο Παράρτημα ΙΧ Β' του Προσαρτήματος Α' για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και στο Παράρτημα ΙΧ Γ' του Προσαρτήματος Α' για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος - μέλος εγκατάστασής του. Ειδικώς, προκειμένου για τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, όταν οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Άρθρο 70

Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια (άρθρο 47 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

γ) Δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, σε συνάρτηση προς την ημερομηνία δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή την έναρξη των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

2. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτές. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών. Τα ειδικότερα αποδεικτικά έγγραφα ορίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 33 του παρόντος νόμου μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

4. Οι αναθέτουσες αρχές υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν, καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

5. Αν ο οικονομικός φορέας, για σοβαρό λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει αιτιολογημένα ως πρόσφορο.

Άρθρο 71

Τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες (άρθρο 48 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αξιολογούνται και ελέγχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού.

2. Οι τεχνικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών:

α) i) Υποβολή καταλόγου των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρουν το ποσό, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών και προσδιορίζουν εάν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και εάν περατώθηκαν κανονικά. Η αρμόδια αρχή μπορεί να διαβιβάζει τα πιστοποιητικά αυτά απευθείας στην αναθέτουσα αρχή.

α) ii) Υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Οι παραδόσεις και οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, εάν δε (ο αποδέκτης) είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του αγοραστή ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα.

β) Αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολάβης για την εκτέλεση του έργου.

γ) Περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέτρων

που λαμβάνει ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του.

δ) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, απαιτείται έλεγχος διενεργούμενος από την αναθέτουσα αρχή ή εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού. Ο έλεγχος αυτός αφορά στο παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή στις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, στα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει, καθώς και τα μέσα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας.

ε) Αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή/και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως δε του ή των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών, ή την εκτέλεση των εργασιών.

στ) Προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

ζ) Δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία.

η) Δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης.

θ) Αναφορά του τμήματος της σύμβασης, το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας.

ι) Όσον αφορά στα προϊόντα που παρέχονται:

i) Δείγματα, περιγραφή ή/και φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής.

ii) Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, που έχουν σχετική αρμοδιότητα, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα.

3. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους.

4. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 33 του παρόντος νόμου, μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

5. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες, για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, ή την παροχή υπηρεσιών ή και την εκτέλεση έρ-

γων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση μπορεί να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

6. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ποια δικαιολογητικά από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 πρέπει να προσκομισθούν.

Άρθρο 72

Πρότυπα εξασφάλισης της ποιότητας (άρθρο 49 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Οι αναθέτουσες αρχές, όταν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς, και τα οποία βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

Άρθρο 73

Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 50 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Όταν οι αναθέτουσες αρχές, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 71 παράγραφος 2 σημείο στ' του παρόντος νόμου, ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, με το οποίο βεβαιώνεται ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα πρότυπα όσον αφορά στην περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου [EMAS Κανονισμός 761/2001 (ΕΕ L 114)] ή σε πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα πιστοποιούμενα από όργανα λειτουργούντα βάσει του κοινοτικού δικαίου, ή στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές ή διεθνείς προδιαγραφές όσον αφορά στην πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία για μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

Άρθρο 74

Συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες (άρθρο 51 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώνουν ή να διευκρινίζουν τα πιστοποιητικά και τα έγγραφα που υπέβαλαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 68 έως 73.

2. Για τη συμπλήρωση ή διευκρίνιση της παραγράφου 1 εφαρμόζεται το άρθρο 160.

Άρθρο 75
Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών
φορέων. Πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου
ή ιδιωτικού δικαίου
(άρθρο 52 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 68 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α' έως δ' και ζ', 69, 70 παράγραφοι 1, 4 και 5, 71 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, 72 και 73.

Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους.

Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, ρυθμίζονται θέματα για την κατάρτιση και λειτουργία επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, όπως ιδίως η αρμόδια υπηρεσία τήρησής τους, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, τα κριτήρια και οι διατυπώσεις εγγραφής και κατάταξης των οικονομικών φορέων σε αυτούς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων δικαιολογητικών, η διαδικασία τήρησης και ενημέρωσής τους και οι περιπτώσεις διαγραφής από αυτούς, ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας τους, είτε συνολικά είτε ανά κλάδο ή κατηγορία, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα. Στα ίδια διατάγματα μπορούν να εξειδικεύονται οι όροι ίδρυσης και η λειτουργία είτε εναλλακτικών επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων είτε συστημάτων πιστοποίησης από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και να ρυθμίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο / η πιστοποίηση, καθώς και η σχετική κατάταξη.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποίηση από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών - μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα στα άρθρα 68 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α' έως δ' και ζ', 69, 70 παράγραφοι 1, 4 και 5, 71 παράγραφος 2 σημεία α' i, β', ε', ζ' και η' για τους εργολήπτες, παράγραφος 2 σημεία α' ii, β', γ', δ' και ι' για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α', ii και γ' έως θ' για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν

είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα. Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών - μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος - μέλος, το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών - μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που έχουν την ιθαγένεια του οικείου κράτους και, σε κάθε περίπτωση, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 68 έως 72 του παρόντος νόμου.

Εντούτοις, η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν μπορεί να επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς των άλλων κρατών - μελών για τη συμμετοχή τους σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη - μέλη. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

6. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο ή την έκδοση του πιστοποιητικού, πρέπει δε να ενημερώνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 76
Γενικές διατάξεις
(άρθρο 66 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 76 έως 84 του παρόντος νόμου και τίθενται στη διάθεση όλων όσων ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό μελετών.

2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν περιορίζεται:

α) Στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τμήμα της Ελληνικής Επικράτειας.

β) Από την ιδιότητα των συμμετεχόντων ως φυσικών ή νομικών προσώπων.

Άρθρο 77
Πεδίο εφαρμογής
(άρθρο 67 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι διαγωνισμοί μελετών οργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Τμήματος:

α) Από τις αναθέτουσες αρχές που είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Πα-

ράρτημα IV του Προσαρτήματος Α', με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των εκατόν τριάντα τεσσάρων χιλιάδων (134.000) ευρώ.

β) Από τις αναθέτουσες αρχές, πλην εκείνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV του Προσαρτήματος Α', με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων επτά χιλιάδων (207.000) ευρώ.

γ) Από όλες τις αναθέτουσες αρχές, με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων επτά χιλιάδων (207.000) ευρώ, όταν οι διαγωνισμοί μελετών αφορούν υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II Α του Προσαρτήματος Α', υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5, των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι ισοδύναμες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, και/ή υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II Β του Προσαρτήματος Α'.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος εφαρμόζονται:

α) Στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

β) Στους διαγωνισμούς μελετών με βραβεία συμμετοχής ή/και καταβολή χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του σημείου α', ως κατώτατο όριο νοείται η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων βραβείων συμμετοχής ή/και πληρωμής χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του σημείου β', ως κατώτατο όριο νοείται το συνολικό ύψος των εν λόγω βραβείων και ποσών, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας εκτός ΦΠΑ της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών που μπορεί να ανατεθεί αργότερα δυνάμει του άρθρου 51 παράγραφος 3 του παρόντος νόμου, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν έχει αποκλείσει μια τέτοιου είδους ανάθεση στην προκήρυξη διαγωνισμού μελετών.

Άρθρο 78

Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής (άρθρο 68 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Το παρόν Τμήμα δεν εφαρμόζεται:

α) Στους διαγωνισμούς μελετών στον τομέα των υπηρεσιών, που διοργανώνονται από αναθέτοντες φορείς 97 έως 101 του Τρίτου Μέρους, και έχουν σκοπό τη συνέχιση των δραστηριοτήτων αυτών, ούτε στους διαγωνισμούς μελετών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Τρίτου Μέρους.

β) Στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται υπό τις ίδιες συνθήκες με εκείνες που προβλέπονται στα άρθρα 26, 27 παράγραφοι 1 και 4 του παρόντος για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών.

Άρθρο 79

Προκηρύξεις (άρθρο 69 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να διοργανώσουν ένα διαγωνισμό μελετών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω σχετικής προκήρυξης.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν διοργανώσει ένα διαγωνισμό μελετών αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερωτική έκθεση με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 56 του παρόντος νόμου και πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής.

Εάν η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή μπορεί να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, οι πληροφορίες σχετικά με την κατακύρωση του διαγωνισμού μελετών, είναι δυνατόν να μη δημοσιεύονται.

3. Το άρθρο 57 του παρόντος νόμου που αφορά στη δημοσίευση των προκηρύξεων διαγωνισμού εφαρμόζεται και για τους διαγωνισμούς μελετών.

Άρθρο 80

Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων για τους διαγωνισμούς μελετών (άρθρο 70 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι προκηρύξεις και οι ενημερωτικές εκθέσεις του άρθρου 79 του παρόντος νόμου περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VII Δ του Προσαρτήματος Α', χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2, της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

2. Οι ενημερωτικές αυτές εκθέσεις δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 2 έως 8.

Άρθρο 81

Μέσα επικοινωνίας (άρθρο 71 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Το άρθρο 36 παράγραφοι 1, 2 και 4 εφαρμόζεται για όλες τις μορφές επικοινωνίας σχετικά με τους διαγωνισμούς μελετών.

2. Οι κοινοποιήσεις, οι ανταλλαγές και η αποθήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι δεν θίγεται η ακεραιότητα και η εμπιστευτικότητα του συνόλου των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς μελετών και ότι η κριτική επιτροπή λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των μελετών και σχεδίων μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή τους.

3. Για τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των μελετών και σχεδίων εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την παρουσίαση των μελετών και σχεδίων με ηλεκτρονικό τρόπο, καθώς και την κρυπτογράφηση, πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων μερών. Επιπλέον, τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των μελετών και σχεδίων πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Χ του Προσαρτήματος Α'.

β) Το Ελληνικό Κράτος μπορεί να καθιερώνει μηχανισμούς εκούσιας πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου της υπηρεσίας πιστοποίησης που παρέχεται για τα συστήματα αυτά.

Άρθρο 82
Επιλογή των ανταγωνιζομένων
(άρθρο 72 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Όταν οι διαγωνισμοί μελετών συγκεντρώνουν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναθέτουσες αρχές θεσπίζουν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια επιλογής. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς μελετών λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

Άρθρο 83
Σύνθεση της κριτικής επιτροπής
(άρθρο 73 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα μη συνδεδεμένα με τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό να διαθέτουν ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, το ένα τρίτο (1/3) των μελών της κριτικής επιτροπής τουλάχιστον πρέπει να διαθέτει το προσόν αυτό ή άλλο ισοδύναμο προσόν.

Άρθρο 84
Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής
(άρθρο 74 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη αποφάσεως ή κατά τη διατύπωση της γνώμης της.
2. Η επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλουν οι υποψήφιοι με τρόπο ανώνυμο και βασιζόμενη αποκλειστικά στα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.
3. Η επιτροπή καταχωρίζει, σε πρακτικό, που υπογράφεται από τα μέλη της, τις επιλογές στις οποίες προβαίνει, ανάλογα με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε μελέτης, καθώς και τις παρατηρήσεις της ως προς τα σημεία που χρήζουν αποσαφήνισης.
4. Η ανωνυμία τηρείται μέχρι τη γνωμοδότηση από την κριτική επιτροπή.
5. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, ενδεχομένως, να απαντήσουν στις ερωτήσεις τις οποίες έχει καταχωρίσει στο πρακτικό της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οποιουδήποτε στοιχείου της μελέτης. Στην περίπτωση αυτή τηρούνται πλήρη πρακτικά, όπου καταχωρίζονται όσα διημεφθήσαν μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 85
Πεδίο εφαρμογής
(άρθρο 56 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 2 παρ. 3
του Κανονισμού 1336/2013)

Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων που συνάπτονται α-

πό τις αναθέτουσες αρχές, όταν η αξία των συμβάσεων αυτών ισούται με ή είναι ανώτερη από το χρηματικό όριο της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του παρόντος νόμου. Η αξία αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις συμβάσεις δημοσίων έργων που ορίζονται στο άρθρο 25 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 86
Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής
(άρθρο 57 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίες:

α) Εμπίπτουν στις δημόσιες συμβάσεις έργων στις περιπτώσεις των άρθρων 26 και 27 παράγραφος 1 και 4 του παρόντος νόμου.

β) Ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές κατά την άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 97 έως 101 του Τρίτου Μέρους, όταν οι παραχωρήσεις αυτές γίνονται για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Άρθρο 87
Δημοσίευση της προκήρυξης στις συμβάσεις
παραχώρησης δημοσίων έργων
(άρθρο 58 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να προσφύγουν σε σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή με σχετική προκήρυξη.

2. Οι προκηρύξεις για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII Β του Προσαρτήματος Α΄ και, ενδεχομένως, κάθε άλλη πληροφορία που κρίνεται αναγκαία από την αναθέτουσα αρχή, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

3. Το άρθρο 58 του παρόντος νόμου που αφορά στην προαιρετική δημοσίευση των προκηρύξεων, εφαρμόζεται επίσης και για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

Προθεσμία Άρθρο 88
(άρθρο 59 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στη διαδικασία παραχώρησης δημοσίων έργων, η προθεσμία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων για τη σύμβαση παραχώρησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πενήντα δύο (52) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης, εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 59 παράγραφος 5 του παρόντος νόμου. Εφαρμόζεται επίσης το άρθρο 60 παράγραφος 7 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 89
Υπεργολαβία
(άρθρο 60 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί:

α) Είτε να επιβάλει στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων να αναθέσει σε τρίτους συμβάσεις που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 30% της συ-

νολικής αξίας των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης έργων, προβλέποντας ταυτόχρονα ότι οι υποψήφιοι θα έχουν το δικαίωμα να αυξήσουν το εν λόγω ποσοστό. Το ελάχιστο αυτό ποσοστό πρέπει να αναφέρεται στη σύμβαση παραχώρησης δημόσιου έργου.

β) Είτε να καλεί τους υποψηφίους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης να υποδείξουν οι ίδιοι, με τις προσφορές τους, το ποσοστό της συνολικής αξίας του έργου, το οποίο αποτελεί αντικείμενο παραχώρησης και που προτίθενται να αναθέσουν σε τρίτους.

Άρθρο 90

Ανάθεση συμπληρωματικών έργων στον ανάδοχο (άρθρο 61 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στις συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικά προβλεπόμενο σχέδιο της παραχώρησης, ούτε στην αρχική σύμβαση, και οι οποίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση του έργου, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, το οποίο η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει στον ανάδοχο, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί το έργο αυτό:

α. όταν αυτές οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση, χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, ή

β. όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.

Το συνολικό ποσό των συναπτόμενων συμβάσεων συμπληρωματικών εργασιών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του ποσού του αρχικού έργου που αποτελεί το αντικείμενο της παραχώρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 91

Εφαρμοστέοι κανόνες (άρθρο 62 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Όταν ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης είναι ο ίδιος αναθέτουσα αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 18 του παρόντος νόμου, υποχρεούται, για τα έργα τα οποία θα εκτελεσθούν από τρίτους, να τηρεί τις διατάξεις που προβλέπει ο παρών νόμος, όσον αφορά στη σύναψη των συμβάσεων δημοσίων έργων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 92

Κανόνες δημοσιότητας: κατώτατο όριο και εξαιρέσεις (άρθρο 63 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 2 παρ. 4 του Κανονισμού 2083/2005)

1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έρ-

γων που δεν είναι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους κανόνες δημοσιότητας που ορίζονται στο επόμενο άρθρο, κατά τη σύναψη των συμβάσεων έργων με τρίτους, όταν η αξία αυτών των συμβάσεων ανέρχεται σε ποσό ίσο με ή μεγαλύτερο των πέντε εκατομμυρίων εκατόν ογδόντα έξι χιλιάδων (5.186.000) ευρώ.

Εφόσον πάντως μια σύμβαση έργων πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής των περιπτώσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 51 του παρόντος νόμου, δεν απαιτείται δημοσιότητα.

Η αξία των συμβάσεων υπολογίζεται σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους για τις δημόσιες συμβάσεις έργων κανόνες που καθορίζονται στο άρθρο 25 του παρόντος νόμου.

2. Δεν θεωρούνται τρίτοι οι επιχειρήσεις οι οποίες συνιστούν κοινοπραξία για να αναλάβουν τη σύμβαση παραχώρησης, ούτε οι επιχειρήσεις που συνδέονται με τις επιχειρήσεις αυτές.

Ως «συνδεδεμένη επιχείρηση», νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης μπορεί να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή ή κάθε επιχείρηση η οποία μπορεί να ασκεί κυρίαρχη επιρροή στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης ή η οποία, όπως και ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης, υπόκειται στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησιακού καθεστώτος, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η κυρίαρχη επιρροή τεκμαίρεται όταν μια επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα:

α) Κατέχει το μεγαλύτερο μέρος του καταβεβλημένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή,

β) διαθέτει την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή

γ) μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.

Ο εξαντλητικός κατάλογος των εν λόγω επιχειρήσεων επισυνάπτεται στην αίτηση υποψηφιότητας για τη σύμβαση παραχώρησης. Ο κατάλογος αυτός ενημερώνεται σε συνάρτηση με τις μεταγενέστερες μεταβολές που σημειώνονται στους δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων.

Άρθρο 93

Δημοσίευση της προκήρυξης (άρθρο 64 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων που δεν είναι αναθέτουσες αρχές, και οι οποίοι επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση έργων με τρίτους, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους μέσω προκήρυξης.

2. Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII Γ του Προσαρτήματος Α΄ και, ενδεχομένως, κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο από τον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

3. Η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 2 έως 8 του παρόντος νόμου.

4. Το άρθρο 58 του παρόντος νόμου που αφορά στην εκούσια δημοσίευση των προκηρύξεων εφαρμόζεται ε-

πίσης.

Άρθρο 94

Προθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και την παραλαβή των προσφορών (άρθρο 65 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Στις συμβάσεις έργων που συνάπτονται από τους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίοι δεν είναι αναθέτουσες αρχές, οι ανάδοχοι παραχώρησης ορίζουν την προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα επτά (37) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης για την υποβολή των προσφορών.

Εφαρμόζεται το άρθρο 59 παράγραφοι 5, 6 και 7 του παρόντος νόμου.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Άρθρο 95

Στατιστικά στοιχεία συμβάσεων που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές (άρθρα 75, 76 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, χωριστή στατιστική κατάσταση, καταρτισμένη σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο, σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών υψηλής αξίας, αντίστοιχα, που έχουν συνάψει οι αναθέτουσες αρχές κατά το προηγούμενο έτος. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να αποστέλλουν τις σχετικές καταστάσεις των έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που ανέθεσαν κατά το προηγούμενο έτος, μέχρι την 31η Μαΐου κάθε έτους, στην ανωτέρω Αρχή.

2. Για κάθε αναθέτουσα αρχή που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV του Προσαρτήματος Α', η στατιστική κατάσταση περιλαμβάνει:

α) Τον αριθμό και την αξία των καλυπτόμενων από το παρόν συμβάσεων που συνήφθησαν.

β) Τον αριθμό και τη συνολική αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν δυνάμει παρεκκλίσεων από τη Συμφωνία.

Στο μέτρο του δυνατού, τα στοιχεία που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο, σημείο α', κατανέμονται ανάλογα με:

α) Τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων που χρησιμοποιήθηκαν,

β) και για καθεμία από τις διαδικασίες αυτές, τα έργα που περιέχονται στο Παράρτημα I του Προσαρτήματος Α', τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που περιέχονται στο Παράρτημα II του ίδιου Προσαρτήματος και προσδιορίζονται ανά κατηγορία της ονοματολογίας CPV.

γ) Την ιθαγένεια του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση.

Στην περίπτωση που οι συμβάσεις συνήφθησαν μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σημείο α', κατανέμονται επιπλέον ανάλογα με τις οριζόμενες στα άρθρα 50 και 51 περιστάσεις και διευκρινίζουν τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν ανά κράτος - μέλος και τρίτη χώρα προέλευσης των αναδόχων.

3. Για κάθε κατηγορία αναθετουσών αρχών, πλην εκεί-

νων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV του Προσαρτήματος Α', η στατιστική κατάσταση προσδιορίζει τουλάχιστον: α) τον αριθμό και την αξία των δημοσίων συμβάσεων που συνήφθησαν, κατανεμημένων σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, και β) τη συνολική αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν δυνάμει των παρεκκλίσεων από τη Συμφωνία.

4. Η στατιστική κατάσταση προσδιορίζει κάθε άλλη πληροφορία που απαιτείται βάσει της Συμφωνίας.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προσδιορίζονται σύμφωνα με την διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 77, παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

5. Με απόφαση της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν ιδίως τον τρόπο και το χρόνο υποβολής των σχετικών στοιχείων των προηγούμενων παραγράφων εκ μέρους των αναθετουσών αρχών.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ, ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 96

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται από αναθέτοντες φορείς του άρθρου 19 του παρόντος νόμου, κατά την σύναψη συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, για τις ανάγκες εκτέλεσης των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 97 έως 101 του παρόντος νόμου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που συνάπτουν ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνουν οι αναθέτοντες φορείς για ανάγκες διαφορετικές από τις ανάγκες εκτέλεσης των δραστηριοτήτων που ορίζονται στα άρθρα 97 έως 101 του παρόντος νόμου. Οι εν λόγω συμβάσεις συνάπτονται σύμφωνα με τους κανόνες του Δεύτερου Μέρους.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ

Άρθρο 97

Αέριο, θερμότητα και ηλεκτρισμός (άρθρο 3 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Όσον αφορά στο αέριο και τη θερμότητα, το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής αερίου ή θερμότητας, ή

β) τροφοδότηση των δικτύων αυτών με αέριο ή θερμότητα.

2. Η τροφοδότηση με αέριο ή θερμότητα δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από α-

ναθέοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν:

α) Η παραγωγή αερίου ή θερμότητας από τον ενδιαφερόμενο φορέα αποτελεί αναπόφευκτο αποτέλεσμα της άσκησης δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στις παραγράφους 1 ή 3 του παρόντος άρθρου ή στα άρθρα 98 έως 101 του παρόντος νόμου και,

β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου αποβλέπει μόνο στην οικονομική εκμετάλλευση της παραγωγής αυτής και αντιστοιχεί το πολύ στο 20 % του κύκλου εργασιών του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

3. Όσον αφορά στον ηλεκτρισμό, το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής ηλεκτρισμού ή

β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με ηλεκτρισμό.

4. Η τροφοδότηση με ηλεκτρισμό δικτύων που προορίζονται να παράσχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 3, όταν:

α) Η παραγωγή ηλεκτρισμού από τον ενδιαφερόμενο φορέα γίνεται διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στις παραγράφους 1 ή 3 του παρόντος άρθρου ή στα άρθρα 98 έως 101 του παρόντος νόμου και

β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνο από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30 % της συνολικής παραγωγής ενέργειας του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών (3) τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 98

Ύδωρ

(άρθρο 4 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος ή

β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

2. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται επίσης στις συμβάσεις που συνάπτονται ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τους φορείς που ασκούν δραστηριότητα οριζόμενη στην παράγραφο 1, και τα οποία:

α) Συνδέονται με έργα υδραυλικής μηχανικής, αρδευτικών ή αποστραγγιστικών έργων, εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για εφοδιασμό με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20% του συνολικού όγκου ύδατος που διατίθεται για τα εν λόγω σχέδια ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης ή

β) συνδέονται με την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων.

3. Η τροφοδότηση με πόσιμο ύδωρ δικτύων που προορίζονται να παράσχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή δεν θεωρείται ως δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν:

α) Η παραγωγή πόσιμου ύδατος από τον ενδιαφερόμενο φορέα γίνεται, διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στα άρθρα 97 έως 101 του παρόντος νόμου και

β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνο από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής πόσιμου ύδατος του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών (3) προηγούμενων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 99

Υπηρεσίες μεταφορών

(άρθρο 5 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στη διάθεση ή την εκμετάλλευση δικτύων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό στους τομείς των μεταφορών με σιδηρόδρομο, αυτόματα συστήματα, τραμ, τρόλεϊ, λεωφορεία ή καλώδιο.

Όσον αφορά στις υπηρεσίες μεταφορών, θεωρείται ότι υφίσταται δίκτυο όταν η υπηρεσία παρέχεται με τους όρους που ορίζονται από την αρμόδια αρχή, όπως εκείνοι που αφορούν τις ακολουθητέες διαδρομές, τη διαθέσιμη μεταφορική ικανότητα ή τη συχνότητα παροχής της υπηρεσίας.

2. Το παρόν Μέρος δεν εφαρμόζεται στους φορείς που παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες μεταφορών με λεωφορείο, οι οποίοι είχαν αποκλεισθεί από το πεδίο εφαρμογής του π.δ. 57/2000 (Α' 45), δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 5 αυτού, με το οποίο μεταφέρθηκε η οδηγία 93/38/ΕΟΚ (άρθρο 2 παρ.4 αυτής) στο ελληνικό δίκαιο.

Άρθρο 100

Ταχυδρομικές υπηρεσίες

(άρθρο 6 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών ή με βάση τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 στοιχείο γ' του παρόντος άρθρου, άλλων υπηρεσιών πλην των ταχυδρομικών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους, και με την επιφύλαξη του ν. 2668/1998 (Α' 282), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, νοούνται ως:

α) «ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο με συγκεκριμένο παραλήπτη, αποστελλόμενο υπό την τελική του μορφή, ανεξάρτητα από το βάρος του. Τα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνουν, π.χ., πέραν των αντικειμένων αλληλογραφίας, βιβλία, καταλόγους, εφημερίδες, περιοδικά και ταχυδρομικά δέματα που περιέχουν αντικείμενα με ή χωρίς εμπορική αξία, ανεξάρτητα από το βάρος τους.

β) «ταχυδρομικές υπηρεσίες»: υπηρεσίες που συνίστανται στη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών αντικειμένων. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται οι εξής:

- «ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα ταχυδρομικές υπηρεσίες»: ταχυδρομικές υπηρεσίες που ανατίθενται ή μπορούν να ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 97/67/EK, η οποία ενσωματώ-

θηκε με το ν. 2668/1998 (Α' 282), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3185/2003 (Α' 229).

- «άλλες ταχυδρομικές υπηρεσίες»: ταχυδρομικές υπηρεσίες που δεν επιτρέπεται να ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 97/67/ΕΚ, η οποία ενσωματώθηκε με το ν. 2668/1998 (Α' 282), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3185/2003 (Α' 229) και,

γ) «άλλες υπηρεσίες πλην των ταχυδρομικών»: υπηρεσίες παρεχόμενες στους ακόλουθους τομείς:

- υπηρεσίες διαχείρισης της αλληλογραφίας (τόσο προγενέστερες όσο και μεταγενέστερες της αποστολής, όπως «mailroom management services»),

- υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που συνδέονται με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και παρέχονται εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικά μέσα (περιλαμβανομένης της ασφαλούς διαβίβασης κωδικοποιημένων εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα, της διαχείρισης διευθύνσεων και της διαβίβασης συστημένου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου),

- υπηρεσίες συνδεδεμένες με ταχυδρομικά αντικείμενα που δεν περιλαμβάνονται στο στοιχείο α', όπως το διαφημιστικό ταχυδρομείο χωρίς συγκεκριμένο παραλήπτη,

- χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στην κατηγορία 6 του Παραρτήματος XVII Α του Προσαρτήματος Β', και στο άρθρο 27 παράγραφος 3 στοιχείο δ' του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ταχυδρομικών ενταλμάτων πληρωμής και των ταχυδρομικών μεταφορών πιστώσεων,

- φιλοτελικές υπηρεσίες και,

- υπηρεσίες εφοδιαστικής διαχείρισης (υπηρεσίες που συνδυάζουν τη φυσική παράδοση και/ή την εναποθήκευση με άλλα μη ταχυδρομικά καθήκοντα), εφόσον οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από φορέα, ο οποίος παρέχει επίσης ταχυδρομικές υπηρεσίες κατά την έννοια του στοιχείου β' πρώτη και δεύτερη περίπτωση, και εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 104 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου, όσον αφορά στις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται σε αυτές τις περιπτώσεις.

Άρθρο 101

Αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου, αερίου, άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων - Διάθεση λιμένων και αερολιμένων σε μεταφορείς (άρθρο 7 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό:

α) Την αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου, αερίου, άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων ή

β) τη διάθεση αερολιμένων, θαλάσσιων λιμένων ή λιμένων εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή άλλων τερματικών σταθμών μεταφορικών μέσων, σε αεροπορικούς, θαλάσσιους ή ποτάμιους μεταφορείς.

Άρθρο 102

Συμβάσεις που αφορούν διάφορες δραστηριότητες (άρθρο 9 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Σύμβαση για τη διεξαγωγή περισσότερων δραστηριοτήτων ακολουθεί τους κανόνες που ισχύουν για τη δραστηριότητα για την οποία προορίζεται κυρίως. Η επιλογή μεταξύ της σύναψης μιας μόνο σύμβασης και (της

σύναψης) πολλών χωριστών συμβάσεων δεν μπορεί να έχει ως στόχο την καταστράτηγηση της εφαρμογής του παρόντος Μέρους, όσο και των λοιπών διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Εάν μία από τις δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, εμπίπτει στο παρόν Μέρος και η άλλη εμπίπτει στο Δεύτερο Μέρος και είναι αντικειμενικά αδύνατον να προσδιορισθεί για ποια δραστηριότητα προορίζεται κυρίως η σύμβαση, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τους κανόνες του Δεύτερου Μέρους.

3. Εάν μία από τις δραστηριότητες, για τις οποίες προορίζεται η σύμβαση, εμπίπτει στο παρόν Μέρος και η άλλη δεν εμπίπτει στο παρόν Μέρος ή το Δεύτερο Μέρος του παρόντος νόμου και είναι αντικειμενικά αδύνατον να προσδιορισθεί για ποια δραστηριότητα προορίζεται κυρίως η σύμβαση, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος Μέρους.

Άρθρο 103

Συμβάσεις μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών (άρθρα 23 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις:

α) Τις οποίες συνάπτει αναθέτων φορέας με συνδεδεμένη επιχείρηση ή

β) τις οποίες συνάπτει κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από διάφορους αναθέτοντες φορείς, με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων, κατά την έννοια των άρθρων 97 έως 101 του παρόντος νόμου, με επιχείρηση συνδεδεμένη με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς.

2. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση, της οποίας οι ετήσιοι λογαριασμοί έχουν ενοποιηθεί με τους λογαριασμούς του αναθέτοντος φορέα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της υπ' αριθμ. 83/349/ΕΟΚ έβδομης οδηγίας του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1983, βασιζόμενη στο άρθρο 44 παράγραφος 2 περίπτωση ζ' της Συνθήκης για τους ενοποιημένους λογαριασμούς (L 193), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 283), οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία με τις διατάξεις του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 33 του π.δ. 409/1986 (Α' 191), και όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 3460/2006 (Α' 102) ή στην περίπτωση που οι φορείς δεν εμπίπτουν στον παρόντα νόμο, κάθε επιχείρηση επί της οποίας ο αναθέτων φορέας μπορεί να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή, κατά την έννοια του άρθρου 19 παράγραφος 2 ή η οποία μπορεί να ασκεί κυρίαρχη επιρροή επί του αναθέτοντος φορέα ή η οποία υπόκειται, από κοινού με τον αναθέτοντα φορέα, στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω της ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν.

3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται:

α) Στις συμβάσεις υπηρεσιών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου κύκλου εργασιών που πραγματοποιήσε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των υπηρεσιών προέρχεται από την παροχή αυτών των υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, με τις ο-

ποιες συνδέεται.

β) Στις συμβάσεις προμηθειών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των προμηθειών προέρχεται από την παροχή αυτών των προμηθειών στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.

γ) Στις συμβάσεις έργων, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των έργων προέρχεται από την παροχή αυτών των έργων στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.

Όταν, σε συνάρτηση με την ημερομηνία δημιουργίας της συνδεδεμένης επιχείρησης ή έναρξης των δραστηριοτήτων της, δεν είναι διαθέσιμος ο κύκλος εργασιών για την τελευταία τριετία, η επιχείρηση αρκεί να αποδεικνύει ότι η πραγματοποίηση του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στα στοιχεία α', β' ή γ', είναι πιθανή, ιδίως με προβολή δραστηριοτήτων.

Όταν η ίδια ή παρόμοιες υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα παρέχονται από περισσότερες από μία επιχειρήσεις συνδεδεμένες με τον αναθέτοντα φορέα, για τον υπολογισμό των προαναφερόμενων ποσοστών λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών που προκύπτει αντιστοίχως από την παροχή υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων εκ μέρους των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

4. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις:

α) Τις οποίες συνάπτει κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από διάφορους αναθέτοντες φορείς, με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων κατά την έννοια των άρθρων 97 έως 100, με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς, ή

β) Τις οποίες συνάπτει αναθέτων φορέας με μια τέτοια κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει, με την προϋπόθεση ότι η κοινοπραξία έχει συσταθεί με σκοπό την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας επί περίοδο τουλάχιστον τριών (3) ετών και ότι η συστατική πράξη της κοινοπραξίας ορίζει ότι οι αναθέτοντες φορείς, που τη συγκροτούν, συμμετέχουν σε αυτήν τουλάχιστον για την εν λόγω περίοδο.

5. Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεώς της, τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων 1, 3 και 4:

α) Τις επωνυμίες των επιχειρήσεων ή των κοινοπραξιών για τις οποίες πρόκειται.

β) Τη φύση και την αξία των οριζόμενων συμβάσεων.

γ) Τα στοιχεία που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρίνει απαραίτητα για να αποδείξει ότι οι σχέσεις μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της επιχείρησης ή της κοινοπραξίας, στην οποία ανατίθενται οι συμβάσεις, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 104

Διαδικασία για τον προσδιορισμό του κατά πόσον δεδομένη δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό (άρθρο 30 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι συμβάσεις με αντικείμενο την άσκηση δραστηριότητας οριζόμενης στα άρθρα 97 έως 101 δεν υπόκεινται στον παρόντα νόμο, εάν η δραστηριότητα, στην Ελλάδα, είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό, σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, προκειμένου να καθορισθεί εάν μια δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό, αποφασίζεται κατόπιν κριτηρίων τα οποία είναι σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΕ, όπως τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών, η ύπαρξη εναλλακτικών αγαθών ή υπηρεσιών, οι τιμές και η πραγματική ή δυνητική παρουσία περισσότερων του ενός προμηθευτών των εν λόγω αγαθών ή παρόχων των εν λόγω υπηρεσιών.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η πρόσβαση σε μια αγορά θεωρείται ότι δεν περιορίζεται εάν εφαρμόζονται οι διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας που αναφέρονται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Β.

Όταν δεν είναι δυνατόν να συναχθεί το τεκμήριο ότι υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση σε δεδομένη αγορά, βάσει του πρώτου εδαφίου, πρέπει να αποδεικνύεται ότι η πρόσβαση στην εν λόγω αγορά είναι ελεύθερη εκ των πραγμάτων και εκ του νόμου.

4. Όταν το αρμόδιο Υπουργείο κρίνει ότι, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, η παράγραφος 1 έχει εφαρμογή σε δεδομένη δραστηριότητα, απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και της γνωστοποιεί όλα τα συναφή περιστατικά, και, ιδίως, κάθε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη ή συμφωνία που αφορά στη συμμόρφωση με τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συνοδευόμενα, ενδεχομένως, από τη θέση που έλαβε ανεξάρτητη εθνική αρχή, η οποία είναι αρμόδια για την εν λόγω δραστηριότητα. Αντίγραφο του φακέλου που υποβάλλεται στην Επιτροπή, κοινοποιείται στην Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15. Οι συμβάσεις με αντικείμενο την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν υπόκεινται πλέον στον παρόντα νόμο:

1. Εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδώσει απόφαση σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της παραγράφου 1, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/EK, και εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή ή δεν εκδώσει απόφαση σχετικά με αυτή τη δυνατότητα εφαρμογής εντός της προθεσμίας αυτής.

2. Στις περιπτώσεις που η ελεύθερη πρόσβαση σε συγκεκριμένη αγορά τεκμαίρεται με βάση το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του παρόντος, και όπου μια ανεξάρτητη εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τη σχετική δραστηριότητα έχει προσδιορίσει τη δυνατότητα εφαρμογής της παραγράφου 1, οι συμβάσεις που προορίζονται για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν υπόκεινται πλέον στον παρόντα νόμο, εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει καταλήξει στην αδυναμία εφαρμογής της παραγράφου 1, με απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/EK, και εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή.

5. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσδιορίσει ότι, σε δεδομένη δραστηριότητα έχει εφαρμογή η παράγραφος 1, με απόφαση βάσει της παραγράφου 6 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/EK. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει αμέσως την ενδιαφερόμενη αρχή. Το αρμόδιο Υπουργείο ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τηρουμένων των παραγράφων 2 και 3, για όλα τα συναφή περιστατικά, και, ιδίως, για κάθε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη ή συμφωνία που αφορά στη συμμόρφωση με τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συνοδευόμενα ενδεχομένως, από τη θέση που έλαβε η ανε-

ξάρτητη εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τη σχετική δραστηριότητα. Εάν, μετά το πέρας της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει εκδώσει απόφαση σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της παραγράφου 1 σε δεδομένη δραστηριότητα, η παράγραφος 1 τεκμαίρεται εφαρμοστέα.

6. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος, καθώς και της παραγράφου 6 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής της 7ης Ιανουαρίου 2005/15/ΕΚ (L 7), όπως κάθε φορά ισχύει.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΟΡΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ Η ΚΛΕΙΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Ή ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ

Άρθρο 105

**Χρησιμοποίηση ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας διαπραγμάτευσης με ή χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού
(άρθρο 40 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)**

1. Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, έργων και υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις διαδικασίες που είναι προσαρμοσμένες στους σκοπούς του παρόντος νόμου.

2. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέγουν οποιαδήποτε από τις διαδικασίες που περιγράφονται στα στοιχεία α΄, β΄ ή δ΄ της παραγράφου 13 του άρθρου 15, εφόσον, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3, έχει προκηρυχθεί διαγωνισμός, δυνάμει του άρθρου 109 του παρόντος νόμου.

3. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν μια διαδικασία, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν, ύστερα από διαδικασία με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν είναι κατάλληλη ή αν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της σύμβασης.

β) Εάν η σύναψη της σύμβασης γίνεται αποκλειστικά για λόγους έρευνας, δοκιμών, μελέτης ή ανάπτυξης, και όχι με σκοπό την εξασφάλιση κέρδους ή την ανάκτηση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης, και στο βαθμό που η σύναψη μιας τέτοιας σύμβασης δε θίγει την προκήρυξη διαγωνισμού για τις επόμενες συμβάσεις που θα επιδιώκουν, ιδίως, αυτούς τους σκοπούς.

γ) Αν, για λόγους τεχνικούς ή καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε ορισμένο οικονομικό φορέα.

δ) Στο βαθμό που είναι απολύτως απαραίτητος, αν, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για τους αναθέτοντες φορείς, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες ή τις διαδικασίες με

διαπραγμάτευση.

ε) Στην περίπτωση των συμβάσεων προμηθειών για συμπληρωματικές παραδόσεις εκ μέρους του αρχικού προμηθευτή, οι οποίες προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για την επέκταση υφισταμένων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε τον αναθέτοντα φορέα να προμηθευθεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ασυμβατότητα ή σε δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση ή τη συντήρηση.

στ) Για συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στην αρχικά κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχικά συναφθείσα σύμβαση, αλλά τα οποία, λόγω περιστάσεων που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, έχουν καταστεί απαραίτητα για την εκτέλεση αυτής της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι ανατίθενται στον εργολήπτη ή τον πάροχο υπηρεσιών που εκτελεί την αρχική σύμβαση, όταν τα εν λόγω συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες δεν μπορούν να διαχωρισθούν, τεχνικά ή οικονομικά, από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα στους αναθέτοντες φορείς ή όταν τα εν λόγω συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες, αν και μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απολύτως απαραίτητα για την ολοκλήρωσή της.

ζ) Στην περίπτωση των συμβάσεων έργων, για νέα έργα που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων εργασιών και ανατίθενται στον εργολήπτη, στον οποίο οι ίδιοι αναθέτοντες φορείς έχουν αναθέσει προηγούμενη σύμβαση, με την προϋπόθεση ότι τα έργα αυτά είναι σύμφωνα με μια βασική μελέτη και ότι για τη μελέτη αυτή έχει συναφθεί μια πρώτη σύμβαση έπειτα από προκήρυξη διαγωνισμού. Στην προκήρυξη του διαγωνισμού για την πρώτη μελέτη, πρέπει να επισημαίνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής στην εν λόγω διαδικασία, το δε ποσό του συνολικού προϋπολογισμού για τη συνέχιση των έργων λαμβάνεται υπόψη από τους αναθέτοντες φορείς για την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου ΙΙ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 και του άρθρου 25.

η) Αν πρόκειται για προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων.

θ) Για τις συμβάσεις που συνάπτονται βάσει συμφωνίας-πλαισίου, εφόσον πληρούται η προϋπόθεση της παραγράφου 2 του άρθρου 108.

ι) Για τις αγορές ευκαιρίας, όταν, με την αξιοποίηση μιας ιδιαίτερα ευνοϊκής ευκαιρίας που παρουσιάζεται για πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, μπορούν να αποκτηθούν προμήθειες σε τιμή πολύ χαμηλότερη από τις τιμές που επικρατούν συνήθως στην αγορά.

ια) Για την αγορά προμηθειών, υπό όρους ιδιαίτερα ευνοϊκούς, είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά την εμπορική δραστηριότητά του είτε από το σύνδικο ή τον εκκαθαριστή πτώχευσης, δικαστικού συμβιβασμού, αναγκαστικής εκκαθάρισης ή άλλης ανάλογης διαδικασίας.

ιβ) Όταν η σχετική σύμβαση υπηρεσιών ακολουθεί διαγωνισμό μελετών που έχει διεξαχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και πρέπει, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες, να ανατεθεί αυτή στον νικητή ή σε ένα από τους νικητές του εν λόγω διαγωνισμού. Στην τελευταία περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

Άρθρο 106
Ανακοίνωση των τεχνικών προδιαγραφών
(άρθρο 35 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι αναθέτοντες φορείς ανακοινώνουν στους οικονομικούς φορείς που ενδιαφέρονται για την ανάληψη σύμβασης, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται συστηματικά στις συμβάσεις προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών, τις οποίες οι φορείς αναθέτουν ή τις τεχνικές προδιαγραφές, στις οποίες προτίθενται να παραπέμψουν, για τις συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 111.

2. Όταν αυτές οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται στα έγγραφα που τίθενται στη διάθεση των οικονομικών φορέων που ενδιαφέρονται, αρκεί η παραπομπή στα εν λόγω έγγραφα.

Άρθρο 107
Εναλλακτικές προσφορές
(άρθρο 36 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Όταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες, εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν ορίσει οι εν λόγω αναθέτοντες φορείς.

Στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν αν επιτρέπουν ή όχι τις εναλλακτικές προσφορές και, εφόσον τις επιτρέπουν, αναφέρουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τις ειδικές απαιτήσεις για την παρουσίασή τους.

2. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς που έχουν επιτρέψει εναλλακτικές προσφορές δυνάμει της παραγράφου 1, δεν μπορούν να απορρίπτουν εναλλακτική προσφορά για το μόνο λόγο ότι, αν αυτή επιλεγεί, θα οδηγήσει αντίστοιχα είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών και όχι σύμβασης προμηθειών, είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών και όχι σύμβασης υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ

Άρθρο 108
Συμφωνίες-πλαίσιο
(άρθρο 14 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεωρούν συμφωνία-πλαίσιο ως σύμβαση, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 15, και να εφαρμόζουν για την ανάθεσή της τον παρόντα νόμο.

2. Όταν οι αναθέτοντες φορείς έχουν συνάψει συμφωνία-πλαίσιο, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μπορούν να εφαρμόζουν την περίπτωση θ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 105, όταν συνάπτουν συμβάσεις που βασίζονται στη συμφωνία αυτή.

3. Όταν μια συμφωνία-πλαίσιο δεν έχει συναφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να εφαρμόζουν την περίπτωση θ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 105.

4. Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσιο καταχρηστικά, κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να νοθεύει τον ανταγωνισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Άρθρο 109
Προκηρύξεις που χρησιμοποιούνται ως μέσο έναρξης
διαγωνισμού
(άρθρο 42 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Στην περίπτωση συμβάσεων προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών, ο διαγωνισμός αρχίζει με την έκδοση:

α) Περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης, όπως αναφέρεται στο παράρτημα XV Α του Προσαρτήματος Β ή

β) προκήρυξης για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, όπως αναφέρεται στο παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Β, ή

γ) Προκήρυξης σύμβασης, όπως αναφέρεται στο παράρτημα XIII του Προσαρτήματος Β, μέρος Α, Β ή Γ.

2. Στην περίπτωση των δυναμικών συστημάτων αγορών, ο διαγωνισμός για το σύστημα αρχίζει με την έκδοση της προκήρυξης που αναφέρεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1, ενώ ο διαγωνισμός για τις συμβάσεις που βασίζονται σε τέτοια συστήματα αρχίζει μέσω της απλουστευμένης προκήρυξης που αναφέρεται στο παράρτημα XIII του Προσαρτήματος Β, μέρος Δ.

3. Όταν ο διαγωνισμός αρχίζει μέσω περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης:

α) Η προκήρυξη πρέπει να αναφέρει ειδικά τα έργα, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί.

β) Η προκήρυξη πρέπει να αναφέρει ότι η σύμβαση αυτή θα συναφθεί με κλειστή διαδικασία ή διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς εκ των υστέρων δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, και να καλεί τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκδηλώσουν γραπτώς το ενδιαφέρον τους και

γ) Πρέπει να έχει δημοσιευθεί, σύμφωνα με το παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β, το πολύ δώδεκα (12) μήνες πριν από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 115. Ο αναθέτων φορέας τηρεί τις προθεσμίες του άρθρου 113 του νόμου αυτού.

Άρθρο 110
Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των
προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων
(άρθρο 44 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στα παραρτήματα XI-II, XIV, XV Α, XV Β και XVI του Προσαρτήματος Β και, ενδεχομένως, κάθε επί πλέον πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη από τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την προβλεπόμενη στο άρθρο 68 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/17/EK διαδικασία.

2. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται από τους αναθέτοντες φορείς στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διαβιβάζονται είτε με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης του

Παραρτήματος XX του Προσαρτήματος Β, σημείο 3 είτε με άλλα μέσα. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 109, 111 και 112 δημοσιεύονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά δημοσίευσης του παραρτήματος XX του Προσαρτήματος Β, σημείο 1 στοιχεία α' και β'.

3. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης του παραρτήματος XX σημείο 3 του Προσαρτήματος Β, δημοσιεύονται το πολύ πέντε (5) ημέρες από την αποστολή τους.

Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις, οι οποίες δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στο παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β σημείο 3, δημοσιεύονται εντός δώδεκα (12) ημερών το αργότερο μετά την αποστολή τους. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και μετά από αίτηση του αναθέτοντος φορέα, οι προκηρύξεις διαγωνισμού που προβλέπονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 δημοσιεύονται εντός πέντε (5) ημερών, αν η προκήρυξη έχει αποσταλεί με τηλεομοιοτυπία.

4. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται αναλυτικά στην ελληνική γλώσσα και αυθεντικό θεωρείται μόνο το πρωτότυπο κείμενο που δημοσιεύεται στη γλώσσα αυτή. Μια περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης ή γνωστοποίησης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες της Ε.Ε.. Η δαπάνη της δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βαρύνει την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις και το περιεχόμενό τους δεν μπορούν να δημοσιοποιούνται πριν από την ημερομηνία αποστολής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 111, και, πρέπει να αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή γνωστοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή». Οι ενδεικτικές περιοδικές προκηρύξεις δεν μπορούν να δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν να αποσταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η γνωστοποίηση που ανακοινώνει τη δημοσίευσή τους με τη μορφή αυτή και πρέπει να αναφέρουν την ημερομηνία της εν λόγω αποστολής.

6. Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να εξασφαλίζουν ότι είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων.

7. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χορηγεί στον αναθέτοντα φορέα βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε, αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της δημοσίευσης.

8. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να δημοσιεύουν σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 7, προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις για τις οποίες δεν ισχύει η υποχρέωση δημοσίευσης βάσει του παρόντος νόμου.

Άρθρο 111

Περιοδικές ενδεικτικές προκηρύξεις και προκηρύξεις για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής (άρθρο 41 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, μέσω περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης, η οποία αναφέρεται στο παράρτημα ΧVΑ του Προσαρτήματος Β, και δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από τους ίδιους τους αναθέτοντες φορείς στο «προφίλ αγοραστή», όπως ορίζεται στο παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β σημείο 2 στοιχείο β' :

α) Όταν πρόκειται για προμήθειες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών - πλαισίων ανά ομάδες προϊόντων, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον η συνολική εκτιμώμενη αξία, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της υποπαραγράφου ΙΙ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 και του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, ισούται με ή υπερβαίνει τις επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ.

Οι ομάδες των προϊόντων καθορίζονται από τους αναθέτοντες φορείς με παραπομπή στην ονοματολογία CPV.

β) Όταν πρόκειται για υπηρεσίες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαισίων για καθεμία από τις απαριθμούμενες στο Παράρτημα ΧVΙΙ Α του Προσαρτήματος Β κατηγορίες υπηρεσιών, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον η εν λόγω εκτιμώμενη συνολική αξία, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της υποπαραγράφου ΙΙ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 και του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, ισούται με ή υπερβαίνει τις επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ.

γ) Όταν πρόκειται για έργα, τα κύρια χαρακτηριστικά των συμβάσεων έργων ή των συμφωνιών-πλαισίων που οι αναθέτοντες φορείς προτίθενται να αναθέσουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, η εκτιμώμενη αξία των οποίων ισούται με ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που αναφέρεται στην υποπαραγράφο ΙΙ της παραγράφου 2 του άρθρου 23, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου. Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατό, μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Η προκήρυξη που αναφέρεται στην περίπτωση γ' αποστέλλεται στην Επιτροπή ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο, μετά την έγκριση του προγράμματος εργασιών στο οποίο εντάσσονται οι συμβάσεις έργων ή οι συμφωνίες-πλαίσιο, τις οποίες οι αναθέτοντες φορείς προτίθενται να συνάψουν. Οι αναθέτοντες φορείς που δημοσιεύουν την περιοδική ενδεικτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή» τους, διαβιβάζουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο παράρτημα XX, σημείο 3 του Προσαρτήματος Β, γνωστοποίηση με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή». Η δημοσίευση των προκηρύξεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' είναι υποχρεωτική μόνον εφόσον οι αναθέτοντες φορείς έχουν επιλέξει τις συντεταγμένες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 113 πα-

παράγραφος 4 του παρόντος νόμου. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού.

2. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, ιδίως, να δημοσιεύουν ή να αναθέτουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη δημοσίευση περιοδικών ενδεικτικών προκηρύξεων με αντικείμενο σημαντικά έργα, χωρίς να επαναλαμβάνουν τις πληροφορίες που έχουν ήδη περιληφθεί σε προηγούμενη περιοδική ενδεικτική προκήρυξη, εφόσον αναφέρεται ευκρινώς ότι οι προκηρύξεις αυτές είναι συμπληρωματικές.

3. Όταν οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να εφαρμόσουν σύστημα προεπιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 120 του παρόντος νόμου, συντάσσεται προκήρυξη, σύμφωνα με το τυποποιημένο υπόδειγμα προκήρυξης, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Β, η οποία αναφέρει τον σκοπό, τον οποίο εξυπηρετεί το σύστημα προεπιλογής, και τις λεπτομέρειες της πρόσβασης στους κανόνες που το διέπουν. Όταν το σύστημα έχει διάρκεια άνω των τριών (3) ετών, η προκήρυξη πρέπει να δημοσιεύεται ετησίως. Όταν το σύστημα έχει μικρότερη διάρκεια, αρκεί η αρχική προκήρυξη.

Άρθρο 112

Γνωστοποιήσεις για συμβάσεις που έχουν συναφθεί (άρθρο 43 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, αποστέλλουν τη γνωστοποίηση που αφορά στις συναφθείσες συμβάσεις, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα XVI του Προσαρτήματος Β. Η γνωστοποίηση αυτή αποστέλλεται υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 67 της με αριθμό 2004/17/ΕΚ οδηγίας, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ανάθεση της σύμβασης ή τη σύναψη της συμφωνίας-πλαισίου. Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαισίων που συνάπτονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 108, οι αναθέτοντες φορείς απαλλάσσονται από την αποστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων της ανάθεσης για κάθε σύμβαση που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο. Οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν τη γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα της σύναψης των συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών, το αργότερο δύο (2) μήνες μετά τη σύναψη κάθε σύμβασης. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις προκηρύξεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Σε αυτή την περίπτωση, αποστέλλουν τις συγκεντρωμένες γνωστοποιήσεις εντός δύο (2) μηνών το αργότερο μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

2. Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα XVI του Προσαρτήματος Β και προορίζονται να δημοσιευθούν, δημοσιεύονται σύμφωνα με το παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σέβεται τον ευαίσθητο εμπορικό χαρακτήρα που τυχόν επικαλούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά τη διαβίβαση αυτών των πληροφοριών σχετικά με τον αριθμό των υποβληθεισών προσφορών, την ταυτότητα των οικονομικών φορέων και τις τιμές.

3. Όταν οι αναθέτοντες φορείς συνάπτουν σύμβαση υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης (Σύμβαση Ερ. και Αν.) με διαδικασία χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 105, μπορούν να περιορίζουν τις πληροφορίες που πρέπει να

παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα XVI του Προσαρτήματος Β, σχετικά με τη φύση και την ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην ένδειξη "υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης". Όταν οι αναθέτοντες φορείς συνάπτουν σύμβαση έρευνας και ανάπτυξης, η οποία δεν μπορεί να συναφθεί με διαδικασία χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 105, μπορούν να περιορίζουν τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα XVI του Προσαρτήματος Β, σχετικά με τη φύση και την ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους εμπορικού απορρήτου. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτοντες φορείς μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που δημοσιεύονται σχετικά με αυτή την παράγραφο να είναι τουλάχιστον εξίσου λεπτομερείς με εκείνες που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού, η οποία έχει δημοσιευθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 110. Όταν εφαρμόζουν σύστημα προεπιλογής, οι αναθέτοντες φορείς μεριμνούν, στις περιπτώσεις αυτές, ώστε οι εν λόγω πληροφορίες να είναι τουλάχιστον εξίσου λεπτομερείς με την κατηγορία που ορίζεται στο μητρώο των προεπιλεγμένων παρόχων υπηρεσιών, το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 120 του παρόντος νόμου.

4. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων που συνάπτονται για υπηρεσίες οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα XVII Β του Προσαρτήματος Β, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στην προκήρυξη εάν δέχονται τη δημοσίευσή τους.

5. Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα XVI του Προσαρτήματος Β, και δηλώνονται ως μη δημοσιεύσιμες, δημοσιεύονται μόνο σε απλουστευμένη μορφή, και σύμφωνα με το παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β για στατιστικούς λόγους.

Άρθρο 113

Προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και παραλαβής των προσφορών (άρθρο 45 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη ιδίως το πολύπλοκο της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελαχίστων προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

3. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση έπειτα από προκήρυξη διαγωνισμού, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) Η προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής, έπειτα από προκήρυξη που δημοσιεύθηκε δύναμει της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 ή πρόσκληση από αναθέτοντα φορέα, δύναμει της παραγράφου 3 του άρθρου 115 του παρόντος νόμου, ορίζεται, κατά γενικό κανόνα, σε τριάντα επτά (37) τουλάχιστον ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή της πρόσκλησης και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από είκοσι δύο (22) ημέρες, αν η προκήρυξη αποστέλλεται για δημοσίευση με άλλα μέσα, εκτός των ηλεκτρονικών ή της τηλεομοιοτυπίας και

σε δεκαπέντε (15) ημέρες τουλάχιστον, αν η προκήρυξη αποστέλλεται με αυτά τα μέσα.

β) Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών μπορεί να ορίζεται με κοινή συμφωνία μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των υποψηφίων που έχουν επιλεγεί, εφόσον παρέχεται σε όλους τους υποψηφίους ίσος χρόνος για την κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους.

γ) Όταν δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ο αναθέτων φορέας ορίζει προθεσμία η οποία, κατά γενικό κανόνα, ανέρχεται σε είκοσι τέσσερις (24) τουλάχιστον ημέρες, σε καμία δε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες, από την ημερομηνία της πρόσκλησης για υποβολή προσφοράς.

4. Αν οι αναθέτοντες φορείς που έχουν δημοσιεύσει περιοδική ενδεικτική προκήρυξη, όπως ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 111, που αναφέρεται στο παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών στις ανοικτές διαδικασίες είναι, κατά γενικό κανόνα, τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης. Οι συντετμημένες αυτές προθεσμίες είναι αποδεκτές, υπό την προϋπόθεση ότι η περιοδική ενδεικτική προκήρυξη περιλαμβάνει, εκτός από τις πληροφορίες που απαιτεί το παράρτημα XV Α μέρος Ι του Προσαρτήματος Β, όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα XV Α μέρος ΙΙ του Προσαρτήματος Β, εφόσον αυτές υπάρχουν κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης, και ότι η προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών και ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, που προβλέπεται από την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109.

5. Όταν οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στο παράρτημα XX σημείο 3 του Προσαρτήματος Β, οι προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και παραλαβής των προσφορών στις ανοικτές διαδικασίες, μπορούν να συντέμνονται κατά επτά (7) ημέρες.

6. Η προθεσμία μπορεί να συντέμνεται κατά πέντε (5) ακόμη ημέρες για την παραλαβή των προσφορών στις ανοικτές διαδικασίες, τις κλειστές διαδικασίες και τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, εκτός αν έχει οριστεί προθεσμία με κοινή συμφωνία, βάσει της περίπτωσης β' της παραγράφου 3, εφόσον ο αναθέτων φορέας παρέχει απρόσκοπτη και πλήρη απευθείας πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων και σε κάθε έγγραφο του διαγωνισμού, ήδη από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το παράρτημα XX του Προσαρτήματος Β. Η προκήρυξη πρέπει να αναφέρει την ηλεκτρονική διεύθυνση, στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση.

7. Στις ανοικτές διαδικασίες, το σωρευτικό αποτέλεσμα των συντμήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 4, 5 και 6, δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να καταλήγει σε προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού. Ωστόσο, όταν η προκήρυξη του διαγωνισμού δεν απο-

στέλλεται με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό μέσο, το σωρευτικό αποτέλεσμα των συντμήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 4, 5 και 6, δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να καταλήγει σε προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μικρότερη από είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού.

8. Το σωρευτικό αποτέλεσμα των συντμήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 4, 5 και 6, δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να καταλήγει σε προθεσμία, για την παραλαβή της αίτησης συμμετοχής, μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, έπειτα από προκήρυξη που δημοσιεύθηκε δυνάμει της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 19, ή πρόσκληση των αναθετόντων φορέων δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 115 του παρόντος νόμου. Στις κλειστές διαδικασίες και τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, το σωρευτικό αποτέλεσμα των συντμήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 4, 5 και 6, δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, εκτός αν έχει οριστεί προθεσμία με κοινή συμφωνία βάσει της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 να καταλήγει σε προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μικρότερη από δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

9. Όταν, για οποιοδήποτε λόγο, τα έγγραφα του διαγωνισμού και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή πληροφορίες, μολονότι ζητήθηκαν σε εύθετο χρόνο, δεν παρασχέθηκαν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στα άρθρα 114 και 115 ή αν οι προσφορές δεν μπορούν να καταρτισθούν παρά μόνο έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή επιτόπιο εξέταση των εγγράφων που προσαρτώνται στην προκήρυξη ή συγγραφή υποχρεώσεων, η προθεσμία παραλαβής των προσφορών παρατείνεται, εκτός αν πρόκειται για προθεσμία που έχει οριστεί με κοινή συμφωνία βάσει της περίπτωσης β' της παραγράφου 3, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να είναι ενήμεροι όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση των προσφορών.

10. Στο παράρτημα XXII του Προσαρτήματος Β, παρατίθεται ανακεφαλαιωτικός πίνακας των προθεσμιών που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 114

Ανοικτές διαδικασίες: έγγραφα του διαγωνισμού και συμπληρωματικές πληροφορίες (άρθρο 46 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Στις ανοικτές διαδικασίες, όταν οι αναθέτοντες φορείς δεν προσφέρουν, με ηλεκτρονικό μέσο και σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 113, απρόσκοπτη, πλήρη και, άμεση πρόσβαση στο κείμενο της συγγραφής υποχρεώσεων και εν γένει σε όλα τα έγγραφα του διαγωνισμού, αυτά αποστέλλονται στους οικονομικούς φορείς εντός έξι (6) ημερών από την παραλαβή της αίτησης, εφόσον αυτή έχει υποβληθεί εμπροθέσμως πριν από την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

2. Με την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τη συγγραφή υποχρεώσεων παρέχονται από τους αναθέτοντες φορείς ή τις αρμόδιες υπηρεσίες έξι (6) ημέρες το αργότερο πριν από τη λήξη της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών.

Άρθρο 115
Προσκλήσεις υποβολής προσφορών
ή διαπραγμάτευσης
(άρθρο 47 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης, οι αναθέτοντες φορείς καλούν ταυτοχρόνως και εγγράφως τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση. Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους περιλαμβάνει είτε ένα αντίτυπο της συγγραφής υποχρεώσεων και εν γένει όλων των εγγράφων του διαγωνισμού είτε αναφορά στον τρόπο πρόσβασης στα έγγραφα που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση, όταν τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 113 του παρόντος νόμου.

2. Όταν φορέας άλλος από τον αναθέτοντα που είναι υπεύθυνος για τη διαδικασία ανάθεσης έχει στη διάθεσή του τη συγγραφή υποχρεώσεων ή/και τυχόν συμπληρωματικά έγγραφα, η πρόσκληση διευκρινίζει τη διεύθυνση της υπηρεσίας, από την οποία μπορούν να ζητούνται η συγγραφή υποχρεώσεων και τα εν λόγω έγγραφα και, ενδεχομένως, την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης αυτής, καθώς και το ύψος και τους τρόπους πληρωμής του ποσού που πρέπει να καταβληθεί για την απόκτηση των εν λόγω εγγράφων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες αποστέλλουν τα έγγραφα αυτά στους οικονομικούς φορείς αμέσως μετά την παραλαβή της αίτησής τους.

3. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων ή τα συμπληρωματικά έγγραφα, γνωστοποιούνται από τους αναθέτοντες φορείς ή τις αρμόδιες υπηρεσίες, το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα.

4. Επιπλέον, η πρόσκληση περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Κατά περίπτωση, τη λήξη της προθεσμίας για την αίτηση συμπληρωματικών εγγράφων, καθώς και το ποσό και τον τρόπο πληρωμής του ποσού που πρέπει, ενδεχομένως, να καταβληθεί για τη λήψη των εγγράφων.

β) Την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν.

γ) Τα στοιχεία κάθε προκήρυξης διαγωνισμού που έχει δημοσιευθεί ήδη.

δ) Μνεία των εγγράφων που πρέπει ενδεχομένως να επισυναφθούν.

ε) Τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης, όταν δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής που χρησιμεύει ως μέσο έναρξης διαγωνισμού.

στ) Τη βαρύτητα (σχετική στάθμιση) των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, ενδεχομένως, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, σε περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στην προκήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

3. Όταν η έναρξη διαγωνισμού πραγματοποιείται με περιοδική ενδεικτική προκήρυξη, οι αναθέτοντες φο-

ρείς καλούν εκ των υστέρων όλους τους υποψηφίους να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους βάσει λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την εν λόγω σύμβαση, πριν να αρχίσει η επιλογή των προσφερόντων ή των συμμετεχόντων σε διαπραγμάτευση.

Η πρόσκληση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) Φύση και ποσότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων προαίρεσας για συμπληρωματικές συμβάσεις και, εφόσον αυτό είναι δυνατό, την εκτιμώμενη προθεσμία που τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαίρεσας. Αν πρόκειται για ανανεώσιμες συμβάσεις, φύση και ποσότητα, και, εφόσον αυτό είναι δυνατό, την κατά προσέγγιση προθεσμία δημοσίευσης μεταγενέστερων προκηρύξεων διαγωνισμών για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που προκηρύσσονται.

β) Χαρακτήρα της διαδικασίας: κλειστή ή με διαπραγμάτευση.

γ) Ενδεχομένως, ημερομηνία έναρξης ή ολοκλήρωσης της παράδοσης των προμηθειών της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών.

δ) Διεύθυνση και ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την κατάθεση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να λάβουν πρόσκληση για υποβολή προσφοράς, καθώς και γλώσσα ή γλώσσες, στις οποίες πρέπει να συντάσσονται.

ε) Διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα που πρέπει να συνάψει τη σύμβαση και να παράσχει τις απαιτούμενες πληροφορίες στους ενδιαφερομένους να λάβουν τη συγγραφή υποχρεώσεων και άλλα έγγραφα.

στ) Όρους οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πληροφορίες που απαιτούνται από τους οικονομικούς φορείς.

ζ) Ύψος και λεπτομέρειες καταβολής οποιουδήποτε ποσού, το οποίο απαιτείται για τη λήψη των εγγράφων της σύμβασης.

η) Είδος της σύμβασης που αποτελεί αντικείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών: αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή συνδυασμό των ανωτέρω συμβάσεων, και

θ) Κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και στάθμιση αυτών ή, ενδεχομένως, τα κριτήρια αυτά κατά σειρά σπουδαιότητας, σε περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται στην ενδεικτική προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην πρόσκληση προς υποβολή προσφορών ή προς διαπραγμάτευση.

Άρθρο 116
Ενημέρωση των αιτούντων προεπιλογή,
των υποψηφίων και των προσφερόντων
(άρθρο 49 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατό, τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνουν για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιου ή την ανάθεση της σύμβασης ή την έναρξη σε δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μην συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο ή να μην αναθέσουν σύμβαση, για την οποία υπήρξε διαγωνισμός, ή να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην εφαρμόσουν δυναμικό σύστημα αγορών. Οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται γραπτώς, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση, στους ανα-

θέτοντες φορείς.

2. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου μέρους, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν, το συντομότερο δυνατό: α) σε κάθε απορριφθέντα υποψήφιο τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς του, β) σε κάθε απορριφθέντα προσφέροντα τους λόγους απόρριψης της προσφοράς του, στις δε περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 40, αιτιολογούν και την απόφασή τους για τη μη ισοδυναμία ή την απόφασή τους ότι τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας και γ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία-πλαίσιο.

Οι σχετικές προθεσμίες δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υπερβαίνουν τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την παραλαβή της γραπτής αίτησης. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να μη γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης ή τη σύναψη της συμφωνίας-πλαισίου ή την ένταξη σε δυναμικό σύστημα αγορών, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφόσον η κοινολόγηση θα αποτελούσε εμπόδιο για την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έθιγε νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του οικονομικού φορέα, στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση ή θα μπορούσε να θίξει τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων.

3. Οι αναθέτοντες φορείς που θεσπίζουν και διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής ενημερώνουν τους αιτούντες ως προς την απόφαση που λαμβάνουν σχετικά με την προεπιλογή εντός εύλογης προθεσμίας.

Αν για την απόφαση σχετικά με την προεπιλογή, απαιτείται διάστημα άνω του εξαμήνου από την κατάθεση της αίτησης προεπιλογής, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί στον αιτούντα, μέσα σε δύο (2) μήνες από την κατάθεση αυτή, τους λόγους που δικαιολογούν την παράταση της προθεσμίας και την ημερομηνία κατά την οποία θα γίνει δεκτή ή θα απορριφθεί η αίτησή του.

4. Οι αιτούντες αίτηση προεπιλογής των οποίων απορρίπτεται, ενημερώνονται, το συντομότερο δυνατόν, και, σε κάθε περίπτωση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών το αργότερο από την ημερομηνία της απόφασης, ως προς την απόφαση αυτή και ως προς τους λόγους απόρριψης της αίτησής τους. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να βασίζονται στα κριτήρια προεπιλογής, που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 120.

5. Οι αναθέτοντες φορείς που θεσπίζουν και διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής περατώνουν τη διαδικασία προεπιλογής ενός οικονομικού φορέα μόνο για λόγους που στηρίζονται στα κριτήρια προεπιλογής, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 120. Η πρόθεση περάτωσης της διαδικασίας προεπιλογής κοινοποιείται εκ των προτέρων γραπτώς στον οικονομικό φορέα, τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημερομηνία που προβλέπεται για την περάτωση της διαδικασίας προεπιλογής, με μνεία του λόγου ή των λόγων που οδήγησαν σε αυτήν.

Άρθρο 117

Πληροφορίες που διατηρούνται για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί (άρθρο 50 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι αναθέτοντες φορείς διατηρούν, για κάθε σύμβαση, τις κατάλληλες πληροφορίες που τους επιτρέπουν, σε μεταγενέστερη φάση, να αιτιολογήσουν τις αποφάσεις τους σχετικά με:

α) Την προεπιλογή και την επιλογή οικονομικών φορέων και την ανάθεση των συμβάσεων.

β) Την εφαρμογή διαδικασιών, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 105.

γ) Τη μη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 32, 105 έως 107 και 109 έως 116, δυνάμει των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στα άρθρα 96 έως 102, την υποπαραγράφο II της παραγράφου 2 του άρθρου 23, στα άρθρα 25 έως 28 και 104.

Οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τεκμηρίωση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης που διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Οι πληροφορίες αυτές διατηρούνται επί τέσσερα (4) τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία ανάθεσης της σύμβασης, ώστε, κατά την περίοδο αυτή, ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις απαραίτητες πληροφορίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 118

Γενικές διατάξεις (άρθρο 51 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Για τους σκοπούς της επιλογής των συμμετεχόντων στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων:

α) Οι αναθέτοντες φορείς που έχουν θεσπίσει κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού των προσφερόντων ή των υποψηφίων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 4 του άρθρου 121, αποκλείουν τους οικονομικούς φορείς που ανταποκρίνονται στους εν λόγω κανόνες και κριτήρια.

β) Επιλέγουν τους προσφέροντες και τους υποψηφίους, σύμφωνα με τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 121.

γ) Στις κλειστές και με διαπραγμάτευση διαδικασίες με προκήρυξη διαγωνισμού, περιορίζουν, ενδεχομένως, τον αριθμό των επιλεγέντων δυνάμει των ανωτέρω περιπτώσεων α' και β' υποψηφίων, σύμφωνα με το άρθρο 121.

2. Όταν η έναρξη του διαγωνισμού πραγματοποιείται με προκήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής και ενόψει της επιλογής των συμμετεχόντων σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για ειδικές συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο της προκήρυξης του διαγωνισμού, οι αναθέτοντες φορείς:

α) Επιλέγουν τους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 120.

β) Εφαρμόζουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 που αφορούν στις κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες στους εν λόγω οικονομικούς φορείς.

3. Οι αναθέτοντες φορείς ελέγχουν τη συμβατότητα

των προσφορών που έχουν υποβάλει οι επιλεγμένοι προσφέροντες προς τους κανόνες και τις απαιτήσεις που ισχύουν για τις προσφορές και αναθέτουν τη σύμβαση βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 43 και 44.

Άρθρο 119

Αμοιβαία αναγνώριση όσον αφορά τους διοικητικούς, τεχνικούς ή χρηματοοικονομικούς όρους, καθώς και τα πιστοποιητικά, τις δοκιμές και τα αποδεικτικά στοιχεία (άρθρο 52 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν, όταν επιλέγουν τους συμμετέχοντες σε μια διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση, κατά τη λήψη της απόφασής τους για την προεπιλογή ή κατά την αναπροσαρμογή των κριτηρίων και των κανόνων προεπιλογής:

α) Να επιβάλουν διοικητικούς, τεχνικούς ή χρηματοοικονομικούς όρους σε ορισμένους οικονομικούς φορείς, εφόσον δεν θα τους επέβαλαν σε άλλους.

β) Να απαιτούν δοκιμές ή αποδεικτικά στοιχεία για θέματα, ως προς τα οποία υπάρχουν ήδη αντικειμενικές αποδείξεις.

2. Όταν ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών που συντάσσονται από ανεξάρτητους οργανισμούς, με τα οποία βεβαιώνεται ότι ο οικονομικός φορέας τηρεί ορισμένα πρότυπα ποιοτικής εξασφάλισης, οι αναθέτοντες φορείς παραπέμπουν σε συστήματα ποιοτικής εξασφάλισης που βασίζονται στις σχετικές σειρές ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που ακολουθούν τις σειρές ευρωπαϊκών προτύπων πιστοποίησης. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που εδρεύουν στα άλλα κράτη - μέλη. Αποδέχονται επίσης και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης της ποιότητας εκ μέρους των οικονομικών φορέων.

3. Για τις συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν, προκειμένου να ελέγχουν την τεχνική ικανότητα του οικονομικού φορέα, την αναφορά μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που ενδέχεται να εφαρμόσει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν οι αναθέτοντες φορείς ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών που συντάσσονται από ανεξάρτητους οργανισμούς, με τα οποία βεβαιώνεται ότι ο οικονομικός φορέας τηρεί ορισμένα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, παραπέμπουν στο EMAS ή στα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα και πιστοποιούνται από οργανισμούς που τηρούν την κοινοτική νομοθεσία ή τα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα τα οποία αφορούν την πιστοποίηση. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης εκ μέρους των οικονομικών φορέων.

Άρθρο 120

Συστήματα προεπιλογής (άρθρο 53 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίζουν και να διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής των οικονομι-

κών φορέων. Οι φορείς, οι οποίοι θεσπίζουν ή διαχειρίζονται ένα σύστημα προεπιλογής, εξασφαλίζουν τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να υποβάλλουν, ανά πάσα στιγμή, αίτηση για προεπιλογή.

2. Το σύστημα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μπορεί να περιλαμβάνει διάφορα στάδια προεπιλογής. Η διαχείρισή του πρέπει να γίνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και κανόνων προεπιλογής που ορίζονται από τον αναθέτοντα φορέα. Όταν τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του παρόντος νόμου. Τα κριτήρια και οι κανόνες είναι δυνατό να αναπροσαρμόζονται, αν παρίσταται ανάγκη.

3. Τα κριτήρια και κανόνες προεπιλογής που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 68 για τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σχετικά. Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 18, τα εν λόγω κριτήρια και οι κανόνες περιλαμβάνουν τα κριτήρια αποκλεισμού που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 του άρθρου 68.

4. Όταν τα κριτήρια και οι κανόνες προεπιλογής που αναφέρονται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με τη χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, τότε αυτός ο οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως, να κάνει χρήση των ικανοτήτων άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι θα διαθέτει τα μέσα αυτά καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος προεπιλογής, όπως με την παρουσίαση σχετικών εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων. Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 33 μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

5. Όταν τα κριτήρια και οι κανόνες προεπιλογής που αναφέρονται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με τις τεχνικές και/ή επαγγελματικές ικανότητες του οικονομικού φορέα, αυτός μπορεί, ενδεχομένως, να κάνει χρήση της ικανότητας άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι θα διαθέτει τα μέσα αυτά καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος προεπιλογής, όπως με την παρουσίαση εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων ότι θα διαθέσουν στον οικονομικό φορέα τα απαραίτητα μέσα. Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 33, μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

6. Τα κριτήρια και οι κανόνες προεπιλογής που αναφέρονται στην παράγραφο 2 παρέχονται, μετά από αίτησή τους, στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Η αναπροσαρμογή αυτών των κριτηρίων και κανόνων ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς ότι το σύστημα προεπιλογής ορισμένων τρίτων φορέων ή οργανισμών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του, ανακοινώνει στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς τις επωνυμίες των εν λόγω τρίτων φορέων ή οργανισμών.

7. Τηρείται μητρώο των προεπιλεγέντων οικονομικών

φορέων. Το μητρώο αυτό μπορεί να χωρίζεται σε κατηγορίες ανάλογα με τα είδη των συμβάσεων για τις οποίες ισχύει η προεπιλογή.

8. Οι αναθέτοντες φορείς, όταν θεσπίζουν και διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής, τηρούν ιδίως τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 111 σχετικά με τις προκηρύξεις για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 116 σχετικά με την ενημέρωση των οικονομικών φορέων που έχουν ζητήσει προεπιλογή, του άρθρου 118 σχετικά με την επιλογή συμμετεχόντων, όταν η προκήρυξη του διαγωνισμού πραγματοποιείται με προκήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής και, τις διατάξεις του άρθρου 119 σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση όσον αφορά τους διοικητικούς, τεχνικούς ή χρηματοοικονομικούς όρους, καθώς και τα πιστοποιητικά, τις δοκιμές και τα αποδεικτικά στοιχεία.

9. Όταν η έναρξη του διαγωνισμού γίνεται με προκήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, οι προσφέροντες σε κλειστή διαδικασία ή οι συμμετέχοντες σε διαδικασία με διαπραγμάτευση επιλέγονται μεταξύ των υποψηφίων που έχουν προεπιλεγεί βάσει ενός τέτοιου συστήματος.

Άρθρο 121 **Κριτήρια ποιοτικής επιλογής** **(άρθρο 54 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)**

1. Οι αναθέτοντες φορείς που ορίζουν τα κριτήρια επιλογής σε ανοικτή διαδικασία, ενεργούν σύμφωνα με αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που είναι στη διάθεση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.

2. Οι αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι επιλέγουν τους υποψηφίους για κλειστή διαδικασία ή για διαδικασία με διαπραγμάτευση, προβαίνουν στην επιλογή σύμφωνα με τα αντικειμενικά κριτήρια και τους κανόνες που έχουν ορίσει και τα οποία είναι στη διάθεση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.

3. Στις κλειστές διαδικασίες ή στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, τα κριτήρια είναι δυνατόν να βασίζονται στην αντικειμενική ανάγκη του αναθέτοντος φορέα να μειώσει τον αριθμό των υποψηφίων στο επίπεδο που επιβάλλει η εξισορρόπηση μεταξύ των ειδικών χαρακτηριστικών της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και των μέσων που απαιτούνται για τη διεξαγωγή της. Ο αριθμός των επιλεγέντων υποψηφίων πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης επαρκούς ανταγωνισμού.

4. Τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 68 για τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σχετικά. Όταν ο αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 18, τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος περιλαμβάνουν τα κριτήρια αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 68.

5. Όταν τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με τη χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, τότε ο οικονομικός φορέας μπορεί, κάθε φορά που αυτό ενδείκνυται και για δεδομένη σύμβαση, να κάνει χρήση της ικανότητας άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να α-

ποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι διαθέτει τα απαραίτητα μέσα, όπως με την παρουσίαση σχετικών εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων. Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 33, μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

6. Όταν τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με τις τεχνικές ή επαγγελματικές ικανότητες του οικονομικού φορέα, τότε ο οικονομικός φορέας μπορεί, κάθε φορά που αυτό ενδείκνυται και για δεδομένη σύμβαση, να κάνει χρήση της ικανότητας άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι διαθέτει, για την εκτέλεση της σύμβασης, τα απαραίτητα μέσα, όπως με την παροχή εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων ότι θα διαθέσουν στον οικονομικό φορέα τα απαραίτητα μέσα. Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 33, μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στις κοινοπραξίες ή άλλων φορέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΠΡΟΪΟΝΤΑ** **ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ** **ΜΕ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΑΥΤΕΣ**

Άρθρο 122 **Προσφορές που περιέχουν προϊόντα,** **καταγωγής τρίτων χωρών** **(άρθρο 58 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)**

1. Το παρόν άρθρο ισχύει για τις προσφορές που περιέχουν προϊόντα, καταγωγής τρίτων χωρών, με τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει συνάψει, σε πολυμερή ή διμερή πλαίσια, συμφωνία που να εξασφαλίζει αντιστοίχη και ουσιαστική πρόσβαση των κοινοτικών επιχειρήσεων στις αγορές των εν λόγω τρίτων χωρών. Εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας έναντι τρίτων χωρών.

2. Κάθε προσφορά που υποβάλλεται για την ανάθεση σύμβασης προμηθειών μπορεί να απορρίπτεται, αν το μέρος των προϊόντων, καταγωγής τρίτων χωρών, όπως καθορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/1992 (L 302) του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως ισχύει, υπερβαίνει το 50% της συνολικής αξίας των προϊόντων που συνιστούν την εν λόγω προσφορά. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα λογισμικά που χρησιμοποιούνται στον εξοπλισμό των δικτύων τηλεπικοινωνιών θεωρούνται ως προϊόντα.

3. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφορών που είναι ισοδύναμες, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζονται στο άρθρο 43, προτιμάται η προσφορά που δεν μπορεί να απορριφθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2. Το ύψος των προσφορών αυτών θεωρείται ισοδύναμο, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, εφόσον η διαφορά των τιμών δεν υπερβαίνει το 3%. Δεν προτιμάται προσφορά έναντι άλλης, δυνάμει του πρώτου εδαφίου, όταν η αποδοχή της θα υποχρέωνε τον αναθέτοντα φορέα να αποκτήσει υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά α-

πό εκείνα του ήδη υφισταμένου υλικού, πράγμα που θα οδηγούσε σε ασυμβατότητα ή τεχνικές δυσχέρειες κατά τη χρήση ή τη συντήρηση ή σε δυσανάλογες δαπάνες.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, προκειμένου να καθορισθεί η αναλογία προϊόντων, καταγωγής τρίτων χωρών, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2, δεν λαμβάνονται υπόψη οι τρίτες χώρες, στις οποίες επεκτείνεται το ευεργέτημα των διατάξεων της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ με απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 123

Σχέσεις με τρίτες χώρες στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (άρθρο 59 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις τυχόν γενικού χαρακτήρα δυσχέρειες που συναντούν και αναφέρουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών σε τρίτες χώρες.

2. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις τυχόν δυσχέρειες που συναντούν και αναφέρουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, και οι οποίες οφείλονται στη μη τήρηση των διεθνών διατάξεων εργατικού δικαίου που αναφέρονται στο παράρτημα XXIII του Προσαρτήματος Β' στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν την ανάθεση συμβάσεων σε τρίτες χώρες.

3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι τρίτων χωρών, οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, ιδίως στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 124

Γενική διάταξη (άρθρο 60 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση διαγωνισμού μελετών θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και τα άρθρα 125 και 127 έως 130 και τίθενται στη διάθεση όλων των ενδιαφερομένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό μελετών.

2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν μπορεί να περιορίζεται:

α) Στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τμήμα της Ελληνικής Επικράτειας.

β) Από την ιδιότητα των συμμετεχόντων ως φυσικών ή νομικών προσώπων.

Άρθρο 125

Κατώτατα όρια (άρθρο 61 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών, η εκτιμώμενη αξία των

οποίων ισούται με ή υπερβαίνει τις τετρακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες (414.000 ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως κατώτατο όριο νοείται η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ της σύμβασης υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων βραβείων συμμετοχής ή πληρωμής ποσών στους συμμετέχοντες.

2. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις διαγωνισμών μελετών, όταν το συνολικό ύψος των χρηματικών βραβείων συμμετοχής στους διαγωνισμούς και των ποσών που καταβάλλονται στους συμμετέχοντες, ισούται με ή υπερβαίνει τις τετρακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες (414.000 ευρώ).

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως «κατώτατο όριο» νοείται το συνολικό ύψος των εν λόγω βραβείων και ποσών, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ, της σύμβασης υπηρεσιών, η οποία μπορεί να ανατίθεται εκ των υστέρων, δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 105, εφόσον ο αναθέτων φορέας δεν έχει αποκλείσει μία τέτοιου είδους ανάθεση στην προκήρυξη διαγωνισμού.

Άρθρο 126

Διαγωνισμοί μελετών που εξαιρούνται (άρθρο 62 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται:

1. Στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται υπό τις ίδιες συνθήκες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 28, στο άρθρο 26 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 27 για τις συμβάσεις υπηρεσιών.

2. Στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται για την άσκηση μίας δραστηριότητας για την οποία με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει κριθεί εφαρμοστέα η παράγραφος 1 του άρθρου 104 ή θεωρείται ότι αυτή εφαρμόζεται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 ή το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου.

Άρθρο 127

Κανόνες δημοσιότητας και διαφάνειας (άρθρο 63 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να διοργανώσουν διαγωνισμό μελετών, τον διοργανώνουν μέσω προκήρυξης. Οι αναθέτοντες φορείς που έχουν διοργανώσει διαγωνισμό, ανακοινώνουν τα αποτελέσματά του με σχετική γνωστοποίηση. Η προκήρυξη διαγωνισμού περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα XVIII του Προσαρτήματος Β' και η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα XIX του Προσαρτήματος Β', σε σχήμα τυποποιημένου εντύπου που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 68 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη λήξη του διαγωνισμού και υπό τους όρους που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 68 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σέβε-

ται τις τυχόν ευαίσθητες εμπορικές πτυχές που ενδέχεται να επισημάνουν οι αναθέτοντες φορείς, όταν διαβιβάζουν τις πληροφορίες αυτές, όσον αφορά στον αριθμό των μελετών ή σχεδίων που έχουν παραληφθεί, την ταυτότητα των οικονομικών φορέων και τις προσφερόμενες τιμές.

Οι παράγραφοι 2 έως 8 του άρθρου 110 εφαρμόζονται και στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις σχετικά με διαγωνισμούς μελετών.

Άρθρο 128
Μέσα επικοινωνίας
(άρθρο 64 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Προκειμένου για κάθε μορφής επικοινωνία σχετικά με διαγωνισμούς εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1, 2 και 4 του άρθρου 36.

Οι επικοινωνίες, οι ανταλλαγές και η αποθήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι δε θίγεται η ακεραιότητα και το απόρρητο του συνόλου των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς μελετών. Η κριτική επιτροπή λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των σχεδίων και μελετών μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή τους.

3. Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες για τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των σχεδίων και μελετών:

α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την παρουσίαση των σχεδίων και μελετών με ηλεκτρονικό τρόπο, καθώς και για την κρυπτογράφηση, πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων, ενώ, και τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των σχεδίων και μελετών πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β'.

β) Μπορεί να καθιερώνονται ή να διατηρούνται μηχανισμοί εθελοντικής πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών πιστοποίησης που παρέχονται για αυτά τα συστήματα.

Άρθρο 129
Διοργάνωση διαγωνισμών μελετών, επιλογή των
συμμετεχόντων και κριτική επιτροπή
(άρθρο 65 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Για τη διοργάνωση των διαγωνισμών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Όταν οι διαγωνισμοί μελετών αφορούν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναθέτοντες φορείς θεσπίζουν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια επιλογής. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς μελετών πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

3. Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των μελών της κριτικής επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.

Άρθρο 130
Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής
(άρθρο 66 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη των αποφάσεων της ή κατά τη διατύπωση των γνωμοδοτήσεών της.

2. Η επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλουν οι υποψήφιοι κατά τρόπο ανώνυμο και αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.

3. Η επιτροπή καταχωρίζει την κατάταξη των μελετών σε πρακτικά, τα οποία υπογράφουν τα μέλη της και στα οποία αναφέρονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε μελέτης, τις παρατηρήσεις της και ενδεχόμενα σημεία που πρέπει να διευκρινισθούν.

4. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, εφόσον απαιτείται, να απαντήσουν στις ερωτήσεις τις οποίες έχει καταχωρήσει στα πρακτικά της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οποιουδήποτε στοιχείου της μελέτης. Στην περίπτωση αυτή τηρούνται πλήρη πρακτικά του διαλόγου μεταξύ της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

5. Η ανωνυμία πρέπει να τηρείται μέχρι την ολοκλήρωση του έργου της κριτικής επιτροπής.

ΤΙΤΛΟΣ IV
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Άρθρο 131
Στατιστικά στοιχεία συμβάσεων που συνάπτονται από
αναθέτοντες φορείς
(άρθρο 67 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

1. Η Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε χρόνο στατιστική κατάσταση σχετικά με το συνολικό ύψος, κατά κατηγορίες δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα παραρτήματα I έως X του Προσαρτήματος Β', των συναφθεισών συμβάσεων ήσσονος και χαμηλής αξίας.

2. Όσον αφορά τις κατηγορίες δραστηριοτήτων, στις οποίες αναφέρονται τα παραρτήματα II, III, V, IX και X του Προσαρτήματος Β', η ανωτέρω Αρχή διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, χωριστή στατιστική κατάσταση, καταρτισμένη, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών υψηλής αξίας, αντίστοιχα, που έχουν συνάψει οι αναθέτοντες φορείς κατά το προηγούμενο έτος. Οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν τις σχετικές καταστάσεις των έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που ανέθεσαν κατά το προηγούμενο έτος, μέχρι την 31η Μαΐου κάθε έτους, στην ως άνω Αρχή.

Στην κατάσταση αυτή, περιλαμβάνονται τα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας. Τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν περιλαμβάνουν τις πληροφορίες σχετικά με συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο τις υπηρεσίες, οι οποίες απαριθμούνται στην κατηγορία 8 του Παραρτήματος XVII Α του Προσαρτήματος Β', τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, οι οποίες απαριθμούνται στην κατηγορία 5 του Παραρτήματος XVII Α του Προσαρτήματος Β' των οποίων οι κλάσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με αριθμό αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526 ή τις υπηρε-

σίες οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα XVII Β του Προσαρτήματος Β'.

3. Με απόφαση της ανωτέρω Αρχής καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν ιδίως τον τρόπο και το χρόνο υποβολής των σχετικών στοιχείων των προηγούμενων παραγράφων από τους αναθέτοντες φορείς. Με όμοια απόφαση της ίδιας Αρχής καθορίζονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι: α) για λόγους διοικητικής απλούστευσης μπορούν να εξαιρούνται οι συμβάσεις χαμηλής αξίας με καθορισμό συγκεκριμένου χρηματικού ορίου, εφόσον δεν θίγεται η χρησιμότητα των στατιστικών και β) τηρείται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των παρεχομένων πληροφοριών.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 132

**Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών
(άρθρο 54 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 56 Οδηγίας
2004/17/ΕΚ)**

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς.

2. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 50 του παρόντος νόμου, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μίας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια.

Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μίας συμφωνίας-πλαισίου, όπως προβλέπεται στη 2η περίπτωση του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 54, και τόσο από τις αναθέτουσες αρχές όσο και από τους αναθέτοντες φορείς κατά το διαγωνισμό για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών που προβλέπει το άρθρο 133 του παρόντος νόμου.

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά:

α) Είτε μόνο τις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή.

β) Είτε τις τιμές ή τις αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα, από οικονομική άποψη, προσφορά.

3. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς που αποφασίζουν να κάνουν χρήση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αναφέρουν στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης διαγωνισμού.

Η συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις εξής πληροφορίες:

α) Τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων θα αποτελέσουν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικά, κατά τρόπο ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά,

β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης,

γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που ενδεχομένως τίθενται στη διάθεσή τους,

δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού,

ε) τους όρους, υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις οι οποίες, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών και

στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

4. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, πριν προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο ή τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων να υποβάλουν νέες τιμές και/ή νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διάφορες διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν μπορεί να αρχίζει πριν παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

5. Όταν γίνεται η ανάθεση στην πλέον συμφέρουσα, από οικονομική άποψη, προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 43.

Η πρόσκληση αναφέρει, επίσης, τον μαθηματικό τύπο, βάσει του οποίου καθορίζεται κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό η αυτόματη κατάταξη, σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές και/ή τις νέες αξίες. Ο μαθηματικός αυτός τύπος εκφράζει τη βαρύτητα του κάθε κριτηρίου που έχει επιλεγεί για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας, από οικονομική άποψη, προσφοράς, όπως αυτή αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τούτο, οι ενδεχόμενες διακυμάνσεις («ψαλίδες») πρέπει να εκφράζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές.

Αν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

6. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες που τους δίνουν τουλάχιστον τη δυνατότητα να γνωρίζουν, ανά πάσα στιγμή, την αντίστοιχη κατάταξή τους. Μπορούν, επίσης, να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται, υπό τον όρο ότι αυτό επισημαίνεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν επίσης, οποτεδήποτε, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Σε

καμία περίπτωση δεν γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

7. Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Με την επισημάνση στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό της ημερομηνίας και λήξεως της διαδικασίας που έχει ήδη καθορισθεί.

β) Όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς προσδιορίζουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά την παραλαβή της τελευταίας υποβολής, πριν περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.

γ) Όταν οι φάσεις του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, έχουν πραγματοποιηθεί στο σύνολό τους.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αποφασίζουν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, σύμφωνα με την περίπτωση γ', ενδεχομένως σε συνδυασμό με την περίπτωση β', η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

8. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο, βάσει των αποτελεσμάτων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

9. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό καθορίστηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού και διευκρινίστηκε στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Άρθρο 133

Δυναμικά συστήματα αγορών (άρθρο 33 Οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 15 Οδηγίας 2004/17/EK)

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφεύγουν σε δυναμικά συστήματα αγορών.

2. Για την εφαρμογή ενός δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς ακολουθούν τους κανόνες της ανοικτής διαδικασίας σε όλες τις φάσεις της μέχρι την ανάθεση των συμβάσεων στο πλαίσιο αυτού του συστήματος. Γίνονται δεκτοί στο σύστημα όλοι οι προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και έχουν υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα ενδεχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα. Οι ενδεικτικές προσφορές μπορούν να βελτιώνονται οποιαδήποτε στιγμή, υπό τον όρο ότι εξακολουθούν να συνάδουν προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Για την εφαρμογή του συστήματος και τη σύναψη των συμβάσεων στο πλαίσιο του συστήματος, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν, αποκλειστικά, ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 έως 5 του άρθρου 36.

3. Για τους σκοπούς της εφαρμογής του δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτο-

ντες φορείς:

α) Δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, στην οποία διευκρινίζουν ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.

β) Διευκρινίζουν, μεταξύ άλλων, στη συγγραφή υποχρεώσεων τη φύση των προβλεπόμενων αγορών που αποτελούν αντικείμενο αυτού του συστήματος, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν στο σύστημα αγορών, στο χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης.

γ) Προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων και σε κάθε συμπληρωματικό έγγραφο, ήδη από τη δημοσίευση της προκήρυξης έως τη λήξη του συστήματος, και αναφέρουν στην προκήρυξη τη διεύθυνση στο διαδίκτυο, στην οποία αναρτώνται αυτά τα έγγραφα.

4. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς παρέχουν, σε όλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να υποβάλει ενδεικτική προσφορά με σκοπό να γίνει δεκτός στο σύστημα, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού. Ολοκληρώνουν την αξιολόγηση εντός μέγιστης προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, η οποία αρχίζει από την υποβολή της ενδεικτικής προσφοράς. Μπορούν ωστόσο να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης, εφόσον, εν τω μεταξύ, δεν έχει μεσολαβήσει άλλος διαγωνισμός. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον προσφέροντα, για τον οποίο γίνεται λόγος στο πρώτο εδάφιο, σχετικά με την αποδοχή του στο δυναμικό σύστημα αγορών ή την απόρριψη της ενδεικτικής προσφοράς του.

5. Κάθε συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαγωνισμού. Πριν από τον εν λόγω διαγωνισμό, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν απλουστευμένη προκήρυξη διαγωνισμού, με την οποία καλούν όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν ενδεικτική προσφορά, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, εντός προθεσμίας η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της απλουστευμένης προκήρυξης. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς προχωρούν στο διαγωνισμό μόνο μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των ενδεικτικών προσφορών που έχουν υποβληθεί εντός της εν λόγω προθεσμίας.

6. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς καλούν όλους τους προσφέροντες που έχουν γίνει δεκτοί στο σύστημα να υποβάλουν προσφορά για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί στο πλαίσιο του συστήματος. Για τον σκοπό αυτόν καθορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών.

Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στον προσφέροντα, ο οποίος υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης, τα οποία επισημαίνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για την έναρξη εφαρμογής του δυναμικού συστήματος αγορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν ενδεχομένως να προσδιορίζονται στην προαναφερθείσα πρόσκληση.

7. Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει την τετραετία, εκτός από εξαιρετικές, ειδικά αιτιολογημένες, περιπτώσεις.

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δεν μπο-

ρούν να προσφεύγουν σε αυτό το σύστημα κατά τρόπο ώστε να εμποδίζουν, περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

Οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς ή οι συμμετέχοντες στο σύστημα δεν επιβαρύνονται με έξοδα διεκπεραίωσης.

ΤΙΤΛΟΣ II **ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ** **ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Άρθρο 134 **Πεδίο εφαρμογής**

Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β' του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α' 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Άρθρο 135 **Ορισμοί**

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου, οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α) «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων («ΕΣΗΔΗΣ»)»: Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

β) «Διαδικτυακή πύλη ΕΣΗΔΗΣ»: Διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στην οποία λειτουργεί το ΕΣΗΔΗΣ με την ονομασία στο διαδίκτυο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» (και με λατινικούς χαρακτήρες «PROMETHEUS») και με ηλεκτρονική διεύθυνση www.promitheus.gov.gr.

γ) «Χρήστες ΕΣΗΔΗΣ»: Οι αναθέτουσες αρχές του άρθρου 18 του παρόντος νόμου, οι αναθέτοντες φορείς του άρθρου 19, οι οικονομικοί φορείς του άρθρου 33 και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων του Δημόσιου Τομέα, που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 136 **Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ**

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγο-

ρίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών.

2. Η κατά τα ανωτέρω σύναψη και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος από τις αναθέτουσες αρχές/ τους αναθέτοντες φορείς με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ γίνεται, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με την οποία καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες που αφορούν:

α) Τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΑΠ/Φ40.4/1/989/10/4/2012 - Β' 1301), και εφεξής ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 36, του Παραρτήματος Χ' του Προσαρτήματος Α', και του Παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β' του παρόντος νόμου, καθώς και του ν. 3979/ 2011 (Α' 138) και του ΠΗΔ.

β) Τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της διαχείρισης του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληροφοριών.

γ) Τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων.

δ) Τη διαλειτουργική σύνδεση του ΕΣΗΔΗΣ με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) και τα πληροφοριακά συστήματα του Δημόσιου Τομέα, όπως των αναθετουσών αρχών/αναθετόνων φορέων, των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, των άλλων αρχών εγγραφής και εντεταλμένων γραφείων, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, του Μητρώου Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 3862/2010 (Α' 112) όπως ισχύει, όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων που αφορούν στη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση της πο-

ρείας ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών και ασφαλιστικών Αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών Αρχών, καθώς, επίσης, και με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ε) Τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής.

στ) Την ακριβή χωροθέτηση του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του στο σημείο χωροθέτησης.

3. Με το π.δ. 25/2014 (Α' 44) ρυθμίζεται η κατάρτιση, η τήρηση, η επεξεργασία, η αποθήκευση, η ευρετηρίαση και αναζήτηση των ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις του παρόντος νόμου, που ανατίθενται και εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, και ιδίως στις τεχνικές προδιαγραφές, τα μέσα τήρησης, τα τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής διαχείρισης, αρχειοθέτησης και αναζήτησης εγγράφων και δεδομένων, καθώς και στις κατευθύνσεις για τα μέτρα οργανωτικής και τεχνικής ασφάλειας

Άρθρο 137 **Υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ**

1. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περί του Οργανισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ ανατίθεται στο Τμήμα Προγραμματισμού και Στοιχείων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προμηθειών της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

2. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περί του Οργανισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στις αρμοδιότητες του Τμήματος αυτού υπάγονται:

α) η παρακολούθηση, η ενημέρωση, ο εμπλουτισμός, η συντήρηση και η διαχείριση της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ,

β) ο έλεγχος των προϋποθέσεων εγγραφής και αυθεντικοποίησης των χρηστών,

γ) η εποπτεία της καλής χρήσης και της ασφάλειας του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ,

δ) η μέριμνα για την επικοινωνία, τη διαλειτουργικότητα, και το συντονισμό του ΕΣΗΔΗΣ με τις αναθέτουσες αρχές, τους αναθέτοντες φορείς και άλλους φορείς του Δημόσιου Τομέα, καθώς και με άλλα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, με αντίστοιχα συστήματα κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και τρίτων χωρών,

ε) η τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου ΕΣΗΔΗΣ.

Άρθρο 138 **Λειτουργία και πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ**

1. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ.

2. Για την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ ισχύουν τα ακόλουθα:

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, προσδιορίζεται το επίπεδο ασφαλείας που απαιτείται για τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και των λοιπών εφαρμογών του συστήματος αυτού. Το επίπεδο ασφαλείας είναι ανάλογο προς τους κινδύνους και πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως του άρθρου 36, του Παραρτήματος Χ του Προσαρτήματος Α' και του Παραρτήματος XXIV του Προσαρτήματος Β' αυτού, του π.δ. 150/2001 (Α' 125) του ν. 3979/2011 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας νομοθεσίας, ιδίως του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με τη με αριθμό ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301).

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμό ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β' 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς τον χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ τον αναθέτοντα φορέα ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου ή στο φορέα που έχει αναλάβει την υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί εντός των ορισμένων χρονικών ορίων, η αναθέτουσα αρχή/ ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται, συνολικά ή μερικά, να χρησιμοποιήσει το ΕΣΗΔΗΣ. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από το Τμήμα Προγραμματισμού και Στοιχείων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προμηθειών της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, και, στη συνέχεια, μετά από αιτιολογημένη απόφασή τους, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δεν χρησιμοποιεί το ΕΣΗΔΗΣ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία διαπίστωσης και πιστοποίησης της αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ και τη διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης των οικονομικών φορέων και συνέχισης της διαδικασίας χωρίς τη χρήση ή με μερική χρήση ΤΠΕ, καθώς και της πιθανής παράτασης της διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Μητρώο εγγεγραμμένων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, το οποίο αποτελεί Επίσημο Κατάλογο Αναγνωρισμένων Οικονομικών Φορέων του άρθρου 75. Το Μητρώο αυτό συνδέεται διαλειτουργικά με το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και τα Μητρώα Μελετητών και Εταιρειών Μελετών που τηρούνται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δι-

κτύων.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής στο Μητρώο, ο τρόπος λειτουργίας του με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, η διαλειτουργικότητα του συστήματος με ήδη υπάρχοντα μητρώα φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 139

Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων

1. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων («ΚΗΜΔΗΣ») του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) το οποίο αποτελεί μέρος του ΕΣΗΔΗΣ έχει ως σκοπό τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων, που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς και κεντρικές αρχές προμηθειών του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας και διαδικασίας ανάθεσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του καθ' ύλην συναρμόδιου Υπουργού μπορούν να ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος τίτλου.

2. Η λειτουργία του ΚΗΜΔΗΣ τελεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50) και του άρθρου 22 του παρόντος. Η πρόσβαση στα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των κρατικών απορρήτων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και του εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις.

3. Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και τις κεντρικές αρχές προμηθειών ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για όλες τις δημόσιες συμβάσεις: α) το πρωτογενές αίτημα, β) το εγκεκριμένο αίτημα, ήτοι ανάληψη υποχρέωσης ή/και δέσμευση πίστωσης, γ) οι προκηρύξεις, σύμφωνα με το άρθρο 152 και η διακήρυξη με τα παραρτήματά της, δ) η απόφαση ανάθεσης ή κατακύρωσης, ε) η σύμβαση, στ) κάθε εντολή πληρωμής και ζ) το αποδεικτικό κάθε πληρωμής. Η καταχώριση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα επιμέρους στοιχεία: (1) το όνομα του φορέα, (2) τον ΑΦΜ του, (3) το είδος της σύμβασης, ήτοι προμήθεια, υπηρεσία ή έργο, (4) τον προϋπολογισμό, (5) τον Αριθμό Ανάληψης Υποχρέωσης, εφόσον η δαπάνη υπάγεται στις διατάξεις του π.δ. 113/2010 (Α' 94), (6) την αξία της σύμβασης, (7) την ιθαγένεια – εθνικότητα του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση, (8) τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και σε περίπτωση ανάθεσης με διαδικασία διαπραγμάτευσης, αναφορά στη νομική βάση των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (9) τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν, (10) τον κωδικό των αγαθών ή υπηρεσιών κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary - CPV) και (11) τη γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των

Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (Nomenclature of territorial units for statistics - NUTS) του δημόσιου φορέα.

Τα παραπάνω στοιχεία δεν καταχωρίζονται πρωτογενώς στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αλλά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ.

γ. Η μη καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ των στοιχείων της παραπάνω περίπτωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που εξέδωσε την πράξη ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την καταχώριση.

δ. Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 5.

4. Για λόγους εθνικής ασφάλειας, τα στοιχεία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που ορίζεται από την υπουργική απόφαση της παραγράφου 5, που αφορούν στις ένοπλες δυνάμεις, καταχωρίζονται σε εσωτερικό διαβαθμισμένο πληροφοριακό υποσύστημα του ΚΗΜΔΗΣ, με την επιφύλαξη της τήρησης των κανονισμών ασφάλειας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Εθνικής Άμυνας, ρυθμίζονται ο τρόπος υποβολής των στοιχείων, η πρόσβαση σε αυτά, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του ΚΗΜΔΗΣ, το δικτυακό τόπο τήρησής του, τη δομή, το περιεχόμενο και την πρόσβαση σε αυτό, και τα τυχόν επίπεδα διαβάθμισης, τη διαδικασία έκδοσης κωδικών ηλεκτρονικής καταχώρισης, τα κατά περίπτωση καταχωριζόμενα στοιχεία, το χρόνο καταχώρισης αυτών, τα κατά περίπτωση υπόχρεα πρόσωπα για την καταχώριση και τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησής του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορούν να καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στον καθορισμό του τρόπου, του χρόνου και των επιμέρους διαδικασιών καταχώρισης των στοιχείων των εκκρεμών, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4013/2011 (Α' 204), δημοσίων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

6. Οι πράξεις των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παραγράφου 3 που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ ισχύουν από την καταχώρισή τους σε αυτό. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγουν τις σχετικές δικονομικές ρυθμίσεις ως προς την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, ούτε τις ρυθμίσεις που ισχύουν για τις διοικητικές προσφυγές.

7. Η έκδοση ξεχωριστών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) αφορά σε όλα τα έγγραφα που θα καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ και με βάση αυτούς θα συνδέονται οι σχετικές μεταξύ τους αντίστοιχες πράξεις. Η καταχώριση δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, καθώς και η αναφορά του ΑΔΑΜ, αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της δαπάνης, με την έννοια ότι η ύπαρξη αριθμού ΑΔΑΜ εξομοιώνεται με δικαιολογητικό που απαιτείται και την παράγραφο 2 του άρθρου 26 του ν. 2362/1995 (Α' 247). Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου που καταχωρίστηκε στο ΚΗΜΔΗΣ και του κειμένου της πράξης, ισχύει το κείμενο που καταχωρίστηκε στο ΚΗΜΔΗΣ. Με ευθύνη του προσώπου ή του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη γίνονται αμελλητί οι αναγκαίες διορθώσεις στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στο

ΚΗΜΔΗΣ. Οι πράξεις που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), και μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επικύρωση. Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑΜ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των πράξεων που καταχωρίζονται τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων του Δημοσίου.

8. Η δημοσίευση της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 152 του παρόντος νόμου, αντικαθιστά την υποχρέωση δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

9. Το ΚΗΜΔΗΣ αποτελεί το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων (eSenders) στο Tenders Electronic Daily (TED).

10. Το ΚΗΜΔΗΣ διασυνδέεται υποχρεωτικά και αδιάλειπτα με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.). Για τη διασύνδεση του ΚΗΜΔΗΣ με άλλα πληροφοριακά συστήματα, ισχύουν οι διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 136.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δύνανται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα του ΚΗΜΔΗΣ με την Εθνική Βάση Δεδομένων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, με το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το ΕΣΗΔΗΣ, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, καθώς και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση από τις υπηρεσίες του Δημοσίου της πορείας ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΧΑΜΗΛΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 140 Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται:
 - α. Στις δημόσιες συμβάσεις χαμηλής αξίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 23 του παρόντος νόμου και
 - β. στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών χαμηλής προτεραιότητας, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους.
2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους μπορούν να μην εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.
3. Κατά τα λοιπά, στις συμβάσεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα επιμέρους άρθρα αυτού.

Άρθρο 141

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

1. Οι συμβάσεις του παρόντος Μέρους συνάπτονται σύμφωνα με τις ακόλουθες διαδικασίες:

- α) Την ανοικτή διαδικασία, την κλειστή διαδικασία, τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, τον ανταγωνιστικό διάλογο,
 - β) το συνοπτικό διαγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 143 ή
 - γ) την απευθείας ανάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 144.
2. Οι συμβάσεις του παρόντος Μέρους μπορούν να συνάπτονται και μέσω του συστήματος προεπιλογής του άρθρου 120, ανεξάρτητα αν η σύμβαση συνάπτεται από αναθέτουσα αρχή του άρθρου 18 ή αναθέτοντα φορέα του άρθρου 19.

Άρθρο 142

Επιλογή διαδικασίας ανάθεσης

1. Για σύναψη των συμβάσεων του παρόντος μέρους, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς επιλέγουν ελεύθερα είτε την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με προκήρυξη διαγωνισμού είτε τον ανταγωνιστικό διάλογο είτε το σύστημα προεπιλογής του άρθρου 120.

2. Για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού ισχύουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 51, όταν συνάπτονται από αναθέτουσα αρχή του άρθρου 18 ή της παραγράφου 3 του άρθρου 105, όταν συνάπτονται από αναθέτοντα φορέα του άρθρου 19.

3. Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος μέρους, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας μπορεί να περιορίζει τα έγγραφα της σύμβασης που καθορίζονται στο άρθρο 39 και να μην επιβάλει ελάχιστες απαιτήσεις ως προς την χρηματοοικονομική ή οικονομική επάρκεια και την επαγγελματική ή/και τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων, παρά μόνον εφόσον αυτό αιτιολογείται ειδικά από τυχόν ιδιαιτερότητες της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας.

Άρθρο 143

Συνοπτικός διαγωνισμός

1. Προσφυγή στη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Επιτρέπεται, επίσης, για την ανάθεση τμήματος ή τμημάτων σύμβασης μεγαλύτερης αξίας, εφόσον η συνολική εκτιμώμενη αξία των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το ποσό του προηγούμενου εδαφίου ούτε το είκοσι τοις εκατό (20 %) της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων της σύμβασης. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για τις ανάγκες της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου γίνεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 25. Το ποσό των τμημάτων που έχουν τυχόν ανατεθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του άρθρου 144 συνηυπολογίζεται για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.
2. Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, η ανα-

θέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 152. Επιπρόσθετα, μπορεί να προσκαλεί επιπλέον και συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, τρεις (3) τουλάχιστον εφόσον δραστηριοποιούνται τόσο στη σχετική αγορά.

3. Οι προσφορές των οικονομικών φορέων υποβάλλονται εγγράφως. Η υποβολή μόνο μίας προσφοράς, δεν αποτελεί κώλυμα για τη συνέχιση της διαδικασίας του διαγωνισμού και την ανάθεση της σύμβασης.

4. Ο συνοπτικός διαγωνισμός διεξάγεται από ειδική τριμελή επιτροπή που συγκροτείται προς το σκοπό αυτό και διενεργεί όλα τα στάδια του διαγωνισμού. Η αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών μπορούν να γίνουν σε μία δημόσια συνεδρίαση, κατά την κρίση της επιτροπής.

5. Οι λεπτομέρειες διενέργειας του συνοπτικού διαγωνισμού καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Άρθρο 144 **Απευθείας ανάθεση**

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Επιτρέπεται, επίσης, για την ανάθεση τμήματος ή τμημάτων σύμβασης μεγαλύτερης αξίας, εφόσον η συνολική εκτιμώμενη αξία των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το ποσό του προηγούμενου εδαφίου ούτε το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων της σύμβασης. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για τις ανάγκες της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 25.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής/ του αναθέτοντος φορέα, χωρίς να απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου για τον σκοπό αυτό.

3. Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα γίνεται με κριτήρια τη δυνατότητα της καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο και την οικονομική του προσφορά.

4. Μετά την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας δημοσιεύει αυτή στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 152. Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που κρίνει απαραίτητη η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας.

5. Αν παραβιασθεί η υποχρέωση της παραγράφου 4, η σύμβαση είναι αυτοδίκαια άκυρη.

Άρθρο 145 **Προθεσμίες**

1. Στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων του παρόντος μέρους, τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

α) Στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία πα-

ραλαβής προσφορών ανέρχεται σε είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ.

β) Στην κλειστή διαδικασία και στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ και η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες.

γ) Στο συνοπτικό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ.

2. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας λαμβάνει υπόψη, ιδίως, τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο αυτό.

3. Οι προθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών πρέπει να καθορίζονται κατά τρόπο, ώστε να προκύπτει η ακριβής ημερομηνία και ώρα υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών.

Άρθρο 146 **Εξαιρέσεις**

Στις συμβάσεις που ρυθμίζονται από το μέρος αυτό δεν εφαρμόζονται:

α) Η υποχρέωση διαβίβασης έκθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 51,

β) Τα άρθρα 56, 57, 109, 110 και 111, με την επιφύλαξη του άρθρου 58 και της παραγράφου 8 του άρθρου 110.

γ) Τα άρθρα 59, 60, 61 και 113, 114, 115.

δ) Το άρθρο 192.

ε) Τα άρθρα 95, 131.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ **ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΤΗ** **ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ** **ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΤΙΤΛΟΣ Ι **ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ** **ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Άρθρο 147 **Πεδίο εφαρμογής**

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις του παρόντος νόμου, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους μπορούν να μην εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.

Άρθρο 148 **Προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων**

1. Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς προγραμματίζουν τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που προτίθενται να συνάψουν στο επόμενο κάθε φορά οικονομικό έτος. Για τον σκοπό αυτό συντάσσουν πίνακα προγραμματισμού, ο οποίος περιλαμβάνει ιδίως τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) Τον αριθμό, το είδος και το αντικείμενο των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενδεικτικών ποσοτήτων, καθώς και των δικαιωμάτων προαίρεσης.
- β) Τη συνολική εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων και, ενδεχομένως, καθεμίας από αυτές.
- γ) Τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων.
- δ) Την προγραμματισμένη έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης των συμβάσεων.
- ε) Την προβλεπόμενη διάρκεια των συμβάσεων.
- στ) Κάθε άλλη σχετική πληροφορία ή στοιχείο που ήθελε καθοριστεί δυνάμει της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 139.

2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, μετά την έγκριση του προϋπολογισμού τους, καταχωρίζουν τον πίνακα προγραμματισμού στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων του ν. 4013/2011, και φέρουν την ευθύνη για την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών. Ο πίνακας ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση για τυχόν τροποποιήσεις ή προσθήκες παραμένει αναρτημένος τουλάχιστον μέχρι τις 30 Ιουλίου του επόμενου οικονομικού έτους από αυτό που αφορά στον προγραμματισμό. Με την απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 139 μπορεί να διαβαθμίζεται η πρόσβαση αρχών ή φορέων του Δημοσίου Τομέα ή οικονομικών φορέων στα στοιχεία του πίνακα προγραμματισμού.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου σχετικά με την ανάρτηση του πίνακα προγραμματισμού δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που αφορούν, απαιτούν ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες. Ως τέτοιες νοούνται οι πληροφορίες εκείνες, η κοινολόγηση των οποίων μπορεί να επιφέρει βλάβη ή ζημία στα συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα ή να παραβιάσει τυχόν απόρρητα.

Άρθρο 149 **Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά**

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, πριν την έναρξη μίας διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να αξιολογήσουν τη διάρθρωση, την ικανότητα και τη δυναμικότητα της αγοράς και να ενημερώσουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις των συμβάσεών τους. Η διαβούλευση είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις υψηλής αξίας.

Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητήσουν ή να δεχτούν τις συμβουλές φορέων του Δημοσίου Τομέα ή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων ή φορέων της αγοράς, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού και δεν καταλήγουν σε παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

2. Αν ένας προσφέρων ή υποψήφιος ή μία επιχείρηση

που σχετίζεται με προσφέροντα ή υποψήφιο έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού, λόγω της συμμετοχής του εν λόγω προσφέροντος ή υποψηφίου.

3. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα τη γνωστοποίηση στους άλλους προσφέροντες και υποψηφίους τυχόν σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του προσφέροντος ή του υποψηφίου στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων ή που προέκυψαν από αυτή, καθώς και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο ενδιαφερόμενος προσφέρων ή υποψήφιος αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο αν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιο αποκλεισμό, παρέχεται η ευκαιρία στους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης δεν μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα μέτρα που λαμβάνονται τεκμηριώνονται στα πρακτικά που συντάσσονται, σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 117.

Άρθρο 150 **Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά**

1. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται βάσει ειδικής πρόσκλησης για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, που αναρτάται στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντος φορέα και δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντος φορέα, μέσω του έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου. Η δαπάνη των τυχόν δημοσιεύσεων στον τύπο και κάθε άλλο μέσο δημοσιότητας βαρύνει την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα. Σε περίπτωση συμβάσεων για τις οποίες η εφαρμογή της παρούσας διάταξης θα υποχρέωνε τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή μπορεί να παραβιάσει τυχόν απόρρητα, η ειδική πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου δεν δημοσιοποιείται, αλλά αποστέλλεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Η πρόσκληση αναφέρει τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, το αντικείμενο της σύμβασης, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται περιγραφικό έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνεται κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο σχετικά με τη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί.

3. Η διαδικασία διαβούλευσης διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης ή από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, ιδίως σε περιπτώσεις συμβάσεων μείζονος οικονομικής αξίας ή με ιδιαίτερα σύνθετο αντικείμενο. Μετά τη λήξη της προθεσμίας που τάσσεται στην πρόσκληση για την ολοκλή-

ρωση της διαβούλευσης, η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τα σχόλια που υποβλήθηκαν.

Άρθρο 151 **Τεκμηρίωση δημόσιας σύμβασης**

1. Για την τεκμηρίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του Μέρους Β' του παρόντος η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας συντάσσει και τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης». Ο Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης, την ακολουθεί ως τη λήξη της και περιλαμβάνει ιδίως:

α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης, β) την περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης, γ) τα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 39 και δ) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του.

2. Το περιεχόμενο, η διαδικασία και κάθε άλλο ζήτημα σχετικά με την συγκρότηση και τήρηση του Φακέλου της παραγράφου 1, μπορούν να καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 172.

ΤΙΤΛΟΣ II **ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ** **ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Άρθρο 152 **Δημοσιότητα σε εθνικό επίπεδο**

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν τις προκηρύξεις και διακηρύξεις ή αποφάσεις απευθείας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους και τη διαδικασία ανάθεσης, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 139, στο ΚΗΜΔΗΣ και στην ιστοσελίδα τους, εφόσον διαθέτουν, μέσω διαύλου αυτοματοποιημένης διανομής (RSSFEED). Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 39 και γίνεται χρήση των προτύπων που εκδίδονται από την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15.

2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν προκήρυξη (περίληψη διακήρυξης) δημόσιας σύμβασης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3548/2007 (Α' 68), καθώς και τις κείμενες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις περί υποχρεωτικής δημοσιοποίησης δια του περιφερειακού και τοπικού τύπου διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων, υπό την έννοια του άρθρου 15 του Μέρους Β' του παρόντος.

3. Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων της παραγράφου 1 πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 139.

4. Η δαπάνη των δημοσιεύσεων της παραγράφου 2 βαρύνει την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα.

Άρθρο 153 **Λόγοι αποκλεισμού**

1. Οι λόγοι αποκλεισμού του προσφέροντος ή του υποψήφιου καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Ο προσφέρων ή ο υποψήφιος αποκλείεται της συμ-

μετοχής του στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης εφόσον:

α) Συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος από τους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 68 είτε κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης του άρθρου 155 είτε κατά το χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 170.

β) Συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος από τους προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 68 και καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης είτε κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης του άρθρου 155 είτε κατά το χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 170.

γ) Έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας είτε κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης του άρθρου 155 είτε κατά το χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 170.

δ) Συντρέχει στο πρόσωπό του κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα.

ε) Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας διαθέτει επαρκείς εύλογες ενδείξεις ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς, με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού κατά τη διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης.

στ) Ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαστικά τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό ή στην ποιοτική επιλογή οικονομικών φορέων ή στην ανάθεση της σύμβασης.

ζ) Από την προηγούμενη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στο στάδιο της προπαρασκευής της διαδικασίας ανάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 149, προκύπτει στρέβλωση του ανταγωνισμού, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα.

η) Συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 4 και της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30), όπως ισχύουν, εφόσον η υπό ανάθεση σύμβαση υπάγεται βάσει της προεκτιμώμενης αξίας της στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3310/2005.

3. Αποκλείεται από τη συμμετοχή κατά τη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης ο προσφέρων ή ο υποψήφιος που είναι κοινοπραξία οικονομικών φορέων κατά την έννοια του άρθρου 33, αποκλείεται από τη συμμετοχή κατά τη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης όταν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 στο πρόσωπο ενός από τα μέλη της κοινοπραξίας.

4. Ο προσφέρων ή ο υποψήφιος αποκλείεται, επίσης, όταν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 στο πρόσωπο τρίτων φορέων που παρέχουν προς τον προσφέροντα ή τον υποψήφιο οικονομική, χρηματοοικονομική ή τεχνική ικανότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 70 παρ. 2, 71 παρ. 3, 120 παράγραφοι 4 και 5, και

121 παράγραφοι 5 και 6.

5. Ο οικονομικός φορέας που τελεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του. Ειδικότερα, ο οικονομικός φορέας μπορεί να αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει τυχόν επιβληθέντα πρόστιμα ή άλλες χρηματικές κυρώσεις ή αποζημίωση για τυχόν ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού, κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία ανάθεσης. Σε περίπτωση που τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της κρίσης.

Άρθρο 154

Έλεγχος καταλληλότητας των προσφερόντων ή υποψηφίων

1. Με την επιφύλαξη της τήρησης των γενικών αρχών του άρθρου 16 η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας καθορίζει τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες που οφείλουν να διαθέτουν οι προσφέροντες/ υποψήφιοι για να συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης.

2. Για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες ανάθεσης οι προσφέροντες ή οι υποψήφιοι υποβάλλουν δικαιολογητικά, προκειμένου να αποδείξουν ιδίως:

- α) τη νομιμοποίησή τους,
- β) την προσωπική κατάσταση και επαγγελματική τους επάρκεια,
- γ) την οικονομική, χρηματοοικονομική επάρκεια και τεχνική ικανότητά τους,
- δ) την επίκληση της χρηματοοικονομικής ή τεχνικής ικανότητας τρίτων,
- ε) την ύπαρξη συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- στ) κάθε άλλη απαίτηση ή στοιχείο πρόσφορο για τη διενέργεια του ελέγχου καταλληλότητας.

3. Τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, καθώς και τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι αυτά πληρούνται, εξειδικεύονται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 155.

4. Για τις ανάγκες του ελέγχου της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων ή υποψηφίων, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν κατάλληλη οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα. Για το σκοπό αυτό, μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, στον οποίο συμπεριλαμβάνεται και ένας ορισμένος ελάχιστος κύκλος εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επιπρόσθετα, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λο-

γαριασμούς τους, από τις οποίες προκύπτουν στοιχεία, όπως ο λόγος μεταξύ ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν, επίσης, να ζητούν από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητική ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων.

5. Ο απαιτούμενος ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις που αφορούν τους ειδικούς κινδύνους που σχετίζονται με τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των προμηθειών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τις εν λόγω εξαιρετικές περιστάσεις στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης.

6. Ο λόγος μεταξύ ενεργητικού και παθητικού μπορεί να εκτιμάται, εφόσον οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς εξειδικεύουν στα έγγραφα της σύμβασης τις μεθόδους και τα κριτήρια για την συνεκτίμησή του. Τα κριτήρια αυτά είναι αντικειμενικά και σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης.

7. Όταν μία σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι παράγραφοι 3 έως 5 εφαρμόζονται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Αν ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτόχρονα, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών ανά ομάδες τμημάτων.

8. Αν οι συμβάσεις βάσει συμφωνίας-πλαίσιου πρόκειται να ανατεθούν μετά από προκήρυξη νέου διαγωνισμού, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στην παράγραφο 4 υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των εκτελεστικών συμβάσεων που θα εκτελεστούν ταυτόχρονα, ή, αν αυτό δεν είναι γνωστό, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαίσιου. Στην περίπτωση των δυναμικών συστημάτων αγορών, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στην παράγραφο 4 υπολογίζεται με βάση το αναμενόμενο μέγιστο μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων που θα συναφθούν μέσω του δυναμικού συστήματος αγορών.

9. Για τον έλεγχο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων ή των υποψηφίων, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητά με τη διακήρυξη ένα ή περισσότερα δικαιολογητικά ανάλογα με τις απαιτήσεις της κατά περίπτωση σύμβασης, τις δυνατότητες της συγκεκριμένης αγοράς, στην οποία απευθύνεται, και την ανάγκη εξασφάλισης συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού.

10. Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των προσφερόντων ή των υποψηφίων μπορεί να ελέγχεται με βάση, ιδίως την τεχνογνωσία τους, την αποτελεσματικότητα, την εμπειρία και την αξιοπιστία τους. Για τον έλεγχο της ικανότητας αυτής η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσδιορίζει στη διακήρυξη τα αναγκαία στοιχεία ανάλογα με το είδος και το φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

Άρθρο 155

Δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής

1. Κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, ο προσφέρων ή ο υποψήφιος οικονομικός φορέας υποβάλλει δήλωση στην οποία αναγράφεται:

- α) Ότι δεν βρίσκεται σε καμία από τις καταστάσεις που αποτελούν λόγο αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο

153. Επίσης, δηλώνει τους φορείς προς τους οποίους είναι υπόχρεος καταβολής ασφαλιστικών εισφορών.

β) Ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 154 και τα έγγραφα της σύμβασης.

γ) Ότι, ανάλογα με την περίπτωση, ικανοποιεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια επιλογής που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 67 παράγραφοι 2 και 3 και 120.

δ) Ότι ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 159, και στη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 45.

ε) Ότι έλαβε υπόψη του τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση.

στ) Ότι θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να παράσχει κάθε δικαιολογητικό ή έγγραφο που αποδεικνύει τις πληροφορίες και δηλώσεις που περιλαμβάνει στη δήλωσή του.

Αν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επικαλείται τις χρηματοοικονομικές, τεχνικές ή επαγγελματικές δυνατότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με τα άρθρα 70 παρ. 2, 71 παρ. 3, 120 παράγραφοι 4 και 5, 121 παράγραφοι 5 και 6, θα πρέπει να προσκομίζει δηλώσεις των εν λόγω φορέων με το περιεχόμενο των περιπτώσεων α' έως και στ'.

Οι δηλώσεις υπέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 (Α' 75), χωρίς να απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής που προσώπου που υποβάλλει τη δήλωση. Η ως άνω δήλωση, ανεξάρτητα από την αναγραφόμενη σε αυτήν ημερομηνία, αποκτά βεβαία χρονολογία με την υποβολή της προσφοράς ή της αιτήσεως συμμετοχής τις οποίες συνοδεύει.

2. Η αναθέτουσα αρχή/ ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί ανά πάσα στιγμή από τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και πριν την ολοκλήρωσή της, να υποβάλουν το σύνολο ή τμήμα των δικαιολογητικών εγγράφων που αποδεικνύουν τις πληροφορίες και δηλώσεις που περιλαμβάνει στη δήλωσή του ο προσφέρων/ υποψήφιος, αν, κατά την άποψή τους, είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ομαλής διενέργειας της διαδικασίας.

3. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2, στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον και στο βαθμό που η αναθέτουσα αρχή/ ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει τα πιστοποιητικά ή τις σχετικές πληροφορίες απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων που τηρείται σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διατίθεται δωρεάν. Η δήλωση της παραγράφου 1 περιέχει, επίσης, τις πληροφορίες που απαιτούνται για την απευθείας αναζήτηση δικαιολογητικών συμμετοχής, όπως τη διαδικτυακή διεύθυνση της βάσης δεδομένων, στοιχεία ταυτοποίησης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

4. Αν ο υποψήφιος ή ο προσφέρων αποτελεί κοινοπραξία κατά την έννοια του άρθρου 33, υποβάλλει τη δήλωση της παραγράφου 1, τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά της παραγράφου 3 για κάθε μέλος της κοινοπραξίας.

5. Όταν υποβάλλεται αίτηση συμμετοχής ή προσφορά από υποψήφιο ή προσφέροντα που δηλώνει ότι θα χρησιμοποιήσει τη χρηματοοικονομική ή οικονομική επάρκεια ή επαγγελματική ή τεχνική ικανότητα τρίτων οικονομικών προσώπων ή υπεργολάβων για την εκτέλεση

της σύμβασης, στην περίπτωση που ανακηρυχθεί ανάδοχος, προσκομίζονται από τον υποψήφιο για κάθε τρίτο οικονομικό φορέα ή υπεργολάβο τα δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής που προβλέπονται στις παραγράφους 1 ή 2, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στη διακήρυξη.

6. Με απόφαση της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 εκδίδεται πρότυπο δήλωσης της παραγράφου 1 και καθορίζεται ο τύπος και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής.

Άρθρο 156

Επικλήση ικανοτήτων τρίτων φορέων

1. Όταν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επικαλείται για την απόδειξη των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής που αφορούν είτε στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, που ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, τις ικανότητες τρίτων φορέων, σύμφωνα με τα άρθρα 70 παρ. 2, 71 παρ. 3, 120 παράγραφοι 4 και 5, 121 παράγραφοι 5 και 6, εφαρμόζονται επιπλέον οι παράγραφοι 2 και 3.

2. Όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι υποψήφιοι ή προσφέροντες μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες τρίτων φορέων, μόνο αυτοί θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

3. Εφόσον ο προσφέρων ή ο υποψήφιος στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων, όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή/ ο αναθέτων φορέας μπορεί να επιβάλει στον προσφέροντα ή στον υποψήφιο και στον τρίτο φορέα να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

4. Αν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτων φορέων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οφείλει να αποδεικνύει με κάθε πρόσφορο μέσο στην αναθέτουσα αρχή/ στον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση, κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών. Ο ειδικότερος τρόπος και τα μέσα απόδειξης της διάθεσης στον προσφέροντα ή στον υποψήφιο των εν λόγω πόρων, μπορεί να διευκρινίζονται περαιτέρω με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 172.

5. Η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας εξετάζει εάν οι τρίτο οικονομικοί φορείς, στις ικανότητες των οποίων ο προσφέρων ή ο υποψήφιος προτίθεται να στηριχθεί, πληρούν τα σχετικά κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 154, ή αν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 153. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί να απαιτεί από τον προσφέροντα/υποψήφιο να αντικαταστήσει έναν τρίτο οικονομικό φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης και ο προσφέρων/ υποψήφιος υποχρεούται να το πράξει.

6. Με τους ίδιους όρους, μία κοινοπραξία οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 33, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων φορέων.

Άρθρο 157 Εγγυήσεις

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων:

α) «Εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε Ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της προεκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Σε περίπτωση που η διάρκεια ισχύος της προσφοράς λήγει, η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας μπορεί, πριν τη λήξη της, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμφωνιών-πλαίσιο ή σε συνολικό διαγωνισμό του άρθρου 143.

Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει αν ο προσφέρων αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 153 έως 156, δεν προσκομίζει εγκαίρως τα προβλεπόμενα στο άρθρο 168 δικαιολογητικά κατακύρωσης, δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή της σύμβασης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς προσφέροντες εντός τεσσάρων (4) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς είτε της οριστικής απόφασης περί απόρριψης της προσφοράς τους από τα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης είτε της οριστικής απόφασης κατακύρωσης της σύμβασης.

β) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης», το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό έως 5% επί της αξίας της σύμβασης χωρίς να υπολογίζεται ο ΦΠΑ. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

γ) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο», το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό έως 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας-πλαίσιο, η οποία θα αποδεδειγεί ισοποσά και αναλογικά, κατ' έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο. Προκειμένου να υπογραφεί η εκτελεστική σύμβαση, ο οικονομικός φορέας μπορεί να υποχρεωθεί να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β'.

δ) «Εγγύηση προκαταβολής» στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής, ισόποση με την προκαταβολή. Όταν, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζεται και εγγύηση καλής εκτέλεσης, η τελευταία καλύπτει και την παροχή ισόποσης προκαταβολής προς τον ανάδοχο, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγύησης προκαταβολής. Αν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται μεγαλύτερο ύψος προκαταβολής, αυτή λαμβάνεται με την κατάθεση από τον ανάδοχο εγγύησης προκαταβολής που θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης και του ποσού της καταβαλλόμενης προκαταβολής. Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης καλής εκτέλεσης πραγ-

ματοποιούνται, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορεί να χορηγείται τμηματικά εφόσον τούτο ορίζεται στους όρους της διακήρυξης και στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν:

α) «Εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται η προσκόμιση τέτοιας εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

β) «Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου και αστικής ευθύνης», η οποία καλύπτει την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από τον ανάδοχο της σύμβασης κατά την εκτέλεσή της. Η ασφάλιση αυτή ζητείται υποχρεωτικά στις δημόσιες συμβάσεις έργων.

3. Τα έγγραφα της σύμβασης ορίζουν κατά τρόπο σαφή και ορισμένο τις απαιτούμενες εγγυήσεις, τον τύπο, το ακριβές ποσό, τη διαδικασία κατάπτωσης, επιστροφής ή αποδέσμευσης, και τους ειδικότερους όρους αυτών.

4. Οι εγγυήσεις των παραγράφων 1 έως 3 εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ή στα κράτη-μέλη της Συμφωνίας Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, που κυρώθηκε με το ν. 2513/1997 (Α' 139) και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.

Άρθρο 158 Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής

1. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε διαδικασία ανάθεσης πρέπει να καταθέσουν αίτηση συμμετοχής ή προσφορά εντός της προθεσμίας που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Οι προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται ή αποστέλλονται στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα με οποιοδήποτε, από τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του νόμου αυτού, μέσα και παραλαμβάνονται από το αρμόδιο όργανο επί αποδείξει.

3. Προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής που περιέρχονται στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα με οποιονδήποτε τρόπο, πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού, δεν αποσφραγίζονται αλλά παραδίδονται στα αρμόδια όργανα διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, προκειμένου να αποσφραγιστούν μαζί με τις άλλες που κατατέθηκαν με τη διαδικασία των άρθρων 164 έως 167. Προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται ή περιέρχονται στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα εκπρόθεσμα, επιστρέφονται στους προσφέροντες χωρίς να αποσφραγιστούν.

4. Οι προσφορές, οι αιτήσεις συμμετοχής και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, εν γένει, που κατατίθενται στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης υποβάλλονται σύμ-

φωνα με το άρθρο 159.

5. Πριν τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, ο προσφέρων ή ο υποψήφιος μπορεί να τροποποιήσει, συμπληρώσει ή αποσύρει την προσφορά του ή την αίτηση συμμετοχής του.

Άρθρο 159 **Περιεχόμενο των προσφορών και** **αιτήσεων συμμετοχής**

1. Στην ανοικτή διαδικασία οι προσφέροντες υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

α) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», ο οποίος περιέχει:

αα. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 157, εφόσον απαιτείται.

ββ. Τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1, 4 και 5 του άρθρου 155 και στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής, σχετικά με την προσωπική τους κατάσταση και την οικονομική ή χρηματοοικονομική επάρκεια και την επαγγελματική ή την τεχνική ικανότητά τους.

γγ. Τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης του προσφέροντος ή του υποψήφιου νομικού προσώπου.

β) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά», ο οποίος περιέχει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς. Αν τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς δεν είναι δυνατόν, λόγω μεγάλου όγκου, να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελο, τότε αυτά συσκευάζονται χωριστά και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με την ένδειξη «Παράρτημα Τεχνικής Προσφοράς» και τις λοιπές ενδείξεις του κυρίως φακέλου.

γ) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», ο οποίος περιέχει τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς.

δ) Νόμιμη εξουσιοδότηση για την υποβολή της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής, εφόσον υποβάλλεται από τρίτο.

2. Στην κλειστή διαδικασία και στη διαδικασία με διαπραγμάτευση:

α) Όλοι οι υποψήφιοι υποβάλλουν κατά το στάδιο προεπιλογής τα δικαιολογητικά συμμετοχής της περίπτωσης α' της παραγράφου 1.

β) Οι προεπιλεγέντες υποψήφιοι υποβάλλουν την τεχνική και οικονομική προσφορά τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 1.

Τα δικαιολογητικά συμμετοχής, εκτός από την εγγύηση και τις δηλώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 155.

3. Τα Δικαιολογητικά Συμμετοχής, πλην της εγγύησης και των δηλώσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 155, μπορούν να υποβάλλονται σε απλά φωτοαντίγραφα. Στην περίπτωση αυτή, στη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 155 δηλώνεται ρητά ότι τα φωτοαντίγραφα αποτελούν ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων.

4. Εφόσον τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα που υποβάλλονται με την προσφορά ή την αίτηση συμμετοχής δεν είναι συνταγμένα στην ελληνική γλώσσα, συνυποβάλλεται επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

5. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν.1497/1984 (Α' 188).

6. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - ε-

ταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

7. Αν στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής υπάρχει οποιαδήποτε προσθήκη ή διόρθωση, αυτή πρέπει να είναι καθαρογραμμένη και μονογραμμένη από τον συντάκτη, το δε αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, κατά τον έλεγχο, μονογράφει και σφραγίζει την τυχόν διόρθωση ή προσθήκη.

Άρθρο 160 **Πληρότητα και νομιμότητα δικαιολογητικών –** **Διευκρινίσεις**

1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 159, που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο στις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, όπως ιδίως παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομοποιητικά στοιχεία, πλημμελή σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) και μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με τον νόμο, τις κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση κατά το πρώτο εδάφιο δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση της παραγράφου 1 δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, να ζητήσει έγγραφη διευκρίνιση του περιεχομένου της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς, αν περιέχει ασάφειες, ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων

φορέας κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς ή τη μεταβολή στην κατάταξη των προσφορών, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές.

5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή/ τον αναθέτοντα φορέα, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.

Άρθρο 161

Χρόνος ισχύος των προσφορών

1. Οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους προσφέροντες για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα έγγραφα της σύμβασης. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

2. Αν οι προσφέροντες κλήθηκαν να παρατείνουν την ισχύ των προσφορών τους πέραν του χρόνου που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, και αποδέχθηκαν την παράταση, πριν τη λήξη της ισχύος τους, οι προσφορές τους ισχύουν και τους δεσμεύουν και για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

3. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα, πριν από τη λήξη της, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με το προβλεπόμενο από τη διακήρυξη. Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης υποχρεωτικά ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης μπορούν να επιλέξουν, είτε να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί προσφέροντες.

Άρθρο 162

Λόγοι απόρριψης προσφορών

1. Η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία είναι ελλιπής κατά τα προηγούμενα άρθρα ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Στην οποία η τιμή δεν είναι απόλυτα προσδιορισμένη.

γ) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και

τη συμπλήρωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 160.

δ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με το άρθρο 160.

ε) Η οποία δεν πληροί τις προϋποθέσεις που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης.

στ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης.

ζ) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές, με την επιφύλαξη της περίπτωσης που επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής προσφοράς.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αναλόγως στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής στην κλειστή διαδικασία, τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 163

Αξιολόγηση προσφορών

1. Η αξιολόγηση των προσφορών διενεργείται από το αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής / του αναθέτοντος φορέα, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 195 του παρόντος νόμου.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 166, αξιολογούνται μόνον οι προσφορές που έχουν κριθεί ως τεχνικά αποδεκτές και σύμφωνες με τους λοιπούς όρους των εγγράφων της σύμβασης. Στο στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης το αρμόδιο όργανο μπορεί να επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις των προσφερόντων, προκειμένου να εξετάσει τις πραγματικές κατασκευαστικές δυνατότητές τους για τα συγκεκριμένα υλικά που προσφέρουν στο διαγωνισμό.

3. Όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών, με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων, στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ορίζεται ότι η κατακύρωση γίνεται είτε στην προσφορά με την ανώτερη τεχνική βαθμολογία είτε στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, βάσει της σχετικής βαρύτητας του κάθε κριτηρίου, όπως αυτή προκύπτει από την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ τους στα έγγραφα της σύμβασης. Σε περίπτωση που οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια τιμή, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας καλεί εγγράφως όλους τους προσφέροντες που υπέβαλαν τις προσφορές με την ίδια τιμή να υποβάλουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία που καθορίζει το αρμόδιο όργανο στην σχετική πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) και μεγαλύτερη από δέκα (10) ημέρες, βελτιωμένη οικονομική προσφορά σε σφραγισμένο φάκελο και ανάδοχος ανακηρύσσεται ο προσφέρων που, βάσει της βελτιωμένης οικονομικής του προσφοράς, υποβάλει τη χαμηλότερη συνολική τιμή. Αν και μετά από τη διαδικασία αυτή δεν προκύψει ανάδοχος, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση. Η διαδικασία και οι όροι της κλήρωσης καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 172.

4. Όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή, ι-

σότητες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή. Σε περίπτωση ισότιμων προσφορών, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας καλεί εγγράφως όλους τους προσφέροντες που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές να υποβάλουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία που καθορίζει το αρμόδιο όργανο στην σχετική πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) και μεγαλύτερη από δέκα (10) ημέρες, βελτιωμένη οικονομική προσφορά σε σφραγισμένο φάκελο και ανάδοχος ανακηρύσσεται ο μειοδότης. Αν και μετά από τη διαδικασία αυτή δεν προκύψει μειοδότης, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση. Η διαδικασία και οι όροι της κλήρωσης καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 172.

Άρθρο 164

Διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

1. Στην ανοικτή διαδικασία, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών διενεργείται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Η αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής λαμβάνει χώρα την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

3. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής γίνεται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς. Στα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται η διαδικασία πρόσβασης των προσφερόντων στα δικαιολογητικά συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 34. Μετά την αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής, το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην καταχώριση των προσφερόντων, των δικαιολογητικών που αυτοί υπέβαλαν και των αποτελεσμάτων του ελέγχου τους σε πρακτικό το οποίο συντάσσει.

4. Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε αυθημερόν, ευθύς αμέσως μετά το πέρας της δημόσιας συνεδρίασης της παραγράφου 1, είτε σε επόμενη ημέρα, διενεργείται η αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών. Κατά τη διαδικασία αυτή ελέγχεται η πληρότητα και η κανονικότητά τους και ακολουθεί η βαθμολόγησή τους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας της τεχνικής προσφοράς με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, το αρμόδιο όργανο εισηγείται τον αποκλεισμό του προσφέροντα από τη συνέχεια της διαδικασίας και εκδίδει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και τη βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών που γίνονται αποδεκτές.

5. Τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς επικυρώνονται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα στους προσφέροντες.

6. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τους προσφέροντες, των οποίων οι τεχνικές προσφορές

κρίθηκαν αποδεκτές, να προσέλθουν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών. Οικονομικές προσφορές προσφερόντων των οποίων οι τεχνικές προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.

7. Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών γίνεται παρουσία των προσφερόντων που προσκλήθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Ακολουθεί ο έλεγχος πληρότητας και κανονικότητας των οικονομικών προσφορών και η κατάταξη των προσφορών ανάλογα με το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την σύνταξη πρακτικού του αρμόδιου οργάνου.

Άρθρο 165

Διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών στην κλειστή διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

1. Στην κλειστή διαδικασία, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών διενεργείται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Η αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής λαμβάνει χώρα την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

3. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής κατά το πρώτο στάδιο της κλειστής διαδικασίας γίνεται δημόσια, παρουσία των υποψηφίων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς. Στα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται η διαδικασία πρόσβασης των υποψηφίων στα δικαιολογητικά συμμετοχής σύμφωνα με το άρθρο 34.

4. Μετά την αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής, το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην καταχώριση των υποψηφίων, στον έλεγχο των δικαιολογητικών που υπέβαλαν και προβαίνει στη βαθμολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής των υποψηφίων, βάσει των κριτηρίων προεπιλογής που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 68.

5. Τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής της παραγράφου 1 και προεπιλογής καταχωρούνται σε σχετικό πρακτικό προεπιλογής, που επικυρώνεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα στους προσφέροντες ή υποψηφίους.

6. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τους υποψηφίους που προεπιλέγησαν για υποβολή προσφορών στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας.

7. Μετά την υποβολή προσφορών κατά το δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τους προσφέροντες, να παραστούν στη δημόσια συνεδρίαση αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών, σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται σε σχετική πρόσκληση. Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε αυθημερόν, ευθύς αμέσως μετά το πέρας της δημόσιας συνεδρίασης του προη-

γούμενου εδαφίου, είτε σε επόμενη ημέρα ελέγχεται η πληρότητα, η νομιμότητα και η κανονικότητα των τεχνικών προσφορών και ακολουθεί η βαθμολόγηση ή αξιολόγησή τους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας της τεχνικής προσφοράς με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, το αρμόδιο όργανο εισηγείται τον αποκλεισμό του προσφέροντα από τη συνέχεια της διαδικασίας και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και τη βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών που γίνονται αποδεκτές.

8. Τα αποτελέσματα του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς επικυρώνονται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής/ του αναθέτοντος φορέα, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια της αναθέτουσας αρχής στους προσφέροντες.

9. Η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τους προσφέροντες, των οποίων οι τεχνικές προσφορές κρίθηκαν αποδεκτές, να προσέλθουν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών. Οικονομικές προσφορές προσφερόντων των οποίων οι τεχνικές προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.

10. Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών γίνεται παρουσία των προσφερόντων που προσκλήθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Ακολουθεί ο έλεγχος της πληρότητας, της νομιμότητας και της κανονικότητας των οικονομικών προσφορών και η κατάταξη των προσφορών ανάλογα με το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού του αρμόδιου οργάνου.

Άρθρο 166

Διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών σε ένα στάδιο με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή

1. Στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή και δεν προβλέπεται η υποβολή τεχνικής προσφοράς ή προβλέπεται η υποβολή της και μόνο ο έλεγχος της πληρότητας και κανονικότητάς της, σύμφωνα τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης της προσφοράς διενεργείται σε ενιαίο στάδιο, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής και της οικονομικής προσφοράς γίνεται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει κατ' αρχάς στον έλεγχο και την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και εν συνεχεία στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής κατά σειρά μειοδοσίας. Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε ευθύς αμέσως μετά το πέρας της δημόσιας συνεδρίασης του πρώτου εδαφίου είτε σε επόμενη ημέρα, αποσφραγίζεται και ελέγχεται η πληρότητα και η κανονικότητα της τεχνικής προσφοράς του προσφέροντος που υπέβαλε τη χαμηλότερη τιμή, εφόσον ο έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής που υπέβαλε απέβη θετικός. Αν η τεχνική προσφορά κριθεί πλημμελής ή μη κανονική, αποσφραγίζεται και ελέγχεται κατά τα ανωτέρω η τεχνική προσφορά του προσφέροντος που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής.

3. Μετά το πέρας της διαδικασίας της παραγράφου 2,

το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην καταχώρηση σε πρακτικό των προσφερόντων, των δικαιολογητικών συμμετοχής, των οικονομικών προσφορών και των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησής τους και της τεχνικής ή των τεχνικών προσφορών που αποσφραγίσθηκαν και του αποτελέσματος του ελέγχου της πληρότητας και κανονικότητας αυτών, κατά σειρά μειοδοσίας.

4. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του ελέγχου της πληρότητας και της κανονικότητας της τεχνικής ή των τεχνικών προσφορών, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσκαλεί εγγράφως τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο») να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 168.

5. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του ελέγχου της πληρότητας και της κανονικότητας της τεχνικής προσφοράς του πρώτου μειοδότη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 4 και του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 168, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 170.

6. Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται στη διαδικασία αποσφράγισης της προσφοράς, λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης και των στοιχείων των προσφορών που υποβλήθηκαν από αυτούς. Στα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται η διαδικασία πρόσβασης των προσφερόντων στα δικαιολογητικά συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 34.

Άρθρο 167

Διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης ή ανταγωνιστικού διαλόγου

1. Στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης ή ανταγωνιστικού διαλόγου, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών διενεργείται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Για την αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής κατά το πρώτο στάδιο της προεπιλογής, στο πλαίσιο διαδικασίας διαπραγμάτευσης ή ανταγωνιστικού διαλόγου, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1 έως 4 του άρθρου 165.

3. Οι ειδικότεροι όροι διενέργειας των επόμενων σταδίων της διαπραγμάτευσης ή του ανταγωνιστικού διαλόγου, καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού του αρμόδιου οργάνου σχετικά με τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 168

Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης

1. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών ή των αποτελεσμάτων της διαπραγμάτευσης, κατά τα οριζόμενα

στα άρθρα 163 έως 166, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής του άρθρου 155. Τα δικαιολογητικά κατακύρωσης αποδεικνύουν την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τον χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης του πρώτου εδαφίου.

2. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει στον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την προσκόμισή τους.

3. Αν δεν προσκομισθούν δικαιολογητικά κατακύρωσης ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς. Στην περίπτωση αυτή η δεκαήμερη (10) προθεσμία για την έκδοση της απόφασης κατακύρωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 8, εκκινεί από την επομένη της λήξης της προθεσμίας προσκόμισης των δικαιολογητικών.

4. Αν κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 155 είναι ψευδή ή ανακριβή, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του, εφόσον είχε προσκομισθεί και, με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 155, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

5. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με τα ανωτέρω, των δικαιολογητικών κατακύρωσης που αναφέρονται στα έγγραφα της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

6. Αν από τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η πλήρωση μιας ή περισσότερων α-

πό τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα άρθρα 154-157, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του, εφόσον είχε προσκομισθεί, και, με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα άρθρα 154-157, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

7. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δέχεται τα ήδη κατατεθειμένα σε αυτήν/αυτόν πρωτότυπα ή αντίγραφα των δικαιολογητικών κατακύρωσης που πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εφόσον αυτή έχουν ήδη υποβληθεί σε προγενέστερη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, που πραγματοποιήθηκε από την ίδια αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα, εφόσον είναι σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και είναι σε ισχύ.

8. Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο όργανο και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής/ του αναθέτοντος φορέα για τη λήψη απόφασης είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως έκπτωτου, είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης κατά τις παραγράφους 4, 5 ή 6 είτε κατακύρωσης της σύμβασης κατά το άρθρο 170. Η σχετική απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου εκδίδεται εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή του φακέλου από το αρμόδιο όργανο διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης.

9. Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών κατακύρωσης που κατατέθηκαν. Στη διακήρυξη ορίζεται περαιτέρω η διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και ο χρόνος πρόσβασης όσων έχουν έννομο συμφέρον σε αυτά.

Άρθρο 169 **Οψιγενείς μεταβολές**

1. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν σύμφωνα με το άρθρο 155, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο προσφέρων/υποψήφιος μετά την δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 155 και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 168, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 168.

2. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσηκούσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα για οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του, εφόσον αυτή είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 168, και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων αυ-

τών. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, εφόσον είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 168.

Άρθρο 170 **Απόφαση κατακύρωσης**

1. Στην απόφαση κατακύρωσης συνιστά εκτελεστική δικητική πράξη, στην οποία ενσωματώνονται τα αποτελέσματα του σταδίου αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς ή διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τα άρθρα 164 έως 167, και του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Στην απόφαση αυτή αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 182 και τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 187.

2. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί, με απόδειξη, αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών σε κάθε προσφέροντα με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ.), επί αποδείξει.

3. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως η σύναψη της σύμβασης επέρχονται είτε από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ή από την έκδοση απόφασης επί τυχόν ασκηθείσας προσφυγής του άρθρου 182 κατά της απόφασης κατακύρωσης είτε μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ασφαλιστικών μέτρων ή την έκδοση απόφασης επί αυτών, σύμφωνα με τα άρθρα 187 και μετά την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4129/2013 (Α' 52), εφόσον απαιτείται.

4. Μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης, εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήψη της σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης. Κατά το στάδιο αυτό επιτρέπεται, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ της αναθέτουσας αρχής/ του αναθέτοντος φορέα και του προς τον η κατακύρωση προσωρινού αναδόχου, η μείωση του προσφερόμενου τιμήματος.

5. Εάν ο προσωρινός ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει τη σύμβαση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, κηρύσσεται έκπτωτος και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Άρθρο 171 **Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης**

1. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, μετά από γνώ-

μη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εφόσον από την παρατυπία είτε δεν αναπτύχθηκε αποτελεσματικός ανταγωνισμός είτε επηρεάζεται το αποτέλεσμα της.

β) Εφόσον η διαδικασία ανάθεσης απέβη άγονη, λόγω μη υποβολής προσφοράς ή απόρριψης όλων των προσφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 162.

γ) Αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιαστικά και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα.

δ) Αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης.

ε) Στις περιπτώσεις των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 168 και της παραγράφου 5 του άρθρου 170.

στ) Αν η προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

2. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παραλείψη.

3. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας ακυρώνει τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, εφόσον οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας ακυρώνει τη διαδικασία για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

4. Αν ματαιωθεί η διαδικασία της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρχή επιστρέφει στους οικονομικούς φορείς τις προσφορές ή τις αιτήσεις συμμετοχής τους, εφόσον έχουν υποβληθεί.

5. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να αποφασίσει, παράλληλα με την ακύρωση ή τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας ανάθεσης, με τροποποίηση ή μη των όρων της, ή να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, εφόσον στην τελευταία αυτή περίπτωση πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων 50, 51, 105.

Άρθρο 172 **Κανονισμοί Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων**

1. α) Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, εκδίδεται «Κανονισμός Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών».

β) Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εκδίδεται «Κανονισμός Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων».

γ) Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εκδίδεται «Κανονισμός Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Υπηρεσιών και Μελετών Τεχνικών Έργων».

2. Τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 1 εκδί-

δονται μετά από γνώμη της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15, μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η δε έκδοσή τους δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Με τα ανωτέρω διατάγματα ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα που αφορά στις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, αντιστοίχως, που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και δεν ρυθμίζονται ειδικώς από τις διατάξεις του παρόντος. Ειδικότερα, οι Κανονισμοί ρυθμίζουν ιδίως:

(1) το ελάχιστο περιεχόμενο και τις ελάχιστες απαιτήσεις του φακέλου της σύμβασης του άρθρου 151,

(2) τους όρους, τις προϋποθέσεις διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης, τις διαδικαστικές ενέργειες, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής και προεπιλογής,

(3) τις προθεσμίες ολοκλήρωσης κάθε σταδίου της διαγωνιστικής διαδικασίας, ενδεικτικές ή αποκλειστικές,

(4) τους ειδικότερους όρους συμμετοχής, τα δικαιολογητικά κατακύρωσης για την απόδειξη των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, της οικονομικής, χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής ή επαγγελματικής ικανότητας, καθώς και τα δικαιολογητικά που επιτρέπουν την επίκληση τεχνικών ή χρηματοοικονομικών ικανοτήτων τρίτων οικονομικών φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 156,

(5) τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης και τροποποίησης τεχνικών προδιαγραφών, την ανάπτυξη συστήματος εθνικών τεχνικών προδιαγραφών,

(6) τα κριτήρια ανάθεσης και τις μεθόδους αξιολόγησης των υποψηφίων,

(7) τους όρους υπεργολαβίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται ο καθορισμός ελάχιστου ή μέγιστου ποσοστού και η διαδικασία επιλογής υπεργολάβων,

(8) τον αναλυτικό τρόπο υποβολής των προσφορών και τα συστήματα υποβολής προσφορών,

(9) τις αναλυτικές διαδικαστικές ενέργειες για την αποσφράγιση των προσφορών μέχρι την ανακοίνωση της κατακύρωσης ή της απευθείας ανάθεσης της σύμβασης, που δεν ρυθμίζονται αναλυτικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

(10) τα κριτήρια χαρακτηρισμού μιας προσφοράς ως «ασυνήθιστα χαμηλής», τις ελάχιστες απαιτήσεις και προδιαγραφές αιτιολόγησης των «ασυνήθιστα χαμηλών» προσφορών και τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλών» οικονομικών προσφορών,

(11) τις προϋποθέσεις καταβολής των εγγυήσεων που αφορούν στο στάδιο της ανάθεσης, τον τύπο, το ύψος, τους υπόχρεους, τις περιπτώσεις κατάπτωσης, την απόσβεση, συνολική ή τμηματική, το χρόνο επιστροφής τους, και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά στη διασφάλιση της προσήκουσας διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης της σύμβασης,

(12) τις αρμοδιότητες και τη σύνθεση των συλλογικών οργάνων που συμμετέχουν στην ανάθεση των συμβάσεων,

(13) τις χρηματικές κυρώσεις, όπως (πρόστιμα, κατάπτωση ποινικής ρήτρας ή εγγυοδοσίας, αποκλεισμό εν όλω ή εν μέρει,

(14) τα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση και λειτουργία των συλλογικών οργάνων διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης,

(15) τα ζητήματα της αντιμετώπισης αθέμιτων πρακτικών και πρακτικών νόθευσης του ανταγωνισμού,

(16) τις λεπτομέρειες διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης των συμβάσεων «χαμηλής αξίας» με απλοποιημένες διαδικασίες,

(17) τις λεπτομέρειες διενέργειας των διαδικασιών διαπραγμάτευσης και ανταγωνιστικού διαλόγου,

(18) τα θέματα της διαδικασίας επιλογής της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς,

(19) τη διαμόρφωση των οικονομικών προσφορών (έκπτωση, ελεύθερη συμπλήρωση, κατ'αποκοπή, απολογιστικά),

(20) τα ζητήματα της εφαρμογής του δικαιώματος προαίρεσης και της υποδιαίρεσης του έργου σε τμήματα,

(21) τα θέματα τα σχετικά με την καταλληλότητα του συστήματος ανάθεσης σε σχέση με τη φύση και το είδος της υπό ανάθεση σύμβασης,

(22) τα θέματα της εφαρμογής των συμφωνιών-πλαίσιο,

(23) τα ζητήματα της συνεκτίμησης περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων κατά τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων,

(24) τα θέματα του υπολογισμού του συνολικού κόστους κύκλου ζωής του έργου ή αγαθού,

(25) κάθε σχετικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

3. Στον «Κανονισμό Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων» ρυθμίζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα θέματα:

(1) η ανάπτυξη συστήματος εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και τιμολόγησης τεχνικών έργων, η οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση της λειτουργίας και διαχείριση του διαδικτυακού τόπου τήρησής του, της δομής, του περιεχομένου και της πρόσβασης σε αυτό, η εκπροσώπηση των ενδιαφερόμενων μερών, η σύμπραξη με άλλους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, καθώς και ζητήματα παρεχόμενων υπηρεσιών και της τιμολόγησής τους,

(2) περιπτώσεις εφαρμογής και τρόπου ανάθεσης με το σύστημα μελέτη-κατασκευή,

(3) ο έλεγχος της επάρκειας του προϋπολογισμού, της ωριμότητας και κατασκευασιμότητας του έργου (απαλλοτριώσεις, αρχαιολογία, ΟΚΩ), της πληρότητας της μελέτης και των τευχών και της εγκυρότητας των τεχνικών προδιαγραφών,

(4) η τιμολόγηση των έργων κατά τη μελέτη, η σύνταξη του προϋπολογισμού μελέτης όπως απρόβλεπτα, ΓΕ&ΟΑ, και η επικαιροποίησή του προϋπολογισμού,

(5) ο τρόπος διαμόρφωσης των οικονομικών προσφορών (έκπτωση, ελεύθερη συμπλήρωση, κατ'αποκοπή, απολογιστικά),

(6) η τεκμηρίωση, ο έλεγχος και η διόρθωση των οικονομικών προσφορών (έλεγχος ομαλότητας, ΥΧΠ, αιτιολόγηση),

(7) ανάθεση δημοσίων συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης (energy performance contracts).

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ **ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ** **ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Άρθρο 173 **Γενική αρχή**

Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων οι ανάδοχοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να τηρούν τις κείμενες διατάξεις στους τομείς του περιβάλλοντος,

των εργασιακών σχέσεων και της κοινωνικής πρόνοιας, που επιβάλλονται από το ενωσιακό δίκαιο, την εσωτερική νομοθεσία, τις συλλογικές συμφωνίες ή από διατάξεις του διεθνούς περιβαλλοντικού, προνοιακού ή εργατικού δικαίου που απαριθμούνται στο Προσάρτημα Β'.

Άρθρο 174

Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 26 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 38 Οδηγίας 2004/17/ΕΚ)

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβλέπουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το ενωσιακό δίκαιο και προβλέπονται στην προκήρυξη ή στα τεύχη του διαγωνισμού ή στα έγγραφα της σύμβασης. Οι όροι αυτοί μπορούν ιδίως να αφορούν κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Άρθρο 175

Υπεργολαβία

1. Η τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 173 από υπεργολάβους υπόκειται σε παρακολούθηση και έλεγχο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να περιλαμβάνουν στα έγγραφα της σύμβασης ρήτρα υπεργολαβίας, σύμφωνα με το άρθρο 65.

3. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβλέπουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι, κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης το επιτρέπει, η αναθέτουσα αρχή καταβάλλει απευθείας στον υπεργολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση προμήθειας υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπεργολαβίας με τον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτή, στα έγγραφα της σύμβασης καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα ή οι μηχανισμοί που επιτρέπουν στον κύριο ανάδοχο να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές.

4. Οι παράγραφοι 2 και 3 εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη του ζητήματος της ευθύνης του κύριου αναδόχου.

5. Στην περίπτωση των συμβάσεων έργων και όσον αφορά στις υπηρεσίες που πρέπει να παρέχονται στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, μετά τη σύναψη της σύμβασης και το αργότερο μέχρι την έναρξη της εκτέλεσής της, ο ανάδοχος υποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, που εμπλέκονται στα εν λόγω έργα ή υπηρεσίες, στο βαθμό που είναι γνωστά κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώνει αμελλητί την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα για τυχόν μεταβολές στις πληροφορίες αυτές κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και να παρέχει τις πληροφορίες αυτές σχετικά με νέους υπεργολάβους που θα εμπλακούν στην εκτέλεση των εν λόγω έργων ή υπηρεσιών.

Εφόσον είναι αναγκαίο για τους σκοπούς της περίπτωσης β' της παραγράφου 6, οι απαιτούμενες πληροφορίες πρέπει να συνοδεύονται από υπεύθυνες δηλώσεις των υπεργολάβων, όπως προβλέπονται στο άρθρο 155 ή και άλλα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία που προσδιορίζει η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται σε προμηθευτές.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, μπορεί να επεκτείνονται τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου:

α) Στις συμβάσεις προμηθειών, στις συμβάσεις υπηρεσιών εκτός εκείνων που αφορούν υπηρεσίες που παρέχονται στις εγκαταστάσεις της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα υπό την άμεση εποπτεία της/του ή σε προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών.

β) Σε υπεργολάβους των υπεργολάβων του αναδόχου.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα που αφορά στις άμεσες πληρωμές των υπεργολάβων, σύμφωνα με την παράγραφο 3, ιδίως προβλέποντας άμεσες πληρωμές προς τους υπεργολάβους, χωρίς αίτηση των τελευταίων, καθώς και το είδος των μέτρων που αναφέρονται στην εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 3, 5 και 6. Μπορεί επίσης να περιορίζεται το πεδίο εφαρμογής των μέτρων αυτών είτε σε ορισμένα είδη συμβάσεων είτε σε ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών / αναθέτοντων φορέων ή οικονομικών φορέων ή στις συμβάσεις υψηλής αξίας.

Άρθρο 176

Υποκατάσταση υπεργολάβου

1. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί να περιλαμβάνει στα έγγραφα της σύμβασης ρήτρα υποκατάστασης υπεργολάβου που δηλώθηκε στην προσφορά.

2. Υποκατάσταση υπεργολάβου μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης ή εκτέλεσης της σύμβασης.

3. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος είχε επικαλεσθεί τις τεχνικές ή χρηματοοικονομικές ικανότητες του υπεργολάβου, σύμφωνα με το άρθρο 156, η υποκατάσταση του τελευταίου επιτρέπεται μόνο εφόσον στο πρόσωπο του νέου υπεργολάβου δεν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 153 και διαθέτει τα ίδια ή ανώτερα επίπεδα τεχνικής ή χρηματοοικονομικής ικανότητας του άρθρου 154 με τον υπεργολάβο που υποκαθιστά.

Άρθρο 177

Τροποποίηση δημόσιας σύμβασης

1. Τυχόν ουσιώδης τροποποίηση των διατάξεων δημόσιας σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιου κατά τη διάρκειά της θεωρείται νέα ανάθεση για τους σκοπούς του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται νέα διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

2. Τυχόν τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιου κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της παραγράφου 1 αν διαφοροποιεί ουσιωδώς το χαρακτήρα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιου που συνήφθη αρχικώς. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, μια τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης αν συντρέχει μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) Η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, αν αποτε-

λούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας ανάθεσης, θα είχαν οδηγήσει στη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν επιπλέον συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης.

β) Η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου υπέρ του αναδόχου κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο.

γ) Η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου.

3. Οι τροποποιήσεις δεν θεωρούνται ουσιώδεις, κατά την έννοια της παραγράφου 1, αν συμπεριλαμβάνονταν στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών ή δυνατοτήτων αναθεώρησης. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το πεδίο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή δυνατοτήτων αναθεώρησης, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή δυνατότητες αναθεώρησης που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου.

Άρθρο 178

Κανονισμοί Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων

1.α. Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, εκδίδεται «Κανονισμός Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών».

β. Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εκδίδεται «Κανονισμός Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων».

γ. Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εκδίδεται «Κανονισμός Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων Υπηρεσιών και Μελετών Τεχνικών Έργων».

2. Τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 1 εκδίδονται μετά από γνώμη της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, η δε έκδοσή τους δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του. Με τα ανωτέρω διατάγματα ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα που αφορά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, αντιστοίχως, που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και δεν ρυθμίζονται ειδικώς από τις διατάξεις του παρόντος. Οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν ιδίως:

- (1) το ελάχιστο περιεχόμενο των συμβάσεων,
- (2) τους γενικούς και ειδικούς όρους κατάρτισης, τροποποίησης, καταγγελίας και λύσης των συμβάσεων,
- (3) τους κανόνες που διέπουν τις παραλαβές, τις παραδόσεις, τις πληρωμές, την έκπτωση ή την υποκατάσταση του αναδόχου και τις συναφείς κυρώσεις,
- (4) την είσπραξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου και την ευθύνη έναντι τρίτων,
- (5) τη χρηματοδότηση,
- (6) το ύψος της προκαταβολής επί της συμβατικής αξίας, τις προθεσμίες απόδοσης λογαριασμού, τους διάφορους τρόπους πληρωμής και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην αποπληρωμή του τιμήματος της σύμβασης,

(7) τις προϋποθέσεις καταβολής των εγγυήσεων που αφορούν το στάδιο της εκτέλεσης, τον τύπο, το ύψος, τους υποχρέους, τις περιπτώσεις κατάπτωσης, την απόσβεση, συνολική ή τμηματική, το χρόνο επιστροφής τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης,

(8) τις αρμοδιότητες και τη σύνθεση των συλλογικών οργάνων που συμμετέχουν στην εκτέλεση των συμβάσεων,

(9) οποιαδήποτε άλλη διοικητική κύρωση σε όσους δεν εκπληρώνουν τις ανειλημμένες υποχρεώσεις τους,

(10) τη διαδικασία, τα όργανα, τα μέσα, τους διαδικαστικούς κανόνες, τις προθεσμίες και τις διαδικασίες προδικαστικής επίλυσης διαφορών,

(11) τη δωσιδικία και το εφαρμοστέο δίκαιο,

(12) κάθε σχετικό θέμα που αφορά στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης.

3. Στον «Κανονισμό Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων» ρυθμίζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα θέματα:

(1) τα ποσοστά γενικών εξόδων και οφέλους που εφαρμόζονται κατά περίπτωση,

(2) οι υποχρεώσεις των κοινοπρακτούντων αναδόχων,

(3) τα θέματα των διάφορων προθεσμιών,

(4) οι υποχρεώσεις και ενέργειες των οργάνων της υπηρεσίας,

(5) η διαμονή του αναδόχου και η εκπροσώπηση αυτού,

(6) η τήρηση του ημερολογίου του έργου,

(7) η επιβολή και κατάπτωση των ποινικών ρητρών, η συνομολόγηση ρήτρας πρόσθετης καταβολής (πριμ) στον ανάδοχο για τη γρηγορότερη από την προθεσμία περάτωσης του έργου ή μέρους αυτού,

(8) η τμηματική απόσβεση εγγυητικής προκαταβολής, τα θέματα επιστροφής του τυχόν αναπόσβεστου μέρους της προκαταβολής μετά τη λύση ή λήξη της σύμβασης με οποιονδήποτε τρόπο,

(9) η καταμέτρηση των εργασιών και οι υπόχρεοι για την καταμέτρηση,

(10) η πιστοποίηση και πληρωμή των εργασιών και η αναθεώρηση τους,

(11) η εφαρμογή της αναθεώρησης των τιμών και ιδίως ο τρόπος διαπίστωσης των βασικών τιμών, τα όργανα για τη διαπίστωση αυτή, ο τρόπος που θα υπολογίζεται η αναθεώρηση για τα υλικά που πιστοποιούνται πριν ενσωματωθούν ή για τις άλλες ημιτελείς εργασίες, ο περιορισμός της αναθεώρησης στις περιπτώσεις που δίνονται στον ανάδοχο υλικά ή μηχανήματα από τον φορέα του έργου ή η εξαίρεση από την αναθεώρηση αποζημιώσεων του αναδόχου από οποιαδήποτε αιτία,

(12) η απολογιστική εκτέλεση των εργασιών,

(13) οι τροποποιήσεις του προϋπολογισμού, ο κανονισμός και η έγκριση τιμών μονάδας νέων εργασιών,

(14) οι διαδικασίες για τη διαπίστωση ελαττωμάτων ή ζημιών, η έκπτωση του αναδόχου, ο προσδιορισμός των αποζημιώσεων λόγω υπερημερίας του κυρίου του έργου και ζημιών λόγω ανωτέρας βίας, η επέμβαση του φορέα κατασκευής του έργου για τη διόρθωση ελαττωμάτων, η συνέχιση των εργασιών μετά την έκπτωση,

(15) η διακοπή των έργων και η διάλυση των συμβάσεων,

(16) η αξία του εισκομισθέντων υλικών και του αναπόσβεστου μέρους των εγκαταστάσεων σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης,

(17) οι προθεσμίες παραλαβής του έργου, προσωρινής και οριστικής, ο τρόπος που διενεργείται η παραλαβή, οι συνέπειες της μη εμπρόθεσμης διενέργειας της παραλαβής, τα θέματα που συνδέονται με τη διοικητική παραλαβή και με ενδεχόμενες παραλαβές τμημάτων του έργου, τα θέματα που σχετίζονται με τη σύνταξη των επιμετρήσεων του έργου και την τυχόν επιβολή στον ανάδοχο ειδικών ποινικών ρητρών ή άλλων συνεπειών για την καθυστέρηση των επιμετρήσεων,

(18) ο καθορισμός του χρόνου συντήρησης, οι συνέπειες παραμέλησης από τον ανάδοχο της συντήρησης των έργων,

(19) η χρήση του έργου πριν από την παραλαβή, τα όρια, ο τρόπος και ο τύπος παροχής των εγγυήσεων, η αντικατάσταση των παρακρατήσεων με εγγυητικές επιστολές, η απόδοση ή κατάπτωση των εγγυήσεων και εγγυητικών επιστολών,

(20) η διαδικασία, τα όργανα, τα μέσα, οι διαδικαστικοί κανόνες, οι προθεσμίες και οι διαδικασίες προδικαστικής επίλυσης διαφορών,

(21) κάθε σχετικό θέμα που αφορά στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 179

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται στις διαφορές που αναφύονται:

α) Κατά τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου από αναθέτουσες αρχές του άρθρου 18 και αναθέτοντες φορείς του άρθρου 19, και

β) κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, πλην των εξαιρουμένων σύμφωνα με τα άρθρα 26 έως 30, 103 και 104 του παρόντος.

Οι συμβάσεις της παρούσας παραγράφου περιλαμβάνουν τις συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών, τις συμφωνίες-πλαίσιο, τα δυναμικά συστήματα αγορών, τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, καθώς και τις συμβάσεις υπηρεσιών της παραγράφου 3 του άρθρου 31 και της παραγράφου 3 του άρθρου 32.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και για τις συμβάσεις που συνάπτουν οι κεντρικές αρχές προμηθειών του άρθρου 20. Όπου στο παρόν Μέρος γίνεται αναφορά σε αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, η αναφορά αυτή καταλαμβάνει και τις κεντρικές αρχές προμηθειών.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 180

Είδη έννομης προστασίας

Κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση του άρθρου 179 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας,

δικαιούται να ζητήσει, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα:

α) προσωρινά μέτρα για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή για την αποτροπή περαιτέρω ζημίας,

β) ακύρωση της παράνομης πράξης της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της υπογραφείσας σύμβασης και

γ) επιδίκαση αποζημίωσης.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ/ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρο 181

Αρμόδια όργανα

1. Η Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του παρόντος, είναι αρμόδια σε πρώτο και τελευταίο βαθμό να αποφανθούν επί των προσφυγών του άρθρου 182 για την ακύρωση πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών. Η Αρχή ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του παρόντος είναι αρμόδια να αποφανθούν επί των σχετικών προσφυγών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Οι προσφυγές αφορούν δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ.

β) Οι προσφυγές δεν αφορούν δημόσιες συμβάσεις, τις οποίες συνάπτει η Αρχή ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του παρόντος, ως αναθέτουσες αρχές.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Αρχής με πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, το ποσό της παραγράφου 1 μπορεί να αναπροσαρμόζεται και μπορεί να ανατίθεται στην Αρχή ή σε άλλα όργανα η εξέταση προσφυγών για την ακύρωση πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών/αναθέτοντων φορέων, ή κεντρικών αρχών προμηθειών, οι οποίες αφορούν τις κατηγορίες συμβάσεων της παραγράφου 1 ή κατηγορίες επιπλέον αυτών.

3. Το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών, σε τριμελή σύνθεση, είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό για την εκδίκαση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15, ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του παρόντος, που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου. Κατ' εξαίρεση, το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι αρμόδιο, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, για την εκδίκαση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 2 ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της πα-

παράγραφου 2 του παρόντος, που αφορούν: α) δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές με εκτιμώμενη αξία, που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 25, ανώτερη του ποσού των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ, β) συμβάσεις υψηλής αξίας που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς, γ) συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων ή υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεις σύμπραξης δημοσίου - ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232) και δ) δημόσιες συμβάσεις κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3894/2010 (Α' 204). Για την εκδίκαση των διαφορών της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ.18/ 1989 (Α' 8).

Άρθρο 182

Προσφυγή ενώπιον της Αρχής/άλλου οργάνου

1. Ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας οφείλει, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, αφότου έλαβε πλήρη γνώση της παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών, να υποβάλει προσφυγή ενώπιον της Αρχής ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, με ταυτόχρονη κοινοποίησή της στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα ή στην κεντρική αρχή προμηθειών, υποβάλλοντας πλήρη φάκελο, όπου θα προσδιορίζονται ειδικώς οι νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του. Με την προσφυγή του προηγούμενου εδαφίου ζητείται η ακύρωση ή η τροποποίηση της παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντα φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, ως πλήρης νοείται η γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα, καθώς και της αιτιολογίας της. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά της διακήρυξης ή πρόσκλησης, η πλήρης γνώση αποδεικνύεται με βεβαίωση παραλαβής ή αποστολής της στον προσφέροντα/υποψήφιο και, ελλείψει τέτοιας βεβαίωσης, τεκμαίρεται ότι συντελέστηκε στο μέσον του χρονικού διαστήματος από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης κατά το άρθρο 37 μέχρι την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Για το παραδεκτό της άσκησης της προσφυγής της παραγράφου 1 κατατίθεται παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται αναλογικά προς την, χωρίς να συνυπολογίζεται ο ΦΠΑ, εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης με κλιμακωτό τρόπο και με ορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου ως προς το καταβαλλόμενο ποσό. Δεν μπορεί το κατώτατο όριο να είναι μικρότερο των διακοσίων (200) ευρώ και το ανώτατο όριο να υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Σε περίπτωση ποσοστιαίου υπολογισμού του παραβόλου, το ποσοστό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο δύναται να υπολογίζεται με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό ύψος ανάλογα με το αν πρόκειται για σύμβαση υψηλής ή χαμηλής αξίας κατά την έννοια των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 23 αντίστοιχα. Αν στα έγγραφα της σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα μόνον της υπό ανάθεση σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της, χωρίς να συνυπολογίζεται ο ΦΠΑ, εκτι-

μώμενης αξίας του τμήματος ή των τμημάτων της σύμβασης για το οποίο συμμετέχει ο προσφεύγων. Το παράβολο της παραγράφου αυτής αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται κλιμακωτά το ύψος του παραβόλου, ο τρόπος υπολογισμού του, το ανώτατο και κατώτατο όριο αυτού, ο τρόπος και ο χρόνος κατάθεσης και είσπραξης του παραβόλου, ο τρόπος απόδειξης της είσπραξής του, η τυχόν απόδοσή του, σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής, ή σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντος από την προσφυγή του πριν τη συζήτησή της. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα προβλέπεται επίσης συγκεκριμένο ποσό παραβόλου σε περίπτωση που η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης δεν είναι γνωστή κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής, καθώς και η δυνατότητα να ζητηθεί η καταβολή της διαφοράς σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής διαπιστωθεί ότι το ποσό του παραβόλου που καταβλήθηκε ήταν πολύ χαμηλό.

3. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής του άρθρου αυτού και η άσκηση της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, η άσκηση προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη της έκδοσης της πράξης της παραγράφου 2 του άρθρου 183.

4. Η προσφυγή κοινοποιείται με φροντίδα του προσφεύγοντος σε κάθε θιγόμενο από τυχόν ολική ή μερική παραδοχή της ή στον εκπρόσωπο ή στον αντίκλητο αυτού. Η παράλειψη της κοινοποίησης αυτής δεν επάγεται απαράδεκτο της προσφυγής.

5. Η κοινοποίηση της προσφυγής στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα ή στην κεντρική αρχή προμηθειών που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 του παρόντος, όπως με η επιστολή, με τηλεομοιοτυπία, με τα ηλεκτρονικά μέσα και το τηλέφωνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 36 του παρόντος. Εντός δέκα ημερών από την κατάθεση της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας ή η κεντρική αρχή προμηθειών οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, να αποστείλει στην Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 με κάθε πρόσφορο μέσο τον διοικητικό φάκελο και τις τυχόν απόψεις της. Σε περίπτωση μη αποστολής φακέλου από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα ή την κεντρική αρχή προμηθειών, η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 μπορεί να συνάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Το ίδιο τεκμήριο μπορεί να θεωρηθεί ότι συντρέχει, όταν έχουν αποσταλεί ορισμένα στοιχεία από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα ή την κεντρική αρχή προμηθειών, όμως η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 μπορεί να κρίνει ότι είναι ελλιπή και δεν επαρκούν για την πιθανολόγηση του βάσιμου των προβαλλόμενων αιτιάσεων. Η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, σταθμίζοντας τις συντρέχουσες σε κάθε περίπτωση συνθήκες και εφόσον κρίνει ότι η παράλειψη

αποστολής φακέλου και απόψεων ή η καθυστερημένη αποστολή τους καθιστά ιδιαίτερος δυσχερή την ουσιαστική παροχή έννομης προστασίας, μπορεί, με την απόφαση επί της προσφυγής, να επιβάλει αυτεπαγγέλτως χρηματική κύρωση στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα. Το ποσό της κύρωσης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο από πεντακόσια (500) ευρώ ούτε μεγαλύτερο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ και καταβάλλεται μία φορά για κάθε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, αποτελεί δε έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, ορίζεται ο τρόπος και χρόνος κατάθεσης και είσπραξης της χρηματικής κύρωσης, ο τρόπος απόδειξης της είσπραξης της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

6. Δεν επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά πράξης, η οποία δέχεται εν όλω ή εν μέρει προσφυγή άλλου προσώπου.

Άρθρο 183 **Διαδικασία λήψης απόφασης ενώπιον** **της Αρχής/άλλου οργάνου**

1. Η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 λαμβάνει τις αποφάσεις της μετά τη διεξαγωγή διαδικασίας κατ' αντιμωλίαν. Η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 ορίζει με πράξη του Προέδρου της/του την ημέρα και ώρα εξέτασης της προσφυγής, καθώς και την προθεσμία κλήσης των μερών. Η ημερομηνία εκδίκασης δεν πρέπει να απέχει πέραν των σαράντα (40) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής, η δε προθεσμία κλήσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Αντίγραφο της προσφυγής κοινοποιείται με επιμέλεια του προσφεύγοντος προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παραλαβή των προσφορών, η οποία οφείλει να ενημερώνει σχετικά και την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα ή την κεντρική αρχή προμηθειών, αν υπηρεσία και αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας ή κεντρική αρχή προμηθειών δεν συμπίπτουν, και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο του οποίου την κλήση θεωρεί αναγκαία η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση. Τα συμμετέχοντα μέρη οφείλουν να προσκομίσουν όλα τα κρίσιμα έγγραφα και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, εντός προθεσμίας που ορίζεται με το διάταγμα που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 7.

2. Η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 μπορεί, με την κατάθεση της προσφυγής και μετά από κλήση της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών, προ τριών (3) ημερών, να εκδώσει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως, πράξη που καταχωρίζεται κάτω από την προσφυγή και περιέχει τα προσωρινά μέτρα, τα οποία πρέπει να ληφθούν έως την έκδοση της απόφασης, όπως την αναστολή της προόδου της διαδικασίας. Μπορεί επίσης, να διατάσσει την άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης, εφόσον η προσφυγή κρίνεται ως προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, περί του οποίου αρκεί απλή μνεία. Η πράξη

μπορεί να ανακληθεί από την Αρχή/ άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 ύστερα από αίτηση της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών και αφού κληθεί προς ακρόαση ο αιτών προ τριών (3) ημερών.

3. Οι αποφάσεις της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 αιτιολογούνται γραπτώς, κατά τις ειδικότερες διατάξεις του διατάγματος που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 7.

4. Η Αρχή/ άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 αποφαινεται επί της βασιμότητας των πραγματικών και νομικών αιτιάσεων της προσφυγής σε σχέση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, της σχετικής λοιπής εσωτερικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και είτε την απορρίπτει είτε την αποδέχεται εν όλω ή εν μέρει, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση αυτών. Στην περίπτωση αποδοχής της προσφυγής ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την παράνομη πράξη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών ή επιβάλλει την οφειλόμενη ρητή ενέργεια. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την εκδίκαση της προσφυγής. Η προσφυγή όμως μπορεί να απορριφθεί αν, από τη στάθμιση της βλάβης του προσφεύγοντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την παραδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του προσφεύγοντος. Η απόρριψη της προσφυγής για οποιονδήποτε λόγο δεν θίγει άλλα δικαιώματα του προσφεύγοντος. Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών, υπογραφόμενο από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα, εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση της προσφυγής ή, αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στα μέρη για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τα μέρη δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.

5. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς ή οι κεντρικές αρχές προμηθειών συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 και είτε συνεχίζουν τη διαδικασία είτε ανακαλούν ή τροποποιούν καταλλήλως τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ενώπιον της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, ή, επί παράλειψης, εκδίδουν την οφειλόμενη ρητή πράξη, με την επιφύλαξη της προσβολής των αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 181.

6. Οι αποφάσεις της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 δεν ανακαλούνται ούτε τροποποιούνται από τη διοίκηση και προσβάλλονται μόνο ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 181 και το άρθρο 186.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Αρχής, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μετα-

φορών και Δικτύων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εκδίδεται «Κανονισμός Εκδίκασης Προσφυγών» ενώπιον της Αρχής, με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά τον τρόπο λειτουργίας της Αρχής ή άλλου οργάνου ως οργάνου εξέτασης προσφυγών, κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 181 και ιδίως:

α) η ενώπιον της διαδικασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι ειδικότερες προθεσμίες που δεν ρυθμίζονται στον παρόντα νόμο, η γλώσσα διεξαγωγής της διαδικασίας, οι ειδικότεροι κανόνες σύγκλησης της Αρχής/άλλου οργάνου, ο ορισμός και τα καθήκοντα εισηγητών,

β) ο τρόπος και τα διαδικαστικά και τεχνικά θέματα που αφορούν στην κατάθεση των προσφυγών και στις επιδόσεις και κοινοποιήσεις εγγράφων, καθώς και της κλήσης των μερών, η εκπροσώπησή τους κατά την ενώπιον της Αρχής/άλλου οργάνου διαδικασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται θέματα παροχής πληρεξουσιότητας και διορισμού αντικλήτου, και ο τρόπος άσκησης παρέμβασης,

γ) το ελάχιστο περιεχόμενο της προσφυγής, τα προσκομιζόμενα έγγραφα και τα στοιχεία του φακέλου, ο σχηματισμός φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου,

δ) η διαδικασία ακρόασης των μερών και οι ειδικότεροι κανόνες διεξαγωγής της ενώπιον της Αρχής/άλλου οργάνου, η διαδικασία συζήτησης της προσφυγής, η διακοπή, η επανάληψη και η κατάργηση της ενώπιον της διαδικασίας, η υποβολή υπομνημάτων από τα μέρη,

ε) τα μέσα και οι κανόνες απόδειξης και ιδίως η δυνατότητα και η διαδικασία διορισμού πραγματογνώμονα,

στ) οι ειδικότεροι κανόνες λήψης των αποφάσεων από την Αρχή/άλλο όργανο, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η δυνατότητα συνεδρίασης και λήψης αποφάσεων σε τμήματα ή περιφερειακά παραρτήματα, ο αριθμός και η σύνθεσή τους, οι κανόνες της διεξαγωγής και του τόπου των συνεδριάσεων,

ζ) οι ειδικότεροι κανόνες έκδοσης και δημοσίευσης των αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου,

η) η εξαίρεση των μελών της Αρχής/άλλου οργάνου,

θ) οι ειδικότεροι κανόνες σύνταξης των εισηγήσεων και κατάρτισης των αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου, καθώς και των πρακτικών των συνεδριάσεων,

ι) οι επιδόσεις των αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου,

ια) η διόρθωση των αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου λόγω γραφικών ή αριθμητικών σφαλμάτων,

ιβ) η τύχη της προσφυγής σε περιπτώσεις αποδοχής της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης, παραίτησης από την προσφυγή, θανάτου ή λύσης των νομικών προσώπων, ανάκλησης, ακύρωσης ή τροποποίησης της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Μέχρι την έκδοση του ως άνω προεδρικού διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 122/2012 (Α' 215) και 123/2012 (Α' 216).

Άρθρο 184

Δικαστική προστασία κατά αποφάσεων της Αρχής/άλλου οργάνου

1. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 181, τη λήψη προσωρινών μέτρων για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή

για την αποτροπή περαιτέρω ζημίας από τις αποφάσεις της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 182 και 183, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεων αυτών, εφόσον παραβιάζουν κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, σχετικού με τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης της σύμβασης.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του άρθρου αυτού, για την εκδίκαση των διαφορών αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

3. Κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις του π.δ. 18/1989, η άσκηση αίτησης αναστολής δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση της αίτησης ακύρωσης και κατατίθεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση στα μέρη της απόφασης της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181. Η προθεσμία άσκησης της αίτησης αναστολής κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός αν, με προσωρινή διαταγή που εκδίδεται κατά την παρ. 5 του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989, ο αρμόδιος Δικαστής ή το αρμόδιο Δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά. Στο διάστημα αυτό αναστέλλεται και η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, εφόσον αυτή επιτρέπει τη σύναψη της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, η άσκηση των προβλεπόμενων στο π.δ. 18/1989 ενδίκων βοηθημάτων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται άλλως με την προσωρινή διαταγή που εκδίδεται κατά τα ανωτέρω.

4. Η προθεσμία άσκησης των ένδικων βοηθημάτων διακόπτεται με την κατάθεση της αιτήσεως αναστολής και αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού τη χορήγηση αναστολής, οφείλει μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης αυτής, να ασκήσει το κύριο ένδικο βοήθημα, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως η ισχύς της αναστολής. Η δικάσιμος για την εκδίκασή της δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου.

5. Τα προβλεπόμενα στο π.δ. 18/1989 ένδικα βοηθήματα δεν επιτρέπεται να περιέχουν αιτιάσεις διαφορετικές από τις αιτιάσεις της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181.

6. Εφόσον ασκηθούν τα προβλεπόμενα στο π.δ. 18/1989 ένδικα βοηθήματα, ο αιτών ειδοποιεί αμελλητί σχετικά τα λοιπά μέρη και την Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 με κάθε πρόσφορο μέσο, σύμφωνα με το άρθρο 36, όπως είναι η επιστολή, η τηλεομοιοτυπία, τα ηλεκτρονικά μέσα και το τηλέφωνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 36. Σε κάθε περίπτωση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών, η Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, να αποστείλει στο Δικαστήριο, με κάθε πρόσφορο μέσο, τον πλήρη φάκελο με τα υποβληθέντα έγγραφα και στοιχεία.

7. Αντίγραφο των σχετικών δικογράφων κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος και προς την Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται από το π.δ. της παραγράφου 2 του άρθρου 181, προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητές

της.

8. Εφόσον η αίτηση αναστολής γίνει δεκτή, η αναθέτουσα Αρχή/ο αναθέτων φορέας ή η κεντρική αρχή προμηθειών μπορεί να συμμορφωθεί προς το διατακτικό ή και το εν γένει περιεχόμενο της απόφασης και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει κατάλληλα τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ή, επί παράλειψης, να εκδώσει την οφειλόμενη ρητή πράξη. Στην περίπτωση αυτή, για το κύριο ένδικο βοήθημα που ασκήθηκε, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

9. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 182 και του άρθρου 190, αν το δικαστήριο ακυρώσει απόφαση της Αρχής/άλλου οργάνου που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, δυνάμει της οποίας επιτρεπόταν η σύναψη σύμβασης, μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, η τελευταία δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψή της είχε ανασταλεί η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού με απόφαση επί αιτήσεως αναστολής ή με προσωρινή διαταγή. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 191.

10. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν άσκησε ή άσκησε ανεπιτυχώς την αίτηση αναστολής και η σύμβαση υπογράφηκε και ολοκληρώθηκε η εκτέλεσή της πριν από τη συζήτηση του κύριου ένδικου βοηθήματος, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

Άρθρο 185

Παράνομη υπογραφή σύμβασης

Η υπογραφή της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα ή την κεντρική αρχή προμηθειών κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 182 και 184, δεν αντιτάσσεται στον ενδιαφερόμενο, ούτε κωλύει την παροχή της προσήκουσας έννομης προστασίας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ/ΑΛΛΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΩΣ ΟΡΓΑΝΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Άρθρο 186

Αρμόδιο δικαστήριο

1. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση όλων των διαφορών του παρόντος τμήματος, πλην των διαφορών της παραγράφου 3 του άρθρου 190 και των διαφορών του άρθρου 191, είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, σε τριμελή σύνθεση, το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως.

2. Σε περίπτωση συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς συνυπολογισμό του ΦΠΑ, αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων του παρόντος τμήματος εκδικάζονται από τον Πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου του τόπου όπου εδρεύει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας ή από τον Εφέτη που αυτός ορίζει. Σε περίπτωση ιδιαίτερης σπουδαιότητας της υπόθεσης, ο ανωτέρω Πρόεδρος ή ο Εφέτης μπορεί να εισάγει την αίτηση στο τριμελές συμβούλιο του δικαστηρίου, στο οποίο προε-

δρεύει ο Πρόεδρος Εφετών και μετέχει ο Εφέτης εισηγητής.

3. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων των δύο προηγούμενων παραγράφων, διαφορές του παρόντος τμήματος, πλην των διαφορών της παραγράφου 3 του άρθρου 190 και των διαφορών του άρθρου 191, που αφορούν: α) δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές με εκτιμώμενη αξία, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 25 του παρόντος νόμου, ανώτερη του ποσού των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ, β) συμβάσεις υψηλής αξίας που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς, γ) συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων ή υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεις σύμπραξης δημοσίου - ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232) και δ) δημόσιες συμβάσεις κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3894/2010 (Α' 204), εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 186 έως 191, για την εκδίκαση των διαφορών των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

5. Τα δικαστήρια που είναι αρμόδια κατά τις γενικές διατάξεις εξακολουθούν να εκδικάζουν τις διαφορές της παραγράφου 3 του άρθρου 190 και του άρθρου 191.

Άρθρο 187

Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων

1. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων προσωρινά μέτρα για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή για την αποτροπή περαιτέρω ζημίας. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στρέφεται κατά των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα ή της κεντρικής αρχής προμηθειών ή της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15, ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, όταν η εν λόγω Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 συνάπτει δημόσιες συμβάσεις ως αναθέτουσα αρχή και κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από του ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση της παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, της κεντρικής αρχής προμηθειών ή της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, όταν η εν λόγω Αρχή/άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 συνάπτει δημόσιες συμβάσεις ως αναθέτουσα αρχή. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, ως πλήρης νοείται η γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου, καθώς και της αιτιολογίας της.

2. Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, η προθεσμία των δέκα (10) ημερών της προηγούμενης παραγράφου και η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά, η άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται αλλιώς με την προσωρινή διαταγή που εκδίδε-

τα κατά την παράγραφο 7.

3. Για τις δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, η προθεσμία των δέκα (10) ημερών της παραγράφου 1 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός αν με την προσωρινή διαταγή, που εκδίδεται κατά την παράγραφο 7 ο δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά, η άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται αλλιώς με την προσωρινή διαταγή που εκδίδεται κατά την παράγραφο 7.

4. Για το παραδεκτό της άσκησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων της παραγράφου 1 κατατίθεται παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται αναλογικά προς την, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης με κλιμακωτό τρόπο και με ορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου ως προς το καταβαλλόμενο ποσό. Δεν μπορεί το κατώτατο όριο να είναι μικρότερο των διακοσίων (200) ευρώ και το ανώτατο όριο να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Σε περίπτωση ποσοστιαίου υπολογισμού του παραβόλου, το ποσοστό δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο δύναται να υπολογίζεται με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό ύψος ανάλογα με το αν πρόκειται για σύμβαση υψηλής ή χαμηλής αξίας κατά την έννοια των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 23 αντίστοιχα. Σε περίπτωση που στα έγγραφα της σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα μόνο της υπό ανάθεση σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, εκτιμώμενης αξίας του τμήματος της σύμβασης για το οποίο συμμετέχει ο αιτών. Το ύψος του παραβόλου της παρούσας παραγράφου είναι ίσο με το ύψος του παραβόλου της παραγράφου 2 του άρθρου 182 για συμβάσεις ίσης εκτιμώμενης αξίας. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 182 ορίζεται κλιμακωτά το ύψος του παραβόλου, ο τρόπος υπολογισμού του, το ανώτατο και κατώτατο όριό του, ο τρόπος και χρόνος κατάθεσης και είσπραξης του παραβόλου, ο τρόπος απόδειξης της είσπραξής του, η τυχόν απόδοσή του, σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της αίτησης, ή σε περίπτωση παραίτησης του αιτούντος από την προσφυγή του πριν τη συζήτησή της. Με το ίδιο διάταγμα προβλέπεται επίσης συγκεκριμένο ποσό παραβόλου σε περίπτωση που η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης δεν είναι γνωστή κατά το χρόνο άσκησης της αίτησης.

5. Αν ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ο αιτών ειδοποιεί αμελλητί την αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή την κεντρική αρχή προμηθειών ή την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλο όργανο που ορίζεται από το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181 με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως τα ηλεκτρονικά μέσα και η τηλεομοιοτυπία. Σε κάθε περίπτωση εντός δέκα (10) ημερών η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, η κεντρική αρχή προμηθειών ή η Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, να αποστείλει στο δικαστήριο με κάθε πρόσφορο μέσο τον πλήρη διοικητικό φάκελο και τις τυχόν απόψεις της μαζί με τα υποβληθέντα έγγραφα και στοιχεία.

6. Ο αρμόδιος δικαστής ορίζει με πράξη του την ημέρα και ώρα εκδίκασης της αιτήσεως, καθώς και την προθε-

σμία κλήτευσης. Η ημερομηνία εκδίκασης δεν πρέπει να απέχει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αιτήσεως, η δε προθεσμία κλήτευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Αντίγραφο της αιτήσεως με κλήση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παραλαβή των προσφορών, η οποία οφείλει να ενημερώσει σχετικά και την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα ή την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 2 ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, αν υπηρεσία και αρχή δεν συμπίπτουν και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο του οποίου την κλήτευση θεωρεί αναγκαία ο δικαστής. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση. Οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν κατά την εκδίκαση της υπόθεσης όλα τα κρίσιμα έγγραφα και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που έχουν στη διάθεσή τους.

7. Ο αρμόδιος δικαστής μπορεί, με την κατάθεση της αιτήσεως και μετά από κλήση της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα προ τριών (3) ημερών, να εκδώσει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως, προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση και περιέχει τα μέτρα, τα οποία πρέπει να ληφθούν ως την έκδοση της απόφασης. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται: α) η άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης και β) για τις περιπτώσεις συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, και η απαγόρευση σύναψης της σύμβασης. Η προσωρινή διαταγή μπορεί να ανακληθεί είτε από τον δικαστή που τη χορήγησε, ύστερα από αίτηση της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα και αφού κληθεί προς ακρόαση ο αιτών προ τριών (3) ημερών, είτε από το δικαστήριο που θα δικάσει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

8. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων γίνεται δεκτή, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας και η λήψη του μέτρου είναι αναγκαία για να αρθούν τα δυσμενή από την παράβαση αποτελέσματα ή να αποτραπεί η ζημία των συμφερόντων του αιτούντος. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί αν, από τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την παραδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. Η απόρριψη της αίτησης για οποιονδήποτε λόγο δεν θίγει άλλα δικαιώματα του αιτούντος.

9. Το δικαστήριο διατάζει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων. Διατάζει ιδίως την αναστολή ισχύος όρων της διακήρυξης, των τευχών δημοπράτησης και οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού με τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, την αναστολή εκτέλεσης οποιασδήποτε πράξης της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, την απαγόρευση νομικών ή υλικών ενεργειών, την εκτέλεση των απαραίτητων θετικών πράξεων, όπως τη διατήρηση εγγράφων και άλλων στοιχείων, καθώς και την αναστολή σύναψης της σύμβασης. Η απόφαση επί της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων εκδίδεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης. Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών, υπογραφόμενο από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα, εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση

της αίτησης ή, αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στους διαδίκους για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τους διαδίκους δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.

10. Η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση του κύριου ένδικου βοηθήματος. Η προθεσμία άσκησης των ένδικων βοηθημάτων διακόπτεται με την κατάθεση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων και αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού τη λήψη ενός ασφαλιστικού μέτρου, οφείλει μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης αυτής, να ασκήσει το κύριο ένδικο βοήθημα, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως η ισχύς του ασφαλιστικού μέτρου. Η δικάσιμος για την εκδίκασή του δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου.

11. Εφόσον η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων γίνει δεκτή, η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας ή η Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, μπορεί να συμμορφωθεί προς το διατακτικό ή και το εν γένει περιεχόμενο της απόφασης και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει κατάλληλα τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ή, επί παράλειψης, να εκδώσει την οφειλόμενη ρητή πράξη. Στην περίπτωση αυτή, για το κύριο ένδικο βοήθημα που ασκήθηκε, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

Άρθρο 188

Παράνομη υπογραφή σύμβασης

Η κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 187 υπογραφή της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, ή την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλο όργανο που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, δεν αντιστάσσεται στον ενδιαφερόμενο ούτε κωλύει την παροχή της προσήκουσας δικαστικής προστασίας.

Άρθρο 189

Ακύρωση πράξης ή παράλειψης

1. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση κάθε πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα ή της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, που παραβιάζει κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας σχετικού με τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης της σύμβασης. Ιδίως, δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση όρου που περιέχεται στα έγγραφα της σύμβασης και αναφέρεται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές, καθώς και των πράξεων αποκλεισμού από τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, αξιολόγησης προσφορών και κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 187 και του άρθρου 190, αν το δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα ή της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 ή άλλου οργάνου που ορίζεται με το προεδρικό

διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 181, μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, η τελευταία δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψή της είχε ανασταλεί η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή προσωρινή διαταγή. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 191.

3. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν άσκησε ή άσκησε ανεπιτυχώς την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων και η σύμβαση υπογράφηκε και ολοκληρώθηκε η εκτέλεσή της πριν από τη συζήτηση του κύριου ένδικου βοηθήματος, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

Άρθρο 190

Κήρυξη της σύμβασης ως άκυρη

1. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την κήρυξη της ακυρότητας της σύμβασης που υπογράφηκε, εφόσον είτε ανατέθηκε χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης: α) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις περιπτώσεις σύμβασης υψηλής αξίας, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 23 ή β) στο ΚΗΜΔΗΣ στις περιπτώσεις σύμβασης χαμηλής αξίας, κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 23, είτε δεν τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 145 είτε δεν τηρήθηκε η υποχρέωση αναστολής της σύναψης της σύμβασης, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 182, της παραγράφου 3 του άρθρου 184 και της παραγράφου 2 του άρθρου 187, ή, σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας-πλαισίου και εφαρμογής δυναμικού συστήματος αγορών, όταν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη δεύτερη περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 54 και τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 133.

2. Η κήρυξη της σύμβασης ως άκυρης έχει ως αποτέλεσμα την αναδρομική ακυρότητά της.

3. Οι αξιώσεις των συμβαλλομένων μερών διέπονται από τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού και οι σχετικές διαφορές εκδικάζονται από το, κατά τις γενικές διατάξεις, αρμόδιο δικαστήριο. Αν ο ανάδοχος γνώριζε ή οφείλει να γνωρίζει την ακυρότητα της σύμβασης, δεν γεννάται έναντι της Διοίκησης αξίωσή του, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού, ή η εν λόγω αξίωσή του ικανοποιείται μόνο εν μέρει.

4. Το δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις και, ιδίως, το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, τη σοβαρότητα της παράβασης και τη συμπεριφορά της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντα φορέα, μπορεί να κηρύξει την ακυρότητα μόνο του ανεκτέλεστου μέρους της σύμβασης ή να συντάξει τη διάρκειά της.

5. Εφόσον επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης, παρόλο που αυτή είχε συναφθεί κατά παράβαση της παραγράφου 1, μπορεί το δικαστήριο να μην την κηρύξει άκυρη. Δεν θεωρείται επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης, παρά μόνο αν η ακύρωσή της θα επέφερε δυσανάλογες συνέπειες. Σε κάθε περίπτωση, δεν αποτελεί τέτοιο λόγο η επιβάρυνση της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντα φορέα με έξοδα λόγω καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης, για τη διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης, για

την αλλαγή του οικονομικού φορέα που εκτελεί τη σύμβαση ή για τις νομικές υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ακύρωση της σύμβασης.

6. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων το δικαστήριο, με την ίδια απόφαση, επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα πρόστιμο, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του χρηματικού αντικειμένου της σύμβασης. Το πρόστιμο περιέρχεται στον αιτούντα. Το δικαστήριο στις περιπτώσεις αυτές δεν δεσμεύεται από τα αιτήματα των διαδίκων αλλά εκτιμά ελευθέρως τις συνθήκες.

7. Η αίτηση κήρυξης ως άκυρης της σύμβασης που υπάγεται στις διατάξεις του Δεύτερου Μέρους ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης: α) για τις συμβάσεις υψηλής αξίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 56 και τα άρθρα 57 και 58 και β) για τις συμβάσεις χαμηλής αξίας στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 152, εφόσον στη δημοσίευση περιλαμβάνεται αιτιολογία για τη σύναψη της σύμβασης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης ή από την επομένη της ενημέρωσης των ενδιαφερομένων με άλλον τρόπο. Στην ενημέρωση αυτή πρέπει να εκτίθενται οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 116 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 62. Η αίτηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ασκηθεί μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την επομένη της σύναψης της σύμβασης. Εφόσον η σύμβαση υπάγεται στις διατάξεις του Τρίτου Μέρους, οι προθεσμίες του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής αρχίζουν από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης: α) για τις συμβάσεις υψηλής αξίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 133 και τα άρθρα 110 και 112 και β) για τις συμβάσεις χαμηλής αξίας στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 152. Στην περίπτωση αυτή, στην κατά τα άνω ενημέρωση πρέπει να εκτίθενται οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 116. Αντίγραφο της αίτησης ακύρωσης κοινοποιείται αμελλητί και στην Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15.

8. Η διαδικασία για την κήρυξη ως άκυρης της σύμβασης δεν εφαρμόζεται, αν η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 58 ή την παράγραφο 8 του άρθρου 110 και στο ΚΗΜΔΗΣ σύμφωνα με το άρθρο 152, προκήρυξη με την οποία γνωστοποιεί την πρόθεσή της να αναθέσει τη σύμβαση και εφάρμοσε δεκαήμερη τουλάχιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης, εφόσον η προκήρυξη αυτή συντάχθηκε σύμφωνα με το Παράρτημα XIV του Κανονισμού 1564/2005/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 1336/2013/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύει. Επίσης, δεν επιτρέπεται αίτηση σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας-πλαίσου και εφαρμογής δυναμικού συστήματος αγορών, όταν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη δεύτερη περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 54 και τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 133 αν η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας έχει αποστείλει την απόφαση ανάθεσης μαζί με συνοπτική έκθεση των λόγων της παραγράφου 2 του άρθρου 62 και της παραγράφου 2 του άρθρου 116 στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, αναφέροντας τις προθεσμίες αναστολής σύναψης της σύμβασης και έχει τηρήσει δεκαήμερη τουλά-

χιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της αποδεδειγμένης παραλαβής της απόφασης από τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες.

9. Στις υποθέσεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλογικά οι ρυθμίσεις του άρθρου 187. Η προθεσμία και η κατάθεση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Η διαδικασία προσωρινής διαταγής εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή της περαιτέρω εκτέλεσης της σύμβασης.

Άρθρο 191 **Αξίωση αποζημίωσης**

1. Ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος αποκλείστηκε από τη συμμετοχή σε διαγωνισμό ή την ανάθεση σύμβασης του παρόντος νόμου, κατά παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να αξιώσει από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα αποζημίωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 197 και 198 ΑΚ. Αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι θα του ανετίθετο η σύμβαση, αν δεν είχε εμφοιλοχωρήσει η παράβαση, τότε δικαιούται αποζημίωση κατά τις γενικές διατάξεις. Κάθε διάταξη που αποκλείει ή περιορίζει την αξίωση αυτή δεν εφαρμόζεται.

2. Για την επιδίκαση της αποζημίωσης απαιτείται η προηγούμενη ακύρωση της παράνομης πράξης ή παράλειψης από το αρμόδιο δικαστήριο. Η προϋπόθεση αυτή δεν απαιτείται στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου 189 και των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 190 ή όταν, εν γένει, δεν καθίσταται εφικτή η δικαστική κήρυξη της ακυρότητας για λόγους μη συνδεόμενους με παραλείψεις του ενδιαφερομένου.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

Άρθρο 192 **Διορθωτικός μηχανισμός σχετικά με συμβάσεις υψηλής αξίας**

1. Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρώντας ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ρυθμίζουν τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων υψηλής αξίας κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 23, ζητεί την άρση αυτής, η αρμόδια αρχή που παραλαμβάνει τη γνωστοποίηση διαβιβάζει μέσα σε είκοσι μία (21) ημέρες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:

α) βεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε ή
β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια ή
γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία σύναψης της υπόψη σύμβασης έχει ανασταλεί είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντα φορέα είτε ύστερα από προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 182 ή από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 187.

2. Η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας υποχρεούται μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από τότε που θα ζητηθεί από την αρμόδια αρχή, να αποστείλει σε αυτή κάθε σχετικό με την πιθανολογούμενη παράβαση στοιχείο.

3. Αν, σύμφωνα με το στοιχείο β' της παραγράφου 1, γνωστοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια λόγω εκκρεμούς προσφυγής του άρθρου 182 ή ενδίκου βοηθήματος των άρθρων 187,

189 ή 190, η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αποτέλεσμα της δίκης, όταν αυτό γίνει γνωστό.

4. Αν σύμφωνα με το στοιχείο γ' της παραγράφου 1 γνωστοποιηθεί ότι έχει χορηγηθεί αναστολή, η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ανάκληση της αναστολής ή την έναρξη νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης που συνδέεται στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος με την προηγούμενη διαδικασία. Η νέα αυτή γνωστοποίηση πρέπει να βεβαιώνει ότι η πιθανολογούμενη παράβαση έχει διορθωθεί ή να περιέχει αιτιολογημένη απάντηση και να εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια.

5. Η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Μαΐου κάθε έτους πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα ένδικα βοηθήματα παροχής δικαστικής προστασίας κατά τον παρόντα νόμο. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς οφείλουν να διαβιβάζουν στην αρμόδια αρχή τα απαιτούμενα για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στοιχεία, τα οποία καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεννόηση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Δημόσιες Συμβάσεις.

6. Αρμόδια αρχή κατά την έννοια του παρόντος άρθρου αποτελεί η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων της παραγράφου 20 του άρθρου 15.

ΤΙΤΛΟΣ II ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 193 Αρμόδια δικαστήρια

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από/ή με αφορμή την εκτέλεση ή ερμηνεία των δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια του παρόντος επιλύεται από το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις, με την επιφύλαξη του άρθρου 194.

Άρθρο 194 Διαιτησία

Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να εγκριθεί και να περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας, για τις διαφορές που προκύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση των διατάξεων που ισχύουν για τις διαιτησίες του Δημοσίου, στη σύμβαση ορίζονται οι ειδικότεροι όροι της διαιτησίας, χωρίς καμία δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ I ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Άρθρο 195 Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων

1. Τα όργανα τα οποία είναι αρμόδια για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου διακρίνονται σε όργανα

να με γνωμοδοτική αρμοδιότητα («γνωμοδοτικά όργανα») και όργανα με αποφασιστική αρμοδιότητα («αποφαινόμενα όργανα»).

2. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή των αρμοδίων οργάνων διοικήσεως αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων, σύμφωνα με τις ιδρυτικές και καταστατικές τους διατάξεις, κατά περίπτωση, μπορεί να ορίζονται τα αποφαινόμενα όργανα αυτών.

3. Αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί με προγενέστερες διατάξεις ή διοικητικές πράξεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους και ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2.

4. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των αποφαινόμενων οργάνων της αναθέτουσας αρχής / του αναθέτοντος φορέα ασκούνται σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις τους.

5. Τα γνωμοδοτικά όργανα εισηγούνται προς τα αποφαινόμενα όργανα για κάθε θέμα της αρμοδιότητάς τους προκειμένου τα τελευταία να αποφασίσουν σχετικά. Τα αποφαινόμενα όργανα μπορούν να είναι είτε μονομελή είτε συλλογικά.

6. Ως γνωμοδοτικό όργανο στο στάδιο ανάθεσης της σύμβασης ορίζεται επιτροπή για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά, η επιτροπή αξιολογεί τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων, ελέγχει την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης, ελέγχει και αξιολογεί τις προσφορές και διαπραγματεύεται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους, στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου ή διαπραγμάτευσης, εισηγείται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία ανάθεσης, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ανάθεσης, τη σταδιακή αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και γνωμοδοτεί για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

7. Η επιτροπή της παραγράφου 6 συγκροτείται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής / αναθέτοντος φορέα για συγκεκριμένη σύμβαση, ή σε ετήσια βάση για τις συμβάσεις που συνάπτει η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας. Στην περίπτωση της διενέργειας συγκεντρωτικών αγορών από κεντρικές αρχές προμηθειών, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21, οι αντίστοιχες επιτροπές συγκροτούνται με απόφασή τους.

8. Με τις ίδιες αποφάσεις της προηγούμενης παραγράφου δύνανται να συγκροτούνται κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων αφορώντων στις διαδικασίες ανάθεσης.

9. Ως γνωμοδοτικά όργανα στο στάδιο που ακολουθεί την ανάθεση της σύμβασης δύναται να είναι ή συλλογικά όργανα κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους ή και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντος φορέα, που ορίζονται με απόφασή της/του. Ενδεικτικά, τα όργανα αυτά εισηγούνται για όλα τα θέματα παραλαβής του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης, προβαίνοντας, σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικείμενου της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση ή κρι-

νεται αναγκαίο, παρακολουθούν και ελέγχουν την προ-σέκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου και ει-σηγούνται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων.

10. Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογι-κών οργάνων στις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας» (Α' 45), εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του νόμου αυτού.

11. Στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων του πα-ρόντος άρθρου μετέχει υποχρεωτικά ένα μέλος του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 5 κατ' ελάχιστον. Με τους Κανονισμούς Ανάθεσης Συμβάσεων του άρθρου 172 και τους Κανονισμούς Εκτέλεσης Συμβάσεων του άρθρου 178 μπορούν να προσδιορίζονται ειδικότερα τα αποφαί-νόμενα και γνωμοδοτικά όργανα, οι επιμέρους αρμοδιό-τητές τους και το έργο τους, η σύνθεση, ο αριθμός και τα ειδικότερα προσόντα των μελών τους, ο τρόπος και η διαδικασία επιλογής τους μέσω ορισμού ή κλήρωσης, η αναπλήρωση ή αντικατάσταση των μελών τους, η διάρ-κεια και ο τρόπος λειτουργίας τους, συμπληρωματικά με τις κείμενες διατάξεις, και να προβλεφθεί η υποβολή του έργου τους από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

12. Δημιουργείται και τηρείται στο ΕΣΗΔΗΣ Μητρώο Αξιολογητών διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων. Στο μητρώο αυτό εγγράφονται όλοι όσοι μπορούν να είναι αξιολογητές, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πενταετή εμπειρία στο αντι-κείμενο της ειδικότητάς τους. Οι αξιολογητές κατατάσ-σονται σε κατηγορίες ανάλογα με το επάγγελμα ή/και την ειδικότητά τους και επιλέγονται ανάλογα με τη φύση και το είδος του αντικειμένου του διαγωνισμού. Στο στά-διο της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών δεν εμ-φανίζονται στους αξιολογητές στοιχεία ταυτότητας των προσφερόντων. Η επιλογή των αξιολογητών που θα α-παρτίζουν την Επιτροπή αξιολόγησης του εκάστοτε δια-γωνισμού, η σύνθεση και λειτουργία της οποίας καθορί-ζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, γίνεται με ηλε-κτρονική κλήρωση μέσω του ΕΣΗΔΗΣ μεταξύ των αξιο-λογητών των κατηγοριών - ειδικοτήτων που απαιτούνται από το αντικείμενο του διαγωνισμού. Η επιλογή των Α-ξιολογητών που θα απαρτίζουν την Επιτροπή Αξιολόγη-σης του Διαγωνισμού γίνεται με ηλεκτρονική κλήρωση μέσω του ΕΣΗΔΗΣ μεταξύ των αξιολογητών των κατη-γοριών - ειδικοτήτων που απαιτούνται από το αντικείμ-ενο του διαγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Ανά-πτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι προϋπο-θέσεις για την εγγραφή και διαγραφή στο Μητρώο αυτό, οι κατηγορίες - ειδικότητες των Αξιολογητών, οι επαγ-γελματικοί και επιστημονικοί φορείς που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 196

Κατάρτιση και Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.)

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 201, μερι-μνούν για την αρχική και δια βίου κατάρτιση, καθώς και την αντίστοιχη πιστοποίηση του προσωπικού τους που υ-πηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και το οποίο εί-

ναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων του παρόντος νόμου.

2. Η κατάρτιση και πιστοποίηση γίνονται μέσω πιστο-ποιημένων προγραμμάτων που σχεδιάζονται και υλοποι-ούνται από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Ε-θνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τη συνεργασία της Αρχής της παραγράφου 20 του άρ-θρου 15 και ειδικών επιστημόνων, καθώς και της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και της Γενικής Γραμματείας Δημο-σίων έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Το πιστοποιημένο προσωπικό εγγράφεται σε ει-δικό Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.), το οποίο τηρείται από το ΙΝ.ΕΠ. και διασυνδέεται με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

3. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, κατά την προπαρασκευή και διενέργεια διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης του παρόντος νόμου, υποστηρίζονται υποχρεωτικά από μέλη του Μη.Π.Υ.Δη.Συ.. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφί-ου αναστέλλεται μέχρι την επαρκή λειτουργία του Μη.Π.Υ.Δη.Συ.. Για τις ανάγκες του παρόντος νόμου η ε-παρκής λειτουργία του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. πιστοποιείται από τον φορέα τήρησής του.

4. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Αντα-γωνιστικότητας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλε-κτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται μετά από σύμ-φωνη γνώμη της Αρχής, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν ιδίως:

- α) την οργάνωση, το αντικείμενο και τον τρόπο εκτέ-λεσης των προγραμμάτων κατάρτισης,
- β) τους ειδικότερους όρους, τα τυχόν επίπεδα και τον τρόπο αξιολόγησης και πιστοποίησης,
- γ) τον ορισμό των διδασκόντων και εκπαιδευτών και την αμοιβή αυτών,
- δ) τη σύσταση του Μη.Π.Υ.Δη.Συ.,
- ε) τον φορέα τήρησης του Μη.Π.Υ.Δη.Συ.,
- στ) τις ειδικότερες προϋποθέσεις εγγραφής και τους λόγους διαγραφής,
- ζ) τους τρόπους και ειδικότερους όρους υποστήριξης των αναθετουσών αρχών / αναθέτοντων φορέων από μέλη του Μη.Π.Υ.Δη.Συ., κατά την προπαρασκευή και διενέργεια διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημό-σιας σύμβασης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέ-ρεια που έχει σχέση με την κατάρτιση και την πιστοποίη-ση των υπαλλήλων και τη λειτουργία του Μη.Π.Υ.Δη.Συ..

ΤΙΤΛΟΣ II

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 197

Τροποποιούμενες διατάξεις

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ε-ξής:

«Η κήρυξη του απαραδέκτου γίνεται από την αναθέ-τουσα αρχή, κατά το στάδιο του ελέγχου των δικαιολο-γητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης 6α της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), ως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης 14 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), ως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

4. Στο τέλος της περίπτωσης 15 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), ως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

5. Στο τέλος της περίπτωσης 16 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), ως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

6. Στο άρθρο 3 του ν. 3861/2010 (Α' 112) προστίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

7. Η παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3316/2005 (Α' 42) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή σύμβασης υπηρεσιών που αφορά σε μελέτες ή επιβλέψεις μελετών και έργων δικαιούνται να συμμετέχουν εγκατεστημένα στην Ελλάδα φυσικά και νομικά πρόσωπα, εφόσον είναι εγγεγραμμένα στις κατά νόμο απαιτούμενες κατηγορίες του Μητρώου Μελετητών ή του Μητρώου Εταιρειών Μελετών, που τηρούνται από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η εγγραφή στα Μητρώα και η διατήρηση σε ισχύ της εγγραφής με τις νόμιμες αναθεωρήσεις της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ανάληψη της εκπόνησης μελέτης, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού. Το δικαίωμα συμμετοχής κρίνεται τόσο κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς όσο και κατά τη σύναψη της σύμβασης.»

8. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3316/2005 (Α' 42) αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρ-

χή μπορεί να αναθέτει σε έναν ή περισσότερους Εμπειρογνώμονες, όπως αυτοί ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, την υποστήριξη των υπηρεσιών του εργοδότη με σύμβαση παροχής υπηρεσιών.»

9. Στο εδάφιο 1 παράγραφος 1 του άρθρου 1 του π.δ. 4/2002 (Α' 3) διαγράφεται η φράση «και ιδίως της προμήθειας αγαθών και της παροχής υπηρεσιών».

Άρθρο 198 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων των παραχωρήσεων δημοσίων έργων και συμφωνιών-πλαisiών, καθώς και σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με το άρθρο 37, λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων της παραγράφου 1, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους.

3. Κατάλογοι που έχουν συγκροτηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της Υ.Α. 51540/ΕΥΣΣΑΑΠ 3628/2010 (Β' 1856), παραμένουν σε ισχύ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015 και οι αρμόδιες υπηρεσίες τήρησης των καταλόγων μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών στους εγγεγραμμένους σε αυτούς οικονομικούς φορείς.

4. Συμβάσεις της παραγράφου 1, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, εκτελούνται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της σύναψής τους.

5. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων και διαταγμάτων που προβλέπονται στον Τίτλο ΙΙ του Τέταρτου Μέρους, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. Π1/2390/2013 (Β' 2677) απόφαση.

6. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 139, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. Π1/2380/2012 (Β' 3400) απόφαση.

7. Για την εφαρμογή του άρθρου 26 του παρόντος απαιτείται σύμπραξη του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

8. Οι διατάξεις περί έννομης προστασίας των άρθρων 179 έως 194 ρυθμίζουν τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις αναθέτουσας αρχής/αναθέτονος φορέα, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την έναρξη ισχύος των ως άνω άρθρων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 201. Μέχρι το χρονικό αυτό σημείο, για την παροχή έννομης προστασίας κατά τη διαδικασία ανάθεσης των κάθε είδους συμβάσεων, εκτιμώμενης αξίας μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, χωρίς το συνυπολογισμό του ΦΠΑ, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 15 του π.δ. 118/2007 (Α' 150).

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση συναρμοδίου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα που αναφέρεται σε διαδικαστικές λεπτομέρειες, αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και δεν ρυθμίζεται ειδικά από τις διατάξεις αυτού.

Άρθρο 199**Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου:
 - Α. Καταργούνται οι διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου:
 - (1) της παρ. 2 του άρθρου 124 του ν. 4249/2014 (Α' 73),
 - (2) της περίπτωσης δ' της παρ. του άρθρου 8 του ν. 4233/2014 (Α' 22),
 - (3) των άρθρων 8 και 26 του ν. 4115/2013 (Α' 24) όσον αφορά στους κανονισμούς προμηθειών και υπηρεσιών που ρυθμίζουν όρους και διαδικασίες ανάθεσης μελετών, υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων και εργασιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων εξοπλισμού και συναφών εργασιών,
 - (4) του άρθρου 109 του ν. 4199/2013 (Α' 216),
 - (5) των άρθρων 1 έως 9 του ν. 4155/2013 (Α' 120),
 - (6) της περίπτωσης 4 της υποπαραγράφου Δ.3 της παρ. Δ' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107),
 - (7) της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4146/2013 (Α' 90),
 - (8) του εδαφίου δ' της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4111/2013 (Α' 18),
 - (9) της παρ. 2 του άρθρου 130 του π.δ. 26/2012 (Α' 57),
 - (10) της παρ. 3 του άρθρου 239 του ν. 4072/ 2012 (Α' 86),
 - (11) της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 4071/2012 (Α' 85),
 - (12) της περίπτωσης λζ' του άρθρου 12 του ν. 4070/2012 (Α' 82),
 - (13) της παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4049/ 2012 (Α' 35),
 - (14) του άρθρου 26 του ν. 4024/2011 (Α' 226),
 - (15) του τρίτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 4002/2011 (Α' 180),
 - (16) των παραγράφων 6 έως 8 και 10 του άρθρου 1 του ν. 3918/2011 (Α' 31),
 - (17) του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 5 και της παρ. 6 του άρθρου 23 του ν. 3894/2010 (Α' 204),
 - (18) της παρ. 5 του άρθρου 10 και της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (Α' 182),
 - (19) της περίπτωσης β' της παρ. VII του άρθρου 186, της παρ. 8 του άρθρου 194 και της παρ. 5 του άρθρου 196 του ν. 3852/2010 (Α' 87),
 - (20) της περίπτωσης αα' της παρ. 1 του άρθρου έβδομου του ν. 3839/2010 (Α' 51),
 - (21) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3653/2008 (Α' 49),
 - (22) των παραγράφων 1, 2, 13, 14 και 15 του άρθρου 25, του άρθρου 25Α και της περίπτωσης β' του άρθρου 9 του άρθρου 33 του ν. 3614/2007 (Α' 267),
 - (23) των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου έβδομου του ν. 3607/2007 (Α' 45),
 - (24) των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3489/2006 (Α' 205),
 - (25) της περίπτωσης ιθ' της παρ. 2 του άρθρου 5, της περίπτωσης ι' της παρ. 1 του άρθρου 6 (τεύχος ΔΔΣ), της παραγράφου 10 του άρθρου 7, του εδαφίου γ' της παραγράφου 10 και της παραγράφου 5 του άρθρου 9 του ν. 3469/2006 (Α' 131),
 - (26) των παραγράφων 1 έως 3, της παραγράφου 9, της παραγράφου 10 του άρθρου 209, της παραγράφου 5 του άρθρου 223, του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 257, της παραγράφου 7 του άρθρου 265, της

- παραγράφου 1 του άρθρου 268 του ν. 3463/2006 (Α' 114),
- (27) της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3444/2006 (Α' 46),
- (28) της παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 3139/2003 (Α' 100),
- (29) του άρθρου 5Α του ν. 3049/2002 (Α' 212),
- (30) του άρθρου 24 του ν. 3016/2002 (Α' 110) όσον αφορά στις διαδικασίες ανάθεσης μελετών, υπηρεσιών, και εκτέλεσης έργων και εργασιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων, εξοπλισμού και συναφών εργασιών,
- (31) της παρ. 33 του άρθρου 19 του ν. 2947 /2001 (Α' 228),
- (32) της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 2919/2001 (Α' 128),
- (33) της παρ. 12 του άρθρου 1 του ν. 2898/ 2001 (Α' 71),
- (34) του εδαφίου β' της υποπαραγράφου 2 της παρ. 10 του άρθρου 24 του ν. 2860/2000 (Α' 251),
- (35) του άρθρου 55 του ν. 2725/1999 (Α' 121),
- (36) της παρ. 12 του άρθρου 1 του ν. 2744/ 1999 (Α' 222),
- (37) της παραγράφου 6 του άρθρου δεύτερου του Κεφαλαίου Α' και της παραγράφου 6 του άρθρου έβδομου του Κεφαλαίου Β' του ν. 2688/1999 (Α' 40) στο μέτρο που αφορά κανονισμούς ανάθεσης και εκτέλεσης,
- (38) του άρθρου 20 του ν. 2636/1998 (Α' 198),
- (39) της περίπτωσης iii της υποπαραγράφου γ' της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2525/1997 (Α' 188),
- (40) των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997 (Α' 107),
- (41) των εδαφίων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 2364/1995 (Α' 252),
- (42) των άρθρων 133 και 134 του ν. 4270/2014 (Α' 143),
- (43) του ν. 2286/1995 (Α' 19), πλην των παραγράφων 1 έως 11 του άρθρου 2 του ν. 2286/1995, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ για τις συμβάσεις που έχουν ενταχθεί στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (ΕΠΠ) έτους 2014, καθώς και κάθε άλλης διάταξης που απαιτείται για την εκτέλεση του ΕΠΠ 2014 και προγενεστέρων και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 5 II αυτού,
- (44) της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης α' της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 2244/1994 (Α' 168), όσον αφορά την ανάθεση έργων, μελετών και υπηρεσιών,
- (45) της παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 2229/1994 (Α' 138),
- (46) της παρ. 6 του άρθρου 94 του ν. 2127/ 1993 (Α' 48) όσον αφορά στον κανονισμό προμηθειών,
- (47) της παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 2081/1992 (Α' 154),
- (48) της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1845/ 1989 (Α' 102) όσον αφορά τον τρόπο προμηθειών,
- (49) της δεύτερης περιόδου της παραγράφου 2 και της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του ν. 1797/1988 (Α' 164),
- (50) των εδαφίων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1514/1985 (Α' 13),
- (51) της παρ. 2 του άρθρου 3 του άρθρου τέταρτου του ν. 1398/1983 (Α' 144),
- (52) του άρθρου 14 του π.δ. 138/2009 (Α' 185),
- (53) του π.δ. 59/2007 (Α' 63),
- (54) του π.δ. 60/2007 (Α' 64),
- (55) των παραγράφων 4 έως 5 του άρθρου 12, της παραγράφου 3 του άρθρου 74, της παραγράφου 5 του αρ-

θρου 76, του άρθρου 100, των εδαφίων β' και γ' της παραγράφου 2 και των παραγράφων 8, 10 και 11 του άρθρου 101 του π.δ. 30/1996 (Α' 21),

(56) του άρθρου 17 του π.δ. 331/1996 (Α' 223),

(57) του π.δ. 327/1995 (Α' 176),

(58) του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 4, των περιπτώσεων β' και γ' του άρθρου 8, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 11 και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του π.δ. 99/1992 (Α' 46),

(59) των παραγράφων 1 έως 5 του άρθρου 9 και του άρθρου 10 του π.δ. 171/1987 (Α' 84),

(60) των άρθρων 1 έως 25 του π.δ. 363/1979 (Α' 114),

(61) της παραγράφου 5 του άρθρου 38 της υ.α. 5058/ΕΥΘΥ/138/2013 (Β' 292),

(62) των στοιχείων β' και γ' της περίπτωσης Γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 της κ.υ.α. 679/1996 (Β' 826), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3794/2010 (Α' 156),

(63) της παραγράφου 2 της υ.α. Π1/3305/2010 (Β' 1789),

(64) της υ.α. 35130/739/2010 (Β' 1291),

(65) του άρθρου 18 της υ.α. Α-15932/1161/2006 (Β' 458),

(66) της υ.α. 9803/ΕΦΑ 2294/2003 (Β' 1280),

(67) της κ.υ.α. 27319/2002 (Β' 945),

(68) της υ.α. 2064/2002 (Β' 257),

(69) της περίπτωσης iii της παρ. 3β του τρίτου Κεφαλαίου της απόφασης (συνεδρίαση 26.9.2013) της Συγκλήτου της Ακαδημίας Αθηνών (Β' 414),

(70) του άρθρου 55 του ν. 2725/1999 (Α' 121).

Β. Καταργούνται οι διατάξεις των ακόλουθων κανονιστικών πράξεων που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, πλην των διατάξεων που ρυθμίζουν ζητήματα εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες διατηρούνται μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178:

(1) Κ.Υ.Α. 31/1999 (Β' 2302) «Κανονισμός Προμηθειών Ε.Λ.Γ.Α.»

(2) Κ.Υ.Α. 58192/2000 (61 Β) «Κανονισμός Προμηθειών Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.»

(3) Κ.Υ.Α. 4203/300/2000 (Β' 249) «Κανονισμός Προμηθειών Ο.Σ.Ε.»

(4) Κ.Υ.Α. 78870/2001 (Β' 1750) «Κανονισμός Προμηθειών Ε.Ε.Ε.Τ.»

(5) Κ.Υ.Α. 78761/7062/2001 (Β' 1819) «Κανονισμός Προμηθειών Η.Σ.Α.Π.»

(6) Κ.Υ.Α. Α/12681/934/2001 (Β' 333) «Κανονισμός Προμηθειών Ο.Α.Σ.Α.»

(7) Κ.Υ.Α. 263/2002 (Β' 528) «Κανονισμός Προμηθειών της ΚτΠ Α.Ε.»

(8) Κ.Υ.Α. 12904/980/2002 (Β' 330) «Κανονισμός Προμηθειών ΗΛΠΑΠ»

(9) Κ.Υ.Α. Δ17Α/01/60/ΦΝ393/2002 (Β' 1106) «Κανονισμός Προμηθειών της Εγνατίας Οδού Α.Ε.»

(10) Κ.Υ.Α. 6317/2003 (Β' 1217) «Κανονισμός Προμηθειών Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.»

(11) Κ.Υ.Α. 191038/2003 (Β' 1088) «Κανονισμός Προμηθειών ΕΚΕΠ»

(12) Κ.Υ.Α. Α/36033/3237/2008 (ΦΕΚ Β 1349) «Εγκριση Κανονισμού Προμηθειών ΕΘΕΛ»

(13) Κ.Υ.Α. 56294/2009 (Β' 2015) «Ενιαίος Κανονισμός Προμηθειών ΚΕΔΚΕ»

(14) Κ.Υ.Α. 17Γ/05/108/ΦΝ439/2010 (ΦΕΚ Β 1043) «Ε-

γκριση του Κανονισμού Εκπόνησης Μελετών, Εκτέλεσης Έργων, Προμηθειών και Εργασιών της ΔΕΠΑΝΟΜ Α.Ε.»

(15) Υ.Α. 18259/1990 (Β' 419) «Εγκριση του Κανονισμού Προμηθειών του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.)

(16) Υ.Α. 49/1994 (Β' 19) «Κανονισμός Προμηθειών Ελληνικού Οργανισμού Γάλακτος»

(17) Υ.Α. 16151/1994 (Β' 511) «Κανονισμός Προμηθειών Ε.Λ.Γ.Α.»

(18) Υ.Α. 6409/ΦΟΡ/1250 (Β' 489) «Κανονισμός Προμηθειών ΚΑΠΕ»

(19) Υ.Α. 37568/3992/1995 (Β' 49) «Κανονισμός Προμηθειών ΕΘΕΛ Α.Ε.»

(20) Υ.Α. Δ17Α10/59/ΦΝ393/1996 (Β' 611) «Κανονισμός Ανάθεσης και Εκτέλεσης έργων της εταιρείας με την επωνυμία Εγνατία Οδός Α.Ε.», όπως τροποποιήθηκε με τις αρ. Δ17α/08/20/ΦΝ 393/23.02.1998 (Β' 223), Δ17α/53/1/ΦΝ 393/18.05.1998 (Β' 522), Δ17α/05/14/ΦΝ 393/1.3.2000 (Β' 311), Δ17α/163/4/ ΠΕ/ΦΝ 393/13.3.2001 (Β' 305), Δ17α/02/19/ΦΝ 393/21.03.2002 (Β' 400), Δ17α/02/19/ΦΝ 393/21.03.2002 (Β' 400), Δ17α/95/3/ΦΝ 393/19.07.2002 (Β' 964), Δ17α/14/4/ΦΝ 393/17.2.2003 (Β' 191), Δ 17α/09/53/ΦΝ 393/17.6.2003 (Β' 846), Δ17α/272/9/ΦΝ393/30.11.2004 (Β' 1765), Δ17α/08/56/ ΦΝ 393/27.04.2005 (Β' 573), Δ17α/05/100/ΦΝ 393/ 3.7.2006 (Β' 999) και Δ17γ/10/3/ΦΝ 393/10.1.2007 (Β' 45) και Δ17α/83/7/ΦΝ 393/30.06.2009 (Β' 1422) αποφάσεις

(21) Υ.Α. Π2Β/2298/1996 (Β' 489) «Κανονισμός Προμηθειών Κέντρου Οικογένειας και Νεότητας»

(22) Υ.Α. Π2Β/995/1996 (Β' 505) «Κανονισμός Προμηθειών Κέντρου Βρεφών Η Μητέρα»

(23) Υ.Α. 970/1997 (Β' 970) «Εγκριση του Κανονισμού Ανάθεσης και Εκτέλεσης έργων της Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.»

(24) Υ.Α. 22808/72/1998 (Β' 1198) «Κανονισμός Προμηθειών ΚΕ.ΕΛ.ΕΝ.»

(25) Υ.Α. 5263/ΦΟΡ/559/2000 (Β' 897) «Κανονισμός Προμηθειών ΙΤΕ»

(26) Υ.Α. 36072/2001 (Β' 1441) «Κανονισμός Προμηθειών Μ.Ο.Δ. Α.Ε.»

(27) Υ.Α. Τ 1436/2001 (Β' 290) «Εγκριση Κανονισμού ανάθεσης Έργων και Μελετών της Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.»

(28) Υ.Α. Φ/4/2/1446/60/2001 (Β' 202) «Κανονισμός ανάθεσης και εκτέλεσης έργων και ανάθεσης και εκτέλεσης μελετών της εταιρείας με την επωνυμία ΕΡΓΑΟΣΕ Α.Ε.»

(29) Υ.Α. 6483/2002 (Β' 613) «Κανονισμός Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων και Προμηθειών ΕΠΑ Θεσσαλίας»

(30) Υ.Α. 10915/2002 (Β' 636) «Κανονισμός Προμήθειας Υλικών και Υπηρεσιών Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.»

(31) Υ.Α. 11140/2002 (Β' 1271) «Κανονισμός Προμηθειών υλικών και υπηρεσιών και ανάθεσης και εκτέλεσης τεχνικών έργων ΕΠΑ Αττικής Α.Ε.»

(32) Υ.Α. 5/2013 (Β' 274) «Εγκριση Κανονισμού Προμηθειών ΙΓΜΕ»

(33) Υ.Α. Δ1/Γ/12808/2003 (Β' 1037) «Κανονισμός Προμηθειών ΔΕΠΑ Α.Ε.»

(34) Υ.Α. Φ25/70826/5824/2003 (Β' 1977) «Εγκριση Κανονισμών της Εταιρείας «ΓΑΙΟΣΕ Α.Ε.»: α) σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων έργων, β) σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων υπηρεσιών και μελετών και γ) σύνα-

ψης συμβάσεων προμηθειών

(35) Υ.Α. 23584/2006 (Β' 1487) «Έγκριση του Κανονισμού του Ν.Π.Ι.Δ. Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο για την ανάθεση, παρακολούθηση και παραλαβή μελετών και υπηρεσιών και για τη σύναψη και εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων»

(36) Υ.Α. Φ32/οικ/20892/1600/2007 (Β' 621) «Κανονισμός σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων έργων της εταιρείας «ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.»»

(37) Υ.Α. Φ32/οικ/20893/1601/2007 (Β' 621) «Κανονισμός σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων υπηρεσιών και μελετών της εταιρείας «ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.»»

(38) Υ.Α. 4900/2008 (ΦΕΚ Β 513) «Κανονισμός σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, παραχωρήσεων και εκποιήσεων της εταιρείας ΟΛΠ Α.Ε.»

(39) Υ.Α. 258/2008 (Β' 2647) «Τροποποίηση του Κανονισμού σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, παραχωρήσεων και εκποιήσεων της εταιρείας ΟΛΠ Α.Ε.»

(40) Υ.Α. 1/491/2008 (Β' 2425) «Κανονισμός Προμηθειών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς»

(41) Υ.Α. 19063/2008 (Β' 1402) «Έγκριση του Κανονισμού του Ν.Π.Ι.Δ. Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο για την προμήθεια, παράδοση και παραλαβή αγαθών, υλικών και προϊόντων υπηρεσιών και για τη σύναψη και εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων»

(42) Υ.Α. Φ1/2/6488/40/2010 (Β' 1990) «Κανονισμός Προμηθειών ΗΔΙΚΑ Α.Ε.»

(43) Υ.Α. Δ1 Γ/25457/2011 (Β' 2695) «Έγκριση Κανονισμών ανάθεσης και εκτέλεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Διαχειριστή του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ Α.Ε.)»

(44) Υ.Α. 6/2012 (Β' 38) «Έγκριση Κανονισμού συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν.Π.Δ.Δ. Πράσινο Ταμείο»

(45) Υ.Α. 18362/2010 (Β' 662) «Κανονισμός ανάθεσης προμηθειών και υπηρεσιών για τη σύναψη συμβάσεων της «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.»»

(46) Υ.Α. Φ 12/22043/2073 (Β' 971) «Έγκριση Κανονισμού Προμηθειών της ΕΡΓΑΟΣΕ Α.Ε.»

(47) Υ.Α. Φ 27/5857/464 (Β' 479) «Έγκριση Κανονισμού Σύναψης Εκτέλεσης Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών Εταιρείας «Προαστιακός Α.Ε.»»

(48) Υ.Α. 226959/2003 (Β' 748) «Έγκριση Κανονισμού Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων της εταιρείας ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε.»

(49) Υ.Α. 226958/2003 (Β' 748): «Έγκριση του Κανονισμού Προμήθειας Υλικών και Εξοπλισμού της εταιρείας «ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε.»»

(50) Υ.Α. 226957/2003 (Β' 748): «Έγκριση του Κανονισμού Ανάθεσης Υπηρεσιών της εταιρείας «ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε.»»

(51) Κ.Υ.Α. (Β' 2168) «Έγκριση Κανονισμού Ανάθεσης και Εκπόνησης Μελετών, Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων και Προμηθειών της Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.»»

(52) Υ.Α. 3442/431 (Β' 233) «Έγκριση Κανονισμού Προμηθειών της ΕΡΓΑΟΣΕ Α.Ε.»

(53) «Κανονισμός Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.»

(54) «Κανονισμός Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών ΔΕΗ (Απόφαση Δ.Σ. 206/30.09.2008)»

(55) «Κανονισμός Σύναψης και Εκτέλεσης Συμβάσεων

Προμηθειών, Υπηρεσιών, Έργων, Παραχωρήσεων και Εκποιήσεων της εταιρείας Ο.Λ.Θ. Α.Ε.»

Γ. Καταργείται κάθε νομοθετική διάταξη η οποία εξουσιοδοτεί για την έκδοση πράξεων κανονιστικής ισχύος για θέματα που ρυθμίζουν τη σύναψη και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, καθώς και οι εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις δυνάμει της εν λόγω εξουσιοδότησης, πλην εκείνων των διατάξεων που αφορούν στην εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 178, καθώς και εκείνων που αφορούν στην τεχνική βοήθεια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Δ. Καταργούνται οι κατ' εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων, όπως ιδίως των ν. 1418/1984 (Α' 23), ν. 3316/2005 (Α' 42), ν. 3669/2008 (Α' 116), ν. 3852/2010 (Α' 87), εκδοθείσες διοικητικές πράξεις περί ορισμού των αποφαινομένων οργάνων αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 195.

Ε. Καταργείται κάθε νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος διάταξη που επιφυλάσσει την με οποιαδήποτε τρόπο ή μέσο άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής της παραγράφου 20 του άρθρου 15 κατά τρόπο διάφορο και από φορέα άλλο από αυτόν που ορίζουν οι διατάξεις του ν. 4013/2011 (Α' 204), όπως εκάστοτε ισχύει.

ΣΤ. Καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.

2. Καταργούνται οι διατάξεις:

α. του άρθρου 11 του ν.4013/2011 (Α' 204), πλην της διατάξεως του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του αυτού ως άνω άρθρου, περι συστάσεως του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), από την έναρξη ισχύος του άρθρου 139, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 201,

β. του ν. 3886/2010 (Α' 173), από την έναρξη ισχύος των άρθρων 179 έως 194, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 201.

γ. του ν.3669/2008 (Α' 116), πλην: αα) των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 7 σημεία α'-στ', 2, 4 έως 12, 14, 16 παράγραφοι 1-5, 7 εδάφια α', γ' και δ' και 11, 17 παράγραφοι 3 έως 8, 20 παράγραφοι 2 και 4, 21, 30 έως 34, 36-40, του άρθρου 41 παρ.1 εδάφιο α', 2 εδάφια α', γ', δ' και 3, των άρθρων 42 έως 50, 51 παράγραφοι 1 έως 3 και 5 έως 10, των άρθρων 52-55, 56, 58 έως 64, 67, 70 έως 75, 79 έως 81, 82-91, 92 έως 101, 103, 105 έως 110, 176, 177, 178 παρ. 6 και 182, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 172 και 178 ββ' της διάταξης του εδαφίου β' της παραγράφου 7 του άρθρου 16, η οποία καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γγ) των διατάξεων του άρθρου 16 παρ. 6 και 10 οι οποίες καταργούνται από την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 59 του ν.4278/2014 (Α' 157) και δδ) των διατάξεων των άρθρων 76 και 77, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 182, 183 και 187, επιφυλασσομένης της παραγράφου 5 του άρθρου 201,

δ. του ν. 3316/2005 (Α' 42), πλην των: αα) διατάξεων

των άρθρων 2, 2Α, 3 έως 5, 19, 21, 25, 27, 28, 29 παράγραφοι 2 έως 9, 30-38, 39 παράγραφοι 1 έως 6, 7 περιπτώσεις α', β', δ', ε', στ', 8-9 των άρθρων 40, 42, 45 παρ. 4-6 και 10 και 45Α παράγραφοι 2, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 19, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 172 και 178, ββ) των διατάξεων του άρθρου 14 παράγραφοι 2 και 3, οι οποίες καταργούνται από την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 59 του ν.4278/2014 (Α' 157) και γγ) των διατάξεων του άρθρου 41, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 182, 183 και 187, επιφυλασσομένης της παραγράφου 5 του άρθρου 201,

ε. του π.δ. 118/2007 (Α' 150), εκτός από: α) το άρθρο 15, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 179-194 του παρόντος, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 201 και β) τα άρθρα 26 έως 39, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178,

στ. του π.δ. 28/1980 (Α' 11), πλην των διατάξεων των άρθρων 1-10, 12-14, 16-17, 27-66, οι οποίες διατηρούνται μέχρι την έκδοση των Κανονισμών περί Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων των άρθρων 172 και 178 του παρόντος νόμου,

ζ. της υ.α. 11389/1993 (Β550), πλην των διατάξεων των άρθρων 27-44, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178.

3. Κάθε αναφορά διατάξεων νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος σε διατάξεις που αντικαθίστανται από διατάξεις του παρόντος νόμου, ισχύει ως αναφορά στις τελευταίες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

Ζ. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και οι σύμφωνα με αυτήν εκδοθείσες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 200 **Προσαρτήματα**

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα ακόλουθα Προσαρτήματα:

Προσάρτημα Α: Παραρτήματα Ι έως Χ της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

Προσάρτημα Β: Παραρτήματα Ι έως XXIV της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ

Άρθρο 201 **Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους Β΄ αρχίζει από την 1η Μαρτίου 2015, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

2. Η παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α΄ 19) καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. Ως προς τα έργα, η ισχύς του αρχίζει όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης την 1η Ιανουαρίου 2015 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Δεκεμβρίου 2015.

4. Η ισχύς του άρθρου 139 αρχίζει δώδεκα (12) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Το άρθρο 157 εφαρμόζεται για τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς των άρθρων 18 και 19 σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις υπό την έννοια του άρθρου 15, η διαδικασία ανάθεσης των οποίων αρχίζει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37, μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Η ισχύς των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 197 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 139.

7. Οι διατάξεις των άρθρων 179 έως 194 αρχίζουν να εφαρμόζονται τρεις (3) μήνες μετά την έκδοση των προβλεπόμενων στα άρθρα 182, 183 και 187 προεδρικών διαταγμάτων.

8. Η ισχύς της παραγράφου 1 του άρθρου 196 αρχίζει έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 196.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ** **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ** **ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ ΣΕ** **ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

Άρθρο 202

Το άρθρο 232 του ν. 4072/2012 (Α΄ 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 232

1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων περί εταιριών που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, όπου στον κ.ν. 2190/1920 και στο ν. 3190/1955 προβλέπεται δημοσίευση σε λοιπά έντυπα ή μέσα με επιμέλεια της εταιρίας (εκτός από το διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ν. 4250/2014), η δημοσίευση αυτή καθίσταται απολύτως προαιρετική. Η ανάρτηση οποιασδήποτε δημοσίευσης στην ιστοσελίδα της εταιρίας είναι επίσης προαιρετική. Προθεσμίες που συνδέονται και έχουν ως αφετηρία τη δημοσίευση σε έντυπα μέσα δεν ισχύουν πλέον για τις προαιρετικές δημοσιεύσεις σε αυτά, ισχύουν όμως για τη δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ..

2. Όπου στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3190/1955 προβλέπεται δημοσίευση με επιμέλεια της εταιρίας στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ. και σε λοιπά έντυπα μέσα, η πράξη ή το στοιχείο δημοσιεύεται μόνο στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ν. 4250/2014, εντός των προθεσμιών που ορίζονται για τις δημοσιεύσεις στα λοιπά έντυπα μέσα.

3. Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχεται την 31.12.2015.»

Άρθρο 203

Στην παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005 (Α΄ 297) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως ακολούθως:

«Η προσκόμιση των ανωτέρω εγγράφων δεν απαιτείται όταν αυτά περιλαμβάνονται ήδη στο φάκελο του υπόχρεου ως πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα ή έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά κατά τα οριζόμενα στο νόμο. Κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε άλλης αντίθετης διάταξης στο νόμο, οι υπόχρεοι δεν υποχρεούνται να προσκομίζουν σε υλική (έγχαρτη) μορφή οποιοδήποτε έγγραφο και στοιχείο, το οποίο οι υπόχρεοι υποβάλλουν στο Γ.Ε.ΜΗ. με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων.»

Άρθρο 204

Η παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η αίτηση του υπόχρεου και τα έγγραφα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, όπως και κάθε έγγραφο και στοιχείο που υποβάλλει προς καταχώρηση ή δημοσίευση με επιμέλειά του ο υπόχρεος στο Γ.Ε.ΜΗ., υποβάλλεται κατ' επιλογή του υπόχρεου σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή. Στην τελευταία περίπτωση η αίτηση, τα δικαιολογητικά και συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα και με χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής της περίπτωσης 1 του άρθρου 2 του π.δ. 150/2001 (Α΄ 125) ή ψηφιακής υπογραφής, η οποία πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις διατάξεις της περίπτωσης 2 του άρθρου 2 και της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 150/2001 (Α΄ 125). Για τη διαβίβαση των εγγράφων και των στοιχείων οι υπόχρεοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ζεύγος κωδικού χρήστη και κωδικού πρόσβασης (username και password) που χορηγεί το Γ.Ε.ΜΗ. για την πρόσβαση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. και το οποίο δίδεται στους υπόχρεους των οποίων η ταυτοποίηση και επιβεβαίωση ταυτότητας έχει λάβει χώρα προηγουμένως μέσω του συστήματος TAXIS ή άλλης διαδικτυακής πύλης του Δημοσίου. Όλοι οι υπόχρεοι, που είναι ανώνυμες εταιρίες ή εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, καθώς και οι υπόχρεοι των περιπτώσεων γ΄, δ΄, ε΄, ζ΄ και η΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 υποχρεούνται να λάβουν το ζεύγος κωδικού χρήστη και κωδικού πρόσβασης (username και password) από το Γ.Ε.ΜΗ., έως την 1.1.2015.»

Άρθρο 205

Η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η καταχώρηση και οποιαδήποτε μεταβολή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και η χορήγηση αντιγράφων, αποσπασμάτων των πράξεων και στοιχείων που εμφανίζο-

νται στη Μερίδα ή πιστοποιητικών, προϋποθέτει την προηγούμενη καταβολή σχετικού τέλους, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 4, η οποία λαμβάνει χώρα και με ηλεκτρονικά μέσα. Στην τελευταία περίπτωση ο ενδιαφερόμενος δεν υποχρεούται να προσκομίζει το αποδεικτικό πληρωμής σε υλική (έγχαρτη) μορφή στο Γ.Ε.ΜΗ.. Το Γ.Ε.ΜΗ. δύναται να εισπράττει κάθε ποσό (ενδεικτικά φόρο ή τέλος κ.λπ.) υπέρ τρίτων, σχετικά με την καταχώρηση και οποιαδήποτε μεταβολή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και για τη χορήγηση αντιγράφων, αποσπασμάτων και πιστοποιητικών. Με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και κάθε άλλου συναρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, καθορίζονται οι λεπτομέρειες και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των άνω ποσών.»

Άρθρο 206

Στην παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 3419/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα δωρεάν πρόσβασης, ψηφιακής αποθήκευσης σε δικά του ηλεκτρονικά μέσα, εκτύπωσης και εν γένει αναπαραγωγής κάθε πράξης, στοιχείου ή ανακοίνωσης που αναρτάται δημόσια στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. είτε από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. είτε με επιμέλεια των υπόχρεων προσώπων.»

Άρθρο 207

Στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4250/2014 προστίθεται τελευταίο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Η δημοσίευση με ηλεκτρονικά μέσα λαμβάνει χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005, οι οποίες εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. Οι δημοσιεύσεις που εμπίπτουν στο παρόν άρθρο λαμβάνουν χώρα ατελώς.»

Άρθρο 208

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 11, η διόρθωση και η μεταβολή κατά την προηγούμενη παράγραφο, πραγματοποιούνται, μετά από αίτηση του υπόχρεου, των καθολικών διαδόχων του ή οποιουδήποτε τρίτου που δικαιολογεί ειδικό έννομο συμφέρον. Η αίτηση του υπόχρεου υποβάλλεται και με ηλεκτρονικά μέσα στις υπηρεσίες καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ..»

Άρθρο 209

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 της υπουργικής απόφασης 412/8932/23.1.2012 (Β' 149) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Τα σφαγεία, τα οποία υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίου σφαγών, στο οποίο αναγράφεται η χώρα γέννησης των ζώων προς σφαγή και ο κωδικός εκτροφής τους. Σε περίπτωση που από τα συνοδευτικά έγγραφα του ζώου δεν προκύπτει η χώρα γέννησής του, αναγράφεται η χώρα προέλευσής του. Το βιβλίο σφαγών τίθεται υπόψη των αρμοδίων Ελεγκτικών Αρχών και αντίγραφο του βιβλίου σφαγών υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ» σε ηλεκτρονική μορφή, σύμφωνα με την υ-

πουργική απόφαση 647/27509 (Β' 539) εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία σφαγής ή την ηλεκτρονική δήλωση μη σφαγών.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 διαγράφεται και από την ημερομηνία ισχύος του παρόντος η περίπτωση ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 έχει ως εξής:

«ζ) Την τήρηση από τα σφαγεία του βιβλίου σφαγών και των στοιχείων αυτού.»

3. Η περίπτωση η' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 καταργείται.

Άρθρο 210

1. Η παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«14. Στην Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Επενδυτών για Έργα ΑΠΕ του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τηρείται Ηλεκτρονικό Μητρώο πληροφοριών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, με σκοπό την ηλεκτρονική υποστήριξη της αδειοδότησης αυτών.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται οι προδιαγραφές για την οργάνωση, ανάπτυξη, λειτουργία, οι ειδικότερες προδιαγραφές για τη συνεργασία αυτού με ηλεκτρονικά μητρώα άλλων αρχών, υπηρεσιών και φορέων και κάθε σχετικό θέμα του ανωτέρω Ηλεκτρονικού Μητρώου. Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται εντός δέκα (10) μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας.

Το ηλεκτρονικό μητρώο ενεργοποιείται εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από τη δημοσίευση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης.

Με την έκδοση της ανωτέρω απόφασης καταργείται η ΥΑ ΥΑΠΕ/Φ1/οικ.24840/25.11.2010 (Β' 1900). »

2. Η ισχύς της παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευσή του νόμου.

Άρθρο 211

1. Στο άρθρο 28 του ν. 4070/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ., χαρακτηρίζονται έργα εγκατάστασης ή/και συντήρησης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών με τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ως έργα χαμηλής όχλησης, ιδίως έργα εγκατάστασης δικτύων ή/και επέκτασης μικρής κλίμακας, έργα μετατόπισης υφιστάμενων δικτύων, έργα συντήρησης ή/και επισκευής δικτύων και καθορίζονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, ως και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Με την απόφαση της παραγράφου 4 καθορίζονται απλοποιημένες διαδικασίες για τη χορήγηση δικαιωμάτων διέλευσης και εγκατάστασης για τα έργα αυτά, ο τρόπος καταβολής των, τυχόν, τελών, οι δικαιούχοι είσπραξης αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.»

2. Οι παράγραφοι 7, 8, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 28 του ν. 4070/2012 αναριθμούνται σε παραγράφους 8, 9, 10, 11, 12 και 13, αντίστοιχα.

Άρθρο 212

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 14/2007 (Α' 10), αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση που τα έργα για την ίδρυση και εγκατάσταση αυτοκινητοδρόμου υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, τεχνική και οικονομική έκθεση που περιλαμβάνει:».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 14/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση που τα έργα για την ίδρυση και εγκατάσταση αυτοκινητοδρόμου υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, έκθεση βιωσιμότητας που περιλαμβάνει:».

Άρθρο 213

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης 7 της υποπαραγράφου 3.1 της παραγράφου 3 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 12061/19.7.2007 κοινής υπουργικής απόφασης «Προδιαγραφές κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού (ΚΕΠΑΤ) για την υπαγωγή τους στο καθεστώς κινήτρων του ν. 3299/2004» (Β' 1393) αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση που τα έργα για την ίδρυση ή την επέκταση των Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, τεχνική και οικονομική έκθεση που περιλαμβάνει:».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης 8 της υποπαραγράφου 3.1 της παραγράφου 3 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 12061/19.7.2007 κοινής υπουργικής απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση που τα έργα για την ίδρυση ή την επέκταση των Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, έκθεση σκοπιμότητας που θα περιλαμβάνει:».

Άρθρο 214

1. Η περίπτωση 2.3 του Α' σταδίου του άρθρου 6 της υπ' αριθ. 16793/23.9.2009 κοινής υπουργικής απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

«2.3. Σε περίπτωση που τα έργα για την εγκατάσταση ψυχαγωγικών θεματικών πάρκων υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, την εφικτότητα».

2. Η περίπτωση 3.6 του Α' σταδίου του άρθρου 6 της υπ' αριθ. 16793/23.9.2009 κοινής υπουργικής απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

«3.6. Σε περίπτωση που τα έργα για την εγκατάσταση ψυχαγωγικών θεματικών πάρκων υπάγονται στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων που προβλέπουν κρατική ενίσχυση και πραγματοποιούνται με βάση αυτές, τεύχος μελέτης εφικτότητας (feasibility study), η οποία περιλαμβάνει:».

Άρθρο 215

Η παράγραφος 2, η παράγραφος 3, καθώς και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 52Α' του ν. 2696/1999 (Α' 57) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Όσον αφορά στους τουριστικούς λιμένες της επικράτειας, τα μέτρα της παραγράφου 1 λαμβάνονται σύμφωνα με το περιεχόμενο μελέτης που συντάσσεται με μέριμνα του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης, η οποία συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως ισχύει, του μελετητή για τη συμμόρφωση του περιεχομένου της προς τις εκάστοτε κείμενες οικείες διατάξεις. Η μελέτη αυτή, μαζί με την υπεύθυνη δήλωση του μελετητή κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στον Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Τουρισμού, στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων του άρθρου 30 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, και στην οικεία Λιμενική Αρχή προς γνώσιν τους.

3. Αν από τη λήψη των μέτρων της παραγράφου 1 επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, στην περίπτωση των λιμένων τοπικής σημασίας της παραγράφου 1 οι μελέτες τυγχάνουν και της σύμφωνης γνώμης του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.), για την περιοχή αρμοδιότητάς του ή των Διευθύνσεων Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών για τις άλλες περιοχές της χώρας, ενώ στην περίπτωση των τουριστικών λιμένων της παραγράφου 2 στην υπεύθυνη δήλωση του μελετητή περιλαμβάνεται ειδική μνεία ότι τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει της μελέτης δεν προκαλούν οποιαδήποτε δυσλειτουργία στην παροχή των υπηρεσιών αυτών.

4. Με αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των δύο πρώτων εδαφίων της παραγράφου 1 και με την ίδια διαδικασία, καθώς και με τη μελέτη της παραγράφου 2, μπορούν να καθορίζονται, εντός των λιμένων και τουριστικών λιμένων, πεζόδρομοι ή περιοχές μόνο για την κυκλοφορία πεζών ή Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ) ή περιοχές ήπιας κυκλοφορίας.»

Άρθρο 216

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1963/1991 (Α' 138) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η άδεια ίδρυσης φαρμακείου χορηγείται, από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας της έδρας του φαρμακείου, με απόφαση του Αρμόδιου Περιφερειάρχη και κοινοποιείται στον οικείο Φαρμακευτικό Σύλλογο.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1963/1991 προστίθεται εδάφιο ε' ως εξής:

«ε) τα ανωτέρω δικαιολογητικά για την ίδρυση φαρμακείου μπορούν να υποβληθούν και ηλεκτρονικά από τον αιτούντα στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας, της έδρας του φαρμακείου. Σε περίπτωση αδυναμίας του αιτούντος να υποβάλει τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά ηλεκτρονικά, η κατάθεση των τελευταίων γίνεται ιδιοχείρως από τον αιτούντα στην Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας, της έδρας του φαρμακείου.»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1963/1991 η φράση «με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη» αντικαθίσταται ως εξής: «με απόφαση του Αρμόδιου Περιφερειάρχη».

4. Η παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 1963/1991 καταργείται.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύνανται να τροποποιούνται το παράρτημα Α' και το παράρτημα Β' του π.δ. 84/2001 (Α' 70).

Άρθρο 217

Το άρθρο 5 του ν. 5607/1932 (Α' 300) τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 5

Οι αιτήσεις για την άδεια ίδρυσης φαρμακείου υποβάλλονται ηλεκτρονικά από τον αιτούντα στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας, της έδρας του φαρμακείου. Σε περίπτωση αδυναμίας του αιτούντος να υποβάλει την αίτηση ηλεκτρονικά, η κατάθεση της τελευταίας γίνεται ιδιοχειρώς από τον αιτούντα στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας, της έδρας του φαρμακείου.

Ο αιτών φαρμακοποιός οφείλει εντός μηνός από τη υποβολή της αίτησης να υποβάλει στην Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας της έδρας του φαρμακείου, ηλεκτρονικά ή σε περίπτωση αδυναμίας του ιδιοχειρώς, τα προβλεπόμενα από το νόμο δικαιολογητικά. Σε διαφορετική περίπτωση η αίτηση παύει να έχει ισχύ.»

Άρθρο 218

1. Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1963/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη χορήγηση της κατά το άρθρο 9 του ν. 5607/1932 (Α' 300) άδειας λειτουργίας φαρμακείου, πρέπει να υποβληθούν είτε ηλεκτρονικά είτε ιδιοχειρώς, από τον αιτούντα στην Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας της έδρας του φαρμακείου μαζί με τη σχετική αίτηση για επιθεώρηση του καταστήματος, όπου θα λειτουργήσει το φαρμακείο, τα εξής δικαιολογητικά:

1) Βεβαίωση Ιδιώτη Μηχανικού σύμφωνα με την παρ. 1α του άρθρου 3 του ν. 4178/2013 (Α' 174) στην οποία να διαφαίνεται ο μοναδικός αριθμός ακινήτου που καταγράφεται στο πληροφοριακό σύστημα της ταυτότητας του κτιρίου.

Γίνονται δεκτές βεβαιώσεις που πιστοποιούν ότι δεν υπάρχουν αυθαίρετες κατασκευές. Για τους χώρους που έχουν τακτοποιηθεί για δεδομένη χρήση καταστήματος, για ορισμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας περί αυθαίρετων χρήσεων, η ισχύς της αντίστοιχης χρήσης ως καταστήματος έχει διάρκεια την οριζόμενη από την εν λόγω νομοθεσία.

2) Βεβαίωση Ιδιώτη Μηχανικού σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4178/2013 (Α' 174), στην οποία θα αποτυπώνονται τα καθαρά εμβαδά (τετραγωνικά μέτρα) των χώρων κύριας χρήσης και των λοιπών βοηθητικών χώρων (π.χ. τουαλέτας, αποθήκης, εργαστηρίου κ.λπ.) συνοδευόμενη από τα ακόλουθα:

α) Θεωρημένο Αντίγραφο της Άδειας Οικοδομής του Κτιρίου,

β) κάτοψη του Καταστήματος, το οποίο προορίζεται

για φαρμακείο, υπογεγραμμένη από Ιδιώτη Μηχανικό, στην οποία θα αποτυπώνονται τα καθαρά εμβαδά (τετραγωνικά μέτρα) των χώρων κύριας χρήσης και των λοιπών βοηθητικών χώρων, και

γ) τομή του καταστήματος, υπογεγραμμένη από Ιδιώτη Μηχανικό, όπου θα αποτυπώνεται το καθαρό ύψος του.

3) Αντίγραφο συμφωνητικού μισθώσεως από τον αιτούντα φαρμακοποιό του καταστήματος, όπου θα λειτουργήσει το φαρμακείο, ή πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο για τους ιδιοκτήτες φαρμακοποιούς.

4) Βεβαίωση της αρμόδιας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ότι το κατάστημα διαθέτει σύστημα πυρασφάλειας ή επαρκή πυροσβεστικά μέσα.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1963/1991 καταργείται.

Άρθρο 219

Η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1963/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Αρμόδιου Περιφερειάρχη της έδρας των συστεγαζόμενων φαρμακείων δύνανται να επιτραπεί η συστέγαση στο ίδιο κατάστημα περισσοτέρων του ενός (1) υπό ίδρυση φαρμακείων εφόσον χωροταξικά δεν παρακωλύεται η εξυπηρέτηση του κοινού και δεν έχει δηλωθεί στο συγκεκριμένο κατάστημα η λειτουργία νεοϊδρυόμενου φαρμακείου ή η μεταφορά φαρμακείου που ήδη λειτουργεί σε άλλη θέση. Στην περίπτωση αυτή η ολοκλήρωση της ιδρύσεως του φαρμακείου με τη λήψη άδειας λειτουργίας και η πραγματοποίηση της μεταφοράς πρέπει να γίνει σε χρονικό διάστημα εξήντα (60) ημερών, αν δε παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η δηλωθείσα ίδρυση και η μεταφορά δεν αποτελούν κώλυμα για την έγκριση της αιτούμενης συστεγάσεως. Ομοίως μπορεί να επιτραπεί η συστέγαση φαρμακείων υπό ίδρυση με λειτουργούντα φαρμακεία, καθώς και λειτουργούντων φαρμακείων μεταξύ τους.

Επίσης επιτρέπεται η συστέγαση στο ίδιο κατάστημα φαρμακαποθηκών υπό ίδρυση ή λειτουργουσών και υπό ίδρυση φαρμακαποθηκών ή και λειτουργουσών μεταξύ τους.»

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Άρθρο 220

Θέματα Υπουργείων Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας και Αιγαίου και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

1. Από την 1.1.2015 οι τομείς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α. και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Ε.Α.Π.Ι.Ε.Ν.) εντάσσονται υποχρεωτικά στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.) και διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας του και τη γενικότερη νομοθεσία, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Στην παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει, προστίθενται περιπτώσεις δ' και ε' αναριθμouμένων των περιπτώσεων δ', ε', στ' και ζ' σε στ', ζ', η' και θ' αντίστοιχα, ως εξής:

«δ) Έναν (1) εκπρόσωπο των ασφαλισμένων που προτείνεται από την ΠΟΑΞΙΑ, την ΠΟΑΣΥ, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτικού Προσωπικού Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης και την ΠΟΕΥΠΣ ή την ΕΑΠΣ.

ε) Έναν (1) εκπρόσωπο των συνταξιούχων, που προτείνεται από τη δευτεροβάθμια οργάνωση του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Ελληνικής Χωροφυλακής, την Πανελλήνια Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών Αστυνομίας Πόλεων και από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος.

Στις περιπτώσεις β', γ', δ' και ε' όπως αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 43 του ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει, προστίθενται περιπτώσεις στ' και ζ'. Οι τομείς του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α. και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Ε.Α.Π.Ι.Ε.Ν.) δύνανται, μέχρι 31.12.2014, μετά από σύμφωνη γνώμη των αντιπροσωπευτικότερων οργανώσεων των κλάδων ασφαλισμένων και μετά από εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, να μετατρέπονται αυτοδίκαια σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) υποχρεωτικής ασφάλισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002 (Α' 160), μη εφαρμόζομένων στην περίπτωση αυτή των ανωτέρω εδαφίων της παρούσας παραγράφου.»

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μέχρι την 31.10.2014, μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, καθορίζονται οι τεχνικές παράμετροι από τις οποίες θα προκύπτει συντελεστής βιωσιμότητας ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία ετησίων ελλειμμάτων σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση, για το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), τους ειδικούς Κλάδους και Λογαριασμούς των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Αεροπορίας και Ναυτικού (ΜΤΣ, ΜΤΑ, ΜΤΝ) και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους. Το αρμόδιο Διοικητικό Συμβούλιο εφαρμόζει την προσαρμογή των παροχών που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ετησίως μηδενικό έλλειμμα στα ταμεία. Μέχρι την 30ή Νοεμβρίου κάθε έτους το αρμόδιο Δ.Σ. αποφασίζει την εφαρμογή της προσαρμογής για το επόμενο οικονομικό έτος σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου και σε περίπτωση μη εφαρμογής το Διοικητικό Συμβούλιο παύεται αυτοδικαίως εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την έναρξη εκάστου έτους εφαρμογής.

3. Από 1.1.2015 σε όλους τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης και Κεντρικής Διοίκησης ή Δημοσίου ή Κράτους, που χορηγούν εφάπαξ παροχές, όπως αυτοί προσδιορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 1, περίπτωση β' και περίπτωση στ' του ν. 4270/2014 (Α' 143), συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων Βουλής, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν. 4242/2014 (Α' 50), καθώς και η υπουργική απόφαση Φ.80000/1093/26/12-2-2014 (Β' 313), όπως κάθε φορά ισχύουν. Ειδικά για τα χορηγούμενα εφάπαξ από τους λογαριασμούς των Ταμείων Στρατού, Αεροπορίας, Ναυτικού, Κλάδου Πρόνοιας Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α. και Τ.Α.Λ.Σ. η υπουργική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου ενσωματώνει ρήτρα διασφάλισης του αξιόμαχου

των Σωμάτων αυτών μετά από πρόταση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει για αιτήσεις καταβολής εφάπαξ που υποβάλλονται από την κατάθεση του παρόντος στη Βουλή. Σε περίπτωση μη εφαρμογής των οριζόμενων στα προηγούμενα εδάφια το αρμόδιο όργανο διοίκησης παύεται εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την έναρξη εκάστου έτους εφαρμογής.

Οι φορείς του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δύνανται μέχρι 31.12.2014 μετά από σύμφωνη γνώμη των αντιπροσωπευτικότερων οργανώσεων των κλάδων ασφαλισμένων και μετά από εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, να μετατρέπονται αυτοδίκαια σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) υποχρεωτικής ασφάλισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002 (Α' 160).

4. Από την 1.1.2015 τα έσοδα υπέρ φορέων-τομέων επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 22 του β.δ. 1049/1949 (Α' 195) και της περίπτωσης 15β της παρ.1 του άρθρου 150 του ν. 3655/2008 (Α' 58), καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 4, παρ. 2 περίπτωση στ' του ν. 663/1977 (Α' 215), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 παρ. 2 περ. στ' του ν. 2145/1993 (Α' 88) και τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 5 του β. δ. 22/9/1956 (Α' 209), καταργούνται.

5. Στο τέλος της υποπαραγράφου ΙΑ.2 περίπτωση 3Δ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85/2014) προστίθενται εδάφια ως ακολούθως:

«Το αρμόδιο Διοικητικό Συμβούλιο εφαρμόζει την προσαρμογή των παροχών που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ετησίως μηδενικό έλλειμμα στα ταμεία. Μέχρι την 30ή Νοεμβρίου κάθε έτους το αρμόδιο Δ.Σ. αποφασίζει την εφαρμογή της προσαρμογής για το επόμενο οικονομικό έτος και σε περίπτωση μη εφαρμογής το Διοικητικό Συμβούλιο παύεται αυτοδικαίως εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την έναρξη εκάστου έτους εφαρμογής.»

6. Οι κλάδοι και τομείς επικουρικής ασφάλισης, που δεν έχουν ενταχθεί στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), δύνανται να μετατρέπονται μέχρι 30.6.2015 μετά από σύμφωνη γνώμη των αντιπροσωπευτικότερων οργανώσεων των κλάδων ασφαλισμένων και μετά από εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εκτός Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τον ορισμό του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 549/2013 για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002, άλλως από 1.7.2015, εντάσσονται στο ΕΤΕΑ, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα τεχνικά χαρακτηριστικά της επικουρικής ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται όλα τα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας.

Για τους προαναφερόμενους τομείς και κλάδους, καθώς και για τα αναφερόμενα ταμεία και τομείς της παραγράφου 1 του παρόντος, που μετατρέπονται σε Ν.Π.Ι.Δ., το ποσοστό της εργοδοτικής εισφοράς παραμένει σταθερό ή μειώνεται, χωρίς οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση ή παροχή εγγυήσεων από τη Γενική Κυβέρνηση ή άλλες μη ανταποδοτικές πηγές, πέραν των δικών τους πόρων.

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Άρθρο 221
Κοινή υπουργική απόφαση καθορισμού τελών
περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Η παρ. 8 του άρθρου 17 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται το ύψος των ανταποδοτικών τελών της παραγράφου 3, η διαδικασία είσπραξης και απόδοσής τους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την κατηγορία και υποκατηγορία στην οποία κατατάχθηκε το έργο ή η δραστηριότητα και το συνολικό προϋπολογισμό του προτεινόμενου έργου.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Τροποποιήσεις του ν. 3213/2003
και άλλες διατάξεις

Άρθρο 222

Το άρθρο 1 του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 1
 Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων τους και των ανήλικων τέκνων τους υποβάλλουν:

- α. Ο Πρωθυπουργός.
- β. Οι Αρχηγοί των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και όσων λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.
- γ. Οι Υπουργοί, οι αναπληρωτές Υπουργοί και οι Υφυπουργοί.
- δ. Οι βουλευτές και οι ευρωβουλευτές.
- ε. Όσοι διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων της περίπτωσης β΄.
- στ. Οι γενικοί και ειδικοί γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι υπάλληλοι ή σύμβουλοι ειδικών θέσεων και οι μετακλητοί υπάλληλοι, οι οποίοι τοποθετούνται από μονομελές ή συλλογικό κυβερνητικό όργανο.
- ζ. Ο διοικητής και οι υποδιοικητές της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ) και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).
- η. Οι Γενικοί Γραμματείς των αποκεντρωμένων διοικήσεων, οι Περιφερειάρχες, οι Αντιπεριφερειάρχες, οι Πρόεδροι και τα μέλη των περιφερειακών συμβουλίων, καθώς και οι προϊστάμενοι των γενικών διευθύνσεων και διευθύνσεων των περιφερειών.
- θ. Οι Δήμαρχοι, οι Αντιδήμαρχοι, οι Πρόεδροι και τα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, των επιτροπών των Δήμων, οι Πρόεδροι και τα μέλη, των δημοτικών συμβουλίων, οι Πρόεδροι, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και τα μέ-

λη των διοικητικών συμβουλίων και οι Γενικοί Διευθυντές των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των αμιγών ή μεικτών δημοτικών επιχειρήσεων των ανωτέρω Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, καθώς και οι προϊστάμενοι των γενικών διευθύνσεων και διευθύνσεων των Δήμων.

ι. Οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι Γενικοί Διευθυντές νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών, καθώς και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

ια. Οι Πρόεδροι, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών προμηθειών και παροχής υπηρεσιών των κρατικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των ενόπλων δυνάμεων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, των δημόσιων επιχειρήσεων και των δημόσιων οργανισμών, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανά διαγωνισμό, καθώς επίσης ο Γενικός Διευθυντής και Διευθυντές της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών και οι κατέχοντες θέσεις προϊσταμένων οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου οργανικών μονάδων προμηθειών στο Δημόσιο και στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, στις δημόσιες επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμού έργων των ανωτέρω φορέων, οι οποίοι διέπονται από τις διατάξεις του ν. 1418/1984 (Α΄ 23) και του π.δ. 609/1985 (Α΄ 223), εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

ιβ. Οι Δικαστικοί και οι Εισαγγελικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ιγ. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι διευθυντές της Τράπεζας της Ελλάδος.

ιδ. Οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διευθύνοντες σύμβουλοι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη Δ.Σ. και οι γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, καθώς και επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

ιε. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στην εταιρία αυτή σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα οργανισμό της ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιστ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ελεγχόμενων από της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) ανωνύμων εταιριών και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στις εταιρίες αυτές σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό της εταιρίας ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιζ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε άλλου φορέα οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς που λειτουργεί νόμιμα στην Ελ-

λάδα και οι κατέχοντες διευθυντική θέση σε αυτόν σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό του ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

ιη. Οι ιδιοκτήτες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι πρόεδροι, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών, που κατέχουν άδεια λειτουργίας ή εν γένει έχουν την εκμετάλλευση τηλεοπτικών σταθμών, ελεύθερης λήψης ή παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, καθώς και ραδιοφωνικών σταθμών, όπως και των βασικών μετόχων αυτών.

ιθ. Οι ιδιοκτήτες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι πρόεδροι, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών, που εκμεταλλεύονται διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα ή εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας, όπως και των βασικών μετόχων αυτών.

κ. Οι δημοσιογράφοι μέλη των οικείων ενώσεων συντακτών, καθώς και όσοι παρέχουν δημοσιογραφικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις έκδοσης εντύπων και σε ραδιοτηλεοπτικά ή διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης με σύμβαση εργασίας ή έργου.

κα. Οι ιατροί Διευθυντές και Συντονιστές Διευθυντές που υπηρετούν στα νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), στα στρατιωτικά νοσοκομεία, σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία, κλινικές και εργαστήρια, καθώς και στο Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ).

κβ. Οι πρόεδροι, τα μέλη και οι προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης όλων των Ανεξάρτητων Αρχών, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων διοικητικών και ρυθμιστικών Αρχών, της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης και οι βοηθοί του.

κγ. Οι Αρχηγοί, Υπαρχηγοί, διευθυντές κλάδων του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και ο Γενικός Διευθυντής και ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

κδ. Οι αρχηγοί και οι υπαρχηγοί της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.

κε. Το αστυνομικό προσωπικό, οι συνοριακοί φύλακες, οι ειδικοί φρουροί και το πολιτικό προσωπικό που υπηρετούν στην Ελληνική Αστυνομία, καθώς και το προσωπικό του Πυροσβεστικού Σώματος.

κστ. Το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, καθώς και το πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και Αιγαίου.

κζ. Το προσωπικό της υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής.

κη. Οι Σωφρονιστικοί υπάλληλοι και οι εξωτερικοί φρουροί των καταστημάτων κράτησης.

κθ. Οι προϊστάμενοι των Δασαρχείων και των Δασονομείων.

λ. Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του Δημοσίου, οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων οποιασδήποτε Υπηρεσίας Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, καθώς και οι υπάλληλοι των φορέων αυτών που ασκούν οποιαδήποτε ελεγκτικά καθήκοντα.

λα. Οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), των Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Δ.Ε.Κ.) του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.), του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Ελέγχου και όλοι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα Τμήματα Έλεγχου των παραπάνω υπηρεσιών, καθώς και όλοι οι υπάλληλοι που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές, ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Τελωνείων, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Γενικών Θεμάτων και Τελωνειακών Διαδικασιών των Τελωνείων, όλοι οι υπάλληλοι των Τελωνείων που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Τμημάτων, καθώς και οι υπάλληλοι των Ελεγκτικών Υπηρεσιών Τελωνείων (ΕΛ.Υ.Τ.) και της Διεύθυνσης Παρακολούθησης και Ελέγχου Ανασταλτικών Καθεστώτων (ΔΙ.Π.Ε.Α.Κ.) καθώς και οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των Κτηματικών Υπηρεσιών του Δημοσίου.

λβ. Οι Προϊστάμενοι των Επιχειρησιακών Διευθύνσεων Ειδικών Υποθέσεων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Διευθύνσεων και Τμημάτων ελέγχου-δράσης αυτών, καθώς και οι υπάλληλοι –ελεγκτές που υπηρετούν στις παραπάνω υπηρεσίες.

λγ. Οι προϊστάμενοι και οι υπάλληλοι των οργανικών μονάδων δόμησης οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

λδ. Το προσωπικό της Ειδικής Γραμματείας Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, καθώς και οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή διαχειριστές των εταιριών του ιδιωτικού τομέα που μετέχουν σε τέτοιου είδους συμπράξεις.

λε. Ο Πρόεδρος και τα μέλη ΔΣ Αθλητικών Ομοσπονδιών και τα πρόσωπα που είναι μέλη Διοίκησης Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών (Α.Α.Ε.) ή Τμημάτων Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.) ή τους έχει ανατεθεί η διαχείριση Τ.Α.Α. ή είναι μέτοχοι Α.Α.Ε. με συνολικό ποσοστό μεγαλύτερο του 1% του μετοχικού της κεφαλαίου. Σε περίπτωση που το εν λόγω ποσοστό συμμετοχής ανήκει σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή εταιρία, η υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης βαρύνει τον πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτών.

λστ. Οι αξιολογημένοι διαιτητές, βοηθοί διαιτητές και παρατηρητές διαιτησίας πρωταθλημάτων επαγγελματικού αθλητισμού και όσοι μετέχουν στα αντίστοιχα όργανα ή τις επιτροπές διαιτησίας, καθώς και ο Πρόεδρος, τα μέλη της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού και οι αναπληρωτές αυτών.

λζ. Οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και Γενικοί Διευθυντές των αναφερόμενων στις περιπτώσεις ε' και στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 280 Α') όπως αυτές ισχύουν,

νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα είναι φορείς ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων έργων ή ανάθεσης και εκπόνησης μελετών δημοσίων έργων.

λη. Οι Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Τμημάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως και οι σύμφωνα με τα άρθρα 28 του π.δ. 609/1985 (Α' 223) και 15 του ν. 716/1977 (Α' 205) ασκούντες καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημοσίων έργων και μελετών δημοσίων έργων. Οι κατέχοντες αντίστοιχες θέσεις στο Δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, εφόσον κατά το νόμο ή τον οργανισμό του οικείου Υπουργείου ή του νομικού προσώπου έχουν αρμοδιότητες σχετικές με την ανάθεση δημοσίων έργων ή μελετών δημοσίων έργων ή ασκούν καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημοσίων έργων ή μελετών.

λθ. Ο Ιδιοκτήτης, οι Εταίροι, οι Βασικοί Μέτοχοι, τα εκτελεστικά μέλη οργάνου διοίκησης και τα διευθυντικά στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν τη μόνιμη κατοικία τους στην Ελλάδα και φέρουν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω ιδιότητες σε αλλοδαπές επιχειρήσεις που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, εφόσον το αντικείμενό τους υπερβαίνει τα αναφερόμενα στην περίπτωση ια' ποσά ανά περίπτωση.

λι. Τα μέλη και οι εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών, τα μέλη των οργάνων ελέγχου τα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα, τα μέλη των οργάνων αξιολόγησης και εξέτασης των επενδυτικών σχεδίων, ελέγχου επενδύσεων και εκταμίευσης των παρεχόμενων ενισχύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

μ. Οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Αλλοδαπών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

μα. Τα μέλη των Επιτροπών Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών.

μβ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινωνίας της Πληροφορίας, οι Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Διευθυντές των Επιχειρησιακών Μονάδων. Τα μέλη του Μητρώου Αξιολογητών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων και άλλοι εξωτερικοί συνεργάτες που έχουν συμμετάσχει σε αξιολογήσεις, Γνωμοδοτικές Επιτροπές και Επιτροπές Προσφυγών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων, οι Πρόεδροι και τα Μέλη Επιτροπών Αξιολόγησης Προσφυγών κάθε βαθμού, καθώς και Επιτροπών Προσφυγών έργων Δημοσίου Τομέα, οι Πρόεδροι και τα Μέλη των επιτροπών Παρακολούθησης και Παραλαβής Έργων Δημοσίου Τομέα, οι Υπεύθυνοι Έργων Δημοσίου Τομέα και Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων. Οι Προϊστάμενοι, οι αναπληρωτές Προϊστάμενοι και οι Προϊστάμενοι Μονάδων όλων των Ειδικών Υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που ασκούν καθήκοντα ή και αρμοδιότητες διαχείρισης, εφαρμογής, συντονισμού και ελέγχου, στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007 - 2013 και 2014 - 2020.

μγ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

μδ. Οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

με. Ο πρόεδρος, τα μέλη και οι υπάλληλοι της Αρχής

Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

μστ. Ο πρόεδρος και οι διαχειριστές Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) που επιχορηγούνται από το κράτος.

μζ. Το προσωπικό του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ) και του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής ή χορήγησης αδειών κάθε μορφής και οι προϊστάμενοι των παραπάνω υπηρεσιών.

μη. Κάθε άλλο πρόσωπο για το οποίο προβλέπεται υποχρέωση υποβολής δήλωσης από ειδική διάταξη νόμου.

2. Η δήλωση της παραγράφου 1 υποβάλλεται από τους υπόχρεους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση). Τα μετέπειτα έτη, η δήλωση υποβάλλεται κάθε χρόνο κατά το διάστημα της θητείας, της άσκησης της δραστηριότητας ή της διατήρησης της ιδιότητας των υπόχρεων και για ένα (1) έτος, ειδικά δε για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α' έως ε' της παραγράφου 1 για τρία (3) έτη, μετά από την απώλεια ή τη λήξη της, και το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Το μήνα Φεβρουάριο κάθε έτους διαβιβάζεται, κατά περίπτωση, στα αρμόδια όργανα ελέγχου κατάλογος των ελεγχόμενων προσώπων. Ο κατάλογος συντάσσεται από τον Πρόεδρο της Βουλής για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και από τον αρμόδιο Υπουργό, τον γενικό γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης ή το όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου για τα πρόσωπα που υπάγονται στο φορέα αυτόν ή από τον οποίο εποπτεύονται και σε κάθε άλλη περίπτωση από τα όργανα διοίκησης του οικείου φορέα. Το αρμόδιο όργανο ελέγχου μπορεί να ζητά από οποιαδήποτε υπηρεσία, φορέα ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που διαθέτει στοιχεία για πρόσωπα που υπάγονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, κατάλογο των οικείων προσώπων.

4. Αμφισβητήσεις ως προς την ιδιότητα του υπόχρεου επιλύονται με πράξη των κατά περίπτωση αρμοδίων οργάνων ελέγχου, η οποία εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου ή των οργάνων, που είναι αρμόδια να υποβάλλουν την κατά την προηγούμενη παράγραφο, του παρόντος άρθρου, κατάσταση υπόχρεων.»

Άρθρο 223

Το άρθρο 2 του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 2

Περιεχόμενο δήλωσης περιουσιακής κατάστασης

1. α. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης περιέχει, λεπτομερώς, τα υφιστάμενα κατά τις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους περιουσιακά στοιχεία στην ημεδαπή και την αλλοδαπή. Ειδικώς, η αρχική δήλωση περι-

λαμβάνει τα υφιστάμενα κατά το χρόνο υποβολής της περιουσιακά στοιχεία.

Ως περιουσιακά στοιχεία, θεωρούνται, ιδίως:

- i. Τα έσοδα, από κάθε πηγή.
- ii. Τα ακίνητα, καθώς και τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, με ακριβή προσδιορισμό τους.
- iii. Οι μετοχές ημεδαπών και αλλοδαπών εταιρειών, τα ομόλογα και ομολογίες κάθε είδους, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων κάθε είδους και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα κάθε είδους.
- iv. Οι κάθε είδους καταθέσεις σε τράπεζες, ταμειυτήρια και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τα κάθε είδους χρηματιστηριακά ή ασφαλιστικά προϊόντα και συμμετοχές σε κεφάλαια επιχειρηματικών ή επενδυτικών συμμετοχών (funds) και καταπιστεύματα (trusts).
- v. Τα πλωτά και τα εναέρια μεταφορικά μέσα, καθώς και τα κάθε χρήσης οχήματα.
- vi. Η συμμετοχή σε κάθε είδους εταιρία ή επιχείρηση.
- β. i. Σε περίπτωση απόκτησης νέου περιουσιακού στοιχείου ή επαύξησης υφιστάμενου, στη δήλωση περιλαμβάνεται, υποχρεωτικώς, το ύψος της σχετικής δαπάνης, καθώς και αναλυτική παράθεση της πηγής προέλευσης των σχετικών πόρων. Σε περίπτωση εκποίησης μνημονεύεται το εισπραχθέν τίμημα.
- ii. Στη δήλωση αναφέρονται τα προσωπικά, υπηρεσιακά και φορολογικά στοιχεία των υπόχρεων. Οι υπόχρεοι προσκομίζουν στο αρμόδιο όργανο ελέγχου αντίγραφα των οικείων παραστατικών εφόσον τους ζητηθεί.

γ. Μετά την αρχική δήλωση, στην ετήσια δήλωση τους οι υπόχρεοι δηλώνουν μόνον τις μεταβολές που επήλθαν στην περιουσιακή τους κατάσταση κατά το χρονικό διάστημα που αφορά η δήλωση.

Η δήλωση υποβάλλεται από τον υπόχρεο και υπογράφεται από τον ίδιο, για τα δικά του περιουσιακά στοιχεία, τη σύζυγό του, για τα δικά της στοιχεία, και από αμφοτέρους τους συζύγους, για τα περιουσιακά στοιχεία των ανήλικων τέκνων τους. Η δήλωση συνοδεύεται από αντίγραφο της φορολογικής δήλωσης του υπόχρεου για το προηγούμενο έτος και αντίγραφο του τελευταίου Εντύπου Ε9 που υποβλήθηκε στην αρμόδια ΔΟΥ.

δ. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να υποβάλουν στον Πρόεδρο της Επιτροπής του άρθρου 3Α αντίγραφο κάθε συμβολαιογραφικού εγγράφου, που συντάσσεται από αυτούς, με το οποίο αναλαμβάνεται η υποχρέωση ή μεταβιβάζεται από ή προς δικαστικό ή εισαγγελικό λειτουργό, σύζυγο ή τέκνο του, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, κινητό ή ακίνητο, ή δικαίωμα. Το αυτό ισχύει και για την αποδοχή κληρονομίας.

2. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης συντάσσονται σε ειδικό έντυπο, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται, για μόν τους υπόχρεους των περιπτώσεων του άρθρου 3 παράγραφος 1 περίπτωση α' με απόφαση του Προέδρου της Βουλής και για τους άλλους υπόχρεους, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με όμοιες αποφάσεις, μπορεί να ορίζεται ότι η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω ενιαίας ειδικής εφαρμογής, οπότε προσδιορίζεται ο κατά περίπτωση υπεύθυνος διαχείρισης και καθορίζεται κάθε αναγκαία προς τούτο λεπτομέρεια, οι αναγκαίες διασφαλίσεις για τα πρόσωπα και τους όρους πρόσβασης στα στοιχεία τους και τυχόν ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα.

Οι δηλώσεις υπόκεινται σε ηλεκτρονική επεξεργασία από αυτοτελή ειδική βάση δεδομένων, μετά την οποία πρέπει να προκύπτει ευκρινώς το σύνολο των περιουσια-

κών στοιχείων και η αξία τους ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, καθώς και η χρονολογία κτήσης. Για την επεξεργασία λαμβάνεται υπόψη, εφόσον είναι διαθέσιμη, η αξία κτήσης.

3. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων των περιπτώσεων α' έως ε' του άρθρου 1 παράγραφος 1, καθώς και των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών και των Δημάρχων, υπόκεινται σε δημοσιοποίηση στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 3Α, ο οποίος καθορίζει το αντικείμενο της δημοσιοποίησης και ιδίως τη μορφή, τον τύπο, τα προς δημοσίευση συγκεντρωτικά ή μη στοιχεία, τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Από τη δημοσιοποίηση εξαιρούνται σε κάθε περίπτωση εκείνα τα στοιχεία που είναι ικανά να προκαλέσουν βλάβη στη ζωή ή την περιουσία του δηλούντος και της οικογένειάς του (όπως διεύθυνση κατοικίας, αριθμοί κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων, φορολογικά στοιχεία κ.λπ.). Η δημοσίευση των δημοσιοποιούμενων στοιχείων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το περιεχόμενό τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Κάθε παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται πέραν της προβλεπόμενης ποινής φυλάκισης από το άρθρο 7 παράγραφος 2 και με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 100.000 ευρώ.

4. Ελλείψεις ή ανακρίβειες της δήλωσης μπορούν να συμπληρωθούν από τον υπόχρεο αυθορμήτως προ της έναρξης ελέγχου της δήλωσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου.»

Άρθρο 224

Το άρθρο 3 του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3

Όργανα και διαδικασία ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης

1. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 υποβάλλονται και ελέγχονται ως ακολούθως:

α) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και κδ', κζ', λα' έως και μγ', με', μστ' και μζ' στην Επιτροπή του άρθρου 3Α,

β) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις λ' και μδ' στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης,

γ) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις κε', κη' και κθ' στον εποπτεύοντα την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας εισαγγελικό λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, ο οποίος επικουρείται προς τούτο από την οικεία υπηρεσία,

δ) των προσώπων που αναφέρονται στην περίπτωση στ' σε εισαγγελικό λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Πειραιά, ο οποίος ορίζεται από τον Προϊστάμενο της οικείας Εισαγγελίας, και επικουρείται προς τούτο από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής.

2. Ο έλεγχος της αρχικής δήλωσης αφορά στη διαπίστωση του αληθούς περιεχομένου για τα υφιστάμενα κατά το χρόνο υποβολής της περιουσιακά στοιχεία. Για τα μετέπειτα έτη ο έλεγχος, πέραν της διαπίστωσης του αληθούς περιεχομένου της δήλωσης, περιλαμβάνει, σε

κάθε περίπτωση, τη διακρίβωση, εάν η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων ή η επαύξηση υφιστάμενων, δικαιολογείται από το ύψος των πάσης φύσεως εσόδων, σε συνδυασμό με τις δαπάνες διαβίωσης των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων. Η δήλωση δεν θεωρείται ανακριβής ή ελλιπής σε περίπτωση επουσιώδους ανακρίβειας ή έλλειψης ή εφόσον, ύστερα από πρόσκληση του οργάνου ελέγχου, αποδεικνύεται η νομιμότητα της πηγής προέλευσης του ανακριβώς δηλωθέντος στοιχείου.

3. Σε περιπτώσεις δειγματοληπτικού ή στοχευμένου ελέγχου, το αρμόδιο όργανο ελέγχου λαμβάνει υπόψη του και τεχνικές ανάλυσης επικινδυνότητας με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων. Το όργανο ελέγχου μπορεί να καταρτίζει πρόγραμμα συνοπτικών ή/ και ειδικών - θεματικών ελέγχων, δίχως να θίγεται η δυνατότητα επέκτασής τους σε τακτικούς (κατά την παράγραφο 2 εδάφια α' και β' εφόσον συντρέξει προς τούτο περίπτωση).

4. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το όργανο ελέγχου μπορεί να καλεί τους ελεγχόμενους για να δώσουν διευκρινίσεις ή να προσκομίσουν συμπληρωματικά παραστατικά στοιχεία, εντός προθεσμίας, η οποία μπορεί να παραταθεί.

5. Τα αναφερόμενα στο άρθρο 5 του ν. 3691/2008 πρόσωπα έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν αμελλητί τα αρμόδια όργανα ελέγχου της παραγράφου 1, όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί οποιαδήποτε παράβαση των υποχρεώσεων των ελεγχόμενων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο ή τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπουργικές αποφάσεις.

Άρθρο 225

Μετά το άρθρο 3 του ν. 3213/2003 προστίθεται άρθρο 3Α ως ακολούθως:

«Άρθρο 3Α Επιτροπή Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

1. Ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των αναφερομένων στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 προσώπων ανατίθεται σε επιτροπή ελέγχου, η οποία ενεργεί ως ειδικό όργανο. Η Επιτροπή είναι ανεξάρτητη, διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και αποτελείται από επτά (7) μέλη με ισάριθμους αναπληρωτές. Η έδρα της καθορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

2. Η Επιτροπή συγκροτείται από:

α) Αντιπρόεδρο της Βουλής, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής,

β) τον Δ' Αντιπρόεδρο της Βουλής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του, εκ των Ε', ΣΤ' και Ζ' Αντιπροέδρων, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής,

γ) Αρεοπαγίτη ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του, και

δ) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση των Ανωτάτων Δικαστικών Συμβουλίων των οικείων δικαστηρίων μετά από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

ε) Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Διοικητή της, μετά από ερώτημα του Προέδρου της Βουλής.

στ) Τον Πρόεδρο της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του.

ζ) Τον Πρόεδρο της Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του.

Οι δικαστές τακτικά μέλη της Επιτροπής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και απολαμβάνουν, μαζί με τα υπόλοιπα μέλη, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος που υπηρετεί στην υπηρεσία της παραγράφου 4 με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής.

Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η αποζημίωση των μελών που δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθώς και του Γραμματέα της Επιτροπής, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το όριο που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4024/ 2011 (Α' 226). Οι πιστώσεις για τη λειτουργία της Επιτροπής και της υπηρεσίας της παραγράφου 4 εγγράφονται στον προϋπολογισμό της Βουλής υπό ίδιο φορέα. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο κύριος διατάκτης των οικείων δαπανών. Θέματα οικονομικής διαχείρισης ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό οικονομικής διαχείρισης που καταρτίζεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής.

3. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής. Οι δικαστές μέλη της Επιτροπής ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών, που δύναται να ανανεωθεί έως δύο (2) ακόμη έτη. Κατά την πρώτη εφαρμογή, ο Αρεοπαγίτης τακτικό μέλος και ο αναπληρωτής του ορίζονται για θητεία τριών (3) ετών. Ο Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος ορίζεται για θητεία τεσσάρων (4) ετών. Σε περίπτωση γενικών βουλευτικών εκλογών, η Επιτροπή ανασυγκροτείται ως προς τα κοινοβουλευτικά μέλη εντός μηνός από την εκλογή του Προεδρείου της νέας Βουλής. Τυχόν προαγωγή των δικαστών μελών δεν επηρεάζει τη συμμετοχή τους. Σε περίπτωση κενώσεως θέσης τακτικού μέλους, ο αναπληρωτής ασκεί τα καθήκοντα του τακτικού μέλους έως τον ορισμό νέου τακτικού μέλους.

4. Την Επιτροπή υποστηρίζει ειδική υπηρεσία επιπέδου διεύθυνσης υπαγόμενη στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής καθορίζεται η διάρθρωσή της και το επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που το στελεχώνει, οι θέσεις, ο αριθμός και οι αρμοδιότητες. Οι θέσεις τους πληρούνται και με αποσπάσεις από το δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και την Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίες διενεργούνται, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4024/ 2011, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής και, στην τελευταία περίπτωση, του Διοικητή της Τραπεζής. Η διάρκεια της απόσπασης είναι τριετής, μπορεί να ανανεώνεται για ισάριθμα χρονικά διαστήματα, και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία προέλευσης του υπαλλήλου. Οι υπηρετούντες λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών και ε-

πιδομάτων της οργανικής τους θέσης που δεν συνδέονται άμεσα με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους.

5. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά στην οργάνωση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και της ειδικής υπηρεσίας.»

Άρθρο 226

Μετά το άρθρο 3Α του ν. 3213/2003 προστίθεται άρθρο 3Β, ως ακολούθως:

«Άρθρο 3Β Λειτουργία της Επιτροπής

1. Στο πλαίσιο του ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, η Επιτροπή του άρθρου 3Α μπορεί να ζητά από τα υπόχρεα πρόσωπα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων της, στις οποίες περιλαμβάνονται και ομαδοποιημένες πληροφορίες που αφορούν ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών ή δραστηριοτήτων φυσικών ή νομικών προσώπων ή οντοτήτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τις κρατικές χρηματοδοτήσεις τους, τις ιδιωτικές και τις παντός είδους εισφορές ή προσφορές. Η Επιτροπή αξιολογεί και διερευνά τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέχονται σε αυτήν σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων, τις ανακρίβειες ή ελλείψεις αυτών. Η Επιτροπή έχει πρόσβαση σε κάθε μορφή αρχείο δημόσιας αρχής, υπηρεσίας ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, καθώς και στο σύστημα «Τειρεσίας» και μπορεί να ζητά, στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών, τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων κάθε είδους από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής, υποχρεωμένων όλων στην άμεση παροχή των ανωτέρω στοιχείων, ενημερώνουν δε τις αρμόδιες αρχές για περιπτώσεις ελλείψεων συνεργασίας ή μη συμμόρφωσής τους προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο. Έναντι της Επιτροπής δεν ισχύει, κατά τη διάρκεια των ελέγχων και ερευνών της, οποιοδήποτε τραπεζικό, χρηματιστηριακό, φορολογικό ή επαγγελματικό απόρρητο, με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Σε κάθε περίπτωση και εφόσον κρίνεται αναγκαίο, η Επιτροπή συνεπικουρείται στο έργο της από επίκουρο Εισαγγελέα Διαφθοράς του ν. 4139/2013, τον οποίο προτείνει ο Εισαγγελέας Διαφθοράς μετά από αίτημα της Επιτροπής.

2. Η Επιτροπή ελέγχει όλες τις δηλώσεις των προσώπων των κατηγοριών α' έως και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των περιφερειαρχών και των δημάρχων των πόλεων άνω των 50.000 κατοίκων και διενεργεί δειγματοληπτικούς ή στοχευμένους ελέγχους για τις υπόλοιπες κατηγορίες της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 3. Κατά την επιλογή του δείγματος, η Επιτροπή μπορεί να αποδίδει προτεραιότητα σε ειδικότερες υποκατηγορίες προσώπων με βάση τεχνικές ανάλυσης επικινδυνότητας.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξε-

ων σε ορκωτούς ελεγκτές και ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα στοιχεία των δηλώσεων και των αντίστοιχων δικαιολογητικών και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της. Προς τον ίδιο σκοπό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά τη συνδρομή οποιασδήποτε δημόσιας ελεγκτικής αρχής προσδιορίζοντας το αντικείμενό της.

4. Με το πέρας κάθε ελέγχου, η Επιτροπή αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να διαβιβαστεί με αιτιολογημένο και εμπειστατωμένο πόρισμά της στον αρμόδιο Εισαγγελέα, εφόσον τα στοιχεία κρίνονται βάσιμα και επαρκή. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και εφόσον κρίνεται ανάγκη διερεύνησης επί θεμάτων φορολογικής ή άλλης αρχής ή υπηρεσίας, το πόρισμα αποστέλλεται και σε αυτές. Σε περίπτωση υποθέσεως που τέθηκε στο αρχείο, αυτή δύναται να ανασυρθεί μόνο όταν γίνεται επίκληση ή αναφαίνονται νέα πραγματικά στοιχεία που δικαιολογούν την επανεξέταση ή καθίσταται αναγκαίος ο συσχετισμός της υποθέσεως με άλλη έρευνα της Επιτροπής.

5. Η διαδικασία ελέγχου είναι εμπιστευτική. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ο Πρόεδρος, τα Μέλη, το προσωπικό της Επιτροπής, καθώς και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 έχουν υποχρέωση να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας και να απέχουν από την εξέταση υποθέσεων για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων ή στις οποίες εμπλέκονται πρόσωπα συγγενικά ή οικεία. Έχουν καθήκον να τηρούν εχεμύθεια για πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά από την αποχώρησή τους από την Επιτροπή ή την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσον αφορά τα πρόσωπα της παραγράφου 3. Οι παραβαίνοντες το ανωτέρω καθήκον εχεμύθειας τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

6. Όποιος παρεμποδίζει, με οποιονδήποτε τρόπο, το ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

7. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στο αντικείμενο, στη διαδικασία ελέγχου, καθώς επίσης στην οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής για την εξέλεξη των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των ανωτέρω προσώπων.»

Άρθρο 227

Το άρθρο 6 του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 6

Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης

1. Υπόχρεος σε δήλωση που παραλείπει να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή δήλωση τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος τελεί το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού

στοιχείου που απέκτησε επωφελούμενος της ιδιότητάς του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

2. Ο υπαίτιος του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, αν η συνολική αξία της αποκρυπτόμενης περιουσίας του ιδίου και των λοιπών προσώπων για τα οποία αυτός οφείλει να υποβάλει δήλωση υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων (300.000) χιλιάδων ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης.

3. Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες.

4. Τρίτος ο οποίος εν γνώσει του συμπράττει στην υποβολή ανακριβούς δήλωσης και ιδίως στην παράλειψη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή.

5. Τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων του άρθρου 5 του ν. 3691/2008 που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.»

Άρθρο 228

Το άρθρο 12 του ν. 3213/2003 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 12 Καταλογισμός

Σε βάρος του ελεγχόμενου καταλογίζεται χρηματικό ποσό μέχρι της αξίας περιουσιακού αποκτήματος, το οποίο απέκτησε ο ίδιος, ο/η σύζυγός του ή το ανήλικο τέκνο του, εφόσον η προέλευση του περιουσιακού οφέλους δεν δικαιολογείται. Ο καταλογισμός γίνεται υπέρ του Δημοσίου από το αρμόδιο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Ο καταλογισμός αποκλείεται εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9.»

Άρθρο 229

Δήλωση οικονομικών συμφερόντων

1. Οι υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης κατά το ν. 3213/2003, εκτός από την ετήσια δήλωση, υποβάλουν, στην ίδια προθεσμία, δήλωση οικονομικών συμφερόντων των ιδίων και των συζύγων τους, η οποία περιλαμβάνει:

- α) τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες,
- β) τη συμμετοχή τους στη διοίκηση πάσης φύσεως νομικών προσώπων και εταιριών, ενώσεων προσώπων και μη κυβερνητικών οργανώσεων,
- γ) οποιαδήποτε αμειβόμενη τακτική δραστηριότητα που αναλαμβάνουν παράλληλα, με την άσκηση των καθηκόντων τους είτε ως υπάλληλοι είτε ως αυτοαπασχολούμενοι,

δ) οποιαδήποτε αμειβόμενη περιστασιακή δραστηριότητα (περιλαμβανομένων της συγγραφικής δραστηριότητας, του διδακτικού έργου ή της παροχής συμβουλών) που αναλαμβάνουν παράλληλα με την άσκηση των καθηκόντων τους, εάν η συνολική αμοιβή υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ανά ημερολογιακό έτος,

ε) τη συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, όταν αυτή η συμμετοχή ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στη δημόσια πολιτική ή όταν δίνει στον υπόχρεο τη δυνατότητα σημαντικής επιρροής επί υποθέσεων της εν λόγω εταιρείας ή σύμπραξης,

στ) για την περίπτωση προσώπων που υπηρετούν σε αιρετή δημόσια θέση, οποιαδήποτε οικονομική υποστήριξη από τρίτους, σε προσωπικό ή σε υλικούς πόρους, που χορηγείται σε συνάρτηση με τη δημόσια δραστηριότητά τους, με ένδειξη της ταυτότητας των τρίτων αυτών, εάν η συνολική αξία υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

ζ) οποιαδήποτε συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα που προκάλεσαν άμεση ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τα καθήκοντά τους. Ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται η περίπτωση κατά την οποία υπόχρεος έχει προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να επηρεάσει αθέμιτα την εκτέλεση των καθηκόντων του. Σύγκρουση συμφερόντων δεν υπάρχει στην περίπτωση που ο υπόχρεος αντλεί κάποιο όφελος μόνο ως μέλος του γενικότερου κοινού ή μίας ευρύτερης κατηγορίας ατόμων.

2. Η δήλωση περιλαμβάνει τα συμφέροντα και δραστηριότητες των ανωτέρω περιπτώσεων που αφορούν στο προηγούμενο της υποβολής οικονομικό έτος. Η δήλωση υπογράφεται χωριστά από τον υπόχρεο ή τη σύζυγο για τα στοιχεία εκάστου.

3. Η δήλωση συντάσσεται σε ειδικό έντυπο, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3213/2003.

4. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται κατά το νόμο δημοσιοποίηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, μπορεί, υπό τους ίδιους όρους, να δημοσιοποιηθούν και στοιχεία των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων.

Άρθρο 230

Μεταβατικές διατάξεις

1. Κάθε διάταξη νόμου που αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 222 έως και 229 του νόμου αυτού καταργείται.

2. Ισχύουσες διατάξεις νόμου που περιέχουν παραπομπή σε κατηγορίες υπόχρεων προσώπων του άρθρου 222 δεν θίγονται και θεωρείται ότι η οικεία παραπομπή αφορά στην αντίστοιχη κατηγορία προσώπων, όπως αυτή αναριθμείται με τον παρόντα νόμο.

3. Το άρθρο 1 του ν. 4065/2012, όπως ισχύει, δεν θίγεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 231

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4249/2014 (Α' 73) και άλλες διατάξεις

1. Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν.4249/2014, μετά τη λέξη ιεραρχία προστίθενται οι λέξεις «αντίστοιχη της στρατιωτικής».

2. Ο τίτλος του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' και το άρθρο 15 του ίδιου ως άνω νόμου αντικαθίστανται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 15
Γενική διάρθρωση, έδρα, αποστολή

1. Η Ελληνική Αστυνομία συγκροτείται από κεντρικές και περιφερειακές Υπηρεσίες.

2. Κεντρικές Υπηρεσίες είναι:

α. το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας,

β. οι κατωτέρω Υπηρεσίες, οι οποίες έχουν διοικητική αυτοτέλεια και υπάγονται διοικητικά στο Αρχηγείο:

αα. οι Διευθύνσεις Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών, Εσωτερικών Υποθέσεων, Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας και Εγκληματολογικών Ερευνών, οι οποίες εποπτεύονται και ελέγχονται από τον Αρχηγό,

ββ. η Γενική Διεύθυνση Προστασίας Επισήμων και Ευπαθών Στόχων, η Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας και η Διεύθυνση Ειδικών Αστυνομικών Δυνάμεων, οι οποίες εποπτεύονται και ελέγχονται από τον Υπαρχηγό,

γγ. οι Διευθύνσεις Υγειονομικού και Οικονομικής Επιθεώρησης, οι οποίες εποπτεύονται και ελέγχονται από τον Προϊστάμενο Επιτελείου,

δδ. η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, η οποία εποπτεύεται και ελέγχεται από τον Προϊστάμενο του Κλάδου Ασφάλειας.

3. Περιφερειακές Υπηρεσίες είναι η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής, η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, οι Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις και οι Υπηρεσίες που υπάγονται σε αυτές. Οι Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Αττικής και Θεσσαλονίκης και οι Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις υπάγονται απευθείας στο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας και εποπτεύονται, κατευθύνονται, συντονίζονται και ελέγχονται από τους Γενικούς Επιθεωρητές Αστυνομίας Βορείου Ελλάδος και Νοτίου Ελλάδος, κατά τομέα ευθύνης.

4. Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας εδρεύει στην πρωτεύουσα του Κράτους και αποτελεί την ανώτατη επιτελική Υπηρεσία με την οποία ο Αρχηγός ασκεί τη διοίκηση του Σώματος και παράλληλα την προϊσταμένη αρχή των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών που συγκροτούν την Ελληνική Αστυνομία. Το έργο του Αρχηγείου συνίσταται στη μέριμνα για την εκπλήρωση της αποστολής του Σώματος στο πλαίσιο της πολιτικής κατεύθυνσης του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και προς το σκοπό αυτόν προγραμματίζει, σχεδιάζει, παρακολουθεί, κατευθύνει και ελέγχει τη δράση των Υπηρεσιών του και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

5. Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας αποτελεί ενιαία αυτοτελή Υπηρεσία και διαρθρώνεται στους εξής Κλάδους:

α. Κλάδο Τάξης,

β. Κλάδο Ασφάλειας,

γ. Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων,

δ. Κλάδο Διοικητικής Υποστήριξης και Ανθρώπινου Δυναμικού,

ε. Κλάδο Οικονομικοτεχνικής Υποστήριξης και Πληροφορικής.

6. Στο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας λειτουργούν επίσης:

α. Το Επιτελικό Γραφείο Αρχηγού (Ε.Γ.Α.).

β. Το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.).

γ. Τα Γραφεία του Υπαρχηγού, του Προϊσταμένου Επιτελείου και των Γενικών Επιθεωρητών Αστυνομίας.

7. Η διάρθρωση των Κλάδων του Αρχηγείου σε Διευθύνσεις και των Διευθύνσεων σε Τμήματα, καθώς επίσης η διάρθρωση των λοιπών Υπηρεσιών του Αρχηγείου, των αυτοτελών κεντρικών Υπηρεσιών και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του παρόντος άρθρου ρυθμίζονται με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 39 του παρόντος νόμου. Με διατάξεις του ίδιου προεδρικού διατάγματος ρυθμίζονται και τα θέματα έδρας, αντιστοιχίας, καθορισμού επιμέρους αρμοδιοτήτων Υπηρεσιών και οργάνων και γενικά όλα τα συναφή με την οργάνωση και τη λειτουργία των Υπηρεσιών αυτών ζητήματα.»

3. Μετά την παρ. 4 του άρθρου 22 του ίδιου νόμου, προστίθενται παράγραφοι 5 και 6 ως εξής.

«5. Ο εισαγγελικός λειτουργός της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2265/1994 (Α΄ 209), όπως η παράγραφος αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει, εποπτεύει και το έργο της Διεύθυνσης Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της που σχετίζονται με τη συλλογή, επεξεργασία και αξιοποίηση πληροφοριών και στοιχείων.

6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τη διάρκεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης που ενεργείται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών και Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας εφαρμόζονται, αναλογικά, οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2713/1999 (Α΄ 89), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και του άρθρου 3 του ν. 2225/1994 (Α΄ 121). Για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου όπου στο άρθρο 6 του ν. 2713/1999 αναφέρεται ο εισαγγελικός λειτουργός του άρθρου 3 του νόμου αυτού, νοείται ο εισαγγελικός λειτουργός της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου.»

4. Το άρθρο 30 του ίδιου νόμου αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30

Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Αττικής και Θεσσαλονίκης και Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις

1. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες που υπάγονται απευθείας στο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας είναι:

α. Η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής (Γ.Α.Δ.Α.).

β. Η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης (Γ.Α.Δ.Θ.).

γ. Οι Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις (Γ.Ε.Π.Α.Δ.) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Βορείου Αιγαίου, οι οποίες με τη Γ.Α.Δ.Θ. συνθέτουν, ως προς τη χωροταξική τους διάταξη, τον «Τομέα Βορείου Ελλάδος» και εποπτεύονται, συντονίζονται και ελέγχονται από τον Γενικό Επιθεωρητή Αστυνομίας Βορείου Ελλάδος.

δ. Οι Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις (Γ.Ε.Π.Α.Δ.) Στερεάς Ελλάδος, Δυτικής Ελλάδος, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης, οι οποίες μαζί με τη Γ.Α.Δ.Α. συνθέτουν, ως προς τη χωρο-

ταξική τους διάταξη, τον «Τομέα Νοτίου Ελλάδος» και εποπτεύονται, συντονίζονται και ελέγχονται από τον Γενικό Επιθεωρητή Αστυνομίας Νοτίου Ελλάδος.

2. Οι ανωτέρω Υπηρεσίες έχουν ως αποστολή, μέσα στα όρια της τοπικής τους δικαιοδοσίας, την άσκηση του συνόλου των αστυνομικών αρμοδιοτήτων, όπως αυτές καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

3. Οι Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Αττικής και Θεσσαλονίκης εδρεύουν, αντίστοιχα, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη και συγκροτούνται από την επιτελική τους Υπηρεσία και τις Διευθύνσεις που υπάγονται σε αυτές. Ομοίως, οι Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις συγκροτούνται από την επιτελική τους Υπηρεσία και τις Διευθύνσεις Αστυνομίας Νομών της περιφέρειάς τους. Οι Διευθύνσεις Αστυνομίας Νομών υπάγονται στις Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις και ασκούν μέσα στα όρια της εδαφικής τους δικαιοδοσίας το σύνολο των αστυνομικών αρμοδιοτήτων. Οι Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις και οι Διευθύνσεις Αστυνομίας Νομών εδρεύουν όπου και οι αντίστοιχες Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Περιφέρειας και οι Αστυνομικές Διευθύνσεις Νομών που λειτουργούσαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Στις Περιφερειακές Υπηρεσίες της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, προς το σκοπό αποτελεσματικότερης εκπλήρωσης της αποστολής τους και αντιμετώπισης σοβαρών ή έκτακτων γεγονότων ή καταστάσεων δύναται, με διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας κατόπιν σχετικής εισήγησης των Γενικών Επιθεωρητών Αστυνομίας, να συγκροτούνται Ειδικές Επιχειρησιακές Ομάδες, Αστυνομικές Μονάδες και Κλιμάκια Υπηρεσιών, όπως Κινητές Αστυνομικές Μονάδες (Κ.Α.Μ.), Ομάδες Πρόληψης και Καταστολής του Εγκλήματος (Ο.Π.Κ.Ε.), Ομάδες Δίκυκλης Αστυνόμευσης (Δι.ΑΣ.), Ομάδες Ελέγχου και Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων (Ο.Ε.Π.Τ.Α.), Ομάδες Ειδικών Δράσεων (Ο.Ε.Δ.), Ειδικές Ομάδες Δίωξης Παράνομης Μετανάστευσης και Κλιμάκια Υπηρεσιών. Ειδικότερα ζητήματα, που αφορούν στη σύνθεση, την εκπαίδευση, τον εξοπλισμό, την υπαγωγή, την επιχειρησιακή δράση και την εν γένει λειτουργία των Ομάδων, Μονάδων και Κλιμακίων αυτών ρυθμίζονται στο πλαίσιο της διαταγής του προηγούμενου εδαφίου.

5. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου Υπηρεσίες, η επιμέρους διάρθρωση και οι αρμοδιότητές τους καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 39 του παρόντος νόμου. Με διατάξεις του ίδιου προεδρικού διατάγματος ρυθμίζονται και τα συναφή με την οργάνωση και τη λειτουργία των Υπηρεσιών αυτών ζητήματα.»

5. Το άρθρο 35 του ίδιου νόμου αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

Συντονισμός Υπηρεσιών, βαθμοί διοικούντων

1. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας ασκεί τη διοίκηση του Σώματος και κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη λειτουργία και τη δράση των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Στο πλαίσιο αυτό, σε σοβαρές περιπτώσεις και κατόπιν σχετικής εισήγησης των Γενικών Επιθεωρητών Αστυνομίας, δύναται να διατάσσει την επιχειρησιακή δρα-

στηριοποίηση οποιασδήποτε Υπηρεσίας του Σώματος και σε περιοχές εκτός της τοπικής τους αρμοδιότητας.

2. Ο Υπαρχηγός είναι άμεσος βοηθός του Αρχηγού, τον οποίο συνδράμει στην εκτέλεση των καθηκόντων του και εποπτεύει, συντονίζει, κατευθύνει και ελέγχει τις αυτοτελείς κεντρικές Υπηρεσίες αρμοδιότητάς του.

3. Ο Προϊστάμενος Επιτελείου βοηθά τον Αρχηγό και τον Υπαρχηγό του Σώματος στην εκπλήρωση της αποστολής τους, προΐσταται του Επιτελείου και εποπτεύει, συντονίζει, καθοδηγεί και ελέγχει τους Κλάδους του Επιτελείου και τις αυτοτελείς Διευθύνσεις των άρθρων 28 και 29 του παρόντος νόμου.

4. Οι Γενικοί Επιθεωρητές Αστυνομίας Βορείου και Νοτίου Ελλάδος βοηθούν τον Αρχηγό και τον Υπαρχηγό του Σώματος στην εκτέλεση των καθηκόντων τους και εποπτεύουν, κατευθύνουν, συντονίζουν και ελέγχουν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τις περιφερειακές Υπηρεσίες των Τομέων Βορείου Ελλάδος και Νοτίου Ελλάδος, όπως οι τομείς αυτοί ορίζονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 30 του παρόντος νόμου.

5. Οι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές Αττικής και Θεσσαλονίκης, οι Γενικοί Περιφερειακοί Αστυνομικοί Διευθυντές, οι διευθυντές ή προϊστάμενοι των αυτοτελών ή μη κεντρικών Υπηρεσιών και οι διευθυντές, διοικητές ή προϊστάμενοι των περιφερειακών Υπηρεσιών του Σώματος διευθύνουν, διοικούν ή προϊστανται των Υπηρεσιών τους, συντονίζοντας και ελέγχοντας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους το έργο των υφισταμένων τους Υπηρεσιών και του προσωπικού τους προς το σκοπό αποτελεσματικής εκπλήρωσης της αποστολής τους.

6. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας φέρει το βαθμό του Αντιστράτηγου Αστυνομίας. Τον ίδιο βαθμό φέρουν ο Υπαρχηγός, ο Προϊστάμενος Επιτελείου και οι Γενικοί Επιθεωρητές Αστυνομίας. Ο Υπαρχηγός είναι ο αρχαιότερος μετά τον Αρχηγό Αντιστράτηγος Αστυνομίας.

7. Οι Προϊστάμενοι των Κλάδων του Επιτελείου, οι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές Αττικής και Θεσσαλονίκης και ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Προστασίας Επισήμων και Ευπαθών Στόχων φέρουν το βαθμό του Υποστράτηγου Αστυνομίας. Τον ίδιο βαθμό φέρουν οι μέχρι δύο τον αριθμό ανώτατοι αξιωματικοί, οι οποίοι τοποθετούνται ως βοηθοί του Προϊστάμενου Επιτελείου και είναι αρχαιότεροι των Προϊσταμένων των Κλάδων του Επιτελείου.

8. Οι Γενικοί Περιφερειακοί Αστυνομικοί Διευθυντές, οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Ασφάλειας Αττικής και Θεσσαλονίκης, οι Διευθυντές της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας και της Διεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, καθώς και ο υγειονομικός αξιωματικός που τοποθετείται Διευθυντής της Διεύθυνσης Υγειονομικού, φέρουν το βαθμό του Υποστράτηγου ή του Ταξίαρχου Αστυνομίας.

9. Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων των Κλάδων και οι Διευθυντές των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών επιπέδου Διεύθυνσης φέρουν το βαθμό του Ταξίαρχου Αστυνομίας ή του Αστυνομικού Διευθυντή. Επίσης, το βαθμό του Ταξίαρχου Αστυνομίας ή του Αστυνομικού Διευθυντή φέρουν και οι αξιωματικοί που τοποθετούνται ως βοηθοί των Γενικών Αστυνομικών Διευθυντών Αττικής και Θεσσαλονίκης, των Γενικών Περιφερειακών Αστυνομικών Διευθυντών και των Διευθυντών των Διευθύνσεων Ασφάλειας Αττικής και Θεσσαλονίκης. Σε καθέ-

ναν από τους μέχρι τρεις τον αριθμό βοηθούς των Γενικών Περιφερειακών Αστυνομικών Διευθυντών ανατίθενται, αντιστοίχως, καθήκοντα συντονισμού, εποπτείας και ελέγχου των Υπηρεσιών της οικείας Γενικής Περιφερειακής Αστυνομικής Διεύθυνσης σε θέματα τάξης, ασφάλειας ή αλλοδαπών και προστασίας συνόρων. Ως βοηθοί των Διευθυντών των Διευθύνσεων Αστυνομίας Νομών τοποθετούνται αξιωματικοί με το βαθμό του Αστυνομικού Διευθυντή ή Αστυνομικού Υποδιευθυντή.

10. Διευθυντές, Προϊστάμενοι ή Τμηματάρχες, κατά περίπτωση, των αυτοτελών ή μη Υπηρεσιών επιπέδου Υποδιεύθυνσης, καθώς και Τμηματάρχες των Τμημάτων των Διευθύνσεων των Κλάδων του Επιτελείου τοποθετούνται Αστυνομικοί Διευθυντές ή Αστυνομικοί Υποδιευθυντές ή Αστυνομικοί Α΄.

11. Διοικητές ή Προϊστάμενοι τον Κεντρικών και Περιφερειακών, αυτοτελών ή μη, Υπηρεσιών επιπέδου Τμήματος τοποθετούνται Αστυνομικοί Υποδιευθυντές ή Αστυνομικοί Α΄ ή Αστυνομικοί Β΄ ή Υπαστυνόμοι Α΄ και Β΄. Διοικητές των Υπηρεσιών επιπέδου Αστυνομικού Σταθμού τοποθετούνται Υπαστυνόμοι Α΄ και Β΄ ή Ανθυπαστυνόμοι - Αρχιφύλακες.

12. Διευθυντές των Διευθύνσεων Επικοινωνίας και Πολιτικού Προσωπικού τοποθετούνται πολιτικοί υπάλληλοι που έχουν τις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις προϋποθέσεις. Στη Διεύθυνση Τεχνικών Εφαρμογών μπορεί να τοποθετείται Διευθυντής και πολιτικός υπάλληλος. Σε θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων κεντρικών και περιφερειακών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας τοποθετούνται και πολιτικοί υπάλληλοι των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό.

13. Οι ανώτατοι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας τοποθετούνται με απόφαση του Αρχηγού του Σώματος. Η τοποθέτηση των ομοιόβαθμων Προϊσταμένου Επιτελείου και Γενικών Επιθεωρητών Αστυνομίας πραγματοποιείται ανεξαρτήτως της σειράς αρχαιότητάς τους.»

6. Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 36 του ίδιου νόμου καταργούνται και οι παράγραφοι 6 και 7 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε παραγράφους 3 και 4, αντιστοίχως. Στους στίχους 5 και 3 των παραγράφων 3 και 4 όπως οι παράγραφοι αυτοί αναριθμούνται με το προηγούμενο εδάφιο, μετά τη λέξη «Κλάδων» διαγράφεται η λέξη «και».

7. Όπου στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου αναφέρονται ως μέλη της Επιτροπής Περιφερειακής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ε.Π.Σ.Α.) ο Περιφερειακός Αστυνομικός Διευθυντής και ο Περιφερειακός Διευθυντής Ασφάλειας, νοείται εφεξής ο οικείος Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής ή Γ΄ ενικός Περιφερειακός Αστυνομικός Διευθυντής.

8. Οι παράγραφοι 1 και 7 του άρθρου 13 του ν. 2800/2000 (Α΄ 41), όπως οι παράγραφοι αυτές αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4249/2014, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στο Επιτελικό Γραφείο του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας συνιστάται και λειτουργεί Συμβούλιο Επιτελικού Σχεδιασμού και Διαχείρισης Κρίσεων, το οποίο συγκροτείται από τους:

- α. Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας,
- β. Υπαρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας,
- γ. Προϊστάμενο Επιτελείου,
- δ. Γενικούς Επιθεωρητές Αστυνομίας και
- ε. Προϊστάμενους των Κλάδων του Επιτελείου, ως μέλη.»

«7. Το Συμβούλιο συνεδριάζει με την παρουσία τουλάχιστον τεσσάρων (4) μελών. Όταν συγκαλείται για τη διαχείριση κρίσεων ή για σοβαρά θέματα ασφάλειας, μπορεί να καλούνται και να συμμετέχουν και οι οικείοι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές ή Γενικοί Περιφερειακοί Αστυνομικοί Διευθυντές.»

9. Οι πράξεις οι οποίες διενεργήθηκαν από τα όργανα διοίκησης της Ελληνικής Αστυνομίας και των Υπηρεσιών της, στο πλαίσιο των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, κατά το μεταβατικό χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος του ν. 4249/2014 μέχρι την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος το οποίο εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου και ρυθμίζει τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας και του προσωπικού της, καθώς και των προβλεπόμενων στην παρ. 1 του άρθρου 40 του νόμου αυτού κανονιστικών πράξεων, λογίζονται νόμιμες.

10. Οι μεταθέσεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του π.δ. 100/2003 (Α΄ 94) και του π.δ.211/2005 (Α΄ 254), που εξετάστηκαν ή πραγματοποιήθηκαν, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της Υπηρεσίας είτε κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων, σε χρόνο μεταγενέστερο του προβλεπόμενου από τα ως άνω προεδρικά διατάγματα, λογίζεται ότι εξετάστηκαν ή πραγματοποιήθηκαν, αντίστοιχα, εντός των οριζόμενων από τις οικείες διατάξεις προθεσμιών. Οι ενδιαφερόμενοι που δεν υπέβαλαν αίτηση μετάθεσης, δύνανται να υποβάλουν αίτηση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.

11. Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων με τις οποίες θα καθοριστούν η οργάνωση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών και των οργάνων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οι Υπηρεσίες και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

12. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α. τα άρθρα 14, 16, 17, 18, 19 παρ. 1 έως και 11, 31, 32, 33, 34 και 37 του ν.4249/2014,
- β. το π.δ.51/2014 (Α΄ 86),
- γ. κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 232

Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών

1α) Στο άρθρο 2 του ν. 3581/2007 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Όταν στις συμβάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 συμβάλλεται, ως μισθωτής, το Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, οι πάσης φύσεως υποχρεώσεις του ως μισθωτή, βαρύνουν το φορέα ο οποίος στεγάζεται στο μίσθιο και, εάν αυτό παραμένει κενό κατά την υπογραφή της σύμβασης, το φορέα στον οποίο είχε μεταβιβαστεί η χρήση του ακινήτου πριν από την υπογραφή αυτής και, εάν αυτός δεν υπάρχει, το φορέα που ήταν κύριος του ακινήτου. Εάν το μίσθιο, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, είναι κενό και δεν υπάρχει δυνατότητα καταγγελίας αυτής από το Ελληνικό Δημόσιο, οι υποχρεώσεις του μισθωτή συνεχίζουν να βαρύνουν το φορέα, ο οποίος είχε τελευταίος τη χρήση του ακινήτου. Εάν στο ίδιο μίσθιο στεγάζονται περισσότεροι φορείς, οι

υποχρεώσεις επιμερίζονται κατ' αναλογία της χρήσης αυτού από τους εν λόγω φορείς. Η διάταξη της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται και στις συμβάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 που έχουν υπογράψει μέχρι την έναρξη ισχύος του προηγούμενου εδαφίου.»

1β) Στο άρθρο 63 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, γίνονται οι ακόλουθες αλλαγές:

Α) Στο τέλος της παρ. 1 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου.»

Β) Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου.»

Γ) Οι διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου 1β τίθενται σε ισχύ από 31 Ιουλίου 2014.

1γ) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4223/2013 (Α' 287), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ποσά φόρου μέχρι πέντε (5) ευρώ δεν είναι απαιτητά και είτε συμψηφίζονται έναντι απαιτήσεων του φορολογούμενου κατά της Φορολογικής Διοίκησης είτε συνυπολογίζονται κατά τον υπολογισμό οφειλών αυτού από την εκκαθάριση του ιδίου φόρου επόμενων ετών.»

2α) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 (Α' 38) τροποποιείται ως εξής:

α. Στο τέλος του τρίτου εδαφίου προστίθεται τέταρτο εδάφιο ως εξής: «Το ενεργητικό του ΚΚΝΠΔΔ και Α.Φ. δύναται να επενδύεται και σε τίτλους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα κατωτέρω.»

β. Στο υφιστάμενο πέμπτο εδάφιο η φράση «να απευθύνεται στη δευτερογενή αγορά» αντικαθίσταται με τη φράση «να αγοράζει τίτλους του Ε.Δ. στη δευτερογενή αγορά ή τίτλους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης.»

γ. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' αντικαθίσταται ως εξής: «τις συναλλαγές αυτές περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις αγοράς/πώλησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης με σύμφωνο επαναπώλησης/επαναγοράς (repos, reverse repos, buy/sell back, sell/buy back).»

2β) Στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 η φράση «σε τίτλους του Δημοσίου» αντικαθίσταται με τη φράση «στους οριζόμενους στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου τίτλους.»

3) Η διάταξη του άρθρου 15 του ν. 4110/2013, η οποία είχε καταργηθεί με την παράγραφο 6 του άρθρου 74 του ν. 4170/2013, αναβιώνει και τροποποιείται, ως εξής: στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, μετά τη λέξη «υποβοήθηση», προστίθενται οι λέξεις «του Υπουργού» και διαγράφονται οι λέξεις «των Γενικών Γραμματέων» και στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2: α) μετά τις λέξεις «με απόφαση», προστίθενται οι λέξεις «του Υπουργού» και διαγράφονται οι λέξεις «του Γενικού Γραμματέα» και β) διαγράφονται οι λέξεις «λήξη της θητείας του Γενικού Γραμματέα» και αντικαθίστανται από τις λέξεις «λήξη της θητείας του».

Άρθρο 233

Διατάξεις του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

1) Στο άρθρο 11 του ν. 4264/2014 (Α' 118) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από την 1.11.2014. Η απόφαση της παραγράφου 1 εκδίδεται το αργότερο μέχρι τις 31.10.2014. Οι οικείοι Περιφερειάρχες οφείλουν να εκδώσουν τις αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών της παραγράφου 2 εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1. Μέχρι τις 31.10.2014 οι Τριμελείς Επιτροπές που υφίστανται κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εξακολουθούν να λειτουργούν.»

2) Η παράγραφος 6 του άρθρου 26 του ν. 4264/2014 (Α' 118) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Επιτρέπεται η συμμετοχή στις δραστηριότητες της παραγράφου 1 και σε κατόχους άδειας επαγγελματία πωλητή βιομηχανικών ειδών των λαϊκών αγορών σε ποσοστό μέχρι είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού αριθμού των προς χορήγηση αδειών της κάθε δραστηριότητας. Σε περίπτωση που ο αριθμός των αιτούντων υπερβαίνει το ανωτέρω ποσοστό διενεργείται δημόσια κλήρωση μεταξύ των αιτούντων από το περιφερειακό ή το δημοτικό συμβούλιο κατά περίπτωση.»

3) Στην παράγραφο 3 του άρθρου 136 του ν. 4072/2012 (Α' 86) προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Μέχρι την εγκατάσταση της τεχνικής δυνατότητας για χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, η δήλωση κατάθεσης μπορεί να υποβάλλεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής, κατά την έννοια και σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 2 και τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 του π.δ. 150/2001 (Α' 125), οπότε η δήλωση κατάθεσης και η αποτύπωση του σήματος θεωρείται ότι κατατέθηκαν εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα από την υπηρεσία του άρθρου 134 ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει ηλεκτρονική υπογραφή κατά την παραπάνω έννοια και περιέχει τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 135.»

4) Σε δημόσιες συμβάσεις της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου που έληγε ο συμβατικός χρόνος διάρκειάς τους μέχρι 30 Ιουνίου 2014, για τις οποίες δεν κατέστη εφικτή η μετάθεση του συμβατικού χρόνου παράδοσης των παραδοτέων λόγω έλλειψης του αρμοδίου γνωμοδοτικού οργάνου κατά τη διαδικασία που ορίζουν οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 26 του π.δ. 118/2007 (Α' 150) αλλά και της παραγράφου 5 του άρθρου 26 του π.δ. 394/1996 (Α' 266), μπορεί να μετατεθεί ο συμβατικός χρόνος παράδοσης των παραδοτέων, με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Υπουργού ή άλλου αρμοδίου οργάνου, εκδιδόμενη εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και με ισχύ από 30 Ιουνίου 2014, κατόπιν διατύπωσης γνώμης από το αρμόδιο προς τούτο όργανο.

5.α) Στο δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης δδ) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204), πριν τη λέξη «ημερών», τίθεται η λέξη «εργασίμων».

β) Στο τέταρτο εδάφιο της υποπερίπτωσης δδ) της περίπτωσης γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204), πριν τη λέξη «ημέρες», τίθεται η λέξη «εργασίμες».

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής καταλαμβάνουν και τα σχέδια αποφάσεων επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί απόφαση της Αρχής κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Άρθρο 234 **Διάταξη Υπουργείου Υγείας**

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύνανται να τροποποιούνται το παράρτημα Α' και το παράρτημα Β' του π.δ. 84/2001.

Άρθρο 235 **Διατάξεις Υπουργείου Πολιτισμού**

1. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 35 του ν. 4262/2014 (Α' 114) η ημερομηνία «31.8.2014» αντικαθίσταται με την ημερομηνία «31.12.2014».

2. Στο τέλος του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 προστίθεται παράγραφος 12, ως εξής:

«12. Αλλοδαπές, μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα εταιρείες που έχουν ειδικώς αδειοδοτηθεί σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 4 (α) του Τελωνειακού Κώδικα, όπως εισήχθη με το ν. 4132/2013 (Α' 59) και την υπουργική απόφαση 1126/12.6.2013 (Β' 1420), δεν είναι υπόχρεες για την καταβολή εύλογης αμοιβής του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 2121/1993 (Α' 25) για τα προϊόντα που εισάγουν υπό το καθεστώς αναστολής καταβολής του οφειλόμενου Φ.Π.Α. Η οφειλόμενη στους δικαιούχους εύλογη αμοιβή του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 2121/1993, καταβάλλεται από τον πρώτο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας αγοραστή που αποκτά τα προϊόντα από τις αδειοδοτηθείσες σύμφωνα με το καθεστώς του άρθρου 29 παρ. 4 (α) του Τελωνειακού Κώδικα αλλοδαπές εταιρείες, προκειμένου να τα διαθέσει στο εσωτερικό της Χώρας, σημειώνεται δε (ως ποσοστό και ποσό) στο φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται από τις ανωτέρω εταιρείες κατά την παράδοση των ανωτέρω προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, όπως στο παρόν άρθρο ορίζεται. Οι εταιρείες του άρθρου 29 παρ. 4(α) Τ.Κ. υποχρεούνται να γνωστοποιούν στους δικαιούχους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης τα στοιχεία των παραδόσεων τους στο εσωτερικό της χώρας (με πλήρη στοιχεία αγοραστή, ποσότητας, αξίας, κωδικού είδους, ημερομηνία αγοράς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την είσπραξη της αμοιβής) με τριμηνιαίες καταστάσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας παραγράφου».

Άρθρο 236 **Διάταξη Υπουργείου Τουρισμού**

Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 15Α του ν. 3986/2011 (Α' 152), που προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 54 του ν. 4276/2014 (Α' 155), μετά τις λέξεις «τουριστικά καταλύματα» προστίθενται οι λέξεις «εντός επενδυτικών σχεδίων που αναπτύσσονται εντός ΕΣΧΑΔΑ».

Άρθρο 237 **Ορισμοί**

1. α) Κομμωτής - Κουρέας, είναι εκείνος που παρέχει κάθε είδους εργασία κομμώσεως σε παιδιά, άνδρες και γυναίκες, όπως κούρεμα, χτένισμα απλό ή καλλιτεχνικό, απλό ή ειδικό λούσιμο, αποχρωματισμό, αποχρώσεις, ανταύγειες (MECHES), κατσάρωμα (PERMANENTE), ίσιωμα, τοποθέτηση τοπικής περούκας και περούκας, ξύρισμα και λοιπές καλλιτεχνικές εργασίες.

β) Μαθητευόμενος Κομμωτής - Κουρέας είναι εκείνος που εκτελεί αποκλειστικά βοηθητικές εργασίες στο πλαίσιο της μαθητείας που προβλέπεται στο ν. 4186/2013.

γ) Τεχνίτης περιποίησης χεριών και ποδιών είναι εκείνος που παρέχει υπηρεσίες στην περιποίηση χεριών (MANICURE) και ποδιών (PEDICURE).

2. Κομμωτήριο - Κουρείο, είναι το κατάστημα όπου παρέχονται οι υπηρεσίες που ορίζονται στο εδάφιο α' της παραγράφου 1, του παρόντος άρθρου, καθώς και οι υπηρεσίες περιποίησης χεριών (MANICURE) και ποδιών (PEDICURE), εφόσον αυτές παρέχονται από εξειδικευμένο τεχνίτη.

Άρθρο 238 **Βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος**

Οι Βεβαιώσεις συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος διακρίνονται σε:

- α) Κομμωτή - Κουρέα
- β) Τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών.

Άρθρο 239 **Προσόντα και διαδικασία για την άσκηση επαγγέλματος**

Για την άσκηση του επαγγέλματος οποιασδήποτε κατά το προηγούμενο άρθρο κατηγορίας απαιτούνται τα παρακάτω:

1. Για Κομμωτή - Κουρέα
 - α. Πτυχίο Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ειδικότητας «Κομμώσεων και Βαφής Μαλλιών» ή Πτυχίο ΤΕΕ Α' κύκλου σπουδών της ειδικότητας «Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
 - β. Πτυχίο ΤΕΕ Β' κύκλου σπουδών της ειδικότητας «Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
 - γ. Δίπλωμα Ι.Ε.Κ. επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης της ειδικότητας «Κομμωτικής Τεχνικής περιποίησης κόμης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

2. Για Τεχνίτη περιποίησης χεριών - ποδιών (MANICURE - PEDICURE)

α) Δίπλωμα Ι.Ε.Κ., επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης, ειδικότητας «Αισθητικός ποδολογίας και καλλωπισμού νυχιών» ή ισότιμο τίτλο σπουδών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

β) Σεμινάριο διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών σε κέντρο Δια Βίου Μάθησης που θα συνοδεύεται από αποδεδειγμένη πρακτική άσκηση στο επάγγελμα δεκαοκτώ μηνών.

γ) Η διαδικασία πιστοποίησης των προσόντων του ε-

παγγέλματος τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών της περίπτωσης β' καθορίζεται με Απόφαση του Υπουργού Υγείας.

Άρθρο 240 Μητρώο

α. Οι κατά τόπους Δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων υποχρεούνται να τηρούν ειδικά Μητρώα Επαγγέλματος του άρθρου 2 του παρόντος στα οποία θα καταχωρούνται οι σχετικές Βεβαιώσεις συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος.

β. Οι ενταγμένοι στα Μητρώα του παρόντος άρθρου, έχουν τα επαγγελματικά δικαιώματα της αντίστοιχης ειδικότητας, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1.

Άρθρο 241 Όροι και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων παροχής υπηρεσιών υγειονομικού ενδιαφέροντος κομμωτηρίων - κουρείων, περιποίησης χεριών - ποδιών

Για την ίδρυση και λειτουργία των καταστημάτων παροχής υπηρεσιών υγειονομικού ενδιαφέροντος κομμωτηρίων - κουρείων, περιποίησης χεριών - ποδιών, απαιτείται η διαδικασία της γνωστοποίησης από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με την ΚΥΑ ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/34825/27.12.2013 (Β' 3403) όπως κάθε φορά ισχύει.

Η γνωστοποίηση για την ίδρυση και λειτουργία των καταστημάτων αυτών παρέχεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Και στις δύο περιπτώσεις ορίζεται υγειονομικά υπεύθυνος του καταστήματος ο οποίος θα κατέχει την ανάλογη βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος.

Για τους υγειονομικούς όρους και προϋποθέσεις λειτουργίας των καταστημάτων αυτών εφαρμόζονται ο ισχύον Υγειονομικός Κανονισμός και οι εκάστοτε ισχύουσες Υγειονομικές Διατάξεις του Υπουργείου Υγείας.

Οι γνωστοποιήσεις ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων ισχύουν αποκλειστικά και μόνο για το συγκεκριμένο κατάστημα, ως χώρο. Αντικατάσταση της γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος παροχής υπηρεσιών υγειονομικού ενδιαφέροντος γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 της αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.21/34825 (Β' 3403).

Στα καταστήματα αυτά τηρούνται αρχεία με τα στοιχεία του προσωπικού τους, τα πιστοποιητικά υγείας τους και τις βεβαιώσεις συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματός τους, καθώς και αρχείο με τους προμηθευτές των προϊόντων τους.

Τα αρχεία ενημερωμένα και η βεβαίωση υποβολής γνωστοποίησης με το συνημμένο παράρτημα των υγειονομικών όρων της ΚΥΑ, βρίσκονται πάντα στο κατάστημα στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών των υγειονομικών υπηρεσιών της Χώρας.

Τα ανωτέρω καταστήματα δύναται να λειτουργούν ως μισθώσιμα ή μικτά μεταξύ τους ή μικτά με άλλες εμπορικές ή μη δραστηριότητες, όπως προβλέπεται και στην Υ.Δ. Υ1 γ/Γ.Π./9516/2009 (Β' 139).

Άρθρο 242 Πειθαρχικό Συμβούλιο - Πειθαρχικές Ποινές

1) Την πειθαρχική εξουσία στους κουρείς - κομμωτές και τεχνίτες περιποίησης χεριών και ποδιών ασκεί πενταμελές Πειθαρχικό Συμβούλιο, που εδρεύει στην οικεία Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και αποτελείται από:

α) Ένα Πρωτόδικη, ως Πρόεδρο.

β) Έναν εκπρόσωπο της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, ως Μέλος.

γ) Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ως Μέλος.

δ) Έναν εκπρόσωπο του Ανώτατου Συνδικαλιστικού Οργάνου Κουρέων - Κομμωτών ως Μέλος.

ε) Έναν εκπρόσωπο του Κλαδικού Οργάνου των εργαζομένων ή του Ανώτατου Συνδικαλιστικού Οργάνου, ή έναν εκπρόσωπο από το εργατικό κέντρο εφόσον δεν υπάρχει συνδικαλιστικό όργανο και εφόσον τα θέματα αφορούν στους εργαζόμενους, ως Μέλος.

Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη και συνεδριάζει σε εργάσιμες για τις δημόσιες υπηρεσίες ώρες και ημέρες χωρίς καμία αμοιβή ή αποζημίωση των μελών του για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

2. Ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να προσφύγει όποιος έχει έννομο συμφέρον.

3. Πειθαρχικά αδικήματα είναι:

α) Κάθε παράβαση της κείμενης νομοθεσίας.

β) Κάθε βλάβη των επαγγελματικών συμφερόντων των Κομμωτών - Κουρέων και Τεχνικών Περιποίησης χεριών - ποδιών (MANICURE PEDICURE), που προήλθε από δόλο ή αμέλεια ή αναξιοπρεπή συμπεριφορά κατά την άσκηση του επαγγέλματος.

γ) Η μη χορήγηση των απαιτούμενων πιστοποιητικών από τους καταστηματαρχες κομμωτηρίων ή κουρείων προς τους εργαζόμενους που απασχόλησαν ή απασχολούν στις επιχειρήσεις τους.

δ) Η κάθε είδους βλάβη που προκαλείται σε πελάτες κατά την άσκηση του επαγγέλματος.

4. Δεν επιβάλλεται πειθαρχική ποινή χωρίς κλήση σε έγγραφη απολογία.

5. Οι ποινές που μπορεί να επιβληθούν από το Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι:

α) Έγγραφη επίπληξη.

β) Πρόστιμο από 600 έως 3.000 ευρώ που εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί δημοσίων εσόδων, για τους κατόχους άδειας καταστήματος του παρόντος διατάγματος.

γ) Πρόστιμο από 150 έως 1.500 ευρώ που εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί δημοσίων εσόδων, για τους κατόχους αδειών ασκήσεως επαγγέλματος του παρόντος διατάγματος, οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα με εξαρτημένη εργασία.

δ) Προσωρινή διαγραφή από τα Μητρώα επαγγέλματος για τους εργαζόμενους με εξαρτημένη ή μη εργασία.

ε) Οριστική διαγραφή από τα Μητρώα επαγγέλματος για τους εργαζόμενους με εξαρτημένη ή μη εργασία.

Άρθρο 243

Η εκ προθέσεως παράβαση επιτακτικών ή απαγορευτικών διατάξεων του παρόντος ως και συναφών υγειονομικών διατάξεων επισύρει τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 244

Οι άδειες και οι βεβαιώσεις συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος και τα μητρώα που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το π.δ. 133/2005 συνεχίζουν να ισχύουν ως εκδόθηκαν. Αιτήσεις για χορήγηση αδειών ή βεβαιώσεων συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση επαγγέλματος, που έχουν υποβληθεί μέχρι της δημοσίευσης του παρόντος, συνεχίζουν και εξετάζονται με βάση το π.δ. 133/2005 για ένα χρόνο ακόμα.

Άρθρο 245

Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται το π.δ. 133/2005 και κάθε σχετική διάταξη που αντίκειται στις παρούσες ρυθμίσεις. Με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας και Οικονομικών ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την έκδοση βεβαιώσεων συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση των ανωτέρω επαγγελμάτων.

Άρθρο 246

Μέχρι την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης του άρθρου 9 παραμένει σε ισχύ η υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α 21/12078/17.6.2011 (Β' 1467).

Άρθρο 247

1. Στην τελευταία φράση της περίπτωσης ι' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2530/1997, στο μέτρο που διατηρείται σε ισχύ κατά τις διατάξεις των άρθρων 76 έως και 80 του ν. 4009/2011, διαγράφονται οι λέξεις «των Υπουργείων Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ή Ειδικού Συμβούλου του Υπουργού Εξωτερικών».

2. Στην περίπτωση στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως ισχύει, οι λέξεις «του Υπουργού, των Υφυπουργών ή των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή του Ειδικού Συμβούλου του Υπουργείου Εξωτερικών» αντικαθίστανται με τις λέξεις «των Υπουργών, των Υφυπουργών ή των Γενικών Γραμματέων».

Άρθρο 248

Το προσωπικό που, έως τη θέση σε ισχύ του ν. 4172/2013, υπηρετούσε σε θέσεις ειδικότητας Σχολικών Φυλάκων, δικαιούται να αναγνωρίσει ως συντάξιμο, κατόπιν εξαγοράς στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στους οικείους φορείς επικουρικής ασφάλισης, το χρόνο απασχόλησής του σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας δυνάμει των διατά-

ξεων της παρ. 15 του άρθρου 20 του ν. 2639/1998.

Για την αναγνώριση του ανωτέρω χρόνου ως συντάξιμου και μέχρι πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, υποβάλλεται αίτηση στους αρμόδιους φορείς, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από την έκδοση της υπουργικής απόφασης του τελευταίου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Το ποσό της εξαγοράς για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα υπολογίζεται με βάση τις συντάξιμες αποδοχές του εργαζομένου μηνός Ιουνίου 2013, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους οικείους ασφαλιστικούς φορείς ποσοστά εισφορών εργαζομένου και εργοδότη για τους κλάδους κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

Το ποσό που προκύπτει από τον πιο πάνω υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών καταβάλλεται αντίστοιχα από τον εργαζόμενο ως ασφαλισμένο και τον οικείο Ο.Τ.Α. ως εργοδότη, είτε εφάπαξ, είτε σε δόσεις ισάριθμες με τους μήνες που αναγνωρίζονται, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να είναι ανώτερος των εξήντα.

Ο αναγνωριζόμενος χρόνος λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης ή την προσαύξηση του ποσού της μόνο μετά την ολοσχερή εξόφληση του ποσού εξαγοράς, εκτός εάν υποβληθεί αίτηση για συνταξιοδότηση, οπότε οι υπολειπόμενες δόσεις παρακρατούνται από τη σύνταξη.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου πριν την εξόφληση του οφειλομένου ποσού, το υπολειπόμενο ποσό καταβάλλεται σύμφωνα με τα προαναφερόμενα από τα δικαιούχα πρόσωπα, στα οποία μεταβιβάζεται η σύνταξη.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΕΤΕΑ, η οποία εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ρυθμίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 249**Τροποποιήσεις τον άρθρου 60 του ν. 4278/2014**

1) Στην παρ. 1 του άρθρου 60 του ν. 4278/2014 (Α' 157), από την έναρξη ισχύος του, η φράση «Οφειλές φορέων Γενικής Κυβέρνησης νομού Αττικής» αντικαθίσταται από τη φράση «Οφειλές φορέων Γενικής Κυβέρνησης» και η φράση «έως τις 31.12.2013» αντικαθίσταται από τη φράση «έως τις 31.3.2014».

2) Στην παρ. 3 του άρθρου 60 του ν. 4278/2014 (Α' 157), από την έναρξη ισχύος του, απαλείφεται η φράση «του νομού Αττικής» και η φράση «έως 31.12.2013» αντικαθίσταται από τη φράση «έως 31.3.2014».

Άρθρο 250**Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 318/1992 του ν. 4250/2014 και άλλες διατάξεις**

1. Στο άρθρο 7 του π.δ. 318/1992, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 20 του κεφαλαίου Γ' του ν. 4250/2014 και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4275/2014, προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Σε περίπτωση που το αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης επιμερισμού, δεν άσκησε τα καθήκοντά του στην αντίστοιχη θέση κατά το έτος αξιολόγησης, η απόφαση επιμερισμού εκδίδεται από το όργανο

που υπηρετεί κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης κατόπιν πρότασης των προϊσταμένων, οι οποίοι κατά το έτος αξιολόγησης ενεργούν ως αξιολογητές.»

2. Στο τέλος του άρθρου 10 του π.δ. 318/1992, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 4250/2014 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Τα μέτρα βελτίωσης της απόδοσης του αξιολογούμενου συνίστανται ενδεικτικά στα εξής:

α) Συμμετοχή σε συγκεκριμένο πρόγραμμα επιμόρφωσης του ΕΚΔΔΑ/ΙΝΕΠ ή άλλου πιστοποιημένου φορέα επιμόρφωσης.

β) Επιμόρφωση σε άλλο αντικείμενο μέσα από τις δημόσιες δομές δια βίου μάθησης.

γ) Ανάπτυξη ορισμένης δεξιότητας.

δ) Βελτίωση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, που άπτονται της εργασίας, της συμπεριφοράς κ.ο.κ..

ε) Εκούσια μετακίνηση εντός της υπηρεσίας.»

3. Στο άρθρο 18 του π.δ. 318/1992, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 25 του κεφαλαίου Γ' του ν. 4250/2014 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί εντός της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 προθεσμίας η αυτοαξιολόγηση των υπαλλήλων, η περαιτέρω διαδικασία, της εισήγησης και αξιολόγησης των υπαλλήλων, δεν αναστέλλεται. Στην περίπτωση αυτή τα στοιχεία των αξιολογούμενων (επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, κατηγορία και κλάδος, βαθμός και τίτλος θέσης), καθώς και η περίοδος αξιολόγησης συμπληρώνονται επί του εντύπου αξιολόγησης από την αρμόδια υπηρεσία προσωπικού.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 32 του ν. 4250/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«5.α) Οι εκθέσεις αξιολόγησης έτους 2013 δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία αποτίμησης των προσόντων των υπαλλήλων για τη θέση τους σε διαθεσιμότητα και κινητικότητα κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 90 και 91 του ν. 4172/2013 (Α' 167) και δεν θα επιφέρουν καμία άλλη δυσμενή έννομη συνέπεια, μισθολογικού, υπηρεσιακού ή άλλου χαρακτήρα για τους αξιολογούμενους υπαλλήλους, β) Το σύστημα αξιολόγησης υπαλλήλων του π.δ. 318/1992, όπως ισχύει, εφαρμόζεται αποκλειστικά για το έτος αξιολόγησης 2013.

γ. Εφόσον η αξιολόγηση του έτους κατά το πάγιο σύστημα που θα ισχύσει είναι καλύτερη της αξιολόγησης του έτους 2013 με το μεταβατικό σύστημα αξιολόγησης, η καλύτερη αξιολόγηση του έτους 2014 ισχύει και για το 2013. Η δυσμενέστερη αξιολόγηση στην περίπτωση αυτή αφαιρείται από τον υπηρεσιακό φάκελο του υπαλλήλου.»

5. Οι προθεσμίες που τίθενται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 32 του ν. 4250/2014 επαναανακαθορίζονται ως εξής:

Εως την 1η Σεπτεμβρίου 2014 εκδίδεται η απόφαση επιμερισμού ποσοστών. Εντός του επόμενου δεκαπενθημέρου συντάσσεται η αυτοαξιολόγηση, μετά το πέρας του οποίου συντάσσονται εντός δεκαπέντε ημερών οι εισηγήσεις, εφόσον απαιτούνται, και εντός μηνός από το πέρας της προθεσμίας συμπλήρωσης της αυτοαξιολόγησης ή της εισήγησης, εφόσον απαιτείται, συντάσσονται οι εκθέσεις αξιολόγησης από τους αξιολογητές.

6. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4275/2014 (Α' 149) απαλείφεται η φράση εντός της παρενθέσεως «(άρθρα 69 και 70 του Υ.Κ.)».

Άρθρο 251

Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών

Το άρθρο 39 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου υποκείμενοι, οι οποίοι, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας, μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Ως ακαθάριστα έσοδα νοούνται όλα τα έσοδα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη στη φορολογία εισοδήματος.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή, α) στους αγρότες του άρθρου 41,

β) στους υποκείμενους στο φόρο που δεν είναι εγκαταστημένοι στο εσωτερικό της χώρας,

γ) στην παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 28.

3. Οι υποκείμενοι της παραγράφου 1, τα ακαθάριστα έσοδα των οποίων υπερβαίνουν σε μία διαχειριστική περίοδο το όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1, εντάσσονται υποχρεωτικά από την επόμενη διαχειριστική περίοδο στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου.

4. Στην περίπτωση που η πρώτη διαχειριστική περίοδος αφορά χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους, προκειμένου να κριθεί αν ο υποκείμενος μπορεί να απαλλαγεί κατά την επομένη διαχειριστική περίοδο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, γίνεται αναγωγή των ακαθαρίστων εσόδων του, του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, σε ετήσια βάση.

5. Για την μετάταξη υποκείμενου από το κανονικό καθεστώς στο απαλλασσόμενο και αντίστροφα, υποβάλλεται κατά την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου δήλωση μεταβολών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 παρ. 4 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013). Όταν από τον υποκείμενο επιλεγεί ένταξη στο απαλλασσόμενο καθεστώς, η σχετική δήλωση δεν μπορεί να ανακληθεί πριν την πάροδο διετίας. Η μη υποβολή της δήλωσης του εδαφίου 1, δεν επηρεάζει την υποχρεωτική μετάταξη στο κανονικό καθεστώς.

6. Αν υποκείμενος μετατάσσεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά από το ένα καθεστώς στο άλλο, κατά την έναρξη συγκεκριμένης διαχειριστικής περιόδου, τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών, τα οποία υπάρχουν κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, που προηγείται του χρόνου της μετάταξης, απογράφονται υποχρεωτικά ανά συντελεστή φόρου που ισχύει την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται της μετάταξης αποτιμώνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και υπάρχει υποχρέωση απόδοσης του φόρου που έχει εκπέσει για τα αποθέματα, όταν ο υποκείμενος μετατάσσεται από το κανονικό καθεστώς στο απαλλασσόμενο και δικαίωμα έκπτωσης, αντίστοιχα, όταν μετατάσσεται από το απαλλασσόμενο στο κανονικό καθεστώς.

7. Σε κάθε περίπτωση μετάταξης, ο υποκείμενος υποχρεούται να συντάσσει απογραφή των αγαθών επένδυνσης, για τα οποία δεν έχει παρέλθει ο χρόνος διακανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33. Τα εν λόγω αγαθά αποτιμώνται στην αξία κτήσης αυτών, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες βελτίωσης και επέκτασης, εκτός από τις δαπάνες επισκευής και συντήρησης. Οι μετατασσόμενοι υποκείμενοι, για τον εναπομέ-

νοντα χρόνο του διακανονισμού, έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου ή, κατά περίπτωση, υποχρέωση διακανονισμού και καταβολής του φόρου, ανάλογα με το εάν πρόκειται για μετάταξη από το απαλλασσόμενο στο κανονικό καθεστώς ή αντίστροφα.

8. Για τα απογραφόμενα αγαθά, που προβλέπουν οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 6 και 7, υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του δεύτερου μήνα από τη μετάταξη, δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων κατά συντελεστή φόρου και το φόρο που αναλογεί.

Ο φόρος αυτός καταβάλλεται ή εκπίπτει, κατά περίπτωση, με την προβλεπόμενη από το άρθρο 38 δήλωση ΦΠΑ της φορολογικής περιόδου κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η μετάταξη. Για τους υποκείμενους που μετατάσσονται στο απαλλασσόμενο καθεστώς, η δήλωση για την απόδοση του φόρου υποβάλλεται εντός ενός μήνα από την υποβολή της δήλωσης του πρώτου εδαφίου.

9. Οι υποκείμενοι της παραγράφου 1, στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας έχουν υποχρέωση έκδοσης φορολογικών στοιχείων, αναγράφουν σε αυτά την ένδειξη «χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας-απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων» και δεν δικαιούνται να εκπέσουν το φόρο των εισροών τους.»

Άρθρο 252

Στο άρθρο 19 του ν. 4258/2014 (Α΄94) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί προ της ισχύος των διατάξεων του ν. 4258/2014 έγκριση δόμησης από την αρμόδια ΥΔΟΜ, με την οποία προβλέπεται η εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις ποδοσφαίρου και είναι σε ισχύ, τότε και η άδεια δόμησης χορηγείται από την αρμόδια ΥΔΟΜ.

Άρθρο 253
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των άρθρων 222 έως και 230 του νόμου αυτού αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 2015.

2. Η υπαγωγή των νέων κατηγοριών υπόχρεων προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1

περίπτωση α΄ του ν. 3213/2003, όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 224 του παρόντος νόμου, στην αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 3Α, αρχίζει την 1η Ιουλίου 2015.

Οι λοιπές διατάξεις του νόμου αυτού ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του.

Αθήνα,

2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ι. ΜΕΪΜΑΡΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ